

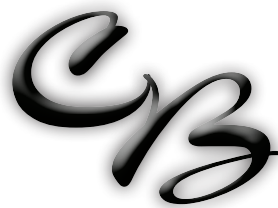
**BIBLIOTECA
ȘTIINȚIFICĂ**

**UNIVERSITATEA
DE STAT
„ALECU RUSSO”
DIN BĂLT**

Confluente Bibliologice

Revistă de biblioteconomie și științele informării

3-4 (45-46), 2016

Director: Elena HARCONIȚA

Colegiul de redacție:

Elena HARCONIȚA,

director

Lina MIHALUȚA,

director-adjunct

Valentina TOPALO,

șef CD al ONU, șef Centru Manifestări Culturale

Silvia CIOBANU,

șef Centru Marketing. Activitate Editorială

Elena STRATAN,

șef Serviciu Cercetare. Asistență de Specialitate

Alexe RĂU,

directorul general al Bibliotecii Naționale din Republica Moldova

Silvia GHINCULOV,

dr. în științe economice, directorul Bibliotecii Științifice ASEM

Radu MOȚOC,

inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri” din Galați,

Membru de Onoare al Senatului USARB

Maria ȘLEAHTIȚCHI,

dr. în științe filologice, conf. univ. Universitatea de Stat din Moldova

Nicolae ENCIU,

prof. univ., dr. hab. în științe istorice, conf. univ. Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Republicii Moldova

Coperta / viziune grafică / tehnoeditare:

Silvia CIOBANU, șef Centru Marketing. Activitate Editorială

Machetare/ tehnoeditare:

Antonina ANTONOVA, CMAE

Redactor: Ana NAGHERNEAC, șef serviciul Informare și Cercetare Bibliografică

Adresa redacției:

str. Pușkin, 38, mun. Bălți, 3100, Republica Moldova

Tel/fax: +373(231)52445; E-mail: libruniv@usarb.md; Web: <http://libruniv.usarb.md>

Tiparul: Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

ISSN: 1857 - 0232

Sumar / Summary

CARTEA DE VIZITĂ / VISITING CARD

Elena HARCONIȚA

Secțiunea de Biblioteconomie și Științele Informării în cadrul Simpozionului Științifico-Practic Internațional COMPETITIVITATEA REGIONALĂ BAZATĂ PE CERCETARE, INOVARE ȘI TRANSFER TEHNOLOGIC, Colloquia Professorum Tradiție și Inovare în Cercetarea Științifică, ediția a VI - a, dedicată Anului Profesorul Nicolae Filip / Section the Library and Information Sciences at the International Scientific and Practical Symposium REGIONAL COMPETITIVENESS BASED ON THE RESEARCH, INNOVATION AND TECHNOLOGY TRANSFER, Colloquia Professorum "Tradition and Innovation in Scientific Research", VI-th edition, dedicated to Professor Nicolae Filip's Year5-7

Valentina TOPALO

Centrul de Informare a Uniunii Europene de la Bălți: destinație, oportunități, provocări (2011-2016) / European Union Information Center in Batti: destination, opportunities, challenges.....8-15

BIBLIOMESAGER / LIBRARY MESSENGER

Rubrică îngrijită de Elena STRATAN / Elena Stratan's column16-29

PROCESE ȘI TEHNOLOGII BIBLIOTECARE / PROCESS AND LIBRARIAN TECHNOLOGIES

Adella CUCU

Serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare.Indexare - verigă importantă în structura Bibliotecii / Collection Development Service. Cataloguing. Indexing. Presentation.....30-35

FORMAREA PROFESIONALĂ / CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Varvara GANEA

Vocația de bibliotecar) / Librarian's vocation36-42

PROIECTE INTERNAȚIONALE / INTERNATIONAL PROJECTS

Elena HARCONIȚA

Proiectul LNSS - Erasmus + : realizări și impact / LNSS Project - Erasmus +: achievements and impact.....43-55

Elena ȚURCAN

Vedere scientometrică a cercetătorilor universitari din Bălți / A scientometric view of university researchers.....56-63

ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR, FILIALA BIBLIOTECI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN NORD / ASSOCIATION OF LIBRARIANS, NORTH BRANCH LIBRARY

Elena HARCONIȚA, Elena STRATAN
Seminarul Profesional al membrilor Filialei Biblioteci de Învățământ din NORD (BIN) ABRM / Professional Membership Seminar of North Branch Education Libraries of Lam at Usarb Scientific Library.....64-67

PAGINI DE ISTORIE / THE PAGES OF HISTORY

Radu MOȚOC

Activitatea de funcționar îndeplinită de Vasile Alecsandri / O Civil servant activities fulfilled by VASILE ALECSANDRI68-70

Sumar / Summary

Radu MOȚOC

Correspondența lui Vasile Alecsandri cu Edouard Grenier (1855 – 1885) / Vasile Alecsandri's correspondence with Edouard Grenier.....71-83

Radu MOȚOC

Vasile Alecsandri și V. A. Urechia / Vasile Alecsandri and V. A. Urechia.....84-87

Radu MOȚOC

Vasile Alecsandri în tinerețe / Vasile Alecsandri's Adolescence and Youth.....88-91

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET / SPIRITUAL FETES

Elena ȚURCAN

Câștigătorul Premiului Nobel pentru Literatură 2016. Bob Dylan / THE 2016 NOBEL Prize in LITERATURE WINNER BOB DYLAN.....92-96
Elena CRISTIAN, Angela HĂBĂȘESCU
Călătorie de neuitat prin România / An unforgettable journey in Romania.....97-100

Elena ȚURCAN

Valoroși instrumentiști români / Valuable romanian instrumentalists.....101-115

RAFTUL DE SUS / TOP SHELF

Elena CRISTIAN, Svetlana CECAN
Colecția de publicații periodice rare a BȘ USARB (IV). Emanoil Bucuța și „Boabe de Grâu” – omul și revista, egali până la fidelitate / Rare periodical publications collection of SCIENTIFIC LIBRARY USARB (IV). EMANOIL BUCUȚA faithfulness to „BOABE DE GRĂU” magazine.....116-119

Valentina VACARCIUC

Modernitatea și actualitatea tehnologiilor pedagogice alternative / Alternative pedagogical technologies' modernity and actuality.....120-123
OMAGIERI / OMAGES

Elena HARCONIȚA

Galina Belcovschi - la jubileul de 50 de ani.....124-125

Elena HARCONIȚA

Lina Mihaluța - model de profesionalism și pasiune.....126-129

MUSAFIRII BIBLIOTECII / LIBRARY'S GUESTS.....130-132

AUTORII / AUTHORS.....133-134

**SECȚIUNEA DE BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚELE INFORMĂRII ÎN CADRUL SIMPOZIONULUI ȘTIINȚIFICO-PRACTIC INTERNAȚIONAL
COMPETITIVITATEA REGIONALĂ BAZATĂ PE CERCETARE,
INOVARĂ ȘI TRANSFER TEHNOLOGIC, COLLOQUIA PROFESSORUM TRADIȚIE ȘI
INOVARĂ ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ,
EDIȚIA A VI - A, DEDICATĂ ANULUI PROFESORUL NICOLAE FILIP**

SECTION THE LIBRARY AND INFORMATION SCIENCES AT THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL SYMPOSIUM REGIONAL COMPETITIVENESS BASED ON THE RESEARCH, INNOVATION AND TECHNOLOGY TRANSFER, COLLOQUIA PROFESSORUM "TRADITION AND INNOVATION IN SCIENTIFIC RESEARCH", VI-TH EDITION, DEDICATED TO PROFESSOR NICOLAE FILIP'S YEAR

Elena HARCONIȚA

Abstract: *Press Release on section: Library and Information Sciences within the International Scientific and Practical Symposium REGIONAL COMPETITIVENESS BASED ON THE RESEARCH, INNOVATION AND TECHNOLOGY TRANSFER, Colloquia Professorum "Tradition and Innovation in Scientific Research", VI-th edition, dedicated to Professor Nicolae Filip's Year.*

Key words: *Library and Information Sciences, Colloquia Professorum, University Library, Professor Nicolae Filip*

La 29 septembrie 2016, în cadrul Simpozionului Științifico-practic Internațional *Competitivitatea regională bazată pe cercetare, inovare și transfer tehnologic, Colloquia Professorum Tradiție și inovare în cercetarea științifică*, ediția a VI - a, dedicată Anului Profesorul Nicolae FILIP, la Biblioteca Științifică și-a ținut lucrările Secțiunea: Biblioteconomie și Științele Informării.

Au participat bibliotecarii USARB, invitați de la Biblioteca Națională a RM și Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei.

Conferința a început cu derularea secvențelor din înregistrarea video în care cuvântează Rectorul Nicolae Filip în Ședința Senatului consacrată investiției lui Faina Tlehuçi, directoarea Bibliotecii Științifice în anii 1962 – 2001, cu titlu de Membru de Onoare al Senatului. Participanții secțiunii de Biblioteconomie și științele informării s-au transferat în atmosfera solemnă a evenimentului din octombrie 2001, l-au privit și audiat pe regretatul Academician Nicolae Filip, Rectorul Institutului Pedagogic de Stat „A. Russo” și a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți, personalitate remarcabilă a științei și culturii naționale, care întotdeauna vorbea cu mare respect și apreciere despre Biblioteca universitară pe care o numea „Biblioteca mea”.

Alocuțiunea de deschidere, Elena Harconița, directoarea BȘ USARB, a dedicat-o elucidării unei pagini importante în istoria instituției, pe care a înscris-o Rectorul Nicolae Filip, devenit nume emblematic nu numai al universității și municipiului Bălți, dar și al Republicii Moldova.

Inginerul Radu Moțoc, membrul de Onoare al Senatului USARB, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Costache Negri” din Galați a transmis un mesaj cu titlul *Recunoș-*

tința unei colaborări de excepție, dedicat Rectorului Academician Nicolae Filip, pe care îl consideră un adevărat ctitor al acestei instituții de învățământ universitar de mare prestigiu.

A urmat susținerea a 15 comunicări axate în mare parte, pe realizările bibliotecarilor sub impactul celor trei Proiecte Internaționale în care participă astăzi Biblioteca universitară: MISISQ – Programul TEMPUS <http://misisq.usmf.md/index.php/en-us/>; ERASMUS+ Consolidarea capacităților instituționale. Crearea unui suport de rețea în bibliotecile academice din Moldova, Armenia și Belarus: <http://libruniv.usarb.md/nou/Erasmus/erasmus.html/>; Parteneriatul dintre Norvegia, România și Moldova, susținut de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior <https://newinformationservices.wordpress.com/>. Implementarea Proiectelor internaționale este o oportunitate veridică de reformare a activității bibliotecare, a serviciilor și produselor pentru utilizatori.

Ludmila Corghenci, specialist principal la Biblioteca Națională a R. Moldova a accentuat importanța formării profesionale continue a bibliotecarilor, calificând-o drept una dintre prioritățile instituționale și orientările ei strategice. Tatiana Celpan, director adjunct la BȘC „A. Lupan” a AȘM s-a referit la termeni și definiții conform standardelor în vigoare din domeniul biblioteconomiei, informării și documentării, oferind o donație impunătoare de cărți și reviste noi academice printre care și Dicționarul de biblioteconomie și științe ale informării / Alcăt.: Jana Nicolaeva, Lidia Zasavițchi. Ch. : Institutul de Studii Enciclopedice : Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan”, 2014, de mare utilitate pentru specialiștii domeniului.

Bibliotecarii universitari bălțeni au prezentat studii privind cultura informației pentru educația pe parcursul întregii vieți: prioritățile și provocările actuale ale bibliotecarilor universitari; educație deschisă: conținut, structură și învățare în MOOCs; vedere scientometrică a cercetătorilor universitari din Bălți; surse electronice de informare utilizate în formarea Culturii Informației utilizatorului; instrumente electronice de management al referințelor bibliografice; Catalogul electronic al Bibliotecii Științifice USARB pe platforma ExLibris Primo; descrierea bibliografică analitică a articolelor în software integrat de biblioteca ALEPH; sistemul informational modernizat creat de bibliotecarii USARB; noi paradigme informaționale oferite de distribuitorii conținuturilor științifice EBSCO și SpringerLink; particularități de implementare a Modulului Circulație, software ALEPH; competențele de comunicare ale bibliotecarilor în promovarea colecțiilor; criterii și elemente esențiale în elaborarea Politicii de dezvoltare a colecțiilor bibliotecare.

La conferință au fost lansate lucrările: In memoriam Academicianul NICOLAE FILIP : Biobibliografie / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți ; alcăt.: Elena Scurtu, Maria Fotescu ; red. resp. Elena Harconița ; red. bibliogr. Lina Mihaluța ; trad. în lb. engl. de Valentina Topalo; design/cop./machetare Silvia Ciobanu. – Ed. a 5-a, rev. și compl. – Bălți : [s.n.], 2016. – 208. – (Personalități universitare bălțene, ISBN 978-9975-50-133-0). – ISBN 978-9975-50-175-0. http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/filip/in_memoriam.pdf. ; Gheorghe BACIU: Biobibliografie; Bălți – important centru urban din Nordul Moldovei : Bibliografie, echipa de lucru: Elena Harconița, Dr. Valentina Enciu, Lina Mihaluța, Elena Scurtu, Silvia Ciobanu, Valentina Topalo, Antonina Antonova.

Biobibliografia In memoriam Academicianul NICOLAE FILIP (ediția a 5-a, revăzută și completată) este consacrată reputatului academician, doctor habilitat, profesor universitar Nicolae Filip, rectorul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți (1992-2007). Ca mărturie a sentimentului de respect și recunoștință, Senatul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți a declarat anul 2016 - Anul Nicolae FILIP (90 de ani de la naștere). Rectorul Nicolae Filip a fost considerat, pe bună dreptate, alături de alte 2 000 de personalități marcante (Outstanding Sholars of the 21 century, Cambridge, England, 2002), Personalitate de Excepție a secolului XXI. Lucrarea oferă cititorului informații variate despre viața și activitatea Omului, Profesorului și Savantului Nicolae Filip, care, mai bine de jumătate de secol, a contribuit la prosperarea Instituției superioare bălțene: formare și creștere profesională, activitate științifică (protagonistul este autorul a mai bine de 200 de lucrări științifice), gânduri ale persoanelor care l-au cunoscut și l-au apreciat.

Au fost organizate și derulate expozițiile on-line: Oameni iluștri în istoria Bălțului: Profesorul Nicolae FILIP. Anul 2016 – Anul Nicolae Filip în USARB (3 martie 1926 – 15 mai 2009); Biblioteca Științifică USARB în Proiecte Internaționale; Abordări inovative în Biblioteca Științifică.

**CENTRUL DE INFORMARE A UNIUNII EUROPENE DE LA BĂLȚI:
PREDESTINAȚIE, OPORTUNITĂȚI, PROVOCĂRI (2011-2016)**

*European Union Information Center in Batti:
predetermination, opportunities, challenges*

Abstract: *The European Union Information Centre was founded by the Delegation of the European Union in Scientific Library of Alecu Russo Balti State University, aiming to enhance the EU related flow of information among academic community. In the article is described how the users are supported with information, knowledge and a forum for the expression of actively seeking thematic information on the implementation of European policies representatives, professional organizations, organized populations for interests, professionals and experts. Also, the author writes about promotion of Eubookshop website, variety of campaigns leading community policies and thus strengthen the traditional calendar of the European Communities symbolic dates – particularly the annual celebration of Europe Day.*

Keywords: *European Union Center, dissemination information, supporting academic staff, researches, increasing the knowledge, fundamental values*

Activitatea Centrului de Documentare al Uniunii Europene din USARB este desfășurată în conformitate cu obiectivele stabilite în Planul anual al Bibliotecii Științifice, după cum urmează:

- valorificarea patrimoniului informațional, cultivarea valorilor literare și culturale prin organizarea programelor de manifestări cultural-științifice și educative în cadrul Clubului Centrul Educație Civică Europeană al Bibliotecii Științifice;
- sprijinirea curriculei universitare, proiectelor de cercetare cu resurse informaționale promovate prin expoziții;
- suscitarea interesului pentru lecturi din cele mai reprezentative documente ale Bibliotecii Științifice, colecțiilor internaționale, bazelor de date: EUBookshop, Website-uri Europene, Repozitoriul Băncii Mondiale, EBSCO, ONU, SpringerLink, Oxford University Press, Royal Society, eIFL.net, CREDO, POLPRED etc...
- oferirea serviciilor culturale și educative moderne, precum și sporirea accesibilității prin folosirea intensivă a tehnologiilor moderne în organizarea expozițiilor on-line și prezentărilor în Power-Point;
- promovarea serviciilor cultural-științifice pe pagina web a Bibliotecii Științifice USARB;
- promovarea prin intermediul platformelor de comunicare și socializare: Blog, Twitter, YouTube, Flickr, Slideshare, Google+;
- colaborare cu Delegația Uniunii Europene, ONG-uri studențești, EUROCLUBul studențesc universitar „Road to Europe”, ECO CLUB pentru promovarea în comunitate a evenimentelor cu conținut cultural-educativ și științific; asigurarea co-participării manageri-cadre didactice-studenți;
- colaborări constante cu Mass-Media – reflectarea evenimentelor la Radio – Moldova „Actualități”, revista de biblioteconomie și științele informării „Confluente Bibliologice”, Revista electronică a bibliotecilor universitare din Republica Moldova Bibliouniversitas@ABRM.md.

În anul de gestiune Centrul de Informare al Uniunii Europene al Bibliotecii Științifice a activat sub genericul Anul 2016 - Anul Internațional al Leguminoaselor, 2016-Anul Internațional al Înțelegerii Reciproce la Nivel Mondial, Aniversări UNESCO 2016: Aristotel - 2400 de ani de la naștere, Titu Maiorescu, critic literar și diplomat - 100 de ani de la trecerea în eternitate, Nicolai Karamzin, scriitor - 250 de ani de la trecerea în eternitate, 2011-2020 - Al doilea Deceniu pentru eradicarea sărăciei, Deceniul Biodiversității.

Promovarea colecției, serviciilor și produselor prin proiectarea și organizarea a 4 expoziții tematice tradiționale, 10 expoziții on-line, prezentarea lunară a expozițiilor cu caracter inovator legate de calitatea, atractivitatea, diversitatea produselor, Teleinformații - 12, evenimente de valorizare a patrimoniului și potențialului cultural care să satisfacă interesele și obiectivele utilizatorilor

În 2016 au fost organizate expoziții:

- Acces la programe de mobilitate internă/externă (programe din care face parte și USARB, conferințe, concursuri naționale/internaționale, școli de vară);
- Confluente Culturale:
 - a) jurnalul de „regină” al Iuliei Hașdeu;
 - b) jurnalul „de țarină” al Mariei Bașkirțeva
 - c) jurnalul „de neant” al Katherinei Mansfield
 - d) 9 mai - 15 mai Ziua Europei ;
- Dialogul Politic: Republica Moldova - Uniunea Europeană
- Ziua Europei
- „Siguranța ta on-line, depinde de tine!”
- Ziua Francofoniei

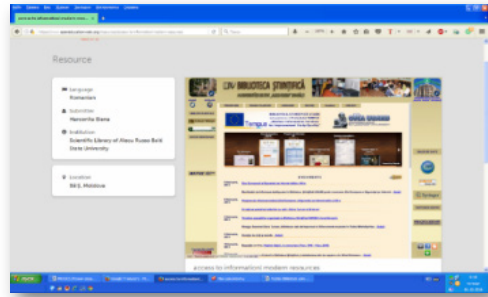
Cronica vieții cultural-științifice a Centrului și Clubului Educație Civică Europeană 9 februarie 2016. Ziua Europeană a Siguranței pe Internet. Ediția a XIII-a. Scop: promovarea utilizării într-un mod mai sigur și responsabil a tehnologiilor on-line și telefoanelor mobile, mai ales de către adolescenți. Participanți: Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți.

Ziua Francofoniei 24-31 martie 2016

Open Education Week (24 - 31 martie)

20 mai 2016

Zilele Europei (9 - 23 mai) la Biblioteca Științifică USARB

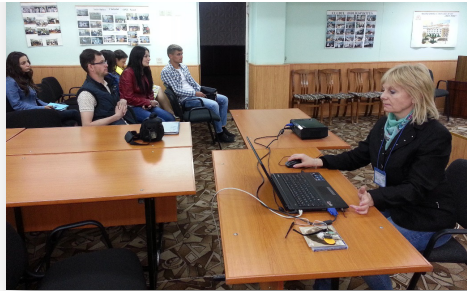
Prezentarea expoziției „Centrul de informare a Uniunii Europene de la Bălți: predestinație, oportunități, provocări”. Scop: promovarea valorilor europene legate de patrimoniul Bibliotecii Științifice prin intermediul Centrului de Informare al Uniunii Europene. Au participat studenți de la toate facultățile.

Mediateca Bibliotecii - expoziția tematică „EBookshop.eu - suport informațional și documentar al cercetărilor științifice” studenților anilor 2 și 3 de la toate Facultățile și elevilor Colegiului Pedagogic „Ion Creangă”.

Salonul Muzical - „Cele mai mari competiții muzicale ale lumii câștigate de basarabeni - seminar artistic informativ”. Au participat studenții Facultății Științe ale Educației, Psihologie și Artă, anul I.

În cadrul Zilelor Europei a fost prezentată expoziția on-line **Anul 2016 – Anul Internațional al Leguminoaselor**. Să redescoperim acest pământ – Republica Moldova pentru Europa elevilor Colegiului Pedagogic „Ion Creangă”

Achizițiile Recente de documente editate de Uniunea Europeană, 2015-2016

În Sala Împrumut nr. 1 *Documente științifice și beletristică* a fost vernisată **expoziția *Pacea și Unitatea*** studenților de la Facultatea Drept și Științe Sociale, având drept scop de a informa utilizatorii despre istoria Europei, înțelegerea și cunoașterea politicilor europene, activitățile Uniunii Europene.

De Ziua Europei în Sala de lectură Științe socioumanistice și economice a fost vernisată și prezentată expoziția tematică **„Dialogul Politic: Republica Moldova - Uniunea Europeană”** pentru studenții Facultății Drept și Științe Sociale.

Expoziția „Un lingvist pentru mileniul trei. Eugeniu Coșeriu – 95 de ani de la naștere”, organaizată pentru studenții de la Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Arte, a avut scopul de a informa utilizatorii privind viața și activitatea marelui lingvist european Eugeniu Coșeriu, unul din cei mai străluciți reprezentanți ai culturii române, un lingvist, scriitor, poet, filosof, traducător, fondatorul primei școli lingvistice din America de Sud și al Școlii lingvistice de la Tübingen, Germania, părinte a lingvisticii integrale, unul dintre cei mai importanți lingviști ai secolului XX.

Salonul Muzical - prezentarea expoziției Fenomenul muzical Gheorghe Mustea : Compozitor, director artistic și prim dirijor al orchestrei simfonice a Companiei publice „Teleradio-Moldova”. Participanți studenții de la Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Artă.

26 septembrie - Ziua internațională a Limbilor Europene

PROGRAMUL ZILEI INTERNAȚIONALE A LIMBILOR EUROPENE		BS USARB	
Motto-ul zilei „Uniți în diversitate”			
26 septembrie 2016			
Data	Tema Manifestării	Grup țintă	Locul desfășurării
26 septembrie	Inaugurarea ZILEI Limbilor Europene	Comunitatea academică	Hăl, parter
	Promovarea ZILEI Limbilor Europene		Website-ul Universității, Bibliotecă, Științifice, rețelele sociale: Twitter, Facebook, You Tube, spațiile expoziționale din holuri
26 septembrie	Prezentări de expoziții - Moment poetic muzical	Comunitatea academică	Serviciul Comunicarea Colabărilor

28 septembrie 2016

Ziua Dreptului de a Ști consemnată la Biblioteca Științifică

Au fost organizate și prezentate expozițiile:

- ☞ *Ai dreptul să știi!* cu trimitere la librăria virtuală a Oficiului de Publicații al UE eubookshop.eu;
- ☞ *Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație nu poate fi îngrădit*;
- ☞ *Dreptul de a Ști și Proprietatea Intelectuală*;
- ☞ *Resurse electronice privind Dreptul de a Ști*;

Și Masă rotundă „*Dreptul Individual de acces la informații*” (drepturile și modalitățile de solicitare a informațiilor oficiale, căile de adresare în instanța de judecată, despre dreptul la informație și la libera exprimare). Protagoniști: studenții anului doi Facultatea de Litere, specialitatea Jurnalism și Științe ale Comunicării.

DESCHIȘI PENTRU ACȚIUNE în Săptămâna Internațională a Accesului Deschis 2016 (Open Access Week) <http://libruniv.usarb.md/>

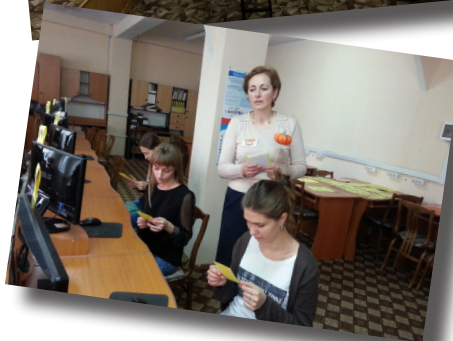
Săptămâna Internațională a Accesului Deschis

DESCHIȘI PENTRU ACȚIUNE OPEN FOR ACTION

Ediția a X-a
24-30 octombrie 2016

PROGRAM

- 14 octombrie**
INAUGURAREA SĂPTĂMÂNII INTERNAȚIONALE A ACCESULUI DESCHIS: <http://www.openaccessweek.org/>
Portalul <http://www.acces-deschis.ro/>
Tălmășiri, videoclipuri, conversații
Grup țintă - Comunitatea academică
E. MARCONIȚA, director; V. TOPALO, șef serviciu; S. CIOBANU, șef serviciu
- 15 octombrie**
Portalul global Acces Deschis <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/portals-and-platforms/goasp/>
Expoziție și prezentări ale revistelor de profil cu acces deschis din colecția Journal Donation Project (New York, SUA)
Grup țintă - Comunitatea academică
V. TOPALO, șef serviciu; G. CAZACU, bibliotecar
- 16 octombrie**
Open Access - compartiment important în cursul Bazele Culturii Informației
ACCESUL DESCHIS LA CERCETARE:
Proiectul OPERARE, ZINCOVICI, DORU
Grup țintă - comunitatea academică
Bibliotecari - asistenți universitari
L. MIHALUȚĂ, director-adjunct; M. STAYER, bibliotecar principal
- 17 octombrie**
MARATONUL NAȚIONAL al arhivării documentelor în Repozitoriile instituționale
N. CULICUȚ, bibliotecar principal, grupul de lucru

15 noiembrie 2016

Săptămâna Tineretului și Studentului în Clubul ONU NORD/UE

Educație Civică Europeană - discuție privind contribuția ONG-urilor studențești la dezvoltarea comunității susținută de proiectare film din colecția CD a ONU și site-ul Uniunii Europene. La finele activității a fost prezentată expoziția: CAPITALA ALE TINERETULUI.

Prin munca în echipă, la nivel universitar s-a reușit relaționarea bună cu studenți, cadre didactice, ONG-uri studențești, impunând un sistem de discuții interactive.

Împreună cu Directoarea Bibliotecii Științifice a fost coordonată întreaga activitate a Centrului rezultatele fiind următoare: 1 300 de utilizatori și 3 100 de documente consultate în această perioadă din 119 de publicații tradiționale achiziționate de la Oficiul de Publicații al Uniunii Europene, cercetări în Eubookshop 1 234, descărcate din Eubookshop 2 569 de documente. Evidența publicațiilor în serviciu se realizează în două maniere: electronica și manuală.

Concluzii:

Anul 2016 nu poate epuiza sfera activităților complexe ce se desfășoară într-o Bibliotecă universitară în care activează Centrul de Informare al Uniunii Europene. Activitățile info-bibliotecare au fost eficiente și pe deplin apreciate de comunitatea academică. În planul activităților Bibliotecii Științifice USARB pentru anul 2017 va fi integrat, ca de obicei, planul anual al Centrului de Informare al Uniunii Europene. Susținerea și buna coordonare realizată de către conducerea instituției, colaborarea cu serviciile Bibliotecii universitare, parteneriatul cu facultățile vor contribui și în viitor la o bună desfășurare a activităților și promovare a unei imagini publice pozitive a Centrului de Informare al Uniunii Europene din USARB.

Bibliomesager iulie - decembrie 2016

1 septembrie, 2016 - 30 de ani de la deschiderea noului edificiu al Bibliotecii

La 1 septembrie 1986 a fost inaugurat noul edificiu al Bibliotecii Științifice USARB, care se mai numea pe atunci „CASA ALBĂ”, construit conform unui proiect individual, avându-i printre autori pe arhitecții A. L. ZOLOTUHIN, P. TEAJCO, T. DIMA, iar în calitate de tehnolog - Faina TLEHUCI, directorul Bibliotecii. Prezentat la concursul republican pentru cea mai reușită construcție arhitecturală, proiectul este distins în anul 1989 cu Diploma Uniunii Arhitecților din Moldova. Acestui eveniment i-a fost consacrată expoziția on-line: *Biblioteca Științifică USARB : 30 de ani de la inaugurarea noului edificiu*, în care le este confortabil cititorilor și bibliotecarilor, cărților și noilor tehnologii informaționale.

3 septembrie 2016 - LNSS Curriculum Training, 22 august - 2 septembrie 2016

În perioada 22 august - 2 septembrie 2016, Elena HARCONIȚA, Directoarea Bibliotecii Științifice USARB și Valentina TOPALO, șef serviciu, împreună cu reprezentanți a 9 instituții de învățământ superior, membrii consorțiului LNSS, bibliotecari și profesori din Armenia, Belarus și Moldova, au beneficiat de training la Institutul Tehnologic din Limerick, Irlanda în cadrul Proiectul ERASMUS+ Capacity Building in the Field of Higher education Project (CBHE)

Library Network Support Services (LNSS): modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming library services LNSS. Proiectul este axat pe îmbunătățirea nivelului de competență și aptitudini ale personalului bibliotecar din învățământul superior în Armenia, Moldova și Belarus pentru reformarea și modernizarea bibliotecilor, dezvoltarea bibliotecilor inovatoare ca un sprijin pentru educație și învățământ pe tot parcursul vieții. Obiectivele generale ale training-ului: Elaborarea unei strategii de dezvoltare a personalului de bibliotecă axat pe îmbunătățirea standardelor și calității performanței de bibliotecă în Armenia, Moldova și Belarus, astfel încât să se îmbunătățească calitatea serviciilor de bibliotecă și de învățământ superior, în general, creșterea relevanței acestora pentru piața forței de muncă și în societate; Menținerea unui parteneriat Biblioteca din rețea (LNSS) Rețeaua de Est pentru viitoarea diseminare, durabilitatea și exploatarea rezultatelor proiectului, atât la nivel național cât și în regiunea Parteneriatului estic pentru schimbul de cunoștințe, experiență, formare și expertiză în regiune.

6 septembrie 2016 - Diseminarea Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”

În cadrul ședinței Consiliului Administrativ din 6 septembrie, 2016, Elena Harconița, director BȘ USARB a diseminat informația despre participarea la Școala de vară cu genericul „Acces deschis și resurse deschise pentru bibliotecari” în cadrul Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova” desfășurat la Universitatea Transilvania din Brașov, România în perioada 3-10 iulie 2016.

14 septembrie 2016 - Platforma interactivă PRIMO ExLibris – instrument modern de regăsire a informației

Începând cu 1 septembrie 2016 Biblioteca oferă acces utilizatorilor la un nou produs informațional – Platforma PRIMO ExLibris (<http://primo.libruniv.md/>) de tip discovery, delivery, care are capacitatea de a oferi acces la informații calitative, rapid și cu exactitate, dintr-o gamă largă de resurse informaționale. Acest produs este generat datorită participării Bibliotecii în cadrul Proiectului TEMPUS „Servicii Informaționale Moderne pentru Studii de Calitate” (2013 - 2016). În PRIMO sunt integrate cataloagele electronice a șapte biblioteci universitare - participante în proiect: cărți, articole, teze, reviste, CD-DVD, Repozitoriul Instituțional, precum și un șir de resurse externe globale: baze de date EBSCO, SpringerLink, documente în acces deschis etc. PRIMO este comprehensiv, stimulat, accesibil, modern, partajat - permite utilizatorilor accesul dintr-un singur punct, oricând și oriunde, la o multitudine de resurse informaționale.

16 septembrie 2016 - Instruiri în cadrul Proiectului MISISQ

În serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare s-au desfășurat activități de instruire în cadrul Proiectului TEMPUS Modern Information Services for Improvement Study Quality (MISISQ), Modulul Catalogare software ALEPH: Fișarea analitică din publicații periodice și culegeri. Prezentare: Lina Mihaluța, director adjunct.

16 septembrie 2016 - Activități în cadrul Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”

Biblioteca Științifică USARB este participantă în Proiectul „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova” (Parteneriatul dintre Norvegia și Moldova) (2016 - 2019). Scopul principal al proiectului este perfecționarea învățământului universitar din Republica Moldova, prin modernizarea a 18 biblioteci

universitare. În cadrul proiectului bibliotecarii USARB au participat la acțiunile de inaugurare a Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, realizat în parteneriat între Academia de Studii Economice a Moldovei, Universitatea din Bergen, Norvegia și Universitatea Transilvania din Brașov, România, 14 aprilie 2016 - Elena Harconița; „Advocacy. Marketing: promovarea imaginii bibliotecilor universitare”, 13-14 iunie 2016 la Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova – Elena Harconița, Sivia Ciobanu.

21 septembrie 2016 - Un pios omagiu din partea bibliotecarilor universitari bălțeni

Cartea de vizită a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți s-a completat cu o nouă biobibliografie, dedicată Profesorului Gheorghe Baciu, care la 2 octombrie 2016 a împlinit 80 de ani. Cu acest prilej bibliotecarii universității bălțene, în colaborare dna Valentina Enciu, dr., conf. univ. și cu prietenii, discipolii, rudele, intelectualii care cunosc această personalitate notorie a Republicii Moldova prin prezentul volum i-au adus un pios omagiu. Profesorul Gheorghe Baciu s-a născut la Bălți, a absolvit Institutul de Medicină, a susținut teza de doctor în științe medicale (1967), iar în anul 1983 a devenit Doctor Habilitat în științe medicale. Asistentul universitar de la catedra de Medicină legală a ajuns Director al Centrului de Medicină Legală, expert medico-legal principal al Ministerului Sănătății, membru al Academiei Balcanice de Medicină legală, Președinte al Societății Științifice a Medicilor Legiști din RM, Profesor la catedra de Medicină legală a USMF „Nicolae Testemițanu” și Profesor asociat la mai multe instituții superioare de învățământ, inclusiv, la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți. Capitolul de Bibliografie al lucrării înregistrează peste 600 de lucrări: 30 de monografii, manuale, cursuri didactice, 40 de lucrări cu caracter socio-juridic, 12 brevete de invenții. Echipa redacțională aduce sincere mulțumiri Domnului Profesor Gheorghe Baciu pentru încredere și prețioasele materiale pe care le - a oferit pentru realizarea lucrării.

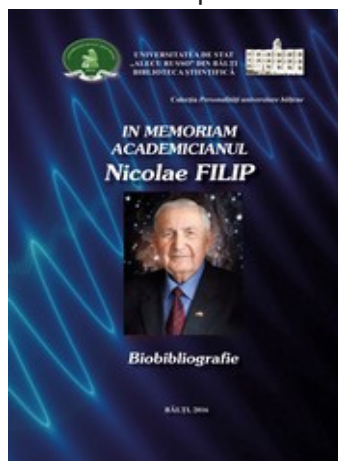
22 septembrie 2016 Studenții anului I au devenit posesori ai Permisului de Intrare

1 470 studenții ai anului I, secția zi și frecvență redusă, inclusiv masteranzi ai Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, au devenit recent posesori ai Permisului de Intrare în Biblioteca Științifică USARB și pot utiliza pe parcursul anilor de studii resursele informaționale, serviciile moderne și produsele bibliotecare, Biblioteca fiind disponibilă pentru utilizatori 9 ore pe zi, sălile de lectură - de la 9.00 până la 18.00, sălile de împrumut la domiciliu - de la 9.00 până la 17.00, sâmbăta – zi de odihnă, iar duminica de la 10.00 până la 17.00.

29 septembrie 2016 - Noi apariții editoriale: Biobibliografia In memoriam Academicianul NICOLAE FILIP

În cadrul Simpozionului Științifico-practic Internațional Competitivitatea regională bazată pe cercetare, inovare și transfer tehnologic, Colloquia Professorum Tradiție și inovare în cercetarea științifică, ediția a VI - a, dedicată Anului Profesorul Nicolae FILIP, a fost lansată lucrarea In memoriam Academicianul NICOLAE FILIP : Biobibliografie / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți ; alcăt.: Elena Scurtu, Maria Fotescu ; red. resp. Elena Harconița ; red. bibliogr. Lina Mihaluța ; trad. în lb. engl. de Valentina Topalo; design/cop./machetare Silvia Ciobanu. – Ed. a 5-a, rev. și compl. – Bălți : [s.n.], 2016. – 208. – (Personalități universitare bălțene, ISBN 978-9975-50-133-0). – ISBN 978-9975-50-175-0. http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/filip/in_memoriam.pdf.

Biobibliografia In memoriam Academicianul NICOLAE FILIP (ediția a 5-a, revăzută și completată) este consacrată reputatului academician, doctor habilitat, profesor universitar Nicolae Filip, rectorul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți (1992-2007). Ca mărturie a sentimentului de respect și recunoștință, Senatul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți a declarat anul 2016 - Anul Nicolae FILIP (90 de ani de la naștere). Rectorul Nicolae Filip a fost considerat, pe bună dreptate, alături de alte 2 000 de personalități marcante (Outstanding Scholars of the 21 century, Cambridge, England, 2002), Personalitate de Excepție a secolului XXI. Lucrarea oferă cititorului informații variate despre viața și activitatea Omului, Profesorului și Savantului Nicolae Filip, care, mai bine de jumătate de secol, a contribuit la prosperarea Instituției superioare bălțene: formare și creștere profesională, activitate științifică (protagonistul este autorul a mai bine de 200 de lucrări științifice), gânduri ale persoanelor care l-au cunoscut și l-au apreciat.

28 septembrie 2016 - Ziua Dreptului de a Ști consemnată la Biblioteca Științifică

În 28 septembrie – Ziua Dreptului de a Ști la Biblioteca Științifică USARB au fost prezentate expozițiile: Ai dreptul să știi! cu trimitere la librăria virtuală a Oficiului de Publicații al UE eubookshop.eu; Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație nu poate fi îngărdit; Dreptul de a Ști și Proprietatea Intelectuală; Resurse electronice privind Dreptul de a Ști și Masa rotundă: Dreptul Individual de acces la informații (drepturile și modalitățile de solicitare a informațiilor oficiale, căile de adresare în instanța de judecată, despre dreptul la informație și la libera exprimare). Au participat studenții anului doi Facultatea de Litere, specialitatea Jurnalism și Științe ale Comunicării. Prin astfel de manifestări reamintim comunității academice cum trebuie să fie solicitat dreptul la informare în diverse instituții, subliniind și eforturile Bibliotecii Științifice de a difuza orice informație, asigurând astfel dreptul constituțional al utilizatorilor la informație, indiferent de culoare, confesiune și naționalitate.

24 octombrie 2016 - DESCHIȘI PENTRU ACȚIUNE în Săptămâna Internațională a Accesului Deschis 2016 (Open Access Week)

În data de 24 octombrie, la Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” a fost inaugurată Săptămâna Internațională a Accesului Deschis 2016 (Open Access Week), ajunsă în Republica Moldova la a noua ediție. Este un eveniment anual, de nivel mondial care susține accesul deschis la informația științifică, de această dată cu genericul DESCHIȘI PENTRU ACȚIUNE - OPEN IN ACTION. Directoarea Bibliotecii Științifice USARB, Elena Harconița, a dat startul evenimentului, trecând în revistă Programul, cu detalieră pe acțiunile ce urmează să fie desfășurate în perioada 24-31 octombrie, drept suport pentru bibliotecari fiind recomandate: portalurile informaționale <http://www.openaccessweek.org/>, <http://www.acces-deschis.ro/>, videoclipurilor dedicate etc. În aceste zile membrii comunității universitare vor profita de mai multe informații și activități, inclusiv de un seminar promovat de reprezentanții AGEPI despre Protejarea dreptului de autor și a drepturilor conexe în mediul digital în Republica Moldova - 28 octombrie, ora 11⁰⁰, Sala de conferințe a BȘ USARB. În cadrul cursului Bazele Culturii informației, modulul Instrumente de regăsire a informației pentru studii și cercetări: motoare de căutare (portaluri, directoare, rețele sociale, etc.) studenții sunt informați despre beneficiile accesului deschis, accesarea Site-ului, blogului BȘ USARB, Repozitoriului instituțional ORA (Open Research Archive) USARB), Catalogelor internaționale: Open Library, Calameo, Issuu, Scribd, despre Managementul datelor de cercetare: OpenAIRE, Open

Access, DOAJ, OAJI, DOAB, blogul OA, IBN, Zenodo repository ș.a.

25 - 28 octombrie 2016 - Seminare informative în Săptămâna Accesului Deschis

În cadrul Săptămânii Accesului Deschis au avut loc 3 seminare informative cu studenții de la Facultatea de Litere, Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului, Facultatea Științe ale Educației, Psihologie. Arte. Valentina Topalo, șef serviciu, a vorbit despre puterea OA de a transforma modul de cercetare științifică, despre reviste în acces deschis, resursele elec-tronice pentru știință și cercetare, ex-periențele europene din Proiectele: Tempus MISISQ – Modern Information Services for Improvement Study Quality (2013 - 2016); ERASMUS + Project Higher Education Capacity Building in Moldova - Library Network Support

Services: modernizing libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming libraries - regional project, the purpose of modernization and strengthening of libraries, improving the competences of staff librarian in higher education institutions from Moldova, Armenia and Belarus; Modernization of academic library services in Moldova, SIU Eurasia (The Norwegian Centre for International Cooperation in Education); copyright și licențe pentru conținut deschis. Elena Țurcan, bibliotecar principal a prezentat: Vedere scientometrică a cercetătorilor universitari din Bălți. Participanții au aflat despre valoarea produsului științific al cadrelor didactice și bibliotecarilor universitari bălțeni măsurat cu ajutorul Google Scholar și softului Publish or Perish. Margarita Iulic, bibliotecară, a prezentat expoziția „Din Colecția Journal Donation Project” cu trimitere la website-ul New School for Social Research. Olga Dascăl, bibliotecar principal, s-a referit la inițiativele, declarațiile internaționale privind Accesul Deschis, Strategiile Accesului Deschis, avantajele accesului deschis al Repozitoriului Instituțional ORA USARB, proiectele DOAJ, DOAB, OAJI, MOOC, OPENAIR. Lilia Ababii, bibliotecar principal, a prezentat revistele universitare în DOAJ: Limbaj și Context; Glotodidactica, subliniind că aceste produse științifice sunt un indicator important al gradului de dezvoltare a universității bălțene ele fiind reprezentate în baze de date internaționale cotate de ISI, spre exemplu EBSCO și în alte baze de date internaționale. La finele seminarului participanților le-au fost difuzate materiale promoționale despre Săptămâna Accesului Deschis 2016.

26 octombrie 2016 - MARATONUL arhivării documentelor în Repozitoriul Instituțional ORA USARB

La 26 octombrie, ora 9.00, Elena Harconița, directoarea Bibliotecii Științifice USARB și Aculina Mihaluța, director adjunct, împreună cu grupul de lucru Open Research Archive (ORA) USARB: Natalia Culicov, coordonator, Aliona Purici, Valentina Vacarciuc, Elena Țurcan, Mihaela Staver, Natalia Luchianciuc, Varvara Ganea, Marina Magher, Taisia Aculova, Gabriela Cazacu, s-au aliniat MARATONULUI NAȚIONAL al arhivării documentelor în Repozitoriile Instituționale, inițiat de coordonatorii OA în Republica

Moldova în cadrul Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare în domeniul învățământului superior cu Eurasia, dezvoltat în parteneriat între Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea Transilvania din Brașov, România și 18 biblioteci universitare din Moldova, coordonat de Biblioteca Științifică ASEM. Scopul Maratonului este de a arhiva în această zi în repozitoriile instituțiilor din cadrul Proiectului cât mai multe publicații. Înainte de ora 9⁰⁰ a fost monitorizat numărul de publicații existente în RI din fiecare instituție, iar după ora 16⁰⁰ s-au făcut totalizările și anunțați învingătorii, Biblioteca plasându-se pe primul loc cu 247 de înregistrări într-o singură zi.

27 octombrie 2016 - Ziua Națiunilor Unite la Biblioteca Științifică USARB

În cadrul Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis, Centrul de Informare și Documentare a ONU a Bibliotecii Științifice USARB, în colaborare cu Victoria ȚARĂLUNGĂ, conf. univ., dr. în drept și studenții anului IV de la Facultatea de Drept și Științe Sociale, au marcat Ziua Națiunilor Unite cu genericul ONU în secolul XXI: realizări, probleme, perspective. Studenții au pus în discuție informații cu privire la obiectivele generale ale ONU, Declarația Mileniului din 2000, ONU în secolul XXI. Probleme și realizări etc. Bibliotecara Antonina Antonova a intervenit în manifestare cu informații despre beneficiile mișcării Open Access.

27 octombrie 2016 - Conferința de totalizare a activităților din cadrul proiectului Tempus - Modern Information Services for Improvement Study Quality (MISISQ).

Pe data de 27 octombrie 2016, un grup de bibliotecari universitari bălțeni, a participat la Conferința de totalizare a activităților din cadrul proiectului MISISQ - Modern Information Services for Improvement Study Quality (MISISQ), finanțat de Programul Tempus (2014 - 2016). Aplicantul, managerul și coordonatorul Proiectului a fost Biblioteca și Centrul de Informare al Universității Lituaniene de Științe Medicale din orașul Kaunas, coordonarea națională fiind asigurată de Biblioteca Științifică Medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”. Împreună cu colegii din șase biblioteci de învățământ superior din Republica Moldova, bibliotecarii universitari bălțeni, au participat la crearea Bibliotecii digitale, a catalogului partajat pe platforma ExLibris PRIMO, au desfășurat lucrări în vederea consolidării și extinderii conținutului Repozitoriului Instituțional ORA (Open Research Archive), au modificat conținuturile Modulelor cursului Bazele Culturii Informației în corespundere cu instrumentele și suporturile didactice învățate în cadrul trainingurilor de instruire în Proiect. La

conferința de totalizare universitarii bălțeni s-au prezentat cu opt articole despre realizările în Proiect, publicate în revista editată de Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Magazin Bibliologic, 2016, nr. 1-4, asigurând redacția artistică atât a revistei cât și a Foto albumului Proiectului MISISQ , cu o comunicare de contabilizare a realizărilor obiectivelor strategice WP3 Cultura Informației, cu o diversitate de materiale promoționale menite să promoveze noile servicii și produse create în procesul de implementare a Proiectului MISISQ. Ministerul Educației al Republicii Moldova a distins cu Diplome Pentru participare activă la realizarea Proiectului „Modern Information Service for Improvement Study Quality” din cadrul Programului Tempus pe Igor Afatin, director adjunct și Silvia Ciobanu, șef serviciu.

28 octombrie 2016 - Open Access în cadrul orelor de Cultura Informației

În cadrul orelor de curs Bazele Culturii Informației studenții au fost informați despre mișcarea Open Access ce oferă mai multe oportunități care facilitează cercetarea și crește impactul acesteia. Au fost abordate numeroase subiecte privind OA, printre care: Managementul datelor de cercetare, OpenAIRE, Open Acces, DOAJ, OAJI, DOAB, blogul OA, IBN, Zenodo repository, Repozitoriul instituțional ORA USARB. Bibliotecari, asistenți univ.: M. STAVER - bibliotecar principal, L. ABABIL - bibliotecar principal, E. ȚURCAN - bibliotecar, A. NAGHERNEAC, șef serviciu, O. DASCAL - bibliotecar principal, T. ACULOVA - bibliograf principal, A. HĂBĂȘESCU - bibliotecar principal, S. ZADAINOVA - bibliotecar, M. MAGHER- șef oficiu, A. LÎȘÎ - bibliotecar principal.

28 octombrie 2016 - Repozitoriul instituțional ORA USARB în DuraSpace

Repozitoriul instituțional ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) – USARB a fost înregistrat în DuraSpace, o organizație care creează tehnologii deschise pentru un conținut digital durabil. Eforturile DuraSpace sunt orientate pentru a sprijini dezvoltarea a trei pachete software: Fedora, Dspace și Mulgara, precum și a sistemului de cloud computing DuraCloud. Republica Moldova este prezentă cu 8 arhive. Cele mai multe depozite digitale înregistrate în DuraSpace (528) sunt din SUA.

28 octombrie 2016 - Seminarul Protejarea Dreptului de Autor și a drepturilor conexe în mediul digital în Republica Moldova

În Săptămâna Accesului Deschis la informație a avut loc seminarul Protejarea Dreptului de Autor și a drepturilor conexe în mediul digital în Republica Moldova. Reprezentanții Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI), Andrei Moisei și Lilia Vermeiuc, au pus în evidență aspectele specifice țării noastre cu privire la proprietatea

dreptului de autor. Andrei Moisei s-a referit la „Creația intelectuală - limitele drepturilor și modul de valorificare”, Lilia Vermeiuc la „Dreptul de autor în mediul digital”, trecând în revistă aspectele morale și economice privind dreptul de autor și cele conexe, personalitatea deținătorului dreptului de autor, problemele deținerii dreptului de autor. Fiecare vorbitor a împărtășit situații și din propria experiență privind asigurarea informațională a activității intelectuale. Seminarul a urmat cu o sesiune de întrebări și răspunsuri privind dreptul de autor, plagiatul, pericolul produselor contrafăcute pentru economia națională. La seminar au participat studenții, cadrele didactice de la Facultatea de Drept și Științe Sociale, Facultatea de Litere, bibliotecari. Biblioteca Științifică a oferit participanților Certificate de participare.

28 octombrie 2016 - Revista Artă și Educație Artistică în circuitul informațional mondial: inițierea procedurii de înregistrare în DOAJ

În data de 28 octombrie, în cadrul Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis, echipa de lucru (S. CIOBANU - șef serviciu, E. STRATAN - șef serviciu, M. STAYER - bibliotecar principal, A. ANTONOVA - bibliotecar, G. PALII – bibliotecar) au completat și expediat formularul de înregistrare în DOAJ <https://doaj.org/> a revistei Artă și Educație Artistică: revistă de cultură, știință și practică educațională <http://arta-educatie.blogspot.md/>. Revista este integrată în Repozitoriul instituțional ORA USARB și pe sit-ul Bibliotecii Științifice USARB.

7 noiembrie 2016 - Bibliotecarii universitari la Conferința satelit ABRM DESCHIDERE ȘI CREDIBILITATE

Pe 4 noiembrie, Elena Harconița, directorul Bibliotecii Științifice USARB, a participat la Conferința satelit DESCHIDERE ȘI CREDIBILITATE, secțiunea BIBLIOTECI UNIVERSITARE ȘI SPECIALIZATE cu comunicarea Revista BIBLIOUNIVERSITAS@ABRM.MD - spațiu interactiv de comunicare profesională. În cadrul conferinței, președintele secțiunii, Rodica Avasiloaie a înmănat doamnei Elena Harconița, Diploma de Excelență pentru realizarea revistei electronice BIBLIOUNIVERSITAS@ABRM.MD, plasată pe sit-ul BȘ USARB.

10 noiembrie 2016 - Zilele Tineretului la Biblioteca Științifică USARB (09 -17 noiembrie, 2016)

În Clubul ONU NORD/CECE al Bibliotecii Științifice a fost marcată Ziua Tineretului. Invitații Clubului au fost elevii clasei a X-a a Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți, diriginta clasei, profesoara de psihologie Olga Elpujan. Șefa CD a ONU CECE, Valentina Topalo, a confirmat că sărbătorirea Zilei Tineretului demonstrează încă odată rolul și importanța tinerilor în societatea moldovenească, ei reprezentând un sfert din populația Republicii Moldova. Agenda 2030:17

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă - Obiectivul 3: Sănătate și stare de bine prevede sensibilizarea populației referitor la comportamentele riscante și promovarea unui stil de viață sănătos între tinerii din toată lumea, inclusiv și din Republica Moldova. Una din problemele cheie cu care se confruntă tinerii din Moldova este creșterea ratei HIV, consumul de tutun, alcool, droguri și lipsa comunicării cu părinții. Biblioteca Științifică oferă acces la informații despre sănătate și servicii de sănătate pentru ca tinerii să depășească dificultățile cu care se confruntă. A fost proiectat filmul „TRANZIT” din colecția CD a ONU, urmat de discuții și opinii despre sănătate. Valentina Vacarciuc, bibliotecar, sala de lectură nr. 3 „Științe psihopedagogice, ale naturii, reale. Arte” a prezentat expoziția tematică „Tehnici și metode ale muncii intelectuale în sprijinul studiului individual”, pentru studenții grupelor PD21R și PP21R. Expoziția a cuprins documente privind importanța cercetării științifice pentru studenți.

11 noiembrie 2016 Prezentarea expoziției „Aportul științific al profesorilor de la Catedra de educație artistică și arte”

Elena ȚURCAN, bibliotecar în Sala de Împrumut nr. 3 Documente Muzicale, a prezentat expoziția de carte „Aportul științific al profesorilor de la Catedra de educație artistică și arte” în cadrul atelierelor Seminarului științifico-practic, Educația artistică – constatări și perspective în dezvoltare în instituțiile de învățământul general. Atelierele au fost găzduite de spațiile Bibliotecii Științifice USARB.

15 noiembrie 2016 - Săptămâna Tineretului și Studentului în Clubul ONU NORD

În Centrul Educația Civică Europeană a avut loc discuția privind contribuția ONG-urilor studențești la dezvoltarea comunității susținută de proiectare film din colecția CD a ONU și site-ul Uniunii Europene. Subiectele discuției fiind axate pe cunoașterea mai bună a proiectelor de dezvoltare a societății civile, a Programului UE-PNUD, care contribuie nu numai la îmbunătățirea calității vieții oamenilor, la stabilirea noilor parteneriate între ONG-uri, dar și sprijinul financiar și tehnic, proiecte comune în diverse domenii-cheie: dezvoltarea afacerilor, renovarea infrastructurii sociale, ocrotirea sănătății și protecția mediului ambiant. Discuția a fost moderată de Valentina Topalo, șefa CD a ONU/UE. La finele activității a fost prezentată expoziția: CAPITALE ALE TINERETULUI.

16 noiembrie 2016 - Seminarul municipal instructiv-metodic pentru profesorii de geografie cu participarea BȘ USARB

Mihaela STAYER, bibliotecar principal în serviciul Cercetare. Asistența de specialitate a participat cu comunicarea „Resurse electronice informaționale în cunoașterea Geografiei” la Seminarul municipal pentru profesorii de geografie, organizat de Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți. Tema seminarului - UTILIZAREA TIC ÎN FORMAREA ȘI EVALUAREA COMPETENȚELOR SPECIFICE LA GEOGRAFIE.

1 decembrie 2016 - Ora bibliografică pentru bibliotecari în Serviciul ICB

La Ora informării bibliografice Liliana Iavorscaia, Ala Lîsîi, Elena Țurcan, Gabriela Cazacu, Natalia Luchianciuc, membre ale grupului de profil Promotorii resurselor info-documentare, au prezentat expoziția Achizițiile recente pe domeniile Științe socio-umanistice și economice, Științe reale și naturale, Științe Filologice. Documentele prezentate au fost editate la Chișinău, București, Iași la editurile Știința, Bons Offices, Humanitas, Artes, Vinea în anii 2011-2016. Printre lucrările prezentate sunt monografiile, cursuri universitare, culegeri de exerciții și de proiecte, dicționare.

5 decembrie 2016 - Training în Centrul de Informare a Uniunii Europene al Bibliotecii Științifice

În 5 decembrie Centrul de Informare a Uniunii Europene în parteneriat cu CLUBUL ECO studentesc universitar a consemnat Ziua Internațională a Voluntariatului prin organizarea unui training de formare. Trainingul a fost coordonat de voluntarul Corpului Păcii Bartosz Gawarecki. Participanții la training au manifestat un mare interes și au avut o dezbatere aprinsă privind persoanele care își dăruiesc timpul, talentul, energia, cunoștințele și abilitățile în folosul comunității pentru un viitor mai bun al întregii societăți. Participanții au hotărât să intervieze ulterior tinerii, pe străzile orașului Bălți, privind Ziua Voluntariatului. Valentina Topalo, coordonator al Centrului de Informare a Uniunii Europene a prezentat participanților colecția Centrului, posibilitățile de informare și documentare, website-ul Uniunii Europene, provocându-i să fie activi în implementarea obiectivelor globale pentru o dezvoltare durabilă din Agenda 2030 a ONU.

10 decembrie 2016 - Ziua Internațională a Drepturilor Omului a fost marcată în Clubul ONU NORD al Bibliotecii Științifice

Facultatea de Litere, specialitatea Jurnalism și Științele Comunicării (GRUPA 24JR), în parteneriat cu Clubul ONU NORD al Bibliotecii Științifice, au organizat seminarul consacrat Declarației Universale ale Drepturilor Omului. În comunicările lor, studenții au subliniat importanța Declarației Universale ale Drepturilor Omului, document universal în care este stipulat că toți oamenii s-au născut cu drepturi egale și inalienabile, precum și cu libertăți fundamentale, Declarația completată cu: Convenția privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare Racială (1965), Convenția

Internațională asupra Drepturilor Politice și Civile (1966), Convenția pentru Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare Împotriva Femeilor (1979), Convenția Drepturilor Copilului (1989) etc. Seminarul a fost moderat de Valentina ENCIU, conf. univ. dr., în cadrul cărei și-a exprimat considerația pentru această zi, pledând pentru o societate, care susține drepturile omului, respectă diversitatea și luptă împotriva discriminării. Valentina TOPALO, coordonator Centru Documentare al ONU, a prezentat expoziția 10 decembrie – Ziua Drepturilor Omului, cu trimitere la sit-ul <http://www.un.org/>, <http://md.one.un.org/>, îndemnându-i pe studenți, cadre didactice să lectureze documentele care asigură recunoașterea și respectarea efectivă a drepturilor și libertăților omului, respectarea lor constituind astăzi fundamentul păcii, viabilității și dreptății.

13 decembrie 2016 - Ședința Salonului Muzical al Bibliotecii Științifice

Elena ȚURCAN, bibliotecar, Oficiul Documente muzicale, în cadrul Salonului Muzical, a prezentat expoziția on-line „Laureatul Premiului Nobel pentru literatură 2016 - Bob Dylan”. Moment istoric unic în istoria decernării acestor distincții, urmând să fie primul muzician care a câștigat acest Premiu pentru că „a creat noi expresii poetice în marea tradiție muzicală americană.”

16 decembrie 2016 - Biblioteca Științifică în cadrul Proiectului LNSS - Erasmus +

În data de 16 decembrie 2016, Elena Harconița, directorul Bibliotecii Științifice USARB, a participat la ședința de monitorizare a proiectului Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor, implementat în cadrul programului Erasmus+ Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior (2015 – 2018) cu comunicarea Proiectul LNSS - Erasmus + : realizări și impact, specificând implementarea unor aspecte din pachetele de lucru ale Proiectului internațional din care face parte Biblioteca Științifică USARB. Ședința de monitorizare a avut loc la Academia

de Administrație Publică cu participarea reprezentanților Oficiului Erasmus + din R. Moldova.

21 decembrie 2016 - Zilele informării la Biblioteca Științifică USARB

Pe 19-20 decembrie 2016 în sala de conferințe a BȘ USARB a fost promovată Ora de informare pentru 2 catedre universitare: Catedra de matematică și informatică

(șef catedră dr., conf. univ. Eugeniu Plohotniuc) și Catedra de științe ale educației (șef catedră dr., conf. univ. Tatiana Șova). Membrii grupului Promotorii resurselor info-documentare: Angela HĂBĂȘESCU, Natalia LUCHIANCIUC, Ala LÎȘÎI, Valentina VACARCIUC au prezentat peste 50 de documente (conform profilului catedrei) recent achiziționate. Valentina TOPALO, șef Centru

Manifestări Culturale a informat cadrele didactice despre bazele de date ce pot fi accesate în BȘ USARB; Mihaela STAYER a vorbit despre Repozitoriul Instituțional ORA USARB; Ana NAGHERNEAC și Marina MAGHER s-au referit la utilitatea Softurilor personale de gestiune a referințelor bibliografice, punând accentul pe Mendeley, soft academic gratuit folosit pentru căutarea și managementul documentelor, extragerea bibliografiilor și pentru colaborarea și cercetarea on-line.

În cadrul Zilelor Informării, Valentina VACARCIUC, Snejana ZADAINOVA, Angela HĂBĂȘESCU, Lilia ABABIL, Olga DASCAL, membre ale grupului de profil Promotorii resurselor info-documentare, au prezentat bibliotecarilor achizițiile noi din colecția Bibliotecii pe domeniile: Științe socio-umanistice și economice; Științe reale și naturale; Științe filologice.

Serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare: Prezentare

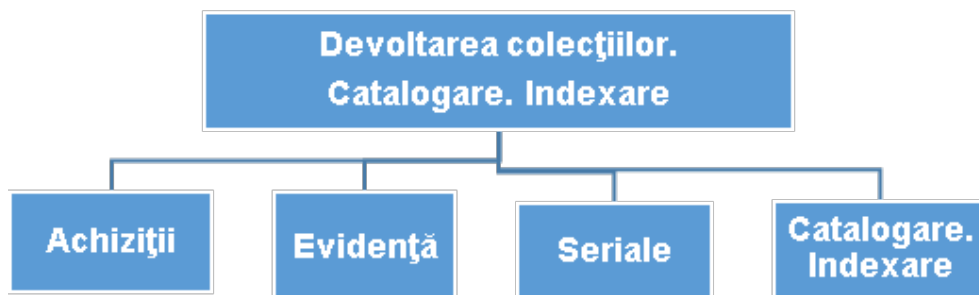
COLLECTION DEVELOPMENT SERVICE. CATALOGUING. INDEXING. PRESENTATION

Adella CUCU

Abstract: *In the article are specified core activities of the Collection Development Service. Cataloguing, Indexing, including databases, application programs used in library.*

Key words : *collection development service, cataloguing, indexing, softwares TinLIB, ALEPH, acquisition, resources, catalog, databases, application programs*

Serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare este o componentă importantă în structura Bibliotecii Științifice USARB, care reprezintă prima etapă a circuitului pe care un document îl parcurge într-o bibliotecă. Conform Organigramei și a Regulamentului de organizare și funcționare a Bibliotecii deține următoarea structură: șef serviciu; oficiul Achiziție; oficiul Evidență; Catalogare-Indexare.

Misiunea serviciului constă în dezvoltarea colecției documentare care sunt dirijate și ghidate de necesitățile informaționale ale utilizatorilor și în asigurarea catalogării eficiente a fondului documentar în vederea regăsirii ulterioare a resurselor informaționale aflate în colecțiile Bibliotecii.

Personalul serviciului capabil să realizeze acest deziderat este alcătuit din bibliotecari, funcțiile cărora au menirea să asigure circuitul documentelor de bibliotecă de la achiziție și până la punerea la dispoziția utilizatorilor.

Bliotecarilor le revin un spectru larg de atribuții și sarcini complexe precum:

- constituirea și dezvoltarea colecțiilor;
- evidența documentelor achiziționate;
- abonarea la publicații periodice, selectarea și perfectarea abonamentelor anuale;
- realizarea schimbului național / internațional de publicații;
- catalogarea și indexarea publicațiilor curente;
- organizarea cataloagelor de bibliotecă;
- excluderea informațiilor despre documentele eliminate din documentele de evidență, din cataloagele tradiționale și electronic;
- sintetizarea dotării lectoratelor;
- editarea Buletinelor informative bibliografice de [Achiziții recente](#).

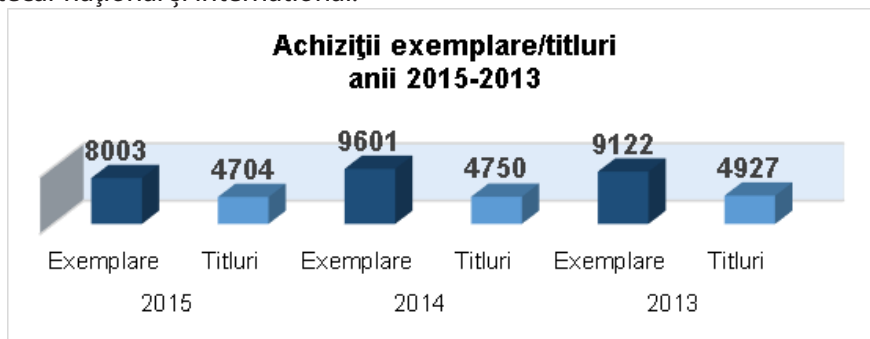
Evident că pentru a-și îndeplini misiunea, bibliotecarii trebuie să identifice prin diverse modalități necesitățile informaționale și de documentare ale utilizatorilor. Sursele de informare în acest scop sunt planurile de învățământ, curriculumurile la disciplinele de studiu (bibliografiile obligatorii și facultative), planurile editoriale, baze de date etc.

Completarea fondurilor existente prin achiziții retrospective reprezintă o prioritate pentru bibliotecă. Utilizând sistemul de gestionare a *Cerințelor neonorate* și monitorizând *Formularul de Propuneri pentru Achiziție* on-line expus pe pagina Web a Bibliotecii <http://libruniv.usarb.md/sce/formular-sce.htm>, bibliotecarul din achiziție analizează toate sugestiile și propunerile venite din partea utilizatorilor, care ulterior sunt incluse în oferta pentru achiziție.

Anual prin achiziții curente și retrospective, schimb național și internațional de publicații, Depozit Legal UNIVERSITARIA, prin donații colecțiile Bibliotecii se completează cu peste 5 000 titluri de resurse în 10 000 u.m. Toate aceste resurse sunt supuse unei evidențe stricte conform unor reguli generale de evidență a documentelor în format tipărit și electronic.

În rapoartele oficiale ale Bibliotecii (statistice și text) găsim date integrale privind achizițiile de documente (titluri/exemplare), inclusiv donațiile și schimbul interbibliotecar național și internațional.

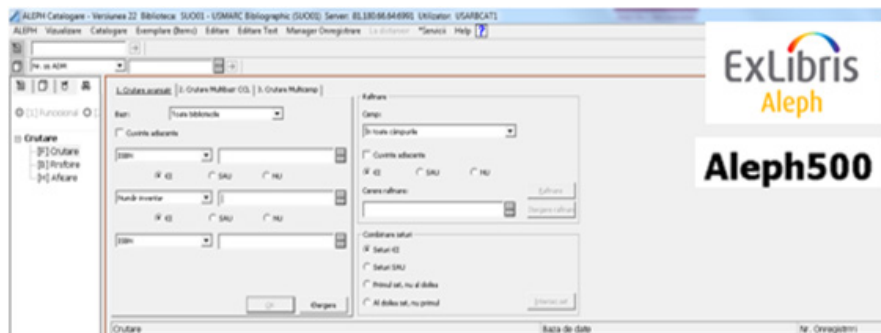
Una dintre compartimentele cele mai importante ale unei biblioteci este oficiul Catalogare. Indexare, care se ocupă de descrierea bibliografică a resurselor informaționale ale bibliotecii, fie că acestea sunt sub formă tipărită (monografii, cursuri universitare, seriale etc.) sau format electronic (CD, DVD, online, etc.) și cu evaluarea conținutului acestor resurse în vederea regăsirii lor de către utilizatori. Catalogarea se efectuează conform normelor internaționale ISBD (Descrierea Bibliografică Standart Internațional), regulile internaționale AACR 2 - Reguli de Catalogare Anglo - Americane, Standardul interstatal GOST 7.1 - 03. (Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică. Cerințe generale și reguli de alcătuire (în vigoare din 01.05.05).

Catalogarea on-line în bibliotecă a debutat în 1990. Produsul principal al activității de catalogare informatizată este reprezentat de catalogul electronic (baza de date a bibliotecii), care la moment deține aproximativ 407 990 de înregistrări bibliografice.

Catalogul electronic, comparativ cu cel tradițional, facilitează regăsirea informației prin utilizarea mai multor chei/criterii de căutare precum și posibilitatea de combinare a acestora. Catalogul on-line nu este doar o tendință nouă în lumea biblioteconomiei, ci mai mult o necesitate, prezența căruia devine tot mai simțitoare odată cu avansarea tehnologiilor informaționale și a internetului. Prima etapă a catalogării informatizate în bibliotecă s-a efectuat conform câmpurilor și subcâmpurilor în formatul specializat de bibliotecă MARC 21. Mai târziu, înregistrările bibliografice pentru toate tipurile de resurse s-au realizat în sistemul integrat de bibliotecă TINLIB, care a avut mai multe versiuni - 280, 300 410 (implimentat grație proiectului de informatizare ABUB-SOROS, susținut de Fundația SOROS în anul 1998).

Din 2015 funcțiile de construire și organizare a catalogului sunt preluate de sistemul integrat de bibliotecă **ALEPH**, un instrument modern, performant și flexibil, menit să asigure accesul tuturor utilizatorilor la informațiile bibliografice din baza de date comună a 7 biblioteci universitare.

În anul 2013, în cadrul Proiectului Tempus „Servicii informaționale moderne pentru îmbunătățirea calității studiilor” (MISISQ), șapte biblioteci universitare din Moldova și-au unit efortul pentru crearea *Catalogul colectiv partajat* al Consorțiului bibliotecilor universitare din Moldova, care să asigure accesul operativ la informație pentru comunitatea academică din întreaga țară. Catalogarea partajată se bazează pe principiul elaborării unei singure descrieri bibliografice a unei publicații, după norme și reguli unanim acceptate, economisind timpul bibliotecarului-catalogator.

Acest sistem include următoarele module:

- Achiziție/Seriale
- Catalogare
- Circulație
- Modulul OPAC – Web (Online Public Acces Catalog), prin care utilizatorii au

acces la informațiile cuprinse în baza de date.

- PRIMO.

Primo este un produs al firmei ExLibris în care sunt integrate cataloagele electronice ale celor șapte biblioteci universitare parteneri în proiect, care permite și accesul la resursele externe (pe bază de licență sau gratuit): bazele de date EBSCO, programul HINARI, AGORA, OARE, FAOSTAT, AGRIS, SpringerLink etc.

Accesul la catalog are loc de la stații locale sau de la distanță. Utilizatorii îl pot consulta în mod direct, rapid, având posibilitatea combinării mai multor criterii de căutare: titlu, autor, subiect exprimat prin cuvinte-cheie, date de publicare, ISBN, ISSN etc.

Pe lângă catalogarea documentelor în baza regulilor prevăzute în standardul de descriere bibliografică, de la bibliotecarul-catalogator se solicită și atribuirea indicelui în conformitate cu Clasificarea Zecimală Universală (CZU). Acest proces necesită atât

competențe profesionale, precum și competențe specifice/fundamentale cum ar fi cunoștințe în diverse domenii ale cunoașterii: psihologie, pedagogie, drept, economie, matematică, chimie, agricultură, literatură, istorie etc. Clasificarea constă în atribuirea a unui sau mai multor indici de clasifi-

care zecimală, în diverse combinații permise, pentru resursa dată. Scopul acestei activități este facilitarea regăsirii resursei pe baza indicilor CZU. Însă utilizatorii Bibliotecii sunt mai puțin familiarizați cu acest tip de regăsire a informației, o astfel de căutare solicită asistența bibliotecarului. De aceea, se realizează indexarea care să reflecte subiectul resursei și să faciliteze regăsirea acesteia. Bibliotecarului-catalogator i se cere nu numai o pregătire profesională de excepție, dar și creativitate specifică, pentru că nu întotdeauna tezaurele reușesc să acopere toată terminologia din domeniile de cunoaștere. Termenii indexării apar la căutările pe subiect și cuvinte cheie. Personalul serviciului cataloghează anual, aproximativ 4 000 de titluri noi (programul permite și tirajarea fișelor însoțitoare pentru sistemul de informare tradițională).

Deși catalogul tradițional sub formă de fișe tinde să dispară, Biblioteca Științifică păstrează încă această modalitate de acces la informație. Fișele cu descrierea bibliografică a resurselor alcătuiesc un catalog de documente primare și secundare, ce pun în evidență conținutul colecțiilor bibliotecii, orientat și în regăsirea fiecărui document pe care biblioteca îl posedă.

La moment în gestiunea serviciului este catalogul tradițional alfabetic, pe autori și titluri pentru utilizatori, alfabetic de serviciu care este cel mai complet și oglindește existența resurselor în bibliotecă, catalogul topografic și *Catalogul electronic*.

În era tehnologiilor informaționale se impune o nouă direcție în domeniul bibliotecar - *crearea de biblioteci digitale*. Formarea fondurilor tradiționale de biblioteci și biblioteca digitală sunt într-o relație strânsă, fondul tradițional și bibliotecă digitală trebuie să se completeze reciproc pentru a oferi servicii de bibliotecă și de informare la un nou nivel. Anual bibliotecarii completează *biblioteca digitală* cu aproximativ 200-250 descrieri bibliografice ale resurselor electronice cu specificarea full-text.

De rând cu procesele de catalogare, bibliotecarii sunt implicați și în înregistrarea produsului științific al universitarilor în Biblioteca deschisă interactivă: OPEN LIBRARY și Repoziitoriul instituțional Open Research Archive ORA – USARB.

Automatizarea proceselor de bibliotecă oferă o mulțime de avantaje pentru biblioteca și bibliotecari. Informatizarea permite ameliorarea serviciilor tehnice sub aspectul calității activităților efectuate și produselor oferite, cât și sub aspectul rapidității, al sporirii eficienței muncii. În acest context, pentru facilitarea unor procese din serviciu au fost proiectate și dezvoltate, de către colegii din *Centrul Informatizare și activități în rețea* un șir de programe informatizate aplicative (ce presupun colectarea unor date, prelucrarea acestora cu ajutorul calculatorului și obținerea de informații): *Fondul de Schimb, Dotarea lectoratelor, Achiziții recente*.

Biblioteca întreține relații de schimb cu parteneri pe plan național și internaționali din biblioteci universitare și naționale, academii, instituții de cercetări etc.

Baza de date automatizată a Fondului de schimb permite bibliotecarului furnizarea datelor de achiziție-ieșire, folosind tabelele locale de evidență pe categorii și perioade de timp necesare, extragere a borderourilor (a listelor cu publicații primite/trimise), a proceselor verbale de eliminare și statistici cu partenerii etc.

O dată în două luni catalogatorii descarcă, prin metoda exportului, achizițiile recente, care sunt incluse în 6 buletine informative (11 domenii de știință). Aceste buletine sunt expediate prin e-mail la catedre, cadrelor didactice, plasate pe pagina web a Bibliotecii <http://libruniv.usb.md/catl/intrari/intrarinoi.htm> și alte platforme interactive ([Calameo](#), [Issuu](#)).

Titlu	Anul 2015											
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Comunități	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Informatică, Matematică, Fizică	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Limbi și literatură, Medicină	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Filozofie Logică, Etică	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Psihologie și Psihopedagogie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Religie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Științe sociale (Sociologie, Antropologie, etnologie, arheologie, istorie)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Colectabile (Management)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Geografie, Jurisprudență	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Grupuri culturale (Limbă, Etnologie, Arhitectură, Științe, Agricultură, Geografie)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Pași, Documentare, Spații	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Alte categorii	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Catalogatorii sunt implicați și în realizarea procesului de *Dotare a lectoratelor*. Scopul acestei acțiuni este cercetarea disciplinelor academice din universitate pentru procedura de acreditare desfășurată în Republica Moldova de Consiliul Național de Evaluare și Acreditare. Disciplinile de studiu sunt supuse unei cercetări minuțioase în scopul evidențierii nivelului de asigurare cu documente științifice și didactice (manuale, programe, curricule, materiale metodice etc.). Datele obținute fac posibilă cunoașterea asigurării cu literatură științifică sau didactică a fiecărei discipline, și permite bibliotecarilor de la *Achiziție* să proiecteze strategii eficiente de dezvoltare a colecțiilor.

Astăzi, Bibliotecile trebuie să-și asume tot mai multe responsabilități, creează servicii noi, implementează tehnologii de informare și comunicare în spațiu virtual fără de care o bibliotecă modernă nu mai poate activa și oferi servicii de calitate.

În mod corespunzător, bibliotecarii, implicați în activitățile de achiziție, evidențiere, catalogare a documentelor, sunt interesat să pună în practică metodologiile cele mai eficiente și rapide de sesizare și comunicare a tezaurului info-documentar al Bibliotecii.

Referințe bibliografice:

1. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2015*. Bălți, 2015. 206 p.
2. CUCU, Adella. Tendințe generale și particulare de dezvoltare a colecțiilor în BȘ USARB. In: *Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci” = Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci”*, ed. a 2-a, 27 febr. 2014. Bălți : Bibl. Șt., 2014, pp. 29-38. ISBN 978-9975-50-119-4.
3. HARCONIȚA, Elena, MIHALUȚA, Lina, STRATAN, E. *Biblioteca Științifică : Cadru de reglementare*. Bălți, 2010. 175 p.
4. HARCONIȚA, Elena. Particularitățile de dezvoltare a colecției Bibliotecii universitare de la Bălți în 20 de ani de independență a Republicii Moldova: 1991 – 2011. In: *Confluențe bibliologice*. 2012, nr.4 , pp. 5-18.
5. MIHALUȚA, Lina. Catalogarea în contextul integrării bibliotecilor moderne. In: *Magazin bibliologic*. 2005, nr.3/4, pp. 70-72.
6. *Modern Information Services for Improvement Study Quality* [on-line]. [accesat 8.11.2016]. Disponibil: <http://misisq.usmf.md/index.php/ro/procese>.
7. RĂILEANU, Ludmila. Analiza documentară și structurarea informațiilor. In: *Confluențe bibliologice*. 2006, nr.1-2 , pp. 60-64.

VOCAȚIA DE BIBLIOTECAR

LIBRARIAN'S VOCATION

Varvara GANEA

Abstract: It is an article about the library and book, about the past, present and perspectives of the librarian profession, about the attractiveness of this trade.

Key words: Library, book, librarian, professionalism, history of librarian profession

Biblioteca

Limbajul articulat, scrisul, tiparul și tehnicile informaționale în corelație cu calculatorul electronic sunt patru mari revoluții informaționale, care au consemnat un ciclu de generare, transmitere, recepționare și utilizare a informațiilor. Eficiența informării este evaluată prin indicatori de accesibilitate și de regăsire. *Biblioteca*, este una din instituțiile, care focalizează informația, o prelucrează și o transmite tuturor utilizatorilor. Cineva a asociat Biblioteca cu o *co-loană dreaptă a judecării, unde omul are sens de ființă superioară, asumându-și astfel memoria sigură și durabilă, cu o instituție împărătească, un centru de modelare a spiritului și de moștenire a înțelepciunii.*

Definiție:

Biblioteca – organizație, sau parte a unei organizații, a cărui scop principal este înlesnirea utilizării resurselor informaționale, serviciilor și facilităților prevăzute pentru a satisface necesitățile de informare, de cercetare, educaționale, culturale sau de recreere ale utilizatorilor săi. (*Standard Moldovean SM ISO 2789:2015. Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă. Ch., 2015. p. 6*)

Scurt istoric:

Din unele informații, cele mai vechi biblioteci sunt cele din Alexandria (323-326 î. Chr.), Pergam (capitala Mysiei situat în nord-vestul Asiei Mijlocii – sec III), Biblioteca Apostolică Vaticană (sec IV), Biblioteca din Ierusalim (înființată în secolul V) etc.

Primele date despre *bibliotecile publice* apar în documentele franceze din secolul al XII-lea, unde bibliotecile încep să funcționeze în Europa în Evul Mediu ca biblioteci monastice, concomitent cu organizarea mănăstirilor și ca centre de scriere și copiere a manuscriselor. Mai apoi, odată cu înființarea primelor universități apar *bibliotecile universitare aferente* și *bibliotecile princiare*, unde se copiau manuscrisele Antichității. În multe cazuri bibliotecile universitare au fost fondate pornind de la donații personale. De pildă, în sec. XV-lea, Humphrey, ducele de Gloucester, a donat colecția sa Universității din Oxford.

Evoluția termenului de *bibliotecă* este reprezentată astfel: *biblioteca tradițională, biblioteca hibrid, biblioteca electronică, biblioteca digitală și biblioteca virtuală.*

Carte

Baza documentară, în contextul exploziei informaționale sunt toate suporturile de informație. Însă una din cele mai importante a fost și este Măria sa Cartea.

Definiție:

Carte – document tipărit și format prin asamblarea/legarea paginilor (sub formă de codice)... (*Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării*. Acad. de Științe a Moldovei [et al.]. Ch., 2014. pp.46)

Document – informație înregistrată sau obiect material care poate fi tratat ca o unitate într-un proces documentar.(*Standard Moldovean SM ISO 2789:2015. Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă*. Ch., 2015. p. 17)

Scurt istoric:

1. **Frunze de palmier, oase de pește**, pe teritoriul Rusiei - **coaă de mesteacăn**, în Egipt, drept suport de scris era folosită o plantă subacvatică – **Papirusul, tăblițe de lut** - în Asiria, regele Assurbanipal avea în biblioteca sa personală 30 000 de tăblițe de lut.
2. Cartea - **pergament** din piele de vițel sau capră (Denumirea vine de la orașul Pergamon din Asia Mică. În secolul al II-lea î.Hr., la cererea regelui Eumenes al II-lea care voia să nu mai depindă de importurile de papirus din Egipt, a apărut scrierea pe pergament , piele de animal prelucrată". (explică profesorul roman de istorie Radu Marian).
3. **Hârtia** sau pasta de hârtie este invenția chinezilor în sec II. Primele materialele de bază au fost cânepa, țesătura și bumbacul, toate fiind amestecate cu apă, transformate într-o pastă care era întinsă pe foaie. În Europa hârtia a ajuns abia în anii 1100.
4. **Manuscrisele**, la elaborarea cărora participau câteva persoane – unul scria textul, altul desena, al 3-lea făcea coperta.

Prima carte publicată în serie de către părintele tiparului Gutenberg a fost Biblia în 1456. Cartea sfântă a fost tipărită în 48 de exemplare, sub forma a două volume care aveau 1282 de pagini. Munca de imprimare a Bibliei la mașina inventată de Gutenberg a durat mai bine de doi ani.

5. În era Internetului, lângă cartea de hârtie și-a făcut loc cartea în format electronic. Se pare însă că, ideea unui aparat similar exista încă din anii 1900. Un prim e-reader a apărut într-o revistă de știință din anul 1935, sub denumirea de "cititorul de cărți al viitorului". Desenul arată un bărbat într-un fotoliu citind o carte pe un ecran de sticlă, imaginea fiind mărită cu ajutorul unui proiector. Cititorul întorcea paginile cărții din telecomandă. Pima carte electronică din lume a fost Declarația de Independență a Statelor Unite, digitizată de un anume Michael S. Hart în 1971. Primele titluri din domeniul beletristicii care au fost lansate în format electronic au fost Jurassic Park al lui Michael Chrichton și Virtual Light al lui William Gibson. Prima generație de e-reader-uri a fost lansată oficial în America în anul 2007.

Bibliotecarul - factorul uman, elementul strategic de care depinde reușita unei *Biblioteci* și reprezintă factorul important în procesul de organizare și transmitere a

informației, devenită în lumea contemporană un produs de valoare.

Bibliotecarul devine un om-inițiator dacă urmează cu încredere îndemnul lui Brâncuși: *Trebuie să încerci necontenit să urci foarte sus, dacă vrei să poți să vezi foarte departe... Și merită să încerci să faci totul.*

Pentru un bibliotecar inteligent un spațiu de bibliotecă este o simfonie bibliotecară, unde toate suporturile de informație *cântă, auzindu-se o simfonie allegro moderato* pe care acest bibliotecar trebuie să o înțeleagă cu sufletul, cu inima fiind în armonie cu frumosul.

Definiție:

Bibliotecar – (1) Persoană cu o pregătire profesională în domeniul biblioteconomiei; (2) Persoana responsabilă de organizarea colecțiilor în bibliotecă... (*Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării*. Acad. de Științe a Moldovei [et al.]. Ch., 2014.p.68).

Conform Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (nr 22 din 03.03.2014) Grupa de bază 2622 – *Bibliotecarii și specialiștii în alte servicii de informare se ocupă cu colectarea, selectarea, dezvoltarea, organizarea și întreținerea colecțiilor bibliotecilor și a altor depozite de informații, organizează și controlează alte servicii ale bibliotecilor și furnizează informații utilizatorilor.*

Din toate timpurile calitățile principale ale bibliotecarului au fost și sunt: **matunitate, echilibru, cunoaștere, perseverență, cultură, informație, pregătire, răbdare, spirit de prudență, amabilitate, simț analitic, spirit critic, creativitate, capacitate de sinteză, curiozitate intelectuală** etc.

Scurt istoric:

Înainte de a vorbi de bibliotecari în accepțiunea de astăzi, trebuie să îi amintim pe cei care au scris și au asigurat continuitatea scrierilor prin copieri succesive, cei ce le-au transpus în litera tiparului, cei ce au adunat, salvând de la pieire, manuscrise și cărți vechi de valoare inestimabilă, în *armare* și biblioteci, cei ce le-au pus în rândulă gândind reguli, sisteme de ordonare și regăsire a informației. Ei au fost minți luminate ale Orientului și Occidentului antic, medieval și modern : **teologi, călugări, învățați, filosofi, istorici, filologi și, nu în ultimul rând, oameni de stat, regi și împărați luminați.**

Atunci, acești oameni aveau în primul rând menirea să adune și să alcătuiască colecții rare de cărți. În acest scop ei trebuiau să fie înzestrați cu o cultură specială și cu o memorie deosebită. Bibliotecarul renescentist era bibliotecarul iubitor de cărți, chiar *maniac* al cărților și erudit. Se spune că Antonio Magliabecchi, bibliotecarul familiei Medici, avea în memorie cataloagele tuturor bibliotecilor din Florența.

Sunt cunoscute câteva etape principale în evoluția meseriei de bibliotecar:

- bibliotecarii înaintea apariției meseriei (Evlul Mediu – Secolul al –XVIII-lea), persoanele care organizau și conservau documentele
- apariția meseriei de bibliotecar în cadru legal, reglementar
- evoluția ei ulterioară (Secolul al- XIX -lea– prezent)

În lumea asiro-babiloniană, egipteană, romană și greacă cel care ducea mai departe cuvântul scris, până la apariția tiparului se numea **scrib**. Scribul-copist medieval și atelierul său de lucru-scriptoriul erau simboluri grafice, motive decorative frecvente în arta miniaturilor din manuscrisele și cărțile creștine ale secolelor XI-XV.

În Evul mediu, copiiștii universităților timpurii (copiiști-librari-bibliotecari), se mai numeau **scriptuarius, armarius, librarius**. Ei erau tratați ca membri ai profesiei universitare, căreia îi aduceau servicii. Profilul moral al bibliotecarului medieval era definit

ca fiind *bibliotecarul cu dragoste de cărți și frică de dumnezeu*. Cei de la mănăstiri erau numiți **custos librorum**.

În sec XX Bibliotecarul devine documentarist având misiunea de a organiza și administra fondurile documentare și de a asigura accesul la acestea.

Secolul XXI aduce o bulversare a modelelor tradiționale de informare și documentare obligând instituțiile bibliotecare să se adapteze permanent la provocările unei societăți în continuă schimbare, unde informația are un rol determinant.

Miza majoră a schimbărilor, în primul rând, se pune pe potențialul uman și abia după aceea pe mijloacele tehnice și financiare. Astăzi, bibliotecarul modern este cunoscut ca:

- ~ cel mai important intermediar între utilizator și informație
- ~ un mare competent în formarea utilizatorului
- ~ un amplu cunoscător și partener în procesul formării profesionale continue, dezvoltând mereu șirul de abilități de comunicare, înțelegere a necesităților de informare și documentare ale utilizatorilor.
- ~ cunoscător al colecțiilor și echipamentelor de bibliotecă

Bibliotecarii analizează și evaluează domeniile de activitate informațional-bibliotecară în dependență de necesitățile domeniului tutelat: - elaborează sinteze, rapoarte, informații, efectuează diverse sondaje, cercetări, investigații privind asigurarea informațional-documentară a domeniului, elaborează informații statistice.

Bibliotecarul contemporan este asociat cu o persoană neliniștită, curioasă, muncitoare. Tot el, bibliotecarul de azi, este cel care se zbate între colecții departe de a fi satisfăcătoare, în sedii avariate, desconsiderat de autorități și foarte prost cotate.

Deseori, pentru noi, bibliotecarii, întrebarea *ce profesie aveți...* este o provocare. Sau că suntem invidiați, sau că în mintea interlocutorilor răspunsul - *sunt bibliotecar* îi uimește gândindu-se la bibliotecarul stereotip. Cu zeci de ani în urmă, bibliotecarul stereotip era o femeie între două vârste, ce se îmbracă auster, severă, necomunicativă, lipsită de simțul umorului și care îndeplinea trei atribuții principale: aranja cărțile în raft, le ștampila și atenționa cititorii să păstreze liniștea. Probabil acest stereotip mai persistă pentru că:

- în profesia de bibliotecar predomină femeile (cel puțin, în Republica Moldova)
- biblioteca este un mediu în care funcționează reguli stricte, ale căror rațiuni rămân de cele mai multe ori oculte pentru utilizatori, obligați să accepte existența unor intermediari în calea accesului la cunoaștere a căror utilitate nu o percep dincolo de operațiile de manipulare a documentelor.
- preocupat să atragă atenția asupra lucrurilor care nu trebuie făcute într-o bibliotecă sau care trebuie făcute într-un anumit mod (bibliotecarul apare ca un personaj care acționează într-un spațiu al interdicției)
- operațiile și procesele desfășurate „în spatele scenei”, care implică un efort intelectual ridicat și asigură buna funcționare a instituției, nefiind vizibile pentru utilizatori, contribuie foarte puțin la crearea imaginii.

Sau, se mai aud voci, că bibliotecarul modern în secolul XXI va fi așezat într-un muzeu alături de scrib, călugărul benedictin, alături de Gutenberg, de tipograful umanist, de marii bibliografi ai secolelor XVIII-XIX, alături de gânditorii lumii cărții și că locul lui îl va ocupa un robot, o sumă de circuite electronice, în spatele căruia va sta infobibliotecarul.

Profesorul Mircea Regneală consideră că bibliotecarii contemporani, numiți *specialiști în informare, vor servi ca ghizi pentru depistarea resurselor. Ei trebuie să aibă un rol mai activ în educație și învățământ, fiind singurii calificați să instruiască oamenii cum să selecteze sursele, cum să aibă acces la ele și cum să le exploateze. Rolul lor va fi important în extinderea și utilizarea publicațiilor electronice, are țelurilor de informare, a*

bazelor de date locale, în crearea unor fișiere proprii pentru utilizatori, în implementarea unor noi tipuri de servicii de informare, iar legătura permanentă cu utilizatorii cărora să le ofere date în legătură cu noile surse de informare va fi obligatorie.

Iată de ce bibliotecarii azi trebuie să renunțe la ideile preconcepute, concepând compartimentele bibliotecii prin prisma noilor performanțe tehnologice și să se perfecționeze sistematic pentru a acumula experiență necesară

Posibilitățile de dezvoltare a carierei în cadrul profesiei sunt:

- de a obține o mai bună performanță la locul de muncă și pentru a putea avansa profesional prin înscrierea la cursuri de perfecționare;
- formarea individual (autoperfecționarea);
- schimburi de experiență (conferințe, simpozioane, dezbateri, sesiuni de comunicări, etc.);
- implicarea activă în activitatea asociațiilor profesionale;
- continuarea studiilor pentru o specializare mai profundă (master, doctorat).

Una din definițiile Asociației Bibliotecilor Americane spune: *Pentru a avea o cultură informațională o persoană trebuie să **conștientizeze** necesitatea informației, să poată localiza, evalua și utiliza eficient informația.* Verbul principal în această definiție este *a conștientiza*. Evident, în era informațională, când creierului uman îi este impus să prelucreze mii de megabaiți cu informație inutilă, anume *conștientizarea* calității și necesității informației ar fi prerogativa unui om cult, în general, și a unui bibliotecar în particular. Anume bibliotecarul, inteligent și onest, îndeplinește funcția de arbitraj, menit să rezolve litigiul dintre *intelectul uman și spațiul informațional*.

Savantul Arcadii Socolov, profesor la Universitatea Umanitară din Sanct Petersburg, menționează că *păturile sociale bibliotecare se împart în două categorii: bibliotecari **intelenți** (realizatori creativi) și **semiintelenți** (realizatori de rutină).* Pentru a deveni un bibliotecar inteligent este necesar să faci studii profunde să-ți îndeplinești conștiincios funcția. Totodată, un specialist de forță trebuie: *să citească mult, să posede limba literară, să fie altruist, adică să înțeleagă real importanța profesiei sale în instruirea și culturalizarea comunității, să fie tolerant (în special cu utilizatorii.)* etc.

Competențele bibliotecarilor se împart în:

- ~ *social-comunicative* (sociabili cu colegii și nu numai);
- ~ *social-psihologice* (arta de a convinge, de a explica și a motiva unele schimbări (de ex. – din societate);
- ~ *social-economice* (de a trage foloase din datele economice pentru a îmbunătăți activitatea unei instituții bibliotecare);
- ~ *social-juridice* (priceperea de a aplica cunoștințe juridice în rezolvarea problemelor).

Pe lângă profesionalism, bibliotecarul este înzestrat cu presimțire, intuiție și perspicacitate, are o psihologie care se numește „cunoștință vie”. Creativitatea lui nu este una simplă. Ea este unicat și are un caracter iluzoriu.

Lumea științei cărților este un paradox: această știință este deja bine cunoscută sau este o oglindă unde bibliotecarul se vede pe sine, oglinda care îl descoperă și îl demască. Iată de ce una din problemele primordiale ale acestei științe este **cercetarea** ce reprezintă logica și stilul gândirii. În recomandările ALA (2009) privind *Competențele de bază în Biblioteconomie* printre cunoștințele de specialitate pe care trebuie să le posede un bibliotecar este indicată *Cercetarea* (capitolul 6). Astfel activitatea de cercetare devine un instrument esențial de evaluare a problemelor și de descoperire a celor mai eficiente modalități de activitate pe bază de studiu teoretic și metodologic.

În deontologia unui bibliotecar este totul principal începând de la salut, arta conversației, mod de a zâmbi. Se spune că *o mutră acră și chinuită e ca și o aroganță*

gratuită, care, desigur, respinge totul în jur. Cartea de vizită este ecusonul, dacă ținem la principiul după care informația sporește valoarea. Discuțiile la telefon să se poarte corect cu toată lumea. Ordinea și curățenia, ambianța și condițiile de microclimat din bibliotecă sunt percepute și drept o grijă pentru clienți.

Compartimentul **Bibliotecarul și profesia** din **Codul deontologic al bibliotecarului din Republica Moldova** (2014) stabilește următoarele:

- actualizează permanent cunoștințele și deprinderile de specialitate, acceptând principiul dezvoltării profesionale continue, participând în programe de formare și perfecționare, la reuniuni profesionale, activități științifice și culturale de profil organizate de biblioteci și alte organizații;
- contribuie prin comportamentul său la augmentarea vizibilității publice și științifice, a imaginii favorabile profesiei și rolului de perspectivă a acesteia;
- evită satisfacerea intereselor personale sau obținerea de profituri personale pe seama utilizatorilor, bibliotecii, colegilor.

Munca bibliotecarului modern este o zilnică valorificare a cunoștințelor, este o muncă mintală, asemanătoare cu cea de șah, matematică sau detectiv.

În anul 2010 în Republica Moldova s-a implementat un nou model de servicii: Biblioteca 2.0, unde utilizatorul beneficia on-line de serviciile bibliotecilor. Pentru implementarea acestui model de servicii, Bibliotecarul 2.0 avea nevoie de abilități speciale pentru crearea noilor produse și servicii necesare utili:

- Cunoașterea oportunităților TIC
- Utilizarea rețelelor sociale pentru a promova, crea conținuturi și pentru a satisface necesitățile informaționale ale utilizatorilor
- Prezent peste tot în comunitate și îi vede pe toți actorii sociali ca potențiali utilizatori
- Merge el primul la utilizator și nu așteaptă, până utilizatorul va călca pragul bibliotecii
- Ajunge la utilizator prin orice metodă folosită în comunicare și promovare – telefon, e-mail, pagina Web, rețele sociale, panouri informative, mass-media, etc..

Ulterior Bibliotecarul 2.0 a evoluat în Bibliotecaru 3.0, 4.0, unde are nevoie de o **gândire**, care poate elabora, promova, convinge, acționa, **dezvoltare profesională, apartenență comunitară** în servirea informațional-bibliotecară a utilizatorului, **apartenență de breaslă** (sa-si onoreze cum se cuvine profesia spre a o pastra în randul marilor profesii intelectuale, apoi sa înțeleaga bine fenomenul globalizării în domeniul lor, acceptând și exploatând cu profesionalism tehnologia moderna, și, în sfarsit, să știe să lupte cu autoritățile pentru a li se acorda locul cuvenit...)

Organizația nonguvernamentală, benevolă, care promovează, susține, apreciază și încurajează bibliotecarul este *Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova*. Constituită în anul 1991, în prezent întrunește peste 1700 membri individuali și colecțivi. Concursul național „Cel mai bun bibliotecar al anului...”, inițiat de către ABRM în anul 1993, avea ca scop *stimularea si valorificarea potentialului creativ al bibliotecarului moldovean, amplificarea imaginii profesiei in comunitate, societate, promovarea experientelor reprezentative, stimularea dezvoltarii carierei profesionale*. De obicei, acest eveniment-concurs este organizat în contextul *Zilei Internaționale a Cărții* si a *Drepturilor de Autor*. Participanții sunt *angajați ai institutiilor cu profil informational-biblioteconomic, independent de subordonarea administrativa (fiecare pretendent detinand statutul de membru al ABRM)*.

Conform Codului educației și a Strategiei de dezvoltare “Educația – 2020”, instituțiile bibliotecare din învățământ trebuie să pună în aplicare prevederile acestuia:

- să constituie unul dintre exemplele cele mai active de înnoire și renovare constantă a spațiilor și serviciilor, pentru a configura, în fiecare moment, modele care să se adapteze nevoilor și cerințelor utilizatorilor (elevi, studenți, cadre didactice)

- să folosească variatele și tot mai numeroasele formate și dispozitive oferite de tehnologii în scopul creării și al consumului de conținuturi și activități, în care tehnologiile moderne să aibă o prezență notabilă.

În mediul profesional se discută despre factorii ce fac profesia de bibliotecar atractivă, despre **perspectivele profesiei, solicitarea pe piața muncii, mediul de muncă, orele rezonabile de activitate, nivelul de satisfacție de pe urma activității prestate, etc. Bibliotecarii moderni construiesc noi tipuri de bibliotecă bazate** mai degrabă pe expertiză tehnică decât pe facilități fizice. Este timpul schimbării, timpul modernizării profesiei. Bibliotecarul sec. 21 trebuie să țină pasul noului și să se integreze repede, ca element indispensabil, în societatea informației.

Dezvoltarea managementului de comunicare, un sprijin adecvat pentru formarea și dezvoltarea profesională, motivarea tinerei generații de bibliotecari, inițierea colaborărilor și parteneriatelor internaționale etc. sunt probleme primordiale care cer rezolvare urgentă.

Referințe bibliografice:

1. *Codul deontologic al bibliotecarului din Republica Moldova* [on-line] [citat la 12 febr. 2017]. Disponibil: http://abrm.md/?page_id=1234.
2. Codul educației al Republicii Moldova. din 24.10.2014. În *Monitorul Oficial*, nr. 319-324 art nr.: 634. p. 148.
3. *Standard Moldovean SM ISO 2789:2015. Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă* : Aprobata prin hotărârea INS nr.470 din 26.01.2015. înlocuiește SM ISO 2789:2014. Ch. : Inst. Naț. de Standardizare (INS), 2015. 69 p.
4. BONTESCU, Lia. *Biblioteca și Bibliotecarul – reprere istorice* [on-line] [citat la 11 febr. 2017]. Disponibil: http://www.academia.edu/9199820/Biblioteca_si_Bibliotecarul_reprere_istorice.
5. CORAVU, Robert. *Scurt istoric al evoluției bibliotecii universitare* [on-line]. Disponibil: eprints.rclis.org/15951/1/Robert%20Coravu-Scurt%20istoric%20al%20evoluției%20universitare.pdf.
6. CORGHENCI, Ludmila. *Bibliotecarul 2.0 (3.0, 4.0, 5.0)*. În *Buletinul ABRM*. 2010, nr.1, p. 12.
7. CORNEANU, Ovidiu. *De la meseria de bibliotecar la cea de specialist în științele informării* [on-line] [citat la 11 febr. 2017]. Disponibil: <http://ccdmures.ro/cmsmadesimple/uploads/file/rev8sp/lbrom3.pdf>.
8. *Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării*. Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Studii Enciclopedice, Bibl. Șt. Centr."Andrei Lupan". Ch., 2014. 535 p. ISBN 978-9975-4094-8-3.
9. REGNEALĂ, Mircea. *Rolul bibliotecarului în societatea contemporană* [on-line] [citat la 11 febr. 2017]. <http://www.lisr.ro/8-regneala.pdf>
10. АВРАЕВА, Ю. Б. Профессиональная компетентность – показатель развития библиотечных кадров. В: *Библиография*,. 2008, nr 6, pp. 20-25.
11. КУРГИНА, Н. Стереотипы профессии : плюсы и минусы. В: *Мир библиографии*. 2010, nr 3, pp. 19-24.
12. СОКОЛОВ, А. В. Понятие профессиональной интеллигентности. В: *Мир библиографии*. 2008, nr 1 ,pp. 6-12.

PROIECTUL LNSS - ERASMUS + : REALIZĂRI ȘI IMPACT

LNSS PROJECT - ERASMUS +: ACHIEVEMENTS AND IMPACT

Elena HARCONIȚA

Abstract: In this article the author presents the International Project applied in BS USARB: LNSS-Erasmus+. She offers reflecting of the goals, objectives and creation of the working project team. All kinds of activities and trainings are presented inside the project.

Key words: International Project, Erasmus+, training, information culture, library.

SCOPUL PROIECTULUI:

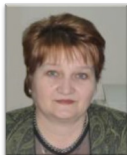
- Consolidarea și modernizarea bibliotecilor, ridicarea nivelului competențelor și abilităților personalului de bibliotecă în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea unor biblioteci inovatoare - partener inerent pentru educație, cercetare și învățarea pe tot parcursul vieții.
- Elaborarea strategiei de dezvoltare a personalului de bibliotecă axată pe îmbunătățirea calității și performanței bibliotecilor în corespundere cu standardele internaționale în domeniu, astfel încât să se îmbunătățească calitatea serviciilor de bibliotecă și de învățământ superior în general, să sporească relevanța acestora pentru piața forței de muncă în societate.
- Eficientizarea structurii de guvernare bibliotecare prin crearea potențialului inovațional și a accesibilității bibliotecilor din instituțiile participante în Proiect. Elaborarea planurilor strategice și a politicilor bibliotecare.
- Crearea Serviciului de suport în Rețea din țările Parteneriatului Estic pentru promovarea și utilizarea rezultatelor proiectului la nivel internațional și național, schimbul de cunoștințe, bune practici, posibilități de instruire și abilități speciale.

OBIECTIVELE SPECIFICE:

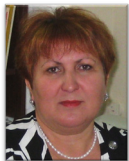
- Implementarea unui sistem de instruire în vederea cunoașterii terminologiei profesionale în limba engleză.
- Cercetarea necesităților de instruire și crearea sistemului de evaluare a abilităților profesionale ale bibliotecarilor.
- Crearea, în cadrul Proiectului LNNS, a cursului inovațional axat pe instruirea modulară în domeniul formării profesionale a cadrelor bibliotecare.
- Elaborarea inițiativelor orientate spre asigurarea accesului la colecțiile și serviciile bibliotecare pentru persoanele cu necesități speciale.
- Editarea volumului care ar conține rezultatele instruirii și aspecte din eficientizarea activității bibliotecilor.
- Actualizarea cadrului de reglementare și a politicilor bibliotecare în corespundere cu standardele internaționale.

Proiecte internaționale

ECHIPA DE PROIECT USARB:

HARCONIȚA ELENA, *Director al Bibliotecii Științifice USARB, coordonator instituțional, manager, cercetător/formator, administrativ*

MIHALUȚA ACULINA, *Director adjunct al Bibliotecii Științifice USARB, cercetător/formator, administrativ*

AFATIN IGOR, *Director adjunct Informatizare și activitate în rețea, cercetător, tehnician*

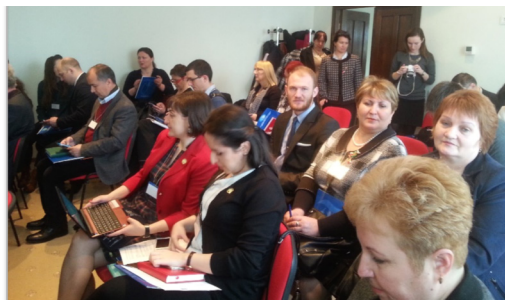
TOPALO VALENTINA, *șef serviciu, cercetător/formator*

PACHETUL DE LUCRU NR. 1

- Analiza și determinarea nevoilor de formare a bibliotecarilor USARB.
- Analiza necesităților digitale ale utilizatorilor.
- Aprecierea calității și eficienței serviciilor electronice și a altor oportunități pentru utilizatori la etapa inițierii implementării Proiectului.
- Inițierea procesului de planificare strategică în cadrul Consorțiului bibliotecilor participante în Proiect.
- Furnizarea informațiilor solicitate aplicanților Proiectului AAPA – coordonatorul internațional.
- Colaborarea eficientă cu partenerul APA – coordonatorul național.

LANSARE A PROIECTULUI

- 7-9 martie 2016, Brașov, România
- Prezentarea informativă în limba engleză despre Bălți, USARB și Biblioteca Științifică.

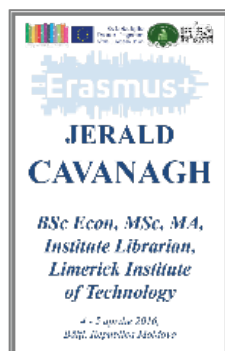
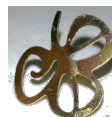

PACHETUL DE LUCRU NR. 2

- Instruirea în domeniul terminologiei profesionale în Limba Engleză.
- Participarea la elaborarea Programului Pilot de instruire cu 8 module în corespundere cu standardele privind creditele internaționale – ECTS.
- Evaluarea curriculumelor și a conținutului modulelor elaborate.
- Integrarea Modulului ECTS în planurile de instruire academică în instituțiile – participante în Proiect.

TRAINING. ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES 4-5 aprilie 2016, Biblioteca Științifică USARB

- Asigurarea desfășurării Trainingului ESP - English for Specific Purposes - Engleză pentru scopuri specifice susținut de formatorii internaționali Jerald CAVANAGH BSc Econ, MSc, MA, Institute Librarian, Limerick Institute of Technology; Padraig KIRBY BA (Hons) HdipLIS MSc (LIS), Senior Library Assistant, Limerick Institute of Technology.
 - Determinarea grupului țintă - 33 de bibliotecari universitari;
 - Asigurarea logisticii trainingului;
 - Importanța activității apreciată de Rectorul Ion GAGIM;
 - Desfășurarea evenimentului;
 - Diseminarea conținutului și suportului didactic.
- Vizibilitatea Trainingului: pagina Proiectului pe site-ul Bibliotecii Științifice, blogul, rețelele sociale: Twitter, Facebook, Google+, LinkedIn s.a. mass-media.
- Oferirea certificatelor și insignei –simbolul Irlandei.

DEZVOLTAREA CURRICULUM-ULUI PENTRU BIBLIOTECARI, LIMERICK, INSTITUTUL DE TEHNOLOGII DIN IRLANDA 22 august -2 septembrie 2016

- Participarea, împreună cu reprezentanții a 9 instituții de învățământ superior - membrii Consorțiului LNSS, bibliotecari și cadre didactice din Armenia, Belarus și Moldova din cadrul programului European Erasmus+, susținut de formatorii internaționali Gerard Cullen, manager de proiect, Pyramid Group, Germania, Jerald Cavanagh, Director al bibliotecii Institutului Tehnologic din Limerick și Pdraig Kirby, Director-adjunct al bibliotecii Institutului Tehnologic din Limerick, Irlanda, Angela Repanovici, doctor, prof. univ de la Universitatea din Transilvania, România și Manolis Koukourakis, Director al Bibliotecii Universității din Creta, Grecia; Monika Bukowska, asistent IT, biblioteca Institutului Tehnologic din Limerick, Quynh Nguyen, Pyramid Grup, Germania;

IMPLICAȚII ÎN REALIZAREA OBIECTIVELOR TRAININGULUI

- Participare la elaborarea Proiectului Strategiei de marketing: National Awareness Day
- Analiza SWOT a bibliotecii universitare și a National Awareness Day;
- Inițierea proiectului Curriculumul-ui unui modul de instruire a bibliotecarilor, Biblioteca Științifică USARB – responsabilă de Modulul 8. Politica de dezvoltare a colecțiilor bibliotecii;
- Vizita la Biblioteca universitară a Institutului Tehnologic din Limerick și Școala de Artă și Design Limerick.
- Elaborarea comunicatului și diseminarea informațiilor despre activitate.

PACHETUL DE LUCRU NR.3 PLANUL DE CALITATE

- Consolidarea rolului Bibliotecii universitare ca unic furnizor de informații credibile și în calitate de partener a procesului de instruire, cercetare și învățare pe parcursul întregii vieți.
- Dezvoltarea colecțiilor de resurse informaționale pe diverse suporturi.
- Digitizarea și livrarea electronică a documentelor.
- Diversificarea serviciilor electronice și a produselor bibliotecare.
- Competențe și abilități noi pentru bibliotecari, modificări de structură organizațională a Bibliotecii, managementul personalului, inclusiv formarea profesională

Proiecte internaționale

continuă, modificări în activitatea de marketing, parteneriate naționale și internaționale, cunoașterea bunelor practici.

PACHETUL DE LUCRU NR. 4 DIFUZARE ȘI EXPLOATARE

- Prezentarea publică a Proiectului. Informarea bibliotecarilor USARB și a comunității academice despre Proiect;
- Prezentarea proiectului în cadrul Bibliotecii Științifice USARB;
- Informarea comunității academice despre obiectivele și beneficiile Proiectului: în cadrul ședințelor Senatului, Consiliului administrativ, ședințelor de catedre;
- Informarea comunității profesionale despre Proiect: ABRM, CBN, CBI, Ministerul Educației și Ministerul Culturii.
- Informații în mass-media. Stabilirea Zilei de sensibilizare Națională privind bibliotecile - 27 aprilie.

EXPLOATARE

- Organizarea și promovarea seminariilor și atelierelor de instruire cu bibliotecarii și utilizatorii: Zilele Accesului Deschis, Zilele Informării, Zilele Educației Deschise, inclusiv cu bibliotecarii școlari, de colegiu și școli profesionale din raioanele de nord ale Republicii Moldova (studenți mai bine de 1 000; bibliotecari școlari – peste 1 000)
- Participarea la elaborarea Cursului Modular pentru bibliotecari, care va fi plasată ulterior pe platforma on-line, cu posibilități de descărcare și imprimare.
- Participare la elaborarea actelor legislative și politicilor naționale în domeniul biblioteconomic.

COLLOQUIA PROFESSORUM, Ediția a VI – a

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți
Parlamentului pentru activitate științifică și relații internaționale
str. Pușchin 38, or. Bălți MD 3121, Republica Moldova
Tel: 373-231-52491
Fax: 373-231-52439
E-mail: zinta.usarb@gmail.com

29 septembrie 2016

Sala polivalentă a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

9.30-10.00 Înregistrarea participanților

DEȘCHIDEREA LUCRĂRII OR SIMPOZIONULUI ȘTIINȚIFICO-PRACTIC INTERNAȚIONAL

10.00 – 11.00 COMUNICĂRI ÎN PLEN

11.00-12.00

**COLLOQUIA PROFESSORUM
TRADIȚIE ȘI INOVARE ÎN
CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ,
EDIȚIA A VI – a,
DEDICĂTĂ ANULUI PROFESORUL NICOLAE FILIP**

Secțiunea:
BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚELE
INFORMĂRII

PROGRAM

13.00-16.30

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți,
et. 2, Sala de Conferințe, str. Pușchin 38

Elena HARCONȚA, director BŞ USARB

Alocuțiune de deschidere : **Rectorul Nicolae FILIP - o pagină importantă în istoria Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți**

Radu MOTOC, inginer, membrul de Onoare al Senatului USARB,
secretar al Asociației (Asociation) Bibliotecaștilor, Căminii Negri din Galiți
Recunoștința unei colaborări de excepție

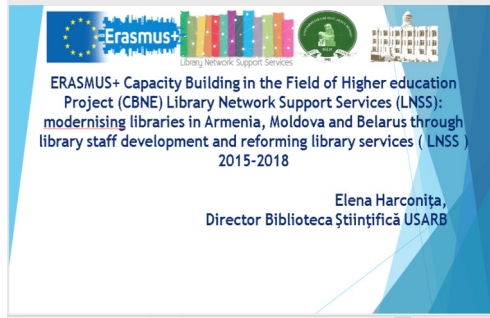
Comunicări:

1. Implementarea Proiectelor internaționale – o oportunitate veridică de reformare a bibliotecii universitare.
Elena HARCONȚA, director BŞ USARB
2. Formarea profesională continuă a personalului ENRM - prioritate instituțională. Orientări strategice.
Ludmila CORGHENCI, specialist principal
Svetlana BARBEI, șef serviciu, ENRM
3. Cultura informației pentru educația pe parcursul întregii vieți: priorități și provocări ale bibliotecarilor universitari.
Elena STRATAN, șef serviciu BŞ USARB
4. Termeii și definiții conform standardelor în vigoare din domeniul biblioteconomiilor, informării și documentării.
Tatiana CELPAN, director adjunct BŞ „Andrei Lupan”, AȘM
5. Educația deschisă: conținut, structură și invitație în MOOC.
Valerina TOPALĂ, șef serviciu BŞ USARB
6. Vedere științometrică a cercetătorilor universitari din Bălți.

Elena TURCAN, bibliotecar BŞ USARB

7. Surse electronice de informare utilizate în formarea Culturii Informației utilizatorului.
Mihaela STAYER, bibliotecar principal BŞ USARB
8. Alendey – instrument util de management al referințelor bibliografice.
Anisoara NAĞHENEC, șef serviciu
Marina WAGNER, șef oficiu BŞ USARB
9. Catalogul electronic al Bibliotecii Științifice USARB pe platforma Ext.livris Primo: posibilități infinite.
Tatiana ACULOVA, bibliograf principal
Angela HRĂBĂȘESCU, bibliotecar principal BŞ USARB
Silvia CIOBANU, șef Centru Marketing, Activitate editoriale
10. Descrierea bibliografică analitică a articolelor în software integrat de bibliotecă ALEPH.
Lina IVAHALUTA, director adjunct BŞ USARB
11. Sistemul informațional modernizat creat de bibliotecarii USARB.
Varvara GANEA, bibliotecar principal BŞ USARB
12. Noi paradigme informaționale oferite de distribuții conținuturilor științifice EBSCO și Springerlink.
Olga DACĂL, bibliotecar principal,
Snejana ZADARNOVA, bibliotecar BŞ USARB
13. Participativitatea în implementarea Modulului Circulație, software ALEPH.
Ludmila BĂILEANU, șef serviciu
Tatiana PRIAN, bibliotecar principal BŞ USARB

IMPLEMENTAREA PROIECTELOR INTERNAȚIONALE – O OPORTUNITATE VERIDICĂ DE REFORMARE A BIBLIOTECII UNIVERSITARE Elena HARCONIȚA, Director BȘ USARB

CRITERII ȘI ELEMENTE ESENȚIALE ÎN ELABORAREA POLITICII DE DEZVOLTARE A COLECȚIILOR BIBLIOTECARE Elena CRISTIAN, șef serviciu Organizarea și conservarea colecțiilor, Biblioteca Științifică USARB

S U M A R

BIBLIOTECA ȘI CULTURA INFORMAȚIONALĂ

Elena HARCONIȚA, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 2-8

Ioana BUCUR, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 9-13

Elena HARCONIȚA, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 13-30

Ioana BUCUR, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 30-36

Elena HARCONIȚA, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 36-44

Ioana BUCUR, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 44-57

Elena HARCONIȚA, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 57-67

Ioana BUCUR, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 67-76

Elena HARCONIȚA, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 76-80

Ioana BUCUR, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 80-86

Elena HARCONIȚA, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 86-91

Ioana BUCUR, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 91-103

Elena HARCONIȚA, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 103-114

Ioana BUCUR, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 114-118

Elena HARCONIȚA, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 118-127

Ioana BUCUR, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 127-140

Elena HARCONIȚA, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 140-141

Ioana BUCUR, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 141-146

Elena HARCONIȚA, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 146-149

Ioana BUCUR, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB – *Un șef de departament în timp de criză: experiența de la Biblioteca Științifică USARB* 149-150

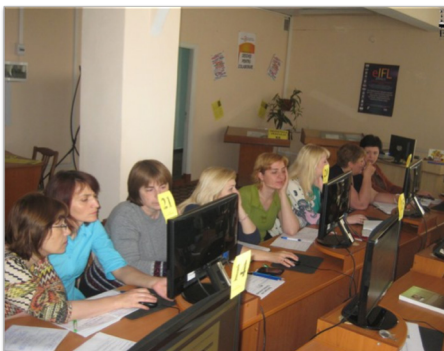
CULTURA INFORMAȚIEI

1 - 15 iunie 2016 – Organizarea Campaniei de formare a formatorilor privind Cultura Informației în cadrul proiectelor internaționale
http://libruniv.usarb.md/nou/160601/program_saptamina_inf.pdf

MODERN INFORMATION SERVICES FOR IMPROVEMENT STUDY QUALITY		Erasmus+ Library Network Support Services			
ZILELE CULTURII INFORMAȚIEI BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ USARB					
ETAPE I (01 - 15 Iunie 2016)					
CAMPANIE DE FORMARE A FORMATORILOR					
No. id	Activitate	Data	Responsabil	Locație	Grup țintă
1	Cultura de informație: fundamentul și responsabilitățile activității de informare în bibliotecă și în mediul de învățare	01-15 Iunie 2016	Elena Harconița, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB	Central Cultural Adormirea	Bibliotecari + asistenți universitari + profesori Universități Culturală Informației, Bibliotecari din Serviciul Comunicații
2	Managementul și promovarea serviciilor de informare în bibliotecă și în mediul de învățare	01-15 Iunie 2016	Elena Harconița, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB	Central Cultural Adormirea	Bibliotecari + asistenți universitari + profesori Universități Culturală Informației, Bibliotecari din Serviciul Comunicații
3	Managementul și promovarea serviciilor de informare în bibliotecă și în mediul de învățare	01-15 Iunie 2016	Elena Harconița, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB	Central Cultural Adormirea	Bibliotecari + asistenți universitari + profesori Universități Culturală Informației, Bibliotecari din Serviciul Comunicații
4	Managementul și promovarea serviciilor de informare în bibliotecă și în mediul de învățare	01-15 Iunie 2016	Elena Harconița, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB	Central Cultural Adormirea	Bibliotecari + asistenți universitari + profesori Universități Culturală Informației, Bibliotecari din Serviciul Comunicații
5	Managementul și promovarea serviciilor de informare în bibliotecă și în mediul de învățare	01-15 Iunie 2016	Elena Harconița, Director de Activități, Biblioteca Științifică USARB	Central Cultural Adormirea	Bibliotecari + asistenți universitari + profesori Universități Culturală Informației, Bibliotecari din Serviciul Comunicații

Proiecte internaționale

- Revizuirea și modificarea CURRICULUMULUI și Fișei unității de curs la disciplina Bazele Culturii Informației, Bălți 2016 ;
- Actualizarea conținutului modulelor cursului Bazele Culturii Informației în conformitate cu standardele internaționale și punerea în aplicare a tehnologiilor moderne de gestionare a informației în baza materialelor însușite în cadrul Trainingului ESP;
- Instruirea bibliotecarilor-formatori privind aplicarea modelelor de căutare, selecție, localizare, utilizare și evaluare a informației;
- Practici de gestionare a referințelor bibliografice cu aplicarea softurilor personale EndNote, Mendeley, Zotero.

ACTIVITĂȚI DE INSTRUIRE

Organizarea trainingurilor pentru:

- personalul bibliotecar
- personalul academic

Ore de cultură a Informației pentru licențiați/masteranzi/doctoranzi: anul de învățământ 2016-2017 - CBCI pomovat de 10 bibliotecari - 304 ore, 1 152 studenți.

OPEN ACCES ÎN BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ USARB

- Politica instituțională a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți privind Accesul Deschis (<http://libruniv.usarb.md/profesional/politici.html>), aprobată la ședința Senatului USARB, proces-verbal nr. 2 din 16 septembrie 2015, a fost înregistrată în registrul internațional [ROARMAP](#) (Registry of Open Access Repository Mandates and Policies).
- Anul 2016 - participarea la MARATONULUI NAȚIONAL al arhivării documentelor în Repozitoriile Instituționale. Scopul Maratonului a fost de a arhiva în această zi în repozitoriile instituțiilor cât mai multe publicații. Învingător- Biblioteca Științi-

Proiecte internaționale

fică USARB care a înregistrat 246 de lucrări elaborate de universitarii bălțeni, la moment numărul de documente în ORA USARB constituind 1 866.

- Înregistrarea Repozitoriului instituțional [ORA \(OPEN RESEARCH ARCHIVE\) – USARB](#) în [DuraSpace](#), o organizație care creează tehnologii deschise pentru un conținut digital durabil. Republica Moldova este prezentă acolo cu 8 arhive.
- Inițierea procedurii de înregistrare în DOAJ <https://doaj.org/> a Revistei Artă și Educație Artistică: revistă de cultură, știință și practică educațională <http://arta-educatie.blogspot.md/> în circuitul informațional mondial prin completarea și expedierea formularului de înregistrare. Revista este integrată în Repozitoriul instituțional ORA USARB, în IBN al IDSI.

SERVICII MODERNE

The infographic is titled "SERVICII MODERNE" and is divided into four vertical panels, each with a circular image at the top and text below. A large double-headed arrow at the bottom contains the text "MODERN SERVICES".

- Panel 1:** "Ensuring Open Access Policy". The circular image shows the ORA USARB logo and a collection of books. Text below: "Ensuring Open Access in the USARB by developing Institutional Repository ORA USARB (Open Research Archive), its registration. ROARMAP <https://roarmap.eprints.org> and ROAR (Registry of Open Access Repositories) <http://roar.eprints.org> ORA USARB - <http://libruniv.usrb.md:8080/jspui>
- Panel 2:** "Practical Guide". The circular image shows a book cover titled "Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare". Text below: "A Practical Guide „ Bibliographic Rules for presenting bibliographic references and citations of information resources was updated and placed on the Library website - Researcher column, and in Digital Library http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/reguli_referinte.pdf, ORA USARB - <http://libruniv.usrb.md:8080/jspui>
- Panel 3:** "Development of bibliometric services to support the assessment research using Google Scholar and Publish or Perish software". The circular image shows a computer screen with a search interface. Text below: "Development of bibliometric services to support the assessment research using Google Scholar and Publish or Perish software"
- Panel 4:** "Elaboration promotional materials about Project Library Network Support Services (LNSS): modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming library services (LNSS) and new implemented : poster and flyers". The circular image shows a poster with the Erasmus+ logo and a bookshelf. Text below: "Elaboration promotional materials about Project Library Network Support Services (LNSS): modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming library services (LNSS) and new implemented : poster and flyers"

PACHETUL DE LUCRU NR. 5. GESTIONARE

- Coordonarea instituțională a Proiectului. Rapoarte. Relaționare cu factorii decidenți.
- Ședințe de lucru cu membrii echipei, cu grupurile de lucru.
- Participare la realizarea planului de management.
- Studierea pieții și achiziționarea echipamentului tehnic conform specificațiilor Proiectului.

Lista mărfurilor achiziționate din Proiectul Erasmus+ Capacity Building in Higher Education (CBHE) proiect „Library Network Support Services (LNSS): modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming library services (LNSS), proiect nr 561633-EPP-1-2015-1-AM-EPPKA2-CBHE-JP.

Proiecte internaționale

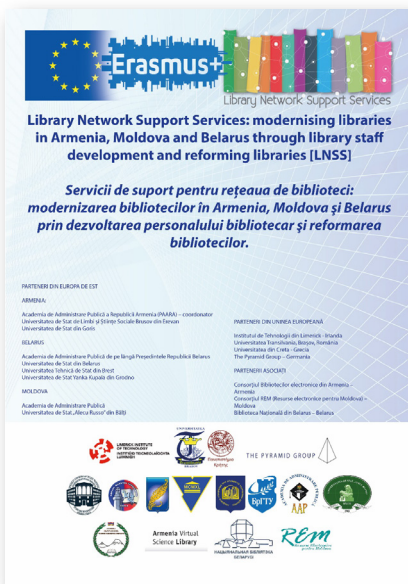
Denumirea mărfurilor	U.m	Cantitatea	Preț (lei)	Preț Euro*
Interactive White Board DB-0678 InfraRed	buc.	1	23,793,00	1 098
DLP WXGA Projector 3300 Lum, 13000:1 B	buc.	1	12 599,00	581,00
Projector Mount Redleaf „C-2” Universal Blac	buc.	1	577,00	27,00
Presenter Logitech R400	buc.	1	1 532,00	71,00
DELL Inspiron 15 5000Black(5559),15,6”H”	buc.	1	12 221,00	563,00
MFP Canon iR C1225iF	buc.	1	16 709,00	771,00
Electrical 220x220cm Sopar NEW GOLD 1:1	buc.	1	4 813,00	222,00
Copier/printer/Scan Canon IR2520, Duplex, A3/15 ppm, A4/20ppm, 256Mb, Ethernet(100 Base-TX/10 Base-T, USB2.0	buc.	1	22 632,00	1 044
Cable HDMI to HDMI10.0m APC Electronic, High quality V 1.4	buc.	1	257,00	12,00
Cable VGA Coaxial 3*4 HDB 15V/ZDB 15M,CP6009-B-10m, dual shield, 10M	buc.	1	209,00	10,00
Toner Canon 034 Cyan+Chip	buc.	1	860,00	41,00
Toner Canon 034 Magenta+Chip	buc.	1	860,00	41,00
Toner Canon 034 Yellow+Chip	buc.	1	860,00	41,00
Toner Canon 034 Black+Chip	buc.	1	860,00	41,00
Mouse Logitech M171 Wireless Blue	buc.	1	300,00	14,00
Speakers SVEN „SPS-619” Black, 20w	buc.	1	565,00	26,00
Total			99 647,00	4 597,00

Proiecte internaționale

PROMOVARE. VIZIBILITATE

- Plasarea pe site-ul USARB și a Bibliotecii Științifice a logoului, care deschide pagina spre conținutul proiectului „Library Network Support Services (LNSS): modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming library services”.
- Postarea informației despre Proiect pe site-ul Ministerului Educației <http://www.edu.gov.md/ro/content/activitatea-bibliotecilor-din-invatamint-0>
- ABRM, CBN, Consiliul Bibliotecilor din Învățământ
- Pe rețelele sociale, în paginile revistelor Confluente bibliologice, Bibliouniversitas@ABRM.md, Magazin bibliologic;
- Elaborarea materialelor promoționale privind proiectul: poster, flyer.

**Diseminarea Proiectului în presă și on-line:
14 articole în revistele: Bibliouniversitas @ ABRM.md,
Dunărea de Jos, România, SlideShare, Materialele Colloquia Professorum**

1. HARCONIȚA Elena. Implementarea Proiectelor internaționale – o oportunitate veridică de reformare a bibliotecii universitare. // Disponibil: <http://www.slideshare.net/libruniv/elena-harconia-implementarea-proiectelor-internaionale-o-oportunitate-veridic-de-reformare-a-bibliotecii-universitare-70128518>
2. HARCONIȚA Elena. Bibliotecarii universitari bălțeni consolidează capacitățile instituționale. // Bibliouniversitas@ABRM.md. - 2016. - Nr. 1. - Disponibil: http://libruniv.usarb.md/bibliouniv_rev/articole/2016-1/harconita_bibliotecarii.pdf
3. TOPALO Valentina. Trainingul English for specific purposes - Engleza pentru scopuri specifice. // Bibliouniversitas@ABRM.md. - 2016. - Nr. 1. - Disponibil: http://libruniv.usarb.md/bibliouniv_rev/articole/2016-1/topalo_training.pdf
4. STRATAN Elena. Competența informațională a specialistului prin prisma proiectelor internaționale. // Bibliouniversitas@ABRM.md. - 2016. - Nr. 1. - Disponibil: http://libruniv.usarb.md/bibliouniv_rev/articole/2016-1/stratan_competenta-inf.pdf
5. HARCONIȚA Elena. Biblioteca universitară de la Bălți în mediul învățământului și cercetării științifice / University Library in Balti in the education and scientific research environment. In the newspaper // Dunărea de Jos, Galati, Romania. – 2016. – Nr 174. – P. 15-17. Disponibil: <https://issuu.com/revistadunareadejos/docs/dunarea-de-jos-174-august>
6. HARCONIȚA, Elena. Instituția emblematică a învățământului superior din Nordul Moldovei = Emblematic institution of higher education in the North of Moldova / Elena Harconița // Materialele Conferinței Științifice Internaționale „Relevanța și calitatea formării universitare: competențe pentru prezent și viitor” : consacrată celor 70 de ani de la fondarea universității bălțene din 8 octombrie 2015 : [în 3 vol.]. – Bălți : [S. n.], 2016. – Vol. 3. – P. 5-12. – ISBN 978-9975-50-179-8 ; http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/usarb/conf_2015.pdf; Bibliouniversitas@ABRM.md [on-line]. – 2015. – Nr 2. – ISSN 1857-4920. – Disponibil: http://libruniv.usarb.md/bibliouniv_rev/buniv.html

SITE-UL BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB

1. Participare la întrunirea de lansare a proiectului ERASMUS+ Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior - Capacity Building in the field of Higher Education (CBHE) - Biblioteca din rețea - Servicii de suport: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus la Brașov, România, 7 - 10 martie 2016. <http://libruniv.usarb.md/nou/160323/160323.html>
2. Ședința de diseminare privind implementarea Proiectelor naționale și internaționale la Biblioteca Științifică USARB, 24 martie 2016. <http://libruniv.usarb.md/nou/160324/160324.html>
3. Trainingul ESP English for Specific Purposes - Engleză pentru scopuri specifice, 4 - 5 aprilie 2016, <http://libruniv.usarb.md/nou/160405/160405.html>
4. LNSS Curriculum Training, <http://libruniv.usarb.md/nou/160903/160903.html> 22 august - 2 septembrie 2016

REȚELELE SOCIALE

Facebook

6. ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES TRAINING CURRICULUM COMMUNIQUE <https://www.facebook.com/543442855760138/photos/o.1195110590510564/873445986093155/?type=3>
7. Dissemination meeting on the implementation of national and international project in Scientific Library USARB <https://www.facebook.com/543442855760138/photos/o.1195110590510564/873977779373309/?type=3&theater>
8. Lansarea Proiectului ERASMUS+ https://www.facebook.com/pg/Biblioteca-%C5%9Etiin%C5%A3ific%C4%83-a-Universit%C4%83%C5%A3ii-de-Stat-Alecu-Russo-din-B%C4%83%C5%A3i-543442855760138/photos/?tab=album&album_id=796846890419732
9. Trainingul ESP English for Specific Purposes

Google+

10. ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES TRAINING CURRICULUM COMMUNIQUE <https://plus.google.com/photos/117658938762803799557/albums/6318986377222582049>
11. Dissemination meeting on the implementation of national and international project in Scientific Library USARB <https://plus.google.com/photos/117658938762803799557/albums/6320403455397421345>

Twitter

12. Trainingul ESP English for Specific Purposes - Engleză pentru scopuri specifice- https://twitter.com/BSU_Alecu_Russo/status/718016946407604224
13. Lansarea Proiectului ERASMUS + https://twitter.com/BSU_Alecu_Russo/status/713312667696500736

Flickr

https://www.flickr.com/photos/bsu_balti/albums/72157666758904021 https://www.flickr.com/photos/bsu_balti/albums/72157663955794624;

Pinterest

Proiectul LNSS, Programul ERASMUS <https://www.pinterest.com/bsubalti/proiectul-lnss-programul-erasmus%2B>
On Facebook and Twitter page, Armenia <http://para.am/en/lnss-project>, <https://plus.google.com/u/0/117658938762803799557>
<http://www.facebook.com/LNSSArmenia/> <https://twitter.com/LNSSArmenia>

IMPACT ȘI DURABILITATE

- Consolidarea rolului Bibliotecii universitare ca unic furnizor de informații credibile și în calitate de partener a procesului de instruire, cercetare și învățare pe parcursul întregii vieți.
- Dezvoltarea colecțiilor de resurse informaționale pe diverse suporturi.
- Digitizarea și livrarea electronică a documentelor.
- Diversificarea serviciilor electronice și a produselor bibliotecare.
- Competențe și abilități noi pentru bibliotecari, modificări de structură organizațională a Bibliotecii, managementul personalului, inclusiv formarea profesională continuă, modificări în activitatea de marketing, parteneriate naționale și internaționale, cunoașterea bunelor practici.

VEDERE SCIENTOMETRICĂ A CERCETĂTORILOR UNIVERSITARI DIN BĂLȚI

A SCIENTOMETRIC VIEW OF UNIVERSITY RESEARCHERS

ELENA ȚURCAN

Abstract: *Scientometrics is a useful tool for sifting values and connection with European values regarding basic scientific research. Scientometrics study on university researchers from Bălți demonstrates the value of their scientific contributions*

Keywords: *Scientometrics, Publish or Perish, scientific research, evaluation methods of research, citation, impact factor, h index (Hirsch), Index g (Egghe) h contemporary, hI individually USARB*

„Sfera cercetării-dezvoltării se confruntă cu numeroase provocări ale societății moderne. Trecerea de la formatul print al publicațiilor științifice la cel electronic anunță cu claritate că viitorul științei va fi depozitat în format electronic, iar accesul deschis la informația științifică în formatul respectiv reprezintă cea mai eficientă modalitate de gestionare a științei și de asistență în procesul decizional.

Există mai multe instrumente informatice specializate pentru studiul aspectelor cantitative ale informațiilor, aspectele calitative fiind mult mai greu de cuantificat. Cele mai importante domenii de măsurare sau metrii, se consideră la ora actuală următoarele: bibliometria, scientometria, informetria, webometria și cybermetria. Acești termeni au generat și provoacă în continuare numeroase discuții, inclusiv în contradictoriu.” [1]

Scurt istoric: În anul 1969 Alan Pritchard a explicat termenul bibliometrie ca „aplicarea metodelor matematice și statistice asupra cărților și a altor medii de comunicare” [2]. Tot în acest an V. Nalimov și Z. Mulchenko au definit scientometria ca „aplicarea acestor metode cantitative care abordează analiza științei văzută ca un proces de informare”. [2]

Scientometria este termenul care a intrat în circulație odată cu apariția revistei „Scientometrics”, fondată în 1977, în Ungaria, care între timp a devenit o revistă internațională de largă circulație. Inițial scientometria se ocupa de aplicarea metodelor cantitative la studiul istoriei științei. Derek John de Solla Price este considerat părintele scientometriei. Cea mai importantă contribuție a sa este Legea lui Price: 25% dintre autori sunt responsabili pentru 75% dintre lucrările științifice publicate. Având o sferă mai largă, scientometria acoperă produsul științific în general, nu doar publicațiile științifice. La ora actuală se bucură de o largă recunoaștere accepțiunea atribuită scientometriei de către Eugene Garfield, și anume aceea de analiză cantitativă a științei și a producției științifice în general.

Care a fost nevoia de „metrici” pentru cercetarea științifică? Creșterea literaturii științifice, provocările „științei mari”, utilizarea economică și socială a științei, internaționalizarea comunității științifice. Care este abordarea statistică: pentru a gestiona fluxul tot mai mare de informații științifice și pentru a analiza și înțelege procesul cognitiv subiacent comunicării în știință, prin măsurarea aspectelor cantitative ale acestor procese și pentru a oferi rezultate oamenilor de știință și utilizatorilor din afara comunității științifice? Determinăm abordarea sociometrică: a măsura legăturile sociale, a înțelege semnificația și caracteristicile comunităților științifice și a trage concluzii privind organizația instituțională a sistemelor științifice. Ea se ocupă de studiul aspectelor cantitative legate de producție, difuzarea, utilizarea informațiilor științifice în publicațiile științifice.

„Scientometria este disciplina științifică care studiază și analizează structura și dinamica științei, tehnologiei și inovației prin metode cantitative, realizează evaluarea performanțelor științifice, efectuează măsurarea impactului rezultatelor activității de cercetare, determină productivitatea și valoarea științifică a cercetătorilor, instituțiilor de cercetare, a țărilor la nivel internațional”.[2]

INSTITUTE FOR SCIENTIFIC INFORMATION (ISI) din Philadelphia este cel mai cunoscut producător de baze de date bazate pe principiul citării (*citation indexing*) care acoperă domeniile: științific, științe sociale, arte și științe umaniste.

În domeniul științific echivalentul „manual”, pe hârtie, este *Science Citation Index (SCI)* care acoperă literatura științifică din reviste și unele cărți selectate începând cu anul 1945. Cea mai importantă trăsătură a acestui index este *principiul citării*, care are la bază ideea că „dacă o lucrare citează altă lucrare, între subiectele celor două lucrări va exista în mod obligatoriu un oarecare grad de corelare”[2]. Licența exclusivă a bazelor de date ISI aparține concernului Thomson Reuters. Cea mai interesantă și puternică trăsătură, care a făcut unică această bază de date în lume, este corelarea stabilită între articolele de revistă individuale pe bază de citări, astfel se poate afla ce autor sau lucrare a citat alt autor sau lucrare. De aici decurge și utilitatea bazei de date pentru a descoperi cine citează anumite cercetări, respectiv ce impact are o anumită cercetare în comunitatea științifică, a descoperi primele cercetări publicate privind o anumită teorie, invenție importantă, a măsura influența colegilor care cercetează în același domeniu, a determina dacă o anumită teorie a fost confirmată, modificată sau îmbunătățită, a verifica acuratețea referințelor. Unul din cele mai bine cunoscute „produse secundare” al SCI (*Science Citation Index*) este factorul de impact (*impact factor - IF*): măsura frecvenței cu care un „articol mediu” dintr-o revistă a fost citat într-un anumit an. Mai concret este raportul dintre numărul de citări curente pe care le primește o revistă într-un anumit an și numărul total de articole publicate de revista respectivă în cei doi ani anteriori.

Ex: *Journal of Experimental Medicine*

Nr. total articole publicate în anii 2003-2004 = 160

Nr. de citări existente în revistele ISI la unul, mai multe sau toate din cele 160 de articole în 2005 = 25

$IF = 25 : 160 = 0,15625$

Mai multe baze de date oferă modalități de descoperire a citărilor. În studiul **Vedere scientometrică a cercetătorilor universitari din Bălți** vom evalua valoarea contribuțiilor științifice a cadrelor didactice de la cele patru facultăți și a bibliotecarilor USARB, evidențiind citările rezultatelor științifice obținute, utilizând doar softul **Publish or Perish**. Datele sunt studiate în perioada 22.08.2016 – 27.09.2016, ele fiind în continua schimbare. Acest software este disponibil gratuit pe pagina web a prof. Anne Wil Harzing, specialist în management internațional la Universitatea Melbourne din Australia <http://www.harzing.com/resources/publish-or-perish>

El utilizează Google Scholar pentru a obține referințele, sursele care citează și apoi le analizează prezentând următoarele statistici: numărul total de lucrări, numărul total de citări, numărul total de lucrări ale autorului, numărul mediu de citări pe articol, numărul mediu de citări pe autor, numărul mediu de citări pe an, indexul Hirsch și parametrii de legătură, indexul G al lui Egghe, indexul H contemporan, importanța vârstei în rata de citare, două variații ale indexului individual H, o analiză a numărului de autori pe lucrare.

„H index măsoară simultan calitatea și sustenabilitatea impactului cercetărilor cadrelor didactice și extinde diversitatea cercetărilor. Se bazează pe distribuția citărilor primite de publicațiile cercetătorului (idee lansată la începutul lunii august 2005, sub forma unui preprint pe Internet de către Jorge Hirsch, fizician în Departamentul de

Proiecte internaționale

Fizică al Universității din California, San Diego, SUA).

G index pentru a depăși deficiențele indicelui h , Egghe a propus indicele g pentru a măsura productivitatea cercetătorilor bazată pe publicațiile lor. Acest indice utilizează distribuția citărilor primite de publicațiile cercetătorului ca bază de calcul dar dă mai mare greutate celor mai citate lucrări.

Indexul h contemporan adaugă o greutate legată de vârsta fiecărui articol citat al unui cercetător.

hi norm. Indexul reprezintă o modificare a indicelui h formulată de cei care au produs și dezvoltat *Publish or Perish*. Este calculat ca un indice h normalizat de contul citărilor." [3]

Un rol deosebit de important îl au resursele umane, iar în acest context este necesară pregătirea continuă a cadrelor științifice. Ele au nevoie de o bună practică de acomodare cu mediul nou, cu viziuni creative, pline de inovații, precum și o bună comunicare virtuală, îmbunătățind practica pedagogică și administrativă în sistemul educational. Toate acestea joacă un rol primordial în cercetarea științifică. Cercetarea și dezvoltarea la nivel academic, în colaborare cu persoanele interesate din toată lumea, este un pas important, aducând beneficii considerabile educației în prezent și în viitor.

Conform studiilor recente Ion Gagim, dr. hab., prof. univ., maestru în artă, academician-coordonator al Filialei AȘ RM, red.-șef al Revistei de cultură, știință și practică educațională „Arta și Educația Artistică”. Discipoli: 1 dr. hab., 5 dr. în științe. Publicații: autor/coautor peste 150 de titluri: 4 monografii/ studii monografice, 4 manuale universitare, 2 manuale școlare, 2 dicționare, peste 100 de articole științifice și metodice, fonocrestomație, 3 volume de maxime și cugetări, eseistică, inclusiv publicații peste hotare (România, Germania, Rusia, SUA) în limbile română, engleză, rusă, germană, italiană, spaniolă; Fondator/protagonist în RM a domeniilor: Pedagogia, Psihologia, Filosofia muzicii, Fondatorul în RM și conducătorul școlii de doctorat: Pedagogiei muzicale/Educației artistice. Colaborări internaționale, coordonator, membrul al colegiilor de redacție a 3 reviste, profesor invitat, proiecte naționale și internaționale. Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, Muzicienilor, Scriitorilor din RM. Distincții de stat și mențiuni".[4] Are prezente 34 documente și citate 108: $h = 5$, $g = 10$, $hc = 5$, $hi = 0.25$ cu cea mai citată carte în campusul universitar bălțean: Gagim, Ion. Știința și arta educației muzicale / Ion Gagim. - Ed. a 3-a. - Ch. : Arc, 2007 (Tip. Centr.). - 222 p. - ISBN 978-9975-61-423-8 cu indicii: $h = 3$, $g = 6$, $hc = 3$, $hi = 0.15$. Aceasta este posibilitatea instruirii dincolo de orele de curs și care contribuie la învățarea pe parcursul întregii vieți.

GAGIM, Ion - rectoz, prof. univ., dr. hab., maestru în artă, academician-coordonator al Filialei AȘ RM, red.-șef al Revistei de cultură, știință și practică educațională „Arta și Educația Artistică”. Discipoli: 1 dr. hab., 5 dr. în științe. Publicații: autor/coautor peste 150 de titluri: 4 monografii/ studii monografice, 4 manuale universitare, 2 manuale școlare, 2 dicționare, peste 100 de articole științifice și metodice, fonocrestomație, 3 volume de maxime și cugetări, eseistică, inclusiv publicații peste hotare (România, Germania, Rusia, SUA) în limbile română, engleză, rusă, germană, italiană, spaniolă; Fondator-protagonist în RM a domeniilor: Pedagogia, Psihologia, Filosofia muzicii, Fondatorul în RM și conducătorul școlii de doctorat: Pedagogiei muzicale/Educației artistice. Colaborări internaționale, coordonator, membrul al colegiilor de redacție a 3 reviste, profesor invitat, proiecte naționale și internaționale. Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, Muzicienilor, Scriitorilor din RM. Distincții de stat și mențiuni.

Prezente 34, citate 108

78(075.8) / G13
Gagim, Ion
Știința și arta educației muzicale / Ion Gagim. - Ed. a 3-a. - Ch.: Arc, 2007 (Tip. Centr.). - 222 p. - ISBN 978-9975-61-423-8: 70.00. - Bibliogr. sel.: p. 211-217. Total ex.: don 1; u3-8

• h - index 5
• g - index 10
• hc - index 5
• hi - norm 0.25

• h - index 3
• g - index 6
• hc - index 3
• hi - norm 0.15

Proiecte internaționale

Evaluarea pentru Facultatea de Litere, care în acest an sărbătorește 70 de ani de la înființare apare cu h – 24, g – 32, hc – 25, hi – 2,29. Prezente on-line – 158 documente și citate 108 documente. A fost realizat un top al profesorilor după cum urmează: dr. Coșciug Angela, dr. Cononova Tatiana, dr. Șleahțișchi Maria, Varzari Elena, dr. Vrabie Diana, dr. Leahu Nicolae, dr. Popa Viorica, Moraru Anatol, dr. Guranda Elvira, dr. Sainenco Ala, dr. Sirota Elena, Banaru Natalia, dr. Pomelnicova Ana, dr. Chira Oxana, dr. Enciu Valentina, dr. Condrat Viorica, dr. Țaulean Mihaela, dr. Bantoș Ana, Puiu Rodica, dr. Mighirina Nina.

Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului vine cu h – 55, g – 82, hc – 47, hi – 4,18. Prezente on-line – 439 documente, citate 554.

TOPALĂ, Pavel - prof. univ., dr. hab., savant, membru al Asamblăii ASM, expert al CNAA și CSȘDT, prezidentul filialei Bălți al Asociației Științifice Internaționale ModTech și copreședinte al Asociației Științifice Internaționale ARTN, Șef al laboratorului științific „Micro și nano tehnologii”, Membrul al colectivului editorial al Analelor Universității „Dunărea de Jos”, Galați, redactor-șef al colegiului de redacție al revistei „Fizică și Tehnică : procese, modele, experimente”, USARB. Membru al colegiului de redacție al revistei „Meridian ingineresc”, UTM. Membru al colegiului de redacție al revistei „Nonconventional Technologies Review”, Membru al colegiului de redacție al revistei „Selected engineering problems”, GLIWICE, Poland. Membru al Consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de dr./dr.hab de pe lângă IFA, UTM și UASM, cât și a comisiilor din Politehnica, București UT „Gh. Asachi” Iași. Deținător a 28 medalii de aur, 3 de argint și una de bronz obținute la saloanele brevetelor de invenție. Deținător a 5 premii de excelență în activitatea de cercetare. Publicații: autor/coautor 5 monografii, 4 manuale, 9 brevete de invenții, rapoarte științifice, îndrumare, redactor, recenzent, referent, cca 250 articole științifice și metodice.

Prezente 54, citate 127

- h - index 6
- g - index 8
- hc - index 4
- hi - norm 0.17

536 p / 2016

Nanostructures and Thin Films for Multifunctional Applications : Technology, Properties and Devices / ed.: Ion Tiginyanu, Pavel Topala, Veaceslav Ursaki. - Heidelberg : Springer, 2016. - 576 p. : fig., tab. - (NanoScience and Technology / editors: Phaedon Avouris [et al.]). - ISBN 978-3-319-30197-6 deține deja 1 317 referințe.

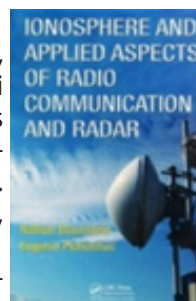
Liderul cercetării este Topală, Pavel, dr. hab., prof. univ., savant, membru al Asamblăii ASM, expert al CNAA și CSȘDT, prezidentul filialei Bălți al Asociației Științifice Internaționale ModTech și copreședinte al Asociației Științifice Internaționale ARTN, Șef al laboratorului științific „Micro și nano tehnologii”, Membrul al colectivului editorial al Analelor Universității „Dunărea de Jos”, Galați, redactor-șef al colegiului de redacție al revistei „Fizică și Tehnică : procese, modele, experimente”, USARB. Membru al colegiului de redacție a revistei „Meridian ingineresc”, UTM. Membru al colegiului de redacție al revistei „Nonconventional Technologies Review”, Membru al colegiului de redacție al revistei „Selected engineering problems”, GLIWICE, Poland. Membru al Consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de dr./dr.hab de pe lângă IFA, UTM și UASM, cât și a comisiilor din Politehnica, București UT „Gh. Asachi” Iași. Deținător a 28 medalii de aur, 3 de argint și una de bronz obținute la saloanele brevetelor de invenție. Deținător a 5 premii de excelență în activitatea de cercetare. Publicații: autor/coautor a 5 monografii, 4 manuale, 9 brevete de invenții, rapoarte științifice, îndrumare, redactor, recenzent, referent, cca 250 articole științifice și metodice. Prezente 54, citate 127”. [4] Cartea recentă a anului 2016 - Nanostructures and Thin Films for Multifunctional Applications : Technology, Properties and Devices / ed.: Ion Tiginyanu, Pavel Topala, Veaceslav Ursaki. - Heidelberg : Springer, 2016. - 576 p. : fig., tab. - (NanoScience and Technology / editors: Phaedon Avouris [et al.]). - ISBN 978-3-319-30197-6 deține deja 1 317 referințe.

Topul profesorilor îl continuă dr. Cabac Valeriu, dr. Ojegov Alexandr, dr. Boincean Boris, dr. Rusnac Vladislav, dr. Scutelnic Oxana, Petic Mircea, dr. Deinego Nona, dr. habilitat Șaragov Vasile, dr. Branașco Natalia, dr. Nicorici Maria, dr. Matveeva Natalia, dr. Taci Carolina, dr. Postolache Victoria, dr. Plohotniuc Eugeniu, dr. Buga Oleg, Gorea Adela, Pinzaru Natalia, dr. Beșliu Vitalie, Griza Iulia, dr. Stadnic Stanislav, dr. Zastînceanu

Proiecte internaționale

Liubov, dr. Movilă Irina, Popov Lidia, dr. Pereteatcu Pavel ș.a.

În mod firesc, trebuie să menționăm cartea, dr., conf. univ., Plohotniuc Eugeniu, șef Catedra de informatică aplicată și tehnologii informaționale: Blaunstein, Nathan. Ionosphere and applied aspects of radio communication and radar / Nathan Blaunstein, Eugeniu Plohotniuc. - Boca Raton : CRC Press ; Taylor and Francis Group, 2008. - 577 p. : fig., tab. - (Electrical Engineering). - ISBN 978-1-4200-5514-6, care adună: h - 1, g - 1, hc - 1, hi - 0.13.

Stabilirea indicilor pentru Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte: h - 23, g - 36, hc - 21, hi - 1,78. Prezente - 172 documente, citate 321document. Lider fiind Briceag, Silvia, dr., conf. univ., șef Catedră de psihologie, director de proiect, cercetător științific superior, titular la 10 discipline. Publicații: autor/coautor peste 65 titluri monografii, manuale, 2 - articole din reviste, 17 - articole din culegeri naționale, 21 - materiale ale comunicărilor științifice, 3 - lucrări meto-dico-didactice, 3 - ghiduri, 2 - suporturi teoretico-aplicative, coordonator; 3 - colegiu de redacție, 8 - curriculum universitare, 4 - redactor științific, 3 - referent oficial, 18 - coord. la teze de master".[5] Prezente 43, citate 112.

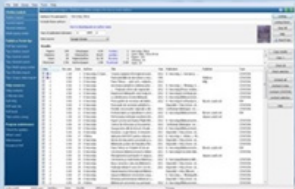
Urmează topul profesorilor Cazacu Daniela, dr. Prițcan Valentina, dr. Morari Marina, Crișciuc Viorica, Samson Luminița, dr. Mihailova Maria, dr. Bularga Tatiana, dr. Gra-nețkaia Lilia, dr. Tetelea Margarita, Caliga Marina, Foca Eugenia.

Contribuția Facultății de Drept și Științe Sociale este h - 13, g - 19, hc - 13, hi - 1,18. Prezente - 75, citate - 113. Conform studiului liderul pe facultate este Orlov, Maria - dr., conf. univ., membru al unor colegii de redacție la revistele de specialitate din Galați, București, Ploiești, Târgoviște. Publicații: 1 monografie, 3 ediții a cursului univ-ersitar de Drept administrativ, 1 curs de contencios administrativ, 6 articole(colaborare), cca 80 de articole. Coordonator a 3 teze de dr"[4]. Prezente on-line 18 lucrări, citate 73.

Menționăm succesele cadrelor didactice după cum urmează : dr. Odinoakaia Ina, dr. Rusu Vitalie, dr. Boișteanu Eduard, dr. Faigher Anatolie, dr. Țărălungă Victoria, dr. Botnari Elena, dr. Pînzari Veaceslav.

Colaboratorii Bibliotecii Științifice sunt prezenți în această cercetare cu h - 53, g - 54, hc - 49, hi - 6,93. Lucrări prezentate on-line - 570 titluri, citate - 263.

HARCONTA, Elena - director, Biblioteca Științifică
Publicații: peste 350
Autor, redactor responsabil, coordonator, director de publicații, prefătător a publicațiilor editate de Biblioteca Științifică USARB: monografiile, bibliografiile, cataloage,
dictionare, anuare, resurse electronice, ghiduri, articole științifice/studii apărute în reviste de specialitate din strălămate și din țară, în revistele Universității, publicate în culegeri, studii, referate publicate pe Internet www.slideshare.net
Prezente 109, citate 64

- h - index 2
- g - index 2
- hc - index 2
- hi - norm 0.48

Proiecte internaționale

Performanțele bibliotecarilor sunt următoarele: Harconița, Elena, director, peste 350 de publicații: autor, redactor responsabil, coordonator, director de publicații, prefăcător a publicațiilor editate de Biblioteca Științifică USARB: monografii, bibliografii, cataloage, dicționare, anuare, resurse electronice, ghiduri, articole științifice/studii apărute în reviste de specialitate din străinătate și din țară, în revistele Universității, publicate în culegeri, studii, referate publicate pe Internet www.slideshare.net. Distincții de stat și mențiuni".[5] Prezente on-line 109 lucrări, citate 64.

Urmează Scurtu Elena, Stratan Elena, Mihaluța Lina, Nagherneac Ana, Afatin Igor, Topalo Valentina, Aculova Taisia, Hăbășescu Angela, Țurcan Elena, Cucu Adella, Magher Marina, Cristian Elena, Iulic Margarita, Culicov Natalia, Ganea Varvara, Ciobanu Silvia, Pogrebneac Tatiana, Purici Aliona, Zadainova Snejana, Ababii Lilia, Lichii Nelea, lavorscaia Liliana, Palii Gherda, Vacarciuc Valentina, Spînu Polina, Lîsîi Ala, Șișcanu Svetlana, Melnic, Lilia, Railean Ludmila, Fotescu Maria, Zalăgaeva Irina, Staver Mihaela, Dascal Olga, Belcovscaia Galina, Cazacu Gabriela.

Exercițiul totalurilor deținătorilor indicelui h pe USARB.

Analiza conturează o imagine clară a deținătorilor indicelui h: Total : 117 din 299 titulari din USARB: BȘ – 36 persoane ce constituie 68 % din numărul total, ȘREM – 30 persoane ce constituie 41 % din numărul total, FL – 29 cu 33 %, FDȘS – 9 cu 30 % și ȘEPA – 13 cu 25 %.

	Persoane cu h	Titulari Facultate	Procentul %
FL	29	89	33 %
ȘREM	30	74	41 %
ȘEPA	13	53	25 %
FDȘS	9	30	30 %
BȘ	36	53	68 %
Total	117	299	39 %

Prezente on –line total documente USARB: total - 1 414; BȘ - 570, ȘREM - 439, ȘEPA - 172, FDȘS - 75, FL - 158.

Documente citate: total - 1 329: ȘEPA - 24,6, ȘREM - 18,5, FDȘS -12,6, BȘ - 7,31 și FL - 2,7.

Poziția sumară a indicelui h pentru USARB: total - 171. Astfel facultățile ȘREM - 55, BȘ - 53, ȘEPA - 25, FL - 25, FDȘS - 13.

Stocarea indicelui g revine: total - 232: ȘREM - 85, BȘ - 54, ȘEPA - 40, FL - 34, FDȘS - 19.

Indexul h contemporan : total - 161: revine ȘREM - 49, BȘ - 49, FL - 26, ȘEPA - 24, FDȘS - 13.

Realizarea indicelui h individual: total - 16,87: BȘ - 7,10, ȘREM - 4,27, FL - 2,46, ȘEPA - 1,86, FDȘS - 1,18.

	USARB	FL	ȘREM	ȘEPA	FDȘS	BȘ	Total
h		25	55	25	13	53	171
g		34	85	40	19	54	232
hc		26	49	24	13	49	161
hi		2,46	4,27	1,86	1,18	7,10	16,87
Prezente	158	439	172	75	570	1 414	
Citate	78	554	321	113	263	1 329	

Proiecte internaționale

În urma acestei sistematizări putem spune că:
 locul I se împarte cu 4 poziții ȘREM și 2 poziții BȘ
 locul II pentru 3 poziții BȘ, 2 poziții ȘREM și o poziție ȘEPA
 locul III : 3 poziții FL, 2 poziții ȘEPA, o poziție BȘ
 locul IV: 3 poziții ȘEPA, alte 3 FL
 locul V: pentru toate pozițiile FDȘS.

Astfel este posibil și: locul pentru indicele h revine ȘREM, BȘ, FL, ȘEPA, FDȘS;

locul pentru indicele g revine ȘREM, BȘ, ȘEPA, FL, FDȘS;

locul pentru indicele h contemporan revine ȘREM, BȘ, FL, ȘEPA, FDȘS;

locul pentru indicele h individual revine BȘ, ȘREM, ȘEPA, FL, FDȘS;

locul pentru documente prezente revine BȘ, ȘREM, ȘEPA, FL, FDȘS;

locul pentru documente citate revine ȘREM, ȘEPA, BȘ, FL, FDȘS.

FDȘS	Locul I	Locul II	Locul III	Locul IV	Locul V
h	ȘREM	BȘ	FL	ȘEPA	FDȘS
g	ȘREM	BȘ	ȘEPA	FL	FDȘS
hc	ȘREM	BȘ	FL	ȘEPA	FDȘS
hi	BȘ	ȘREM	FL	ȘEPA	FDȘS
Prezente	BȘ	ȘREM	ȘEPA	FL	FDȘS
Citate	ȘREM	ȘEPA	BȘ	FL	FDȘS

Un aspect important este topul celor 5 persoane pe facultăți și celor 5 din Biblioteca Științifică. Conform studiului realizat și prezentat pentru profesori dl Topală, P.: h - 6, g - 8, hc - 4, hi - 0.17, dl Gagim, I.: h - 5, g - 10, hc - 5, hi - 0.25, dl Cabac, V.: h - 5, g - 7, hc - 4, hi - 0.04, dl Ojegov, A.: h - 5, g - 6, hc - 2, hi - 0.25, dna Briceag, S.: h - 5, g - 5, hc - 5, hi - 0.25.

Pentru Biblioteca Științifică:

Harconița, E.: h - 2, g - 2, hc - 2, hi - 0.48,

Scurtu, E.: h - 2, g - 3, hc - 2, hi - 0.07,

Hăbășescu, A.: h - 2, g - 2, hc - 2, hi - 0.40,

Țurcan, E.: h - 2, g - 2, hc - 2, hi - 0.39,

Cucu, A.: h - 2, g - 2, hc - 2, hi - 0.39.

	h	g	hc	hi
Harconița, Elena	2	2	2	0.48
Scurtu, Elena	2	3	2	0.07
Hăbășescu, Angela	2	2	2	0.40
Țurcan, Elena	2	2	2	0.39
CUCU, Adella	2	2	2	0.39

Rezultatele cercetărilor desfășurate pentru documente prezente indică: Topală, Pavel - 54, Briceag, Silvia - 43, Boincean, Boris - 43, Gagim, Ion - 34, Cabac, Valeriu - 30. Pentru documente citate: Topală, Pavel - 127, Briceag, Silvia - 112, Gagim, Ion - 108, Orlov, Maria - 73, Cabac, Valeriu - 66.

Astfel, Biblioteca Științifică urmează cu documente prezente Harconița, Elena - 109, Scurtu, Elena - 65, Ciobanu, Silvia - 58, Stratan, Elena - 54, Mihăluța, Lina - 46.

Pentru documente citate: Harconița, Elena - 64, Stratan, Elena - 31, Scurtu, Elena - 20, Țurcan, Elena - 20, Topală, Valentina - 14.

Se poate concluziona că topul documentelor prezente USARB este: Harconița, Ele-

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ	
DOCUMENTE PREZENTE	DOCUMENTE CITATE
Harconița, Elena - 109	Harconița, Elena - 64
Scurtu, Elena - 65	Stratan, Elena - 31
Ciobanu, Silvia - 58	Scurtu, Elena - 20
Stratan, Elena - 54	Țurcan, Elena - 20
Mihăluța, Lina - 46	Topală, Valentina - 14

USARB	
DOCUMENTE PREZENTE	DOCUMENTE CITATE
1. Harconița, Elena - 109	1. Topală, Pavel - 127
2. Scurtu, Elena - 65	2. Briceag, Silvia - 112
3. Ciobanu, Silvia - 58	3. Gagim, Ion - 108
4. Topală, Pavel - 54	4. Orlov, Maria - 73
5. Stratan, Elena - 54	5. Cabac, Valeriu - 66

na – 109, Scurtu, Elena – 65, Ciobanu, Silvia – 58, Topală, Pavel – 54, Stratan, Elena – 54.

Studiul subliniază topul pentru documente citate USARB: Topală, Pavel – 127, Briceag, Silvia – 112, Gagim, Ion – 108, Orlov, Maria – 73, Cabac, Valeriu – 66.

Cele mai multe documente on-line sunt ale bibliotecarilor.

Efectuarea acestei analize ne permite să credem că scientometria poate fi un instrument deosebit de util pentru o „cernere” rapidă a valorilor și o racordare la valorile europene în ceea ce privește cercetarea științifică fundamentală. Obiectivitatea metodei nu poate fi ușor contestată și contrabalansează toate imperfecțiunile care i se pot găsi.

Scopul unui sistem rațional de cercetare academică nu este să producă genii, după cum scopul învățământului nu este să producă olimpici. Ceea ce trebuie urmărit în toate aceste cazuri este crearea unei clase medii în lumea academică. În acest scop, trebuie imaginate mecanisme de selecție a valorilor, care să elimine cât mai mulți impostori și să rețină cât mai mulți oameni valoroși. A publica un articol în reviste din afara fluxului principal select echivalează cu înmormântarea lucrării respective. Nici un cercetător de valoare din domeniu nu o va citi, deci eventualele idei bune se vor pierde și vor fi redescoperite de alții. A publica în revistele din fluxul principal este în avantajul cercetătorului! Chiar dacă acest sistem nu este perfect, altul mai bun nu există!

La fel de importantă ca publicarea de rezultate în revistele ISI este citarea lor în aceleași reviste. Dacă o lucrare nu este citată înseamnă că experții din domeniu nu au găsit-o foarte interesantă. Criteriul citărilor măsoară impactul unei idei. Doar cine publică și este citat în reviste ISI va putea, eventual, să beneficieze de oferte de colaborare științifică cu universități și institute de cercetare de prestigiu, astfel încât să aibă o bibliografie la zi să nu mai fie o problemă.

Iată indicatorii scientometriei în acțiune: evaluarea rezultatelor cercetării universităților : numărul de publicații, colaborări venit din granturi competitive, prezentări ale conferințelor, factorul de impact al revistelor, noi instrumente de cercetare, patente, citări în norme, cele mai citate publicații, recunoașteri și premii, editarea de reviste, h – index, g – index, hc – index, hi – index, coordonarea doctoratelor, impactul citărilor, produse noi, venit din comercializare, comitete specializate de consultanță, granturi câștigate, citări per publicație, citări totale...

Fără îndoială citările determină popularitatea și impactul articolelor, autorilor, publicațiilor. În continuare ne propunem să oferim asistență cercetătorilor privind personalizarea producției științifice în baza de date, să completăm arhiva instituțională (ORA USARB) cu cât mai multe documente ale autorilor universitari, să convingem cercetătorii de a participa la constituirea arhivei digitale instituționale, să formăm și să dezvoltăm abilitățile de utilizare a bazelor de date scientometrice, să oferim consultații privind evaluarea publicațiilor științifice, să ajutăm cadrele didactice să identifice și să interpreteze indicatorii scientometrici pentru reviste, articole, autori, instituții și facultăți de pe sit-ul USARB, ceea ce va influența mult poziția universității în clasamentele internaționale.

Bibliografie:

1. COJOCARU, Igor. Evaluarea științei moderne: cu - metrii vechi și/sau noi? In: *Aka-demos*. 2013, nr. 1 (28), martie, pp.25- 38. ISSN 1857-0461.
2. ROBU, Ioana. *Bazele de date scientrometrice*. (Biblioteca Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca, România) : [prezentare în cadrul training-ului privind WP3 Cultura informației, Proiectul [MISISQ](#), desfășurat în Cluj-Napoca, România la Biblioteca Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, 08-17 martie 2016]. Cluj-Napoca, 2016.
3. NAGHERNEAC, Ana, SCURTU, Elena. *Performanța cercetării științifice a universitarilor bălțeni : studiu scientometric* [on-line] [citat 23. 10. 2015]. Disponibil : <http://www.slideshare.net/libruniv/performana-cercet-publish>
4. POPA, Iulius. *Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți (1945-2015)*. Ch. : [S.n.], 2015. 516 p. ISBN 978-9975-53-538-0
5. HARCONIȚA, Elena. *Bibliotecarii universitari bălțeni : dicționar*. Bălți : [S.n.], 2015. 238 p. ISBN 978-9975-50-149-1

SEMINARUL PROFESIONAL AL MEMBRILOR FILIALEI BIBLIOTECI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN NORD (BIN)

PROFESSIONAL MEMBERSHIP SEMINAR OF NORTH BRANCH EDUCATION LIBRARIES
OF LAM AT USARB SCIENTIFIC LIBRARY

Elena HARCONIȚA
Elena STRATAN

Abstract: *The author shares on organization of professional membership seminar of North Branch Education Libraries attended by 56 school, college and vocational librarians, library specialists responsible for these libraries activities in the North of Moldova, university librarians. The seminar organizers were : Ministry of Education of Republic of Moldova, Library Association of Moldova North Branch Education Library (BIN), Scientific Library of Alecu Russo Balti State University, Library Science Center.*

Keywords: *Library Association of Moldova, North Branch Education Library (BIN), USARB Scientific Library, professional membership seminar, school librarians*

În data de 16 decembrie 2016, la Biblioteca Științifică USARB s-a desfășurat Seminarul Profesional al Filialei BIN- Bibliotecii de Învățământ din NORD la care au participat 56 de invitați: bibliotecari școlari, de colegiu și din școli profesionale, specialiști responsabili de activitatea bibliotecilor școlare din OLSDI, zona de Nord a Republicii Moldova, raioanele Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnița, Rezina, Rîșcani, Singerei, Soroca, Șoldănești, Telenești, Ungheni și mun.Bălți, bibliotecari universitari.

Organizatori: Ministerul Educației al Republicii Moldova, ABRM, Filiala Bibliotecii de Învățământ din Nord (BIN) a ABRM, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” - Centrul Biblioteconomic, moderator: Lina Mihaluța, director adjunct, vicepreședinte ABRM, coordonarea Secțiunii Bibliotecii din învățământ și specializate, Secțiunii Dezvoltarea, prezervarea și conservarea colecțiilor, Secțiunii Catalogare, clasificare indexare și bibliografie.

Cu mesaje de salut au venit: Ion Gagim, prof. univ., dr. hab., rectorul Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți; Elena Harconița, director Biblioteca Științifică USARB, Ana Plămădeală, Direcția e-transformare și informatizare, Ministerul Educației al Republicii Moldova; Mariana Harjevschi, Președintele Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova.

Lina Mihaluța, director adjunct BȘ USARB, vicepreședinte ABRM, în luarea de cuvânt, a relatat despre lucrările Conferinței naționale ABRM Bibliotecile dezvoltă comunitățile și Adunarea Generală din 8 noiembrie 2016, Conferința satelit Deschidere și Credibilitate - Secțiunea Bibliotecii Universitare și Specializate, Forumul Managerilor din Sistemul Național de Bibliotecii „Implicarea Bibliotecilor în promovarea și realizarea Obiectivelor Globale 2030”, cât și despre implicarea bibliotecarilor în promovarea și realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD)

2030. Bibliotecile și Agenda ONU 2030. Dna a mai informat despre Proiectele ABRM ca oportunitate pentru dezvoltarea profesională în domeniu, a prezentat diferite programe de formare profesională continuă, instruire nonformală ABRM, noile proceduri de achitare a cotizațiilor ABRM. Conform Manualului operațional de politici și proceduri al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova (aprobat de Consiliul ABRM prin proces-verbal nr. 6 din 22 septembrie, 2015), Partea 2.4. Cotizația de membru al ABRM, cuantumul cotizației variabile se raportează la cotizația anuală fixă și se stabilește în funcție de tipul facilităților pentru membrii ABRM. Astfel: cotizația variabilă de categoria A este egală cu două cotizații anuale fixe (asigură reducere cu 10% a taxei de participare la acțiunile de instruire în cadrul CNEPB) – 20 lei. Cotizația de membru al ABRM pentru anul curent se achită de la 1 ianuarie până la 31 octombrie.

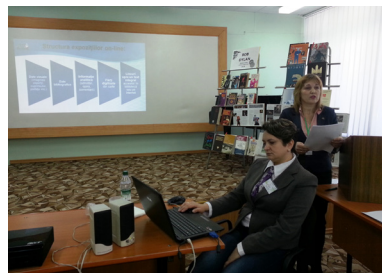
Elena Cociurca, metodist OLSDÎ Soroca, membrul Secțiunii Bibliotecii din învățământ și specializate a relatat despre participarea la Conferința satelit pentru bibliotecarii școlari Bibliotecile școlare pentru viitor: schimbare, modernizare, competențe în dezvoltare, trecând în revistă obiectivele secțiunii, comunicările bibliotecarilor, Întruniri profesionale organizate pentru bibliotecarii școlari și vizitele în teritorii, cursuri de formare etc. De asemenea a vorbit despre experiența inedită în cadrul Proiectului „În obiectiv advocacy pentru bibliotecari”, susținut de IREX Moldova și Novateca care s-a desfășurat la Centrului de Excelență și a fost condus de Daniela Draghici, formator din România. Scopul Proiectului a fost de a forma și consolida liderii ambasadorii bibliotecii pentru a iniția cu succes diverse proiecte și acțiuni ce ar promova rolul bibliotecii în comunitate. În cadrul Proiectului în raionul Soroca au fost organizate training-ul „Comunicare publică: valențe și performanțe”, discutarea și elaborarea Strategiei schimbării de comportament la tineri – formator de la UNICEF, CMF Soroca etc.

Valentina Topalo, șef Centru Manifestări info-bibliotecare a trecut în revistă Calendarul datelor remarcabile – 2017, cele mai importante momente din istoria, știința și cultura universală, Decenii proclamate de ONU, obiectivele de Dezvoltare Durabilă, capitale Mondiale ale Cărții, sit-uri de resurse relevante în ajutorul organizării activităților bibliotecare: EUBo-okshop, UNESCO etc.

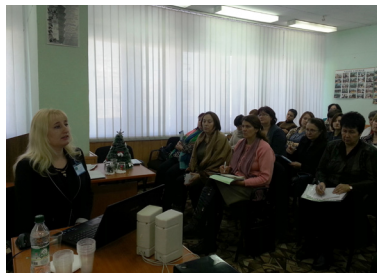

Ala Lișii, bibliotecar principal, serviciu Comunicarea colecțiilor, a adus în atenția publicului studiul: Expozițiile tematice on-line - suport de cunoaștere și instruire pentru mediul școlar, cu referire la expozițiile online create pe site-ul BȘ USARB. Bibliotecarii au fost inițiați în algoritmul de pregătire și organizare a expozițiilor on-line, care sunt avantajele, structura, tipurile, cerințele de bază, formatul de vizualizare. Prin intermediul expozițiilor on-line bibliotecarii școlari susțin elevii să utilizeze informația sub orice formă, totodată contribuie la promovarea lecturii și a serviciilor de informare în comunitatea școlară și în afara ei.

Mihaela Staver, bibliotecar principal, Serviciul Cercetare. Asistența de specialitate a vorbit despre realizările Filialei BIN - Bibliotecii de Învățământ din Nord a ABRM

în anul 2016 printre care a menționat: Evaluarea bibliotecilor din învățământul profesional tehnic; colectarea Datelor statistice privind activitatea Bibliotecilor Școlare din Republica Moldova într-un nou format - Google Drive; organizarea cursurilor de formare profesională continuă „Bazele Biblioteconomiei și Științelor Informării”, Secția de Formare Continuă a USM, în luna aprilie, la Biblioteca Științifică USARB, formatori-bibliotecarii universitari bălțeni; activitatea în structurile profesionale CBN, CBI, ABRM, CT1 etc.; valorificarea experiențelor pozitive din mun. Bălți, raioanele Soroca, Rezina, Florești pe site, blog, rețele sociale etc.

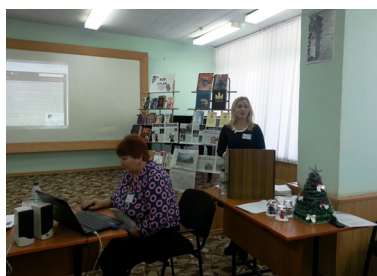
Elena Stratan, șef serviciu Serviciul Cercetare. Asistența de specialitate, a pus în discuție Programul de activitate al Filialei BIN - Bibliotecă de Învățământ din Nord ABRM pentru anul 2017, axat pe promovarea și realizarea Obiectivelor Globale 2030, alinierea la obiectivele Conferinței Generale IFLA cu genericul Bibliotecă. Solidaritate. Societate, care se va desfășura pe 19-25 august 2017, Wrocław, Polonia. În anul 2017 urmează a fi editat Manualul bibliotecarului școlar și Ghidul bibliotecilor din învățământ, va fi actualizată baza de date a membrilor Filialei în Google Drive.

Tatiana Prian, bibliotecar principal, Centrul Informatizare și activități în rețea a venit cu unele explicații și recomandări privind aspectul tehnic, conexiunea și corectitudinea completării rapoartelor statistice pe raioane, în formatul Google Drive, de către specialiștii OLSDI, pentru prezentarea în termenele stabilite Centrelor Biblioteconomice BȘ USARB și BȘ UPSIC (3 februarie 2017) conform Circularei Ministerului Educației al RM.

Ludmila Răileanu, șef serviciu Comunicarea Colecțiilor a prezentat NOMENCLATORUL - CADRU al proceselor și operațiilor tehnologice în biblioteca școlară. Ciclul V. Comunicarea resurselor informaționale, Marina Magher, bibliotecar principal, serviciul Comunicarea Colecțiilor a venit cu informații despre bibliografia Bibliotecării din învățământ din Nord în presă și on-line: anul 2016, Olga Dascal, bibliotecar principal, Centrul informatizare și activități în rețea. Mediateca a prezentat principalele surse de informare electronică în sprijinul bibliotecarilor din învățământul general și profesional tehnic.

Un moment revelator al seminarului a fost vizionarea compoziției literar-muzicală dedicată Laureatului Premiului Nobel pentru literatură pentru anul 2016 - Bob Dylan, prezentare Elena Țurcan, bibliotecar, Oficiul Documente muzicale. Academia Suedeză a anunțat la 13 octombrie câștigătorul Premiului Nobel pentru Literatură, solistul, compozitorul, acto-

rul, scenaristul și poetul american Bob Dylan (Robert Allen Zimmerman), care este acum la vârstă de 75 de ani. Premiul i-a fost decernat lui Dylan pentru că „a creat noi expresii poetice în marea tradiție muzicală americană”. Moment istoric, unic în istoria decernării acestor distincții, urmând să fie primul muzician care câștigă premiul pentru literatură.

În final, a urmat schimbul de idei, propuneri, modele și recomandări pentru ședințe în teritorii, aplicarea bunelor practici etc. Seminarul profesional a fost și de această data, un prilej reușit de cunoaștere, comunicare și socializare profesională, de consolidare și remodelare a activității bibliotecarilor din învățământ, implicare activă în promovarea și realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în contextul Declarației Privind implicarea bibliotecilor în promovarea și realizarea Obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) 2030, adoptată la Forumul Managerilor Bibliotecilor din cadrul Sistemului Național de Bibliotecă, 29 noiembrie 2016, Chișinău.

Aducem mulțumiri echipei de organizare pentru desfășurarea reuniunii: Ana Plămădeală, consultant, Direcția e-transformare și informatizare, ana.plamadeala@edu.md; Elena Harconița, director Biblioteca Științifică USARB, elena.harconita@mail.ru; Lina Mihaluța, director-adjunct, aculina12@mail.ru; Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistența de specialitate, elena.stratan1@gmail.com; Mihaela Staver, bibliotecar principal, serviciul Cercetare. Asistența de specialitate, staver.mihaela@gmail.com; Tatiana Prian, bibliotecar principal Centrul Informatizare și activități în rețea, prian.tatyana@gmail.com; Silvia Ciobanu, șef Centrul Marketing. Activitate editorială, sciobanu64@gmail.com; Elena Țurcan, bibliotecar, Oficiul Documente muzicale, elturcan@gmail.com; Angela Hăbășescu, bibliotecar principal, serviciul Comunicarea colecțiilor, angelahabasescu@gmail.com; Antonina Antonov, bibliotecar, Centrul Marketing. Activitate editorială, antonova.antonina29@gmail.com.

ACTIVITATEA DE FUNCȚIONAR ÎNDEPLINITĂ DE VASILE ALECSANDRI

CIVIL SERVANT ACTIVITIES FULFILLED BY VASILE ALECSANDRI

Radu MOȚOC

Abstarct: *The article reflectes the moments of civil servant and archivist activities fulfilled by VASILE ALECSANDRI. It is highlighted the reasons why the younger Vasile Alecsandri was promoted to the rank of Spathar (sword-bearer), then the great Spathar (sword bearer).*

Key words: *Vasile Alecsandri, civil servant, archivist*

Vasile Alecsandri, ca fiu al unui distins și apreciat boier moldovean care a îndeplinit mai multe funcții publice, unele din ele neplătite, era firesc să parcurgă și el treptele ierarhice pe care le oferea statutul de boier pământean.

Dar se constată că boierii nu-l încântau pe Vasile Alecsandri, și nici nu se prea lăuda cu ele.

Din bogata arhivă a *Fundației culturale Mihail Kogălniceanu*, unde se găsesc multe acte originale legate de Vasile Alecsandri, au fost selectate unele de către A. Sacerdoțeanu, care au stat la baza unei lucrări pe care a intitulat-o : **Începuturile funcționărești ale lui Vasile Alecsandri**, publicată la București în anul 1942. Autorul acestei lucrări amintește de faptul că poetul, după decesul tatălui său, a făcut tot posibilul să scape de o parte din averea moștenită, păstrând Mirceștii pe care o considera drept muză statornică, mai ales după decesul Elenei Negri. Interesant este și faptul că A. Sacerdoțeanu pomenește de *necunoscuta Mărgărita*, cu care a avut o relație de prietenie, determinându-l la multe călătorii în străinătate. Această necunoscută nu este altcineva decât prințesa Maria Cantacuzino, care trăia la Paris și despre care Vasile Alecsandri spunea în post-scriptum la biografia lui Bălcescu: „O damă din Moldova, care întrunește toate calitățile spiritului și ale educației perfecte”.

Pentru început trebuie să precizăm faptul că la **20 iulie 1833**, la vârsta de 12 ani, Vasile Alecsandri era deja boierit cu titlul de **comis**, pe care l-a păstrat până pe **2 iulie 1841**, când a primit rangul de **spătar**.

Primul domeniu în care s-a remarcat Vasile Alecsandri a fost în administrația teatrală. Cunoscut este faptul că teatrul francez domina viața culturală din Moldova la începutul secolului al XIX-lea.

Biserica ortodoxă nu agreea în general acest gen cultural, poate și din cauza acelor artiști cu moravuri ușoare care se expuneau pe scenă. *Pravila bisericească* emisă de mitropolitul Nifon, interzicea hirotonirea acelor mireni care au luat de soții pe *cele de la teatru*. Totuși, mitropolitul Veniamin Costachi a sprijinit încercările teatrale ale lui Ghe. Asachi¹.

Exista în societatea din Moldova o dorință de a asista și la piese de teatru în limba română, poate scrise chiar de autori autohtoni. Astfel se naște o inițiativă de a uni teatrul național cu cel francez, printr-un act domnesc emis în data de **27 februarie 1840**. De această inițiativă nu era străin nici Vasile Alecsandri-tatăl, care a susținut financiar teatrul românesc.

Astfel, se poate explica implicarea poetului în acest comitet din care făcea

¹ A. Sacerdoțeanu, *Începuturile funcționărești ale lui Vasile Alecsandri*, Ed. Fundației Culturale Mihail Kogălniceanu, București, 1942, pag.1

parte și spătarul Costache Negruzzi, căpitanul Mihai Kogălniceanu și căminarul Petre Câmpeanu. Din actul domnesc emis de Mihail Grigore Sturdza rezultă și atribuțiunile acestui comitet: „Întrunindu-vă în comitet teatral sub prezența secretariatului nostru de Stat, vă veți îndeletnici cu toate ramurile administrației teatrului, precum contabilitatea veniturilor și a cheltuielilor, alegerea reprezentațiilor, numirea actorilor și în sfârșit celelalte dispoziții ce pot aduce înflorire celor două teatre”².

Comitetul nu a rezistat mai mult de doi ani, după care s-a dizolvat poate și din cauza unei activități reduse cu toate privilegiile acordate. Dar pentru Vasile Alecsandri a fost un bun prilej de a se afirma la vârsta de numai 19 ani. Ca dovadă că Domnitorul îi recunoaște meritele, este ridicat de la rangul de comis la rangul de **spătar**, în data de **2 iunie 1841**. Interesant este faptul că atât tatăl cât și fiul aveau același rang boieresc de spătar.

Documentul Domnesc semnat de Mihail Grigore Sturdza scoate în evidență și motivele pentru care este ridicat în rang tânărul Vasile Alecsandri: „Dumisale Comisului Vasile Alecsandri:

Luând în băgare de seamă încredințarea ce ne face Domnia sa vel Vistiernic, prin anaforoa cu nr. 3996 din anul curgătoriu, pentru sârguința, buna purtare și destoinicia cu care sluiți sub îndatorire de șef secției lucrărilor atingătoare de bani scutelnicești și a pensiilor răsplătitoare, și având în vedere și calitățile ce te caracterisăsc după vreme cât ai petrecut în deosebite învățături prin școlile statelor străine, pentru a te face mai folositor patriei, Noi, spre îndemnarea dumitale către sporirea întru cele bune, după prerogativa ce avem, iată prin acest al nostru Domnesc decret, te înălțăm la rangul de **vel spătar** și îți dăm dreptate a te iscăli și a fi obștește cunoscut cu acest rang, pentru care poruncim și sfatului Administrativ ca să te treacă prin actele cârmuirii cu rangul de vel spătar. Noi Mihail Sturdza V. Vd.”³.

Tânărul Vasile Alecsandri îl îngrijora pe tatăl lui, care constată că fiul era preocupat mai mult de scris versuri, teatru și călătorii în „umbra femeii iubite care, prin neașteptatul ei sfârșit (Elena Negri), avea să-i dea inspirația pentru *Lăcrămioare*”⁴. Între timp a intervenit și revoluția din 1848, în care poetul a fost implicat, astfel încât grija părintească l-a determinat pe Grigore Alexandru Ghika, domnul Moldovei, cu care avea o relație de prietenie, să găsească o activitate pentru fiul lui. Postul vizat era de arhivist al Statului, care era, pe lângă onorabil, și bine plătit. Dificultatea situației era că acest post era ocupat de Ghe. Asachi, care era întemeietorul și organizatorul arhivelor din Moldova.

Pentru a atenua șocul demiterii lui Ghe. Asachi, s-a găsit soluția să ocupe acest post Vasile Alecsandri-tatăl, care a fost numit în data de **28 septembrie 1849**. Ghe. Asachi a demisionat cu demnitate, dar a și protestat, după cum afirmă Sever Zotta în lucrarea sa *Din trecutul Arhivei Statului a Moldovei*, apărută în 1941⁵. Acest provizorat bine regizat nu a durat decât patru luni, când domnitorul emite un alt decret domnesc, în data de **3 februarie 1850**, prin care îl numește pe Vasile Alecsandri-poetul, arhivist al Statului:

„Noi Grigore Alecsandru Ghika, cu mila lui Dumnezeu Domn al Moldovei.
Cinstit și credincios boier al Domniei mele dumnealui spătar Vasile Alecsandri.
Încredințându-ne despre caracterul dumitale și despre meritul ce ai dezvăluit

² G. Bogdan-Duică, *Vasile Alecsandri, Academia Română, 1926, pag. 32*

³ A. Sacerdoțeanu, *op., cit., pag. 2*

⁴ *Ibidem, pag. 6. Documentul citat are nr. 11, emis de Secția a 2-a din postelnicie în ziua de 27 februarie 1840 și a fost semnat de șeful de secție, vel-postelnic, comis Dobrovici*

⁵ *Ibidem, pag. 11. Documentul citat are nr. 1410 și a fost emis în data de 2 iunie 1841*

și mai înainte ocârmuirii prin îndeletnicire în treburile la care ai fost chemat, Noi, prin acest Domnesc decret, numim pe dumneata **arhivist al Statului**, care post până acum s-au ocupat de către părintele dumitale dumnealui Vor. Vasile Alecsandri, și dar facem cunoscut dumitale ca să îmbrățișezi lucrările unei așa îndatoriri sârguindu-te, și cu acest prilej, prin păzire cu sfințenie a așezămintelor, să tragi asupra dumitale mulțumirea obștii, și prin urmare să răspunzi la a noastră așteptare.

Noi Grigore Ghika V. Vd. Nr. 489, din 3 februarie 1850 ⁶.

Cu siguranță, această activitate birocratică nu se potrivea cu personalitatea poetului. Activitatea de arhivist a lui Vasile Alecsandri a fost caracterizată de cel care a condus Arhivele Statului, Sever Zotta, astfel: „prezență neobservată, concedii repetate și prelungite, cu suplinirea lui Nicolae Docan și a lui Vasile Alecsandri-tatăl, după care a urmat demisia din data de **22 aprilie 1853**. Hotărât lucru, nu avea vocațiunea de funcționar”⁷.

Același Domnitor care îl proteja, l-a numit în **3 aprilie 1850** membru în **Comisia pentru reorganizarea învățământului public din Moldova**. Din comisie mai făceau parte logofătul Neculai Suțu, aga Lascăr Rosetti, dr. Constantin Hurmuzachi și postelnicul Gheorghe Cuciureanu. Evident că din această comisie făceau parte și cei care conduceau învățământul public: directorul P. Casimir și șeful învățământului Dimitrie Gusti.

Interesant este mesajul exprimat prin Decretul Domnesc de numire a poetului, referitor la învățământul public: „Învățătura publică este una din cele dintâi obiecte care trebuie să atragă îngrijirea oricărei Ocârmuirii, de aceea și reorganizarea învățăturilor publice în Moldova au fost una din cele dintâi îndeletniciri ale Noastre; ea Ne-au îndemnat a descoperi lipsurile de până astăzi și a căuta mijloacele prin care aceste lipsuri s-ar putea elimina. Mai înainte de a supune proiectul Nostru asupra învățământului public spre cea de pe urmă hotărâre, am găsit de cuviință a convoca o comisie compusă din bărbați înzestrați cu însușiri cerute spre a lumina acest obiect de mare folos pentru Statul Nostru...”⁸.

Concluzia pe care o trage cel care a descoperit aceste documente privind activitatea de funcționar al lui Vasile Alecsandri este de bun simț, motiv pentru care îl cităm pe A. Sacerdoțeanu: „Ar fi o greșeală să cerem poezilor să uite de visare și să se apuce de gospodărie, de socoteli, principii diriguitoare și paragrafe de legi. Firea Bardului de la Mircești nu era compatibilă cu astfel de însărcinări”⁹.

Radu Moțoc 25 august 2016, Făgăraș

⁶ *Ibidem*, pag. 3

⁷ *Ibidem*, pag. 3

⁸ *Ibidem*, pag. 11

⁹ *Ibidem*, pag. 4

CORRESPONDENȚA LUI VASILE ALECSANDRI CU EDOUARD GRENIER (1855 – 1885)

VASILE ALECSANDRI'S CORRESPONDENCE WITH EDOUARD GRENIER

Radu MOȚOC

Abstract: *The article highlights Vasile Alecsandri's correspondence with various cultural and political people. Today, Vasile Alecsandri's correspondence is considered as unique in Romania culture.*

Key words: *Vasile Alecsandri, unpublished letters, Edouard Grenier*

Corespondența lui Vasile Alecsandri poate fi considerată din multe privințe ca fiind unică în România, atât prin numărul mare de peste 2.200 de scrisori cunoscute până acum, dar și prin diversitatea persoanelor din elita culturală și politică cu care corespoda.

Importanța acestor scrisori a determinat de-a lungul timpului mai multe inițiative de a publica o parte din ele, dar în totalitate ele nu au văzut până acum lumina tiparului.

- Prima încercare de a publica o parte din aceste scrisori a fost cea a doi cercetători pasionați: **Ilarie Chendi** și **E. Carcalechi**, care au prins într-un volum de *Scrisori*, apărut la Socec, cele 426 de epistole ale lui Alecsandri adresate lui Maiorescu, Iacob Negruzzi, Al. Papadopol-Calimah și Paulinei Alecsandri, soția scriitorului¹.

- A doua lucrare aparține bibliotecarului francez **Georges Gazier**, care publică: „Lettres inédites du poète roumain Basile Alecsandri à Edouard Grenier” la *Librairie ancienne H. Champion* din Paris, în 1911². Această lucrare a fost tradusă în românește și prefațată de Alecsandrescu-Dorna.

- Următoarea lucrare aparține **Mariiei G. Bogdan**, fica scriitorului, care publică o culegere de corespondențe primite de la tatăl ei. Lucrarea se intitulează: „*Autrefois et aujourd'hui*”, care apare la București în anul 1929 și cuprinde aproape o sută de scrisori³.

- Scrisori inedite de la V. Alecsandri din perioada 1872-1890 sunt publicate de **Emil Vărtosu**, la *Editura Fundației Culturale M. Kogălniceanu* în 1939 și cuprind 19 scrisori adresate lui M. Kogălniceanu și D. A. Sturdza.

- O colecție importantă avea să apară în anul 1960, care include scrisorile inedite ale lui V. Alecsandri adresate celor 26 destinatari, scrisori care nu mai fuseseră publicate. Ediția este îngrijită de **Marta Anineanu** și este prefațată cu un studiu destul de extins și valoros, care oferă informații importante legate de aceste scrisori și nu numai, fiind semnată de **G. C. Nicolescu**⁴.

- Lucrarea mai sus amintită este reeditată în anul 1964 și este publicată tot de

Fig. 1 Edouard Grenier

¹Marta Anineanu, *Documente literare inedite, V. Alecsandri, Corespondență, prefață de G. C. Nicolescu, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1960.*

²Alecsandrescu-Dorna, *Scrisori inedite ale lui V. Alecsandri cu Edouard Grenier 1855-1885, Ed. Librăriei „Universală” Alcalay & Co, București, Biblioteca pentru toți.*

³Marta Anineanu, *op., cit., pag. VII.*

⁴Marta Anineanu, *op., cit.*

Marta Anineanu. De data acesta corespondența este completată cu doisprezece noi destinatari și cu trei lucrări inedite:

- A. Excursie făcută cu mai mulți prieteni la Cetatea Neamțului și la mănăstirile Neamț și Vărațic în mai 1846.
- B. Scrisori primite de V. Alecsandri de la părinții săi în 1834-1839.
- C. Jurnalul de călătoriei lui V. Alecsandri în Italia cu Elena Negri în 1846-1847⁵.

Toate aceste lucrări ne oferă o bogăție de date privind viața scriitorului, proiectele literare și evenimentele culturale și politice în general, utile pentru cercetătorii de istorie și literatură. Indicarea localităților de unde au fost expediate scrisorile constituie un prețios itinerar, deosebit de util privind cronologia vieții scriitorului.

Cele două volume îngrijite de **Maria Anineanu** fiind publicate în perioada anilor 1960-1964, au suferit evident de restricțiile impuse legate de Familia Regală, care îl aprecia pe Alecsandri ca poet național și care îl invita la Palatul Peleş în fiecare an începând cu 1882, unde stătea câteva săptămâni și juca seara biliard cu Regele Carol I⁶.

Fig. 2 Monograma brodată de regina Elisabeta pentru V. Alecsandri

Referitor la acest aspect, **G. C. Nicolescu** evită cu eleganță să trateze subiectul, reflectat evident în multe din scrisorile lui Alecsandri, de unde putem trage concluzia că a existat și o anumită auto cenzurare a scrisorilor publicate: „În sfârșit, prin parcurgerea scrisorilor lui Alecsandri căpătăm un material bogat și interesant pentru a defini acea parte din biografia lui **care aruncă o umbră** într-o viață în linii mari, deosebit de luminoasă și anume: **relațiile sale cu Familia Regală**. Problema aceasta, firește, nu poate fi lămurită în întreaga ei complexitate acum, aici, ea cerând un spațiu mai larg, totuși nu e lipsit de interes să reținem că, spre satisfacția noastră, scriitorul nu ne apare nici ca un curtean oportunist, nici ca un ambițios dornic de parvenire, cu atât mai puțin ca un om care-și pierdea libertatea spiritului său critic din cauza acestor relații, pe care se vede în mod evident că Palatul le cultiva îndeosebi și nu fără intenții”⁷.

În final, **G. C. Nicolescu**, care a scris prefața la ediția din 1960, avea să facă o evaluare morală a personalității lui V. Alecsandri deosebit de interesantă:

- Modestia și simplitatea, reală și sinceră, în viața de toate zilele.

⁵ *Ibidem*, ediția 1964, pag. VI

⁶ *Jurnalul, Carol I al României, Vol. I, 1881-1887, Polirom, 2007. Din acest jurnal reiese faptul că în perioada 3-15 octombrie 1884, Alecsandri juca biliard cu regele Carol I în fiecare seară. (Pag. 399-401). În perioada 2 septembrie – 10 octombrie 1896, au jucat din nou biliard. (Pag. 455-457).*

⁷ *Ibidem*, ed. 1960, pag. XVIII

- Tactul său în orice împrejurare, politețea lui delicată față de toată lumea, dar mai cu seamă față de cei mai tineri sau mai prejos ca el, în sfârșit demnitatea îndeosebi în raporturile cu cei mai mari ca el.

- Generozitatea, era un om care ierta, uita și mai presus de toate, era un om loial. Nu păstra ranchiună nimănui⁸.

Faptul că scrisorile adresate lui **Edouard Grenier**, care au fost publicate în *Biblioteca pentru toți* în anul 1911, nu au mai fost republicate, pune anumite semne de întrebare.

Alecsandrescu-Dorna, care scrie prefața la acest volum, ne oferă câteva informații interesante privind sursa acestor scrisori, dar mai ales date biografice despre E. Grenier.

Cel care avea să descopere o importantă colecție de scrisori atribuite lui Grenier, este conservatorul bibliotecii din Besançon:

Georges Gazier, care le-a clasat pe autori. Astfel, descoperim că din această colecție de scrisori importante și numeroase fac parte nume sonore din viața publică franceză precum: Victor de Laprade, Auguste Barbier, Emile Augier, Sully Prudhomme, Alexandre Dumas, Prosper Mérimée, Jules Lemaître, Ferdinand Brunetièrre, Challemeil-Lacour, Albert Vandal, dar și scrisori ale lui De Gubernatis. Surpriza acestui bibliotecar este faptul că descoperă treizeci și două de scrisori expediate de Vasile Alecsandri în perioada anilor 1855-1885⁹.

G. Gazier publică, în decembrie 1909, o broșură la Besançon: „*Edouard Grenier et ses correspondants*”, care făcea parte dintr-o publicație, seria a 8-a, tomul IV, intitulată „*Mémoires de la Société d'Emulation du Doubs*”.

Această broșură era un adevărat memoriu amănunțit asupra corespondenței pe care poetul E. Grenier, mort în 1901, o lăsase bibliotecii orașului Besançon¹⁰.

G. Gazier era fiul profesorului de la Sorbona Antonin Gazier, bine educat, conștientiza importanța celor câteva mii de scrisori ale marilor personalități literare și politice, pentru a le oferi cercetătorilor în vederea studierii acestora.

Alecsandrescu-Dorna mărturisește în *Introducerea* la acest volum faptul că l-a contactat pe Georges Gazier și l-a convins să publice scrisorile lui V. Alecsandri, evident în limba franceză. Atât de convingător a fost, încât a primit la scurt timp, în 1911, un exemplar din lucrarea respectivă intitulată: „*Lettres inédites du poète roumain Basile Alecsandri a Edouard Grenier*”, apărută la *Librairie ancienne Honoré Champion* din Paris.

Dar Alecsandrescu-Dorna va fi plăcut surprins și de introducerea făcută de tânărul bibliotecar, care însoțește cele treizeci și două de scrisori, cu informații pe care le va utiliza la publicarea acestor scrisori¹¹.

Pentru a înțelege mai bine scrisorile lui Alecsandri adresate lui Grenier, este important de a cunoaște câteva date despre acest rafinat francez pe care poetul nostru l-a prețuit atât de mult. Sursa provine chiar de la cel care a publicat pentru prima dată aceste scrisori, Gazier, prin intermediul lui Alecsandrescu-Dorna, care le traduce și le

Fig. 3 Scrisori inedite ale lui V. Alecsandri cu E. Grenier (1855-1885)

⁸ Marta Anineanu, *op., cit.*, 1960, pag. XXX-XXXI.

⁹ Vasile Alecsandri, *Scrisori inedite, corespondența cu Edouard Grenier 1855-1885*, Editura Librăriei Universal, Alcalay & co., București, 1911, Colecția: *Biblioteca pentru toți* pag. III.

¹⁰ *Biblioteca din Besançon a fost înființată în anul 1794. Are o impresionantă colecție de 1.100 incunabile, peste 500.000 de cărți, 18.000 de monede și 200 de tablouri. Informația a fost oferită cu generozitate de domnul Adrian Șoldea, căruia îi mulțumim pe această cale.*

¹¹ *Ibidem*, pag. IV

utilizează din plin în *Introducere*, consemnând și el sursa.

„**Edouard Grenier**, născut la Baume-les-Dames la 20 iunie 1819 și decedat în același oraș la 4 decembrie 1901, este considerat pe drept cuvânt ca unul dintre cei dintâi printre poeții de-al doilea ordin pe care i-a produs secolul al XX-lea. Discipol al lui André Chénier, al lui Lamartine, al lui Vigny și al lui Musset, el merită să fie pus alături de Barbier, de Brizeux, de Laprade, destul de aproape de Sully-Prudhomme, care-i prețuia foarte mult talentul. Opera lui Grenier se adresează mai cu seamă unei elite și aceasta este pricina pentru care numele nu-i este cunoscut decât de literați. Dar cei care pot avea în mâini cele trei volume ale lui de poezii complete, simt citindu-le o plăcere din cele mai delicate pricinuită de înălțimea și finețea sentimentelor exprimate, de farmecul descrierilor și armonioasa cadență a verbului, totdeauna cizelate cu artă. Afară de acestea, Grenier era, după mărturisirea celor ce l-au cunoscut, un om cu relații alese. A cunoscut aproape pe toți scriitorii iluștri ai vremii lui, și, într-un secol în care rivalitățile literare au fost adesea atât de aspre, nu a numărat printre dâșii decât prieteni. Corespondența sa poartă la fiecare pagină mărturisirea adâncii afecțiuni ce inspira tuturor. A vorbit el singur în ale sale *Souvenirs littéraires* de excelentele raporturi ce a întreținut cu supraviețuitoarii epoci romantice, cu Lamartine, Musset, Ch. Nodier, George Sand, Mérimée, de Vigny, dar scrisorile lor, pe care le păstra cu sfințenie, au pierit în incendiul ce i-a distrus casa din rue de Lille, în mai 1871. Restul corespondenței lui, în posesia bibliotecii din Besançon, lasă să se vadă cât îl stimau scriitorii ca Emile Augier, V. de Laprade, August Barbier, Alexandre Dumas fiul, Henri Becque și Sully-Prudhomme, spre a nu vorbi decât de morți. Distincțiunea lui înăscută, eleganța purtărilor lui, agrementul conversației, fermecau mai cu seamă pe femei, a căror societate el o căuta bucuros. Contesa d'Agout, doamnele Amable Tastu, Ackermann, Arvéde Barine, Pauline Caro, Valentine de Lamartine, Emmeline Raymond sunt în primul rând printre nenumăratele prietene ale lui Grenier, care își făceau o plăcere a corespunde cu dâșul, a-i încredința chiar gândurile lor tainice, bucuriile și întristările lor intime. Printre corespondenții lui Grenier mai figurează mulți străini, germani, greci, români, italieni mai cu seamă, pe care îi cunoaște în timpul călătoriilor lui.

Atașat la Ministerul de Finanțe de la 1841 la 1848, a fost însărcinat în 1847 cu o misiune în Germania. După căderea lui Ludovic-Filip intră în diplomație, a fost numit de Lamartine în 1848 al doilea secretar al Legației Franței la Berlin; de acolo este trimis în aceeași calitate la Berna, apoi la Frankfurt. El însă părăsi brusc cariera diplomatică în 1851, după Lovitura de Stat a lui Ludovic Bonaparte; nu a mai vrut să servească pe acela pe care-l numi totdeauna, ca și Victor Hugo, omul lui 2 decembrie. Posesor al unei averi frumoase, care-i asigura independența, se consacră de aici înainte cu totul literelor și poeziei și a trăit astfel până la vârsta de optzeci și doi de ani.

În timpul ultimilor patruzeci de ani, Grenier nu renunță decât o dată la libertatea sa, la sfârșitul lui 1854. A primit atunci să devină secretarul particular al prințului Moldovei Grigore Ghika, căruia îi plăcea să se înconjoare de colaboratori francezi în epoca de regenerare a Principatelor dunărene, căreia se consacrase. Grenier a stat optsprezece luni în serviciul prințului Ghika, până în momentul când acesta a trebuit să părăsească puterea sub presiunea Turciei și Austriei, în iulie 1856¹².

Legat de șederea lui Grenier în Moldova, și legătura sufletească pe care o avea cu V. Alecsandri, Gazier avea să citeze din mărturisirile acestuia scrise într-un volum cu amintiri: „Grenier a povestit în ale sale *Souvenirs littéraires* întrevăderea ce a avut cu Prosper Mérimée, vecinul său din rue de Lille, în momentul plecării sale spre Moldova. Era, ne spune dâșul, ocupat cu facerea cuferelor, când Mérimée veni îmbrăcat cu

¹² *Ibidem*, pag. V-VII.

frumosul lui halat japonez. Îi aducea o scrisoare de recomandare pentru unul din prietenii lui din Moldova, Vasile Alecsandri, *un om încântător*, adăugă el, *întâiul poet din țara sa și cu care călătorise în Spania*. Pe urmă, Grenier a trebuit să se felicite de această recomandare, căci nu-i era cu putință să găsească în țara moldovenească un om cu care să fie în mai perfectă comunitate de idei și de sentimente ca acest român deja celebru, în vârstă de treizeci și patru de ani atunci, mai tânăr decât el abia cu doi ani. O prietenie din cea mai strânsă se stabili repede între ei și fu durabilă, pentru că relațiile epistolare au urmat între Grenier și Alecsandri timp de mai bine de treizeci de ani¹³.

Urmează o frumoasă prezentare a lui Alecsandri, cu multe date biografice relatate în broșura respectivă de către Gazier, peste care Alexandrescu-Dorna sare, dar prezintă în final o sumară trecere în revistă, concepută de distinsul bibliotecar, a stilului și evenimentelor când au fost scrise aceste scrisori: „Scrisorile lui Vasile Alecsandri, pe care le publicăm aici, prezintă pentru România, compatrioții lui, un interes indiscutabil, căci **tot ce-a ieșit din pana poetului lor național merită să fie cu pietate adunat**. Afară de aceasta însă, ei vor citi cu plăcere amănuntele ce le dă Alecsandri asupra lui însuși și asupra compunerii operelor sale, aprecierile ce le face asupra caracterului și moravurilor moldovenilor și valahilor, elogiul emoționant ce face neînfrântului lor curaj în momentul Războiului Independenței. În această privință, scrisorile de la 1877 sunt adevărate pagini de istorie demne de a trece la posteritate.

Nici noi, Francezii, nu avem motive mai puțin puternice de a citi și gusta această corespondență. Mai întâi Alecsandri a scris aceste scrisori în franțuzește și este de ajuns să-ți arunci ochii asupra lor ca să constați cu câtă stăpânire ne mânuia străinul această limbă. Stilul lui curge cu o limpeziciune extraordinară, știe totdeauna să găsească, spre a-și exprima cugetarea, cuvântul potrivit și imaginea cea mai expresivă, uneori cea mai pitorească. Mica legendă venețiană pe care o povestește lui Grenier, în scrisoarea lui din 1 octombrie 1858, este un adevărat model de genul acesta. În alte părți, mai cu seamă când vorbește de țara sa sau de a noastră, patima ce-l însuflețește îi inspiră accente de o elocvență rară. Unele pagini ne fac să gândim la Lamartine, cu care, ca poet și ca om politic are de altfel multe puncte de asemănare¹⁴.

Suferința reală exprimată de Alecsandri în scrisorile adresate lui Grenier, atunci când Franța trecea prin momentele grele, fiind învinsă de Germania, a inspirat rafinatului bibliotecar, care era Gazier, anumite aprecieri, care îl pun în lumină pe Alecsandri: „În sfârșit, nu ne este cu putință să nu fim cuprinși de o adâncă emoție constatând sentimentele ce Franța a știut să inspire lui Alecsandri. Chiar de la sosirea sa la Paris fusese cucerit de civilizația noastră, sedus de literatura, de artele, de gusturile noastre, de spiritul francez într-un cuvânt. Și astfel, știrea dezastrelor noastre de la 1870 îi pricinuieste o întristare și o indignare extraordinară. Scrisorile lui de la 1870-1871 către Grenier arată cât de mult ne iubea țara, ale cărei răni le simțea ca și când ar fi fost făcute chiar patriei lui. Franța învinsă, era pentru dânsul întreaga rasă latină lovită în inimă, era omenirea însăși micșorată și umilită în ceea ce avea ea mai nobil... Nu s-a uitat în țara noastră proclamația dată de ministerul Brătianu, afirmând la începutul războiului franco-german că *acolo unde fâlfâie drapelul Franței, acolo erau și interesele și simpatiile României*. Nimeni însă n-a fost mai elocvent interpret al acestor sentimente ca V. Alecsandri, mai cu seamă în scrisorile către Grenier de la 14 octombrie 1870, 8 iulie și 12 octombrie 1871. El plânge firește asupra nenorocirilor noastre, dar arată și o neclintită încredere în destinele noastre, căci știe că Franța nu poate muri¹⁵.

¹³ *Ibidem*, pag. VIII

¹⁴ *Ibidem*, pag. IX

¹⁵ *Ibidem*, pag. X

Alecsandri nu putea evita anumite aprecieri asupra celor care au produs acest dezastru Franței și care sunt scoase în evidență de către Gazier: „Admirația entuziastă ce o are Alecsandri pentru țara noastră îl face uneori să judece aspru pe cei care au fost învingători, rasa germană în particular”¹⁶.

În finalul acestei *Introduceri*, **Alexandrescu-Dorna**, în iunie 1911, avea să mulțumească cu eleganță acestui nobil francez care citise cu mare atenție toate scrisorile lui Alecsandri adresate lui Grenier, ca în final să le și publice: „Recunoscători d-lui Gazier pentru frumoasele cuvinte ce le-a adresat marelui nostru poet și pentru osteneala ce și-a dat de a strânge laolaltă prețioasele documente ale literaturii noastre, înfățișăm publicului românesc scrisorile ce urmează, încredințați fiind că prin această întregire a operei lui Alecsandri servim literatura românească și contribuim într-o bună parte la înlesnirea cercetărilor asupra unei epoci scumpe tuturor Românilor, întrucât este vorba în aceste documente de împrejurări, fapte și nume din epoca de renaștere a României, epoca asupra căreia numele lui Alecsandri domină cu toată stăpânirea geniului, simțământului și iubirii de neam și țară”¹⁷.

Fig. 4 Fațada bibliotecii din Besançon

Prima scrisoare adresată lui Grenier, expediată din Iași, datează din **ianuarie 1855**. Din scrisoare rezultă faptul că Grenier sosise la Iași și apelase la V. Alecsandri să fie introdus la *Curte* pentru a fi prezentat prințului Grigore Ghika¹⁸.

La scurt timp, în a treia scrisoare din **10 octombrie 1855** expediată din Paris, avea să se adreseze cu *Scumpul meu Grenier*. Relația între cei doi devenise deja foarte prietenoasă, pentru că Alecsandri își permitea să facă anumite glume: „... Află monstrule prea amabil, că ești adorat de toți cei ce te-au cunoscut mai mult sau mai puțin în intimitate; unele spun că ești încântător, altele că ai calitate de inimă, altele că ești înzestrat cu o inteligență superioară... și cu toate acestea se pare că nimeni n-a luat încă seama că ești pleșuv! Numai Parisul poate produce așa admirabile efecte de optică... Patria mă cheamă și afacerile de asemenea. Dar înainte de a mă da victimă lor, am de gând să dau o fugă în Crimeea, ca să văd puțin eroii”.

Bucuria lui Alecsandri pentru victoria forțelor aliate franco-engleze asupra

¹⁶ *Ibidem*, pag. XI

¹⁷ *Ibidem*, pag. XII

¹⁸ *Ibidem*, Scrisoarea nr. I, pag. 13

rușilor, îl determină să vadă cu ochii lui în Crimeea acel spectacol al înfrângerii unui popor, care nouă românilor ne-a produs atâtea ciuntiri de teritorii și jafuri sistematice pe teritoriul țării: „Plec sâmbătă la Constantinopol, unde voi fi la 25 ale lunii acesteia, de acolo sar cu amândouă picioarele pe turnul Malakoff, apoi, după ce-mi voi fi săturat bine privirile de acest mare spectacol de distrugere, mă voi întoarce să petrec iarna la Iași”¹⁹.

Întors din Crimeea, Alecsandri este reținut de Costache Negri, cu care era foarte bun prieten, la Constantinopol, mai mult decât planificase. În **20 decembrie 1855** avea să-i scrie din Constantinopol lui Grenier: „De când m-am întors din Crimeea, toate ororile iernii s-au abătut asupra Bosforului, ploi, zăpezi, vânturi, furtuni. E un iad! Pune pe lângă acestea politica bizantină a Turcilor, intrigile infame ale călugărilor greci, istoria prea adesea repetată a averilor mănăstirești și vei înțelege starea de grozăvie în care mă aflu... Atmosfera bizantină e alcătuită din miasme de corupție materială și mai cu seamă morală, care te scârbesc”²⁰.

Alecsandri, după plecarea din Moldova a lui Grenier, dorea să-i recomande acestuia persoane remarcabile care trăiau în Franța, precum era doamna Zoe Cantacuzino. Scrisoarea expedită din Iași, pe data de **1 mai 1856**, adresată Zoei Cantacuzino, se termină cu o prezentare: „Dați-mi voie să vă prezint pe unul din cei mai buni prieteni ai mei, d-l Grenier, care a petrecut cincisprezece luni printre noi și care ne-a îndrăgjit atât de mult țara încât ar vrea să o regăsească pretutindeni. N-ar putea întâlni o mai plăcută amintire a Moldovei decât în d-voastră, scumpă doamnă Cantacuzino”²¹.

Dar și Grenier era atent de fiecare dată de sărbătorile de iarnă, mai ales atunci când avea un delegat care mergea în Moldova, să ofere cadouri poetului. O mărturie în acest sens este scrisoarea de mulțumire a lui Alecsandri din **decembrie 1856**, când primește cadou o cutie cu mănuși, un portofoliu, și un cuțit pentru desfăcut corespondența. Alecsandri avea să scrie: „Fiecare din aceste obiecte poartă pecetea unei atenții cu totul prietenești și m-a mișcat în chip plăcut. Îți mulțumesc, scump prieten, știi să faci bine lucrurile”²².

În scrisoarea a X-a expedită după un an, în **mai 1857**, Alecsandri a fost pus în mare încurcătură de Grenier, care i-a cerut o analiză a diferenței de caractere și de moravuri între valahi și moldoveni. Răspunsul este interesant prin complexitatea argumentelor la care apelează Alecsandri: „Deosebirea nu constă decât în câteva nuanțe destul de greu de prins. Amicul nostru Russo a spus într-un moment de bună dispoziție că valahii erau *gasconii* României și nu s-a înșelat cu mult. Adevărul este că frații noștri de dincolo de Milcov au o aplecare foarte pronunțată pentru ceea ce se cheamă ordinar gluma (la blague), dar aceasta provine din felul de viață ce duc și din puținul interes ce pun în grija afacerilor lor. Toată Valahia este în București, adică tot acela care se bucură de ceva avere aspiră să guste deliciale acestei capitale valahe, așa că moșiile sunt părăsite pe mâna unor arendași lacomi, cei mai mulți greci, bulgari sau sârbi. Obiceiul acesta, ale cărui urmări sunt fatale pentru averi, aduce alte rele ce ating moravurile și caracterele indivizilor... Dar aceste mici neajunsuri nu prejudecă întru nimic bunătatea și blândețea caracterului valahului. În Valahia oamenii sunt buni, amabili, primitivi, ca și în Moldova. Sunt mai veseli, mai glumeți. Iată toată diferența... La București se adoptă orice inovație politică, literară și chiar socială, cu o ușurință

¹⁹ *Ibidem*, Scrisoarea nr. III, pag. 15

²⁰ *Ibidem*, Scrisoarea nr. V, pag. 17-19

²¹ *Ibidem*, Scrisoarea nr. VI, pag. 20

²² *Ibidem*, Scrisoarea nr. VIII, pag. 23

uimitoare, pe când la Iași lumea judecă de zece ori înainte de a o adopta. E de ajuns ca un domn oarecare să prezinte un nou sistem de ortografie, de exemplu, fie el chiar stupid și impracticabil, și se face din el un cult... Caracterul valah e mai meridional decât al nostru, moravurile se resimt puțin, dar, la prima vedere, sunt aceleași ca și în Moldova... Lăsând totuși de o parte orice spirit de părtinire, găsesc că e mai serios, mai mult tact, mult mai cumsecade în societatea moldoveană decât în societatea valahă. Avem femei mult mai instruite și mai distinse, și bărbați mult mai practici. Literatura valahă a produs mai mult, dar nu mai bine decât literatura moldoveană, dimpotrivă... Ușoarele deosebiri ce există între locuitorii Iașilor și ai Bucureștilor, sunt că noi aceștia suntem mai independenți de guvern decât valahii. *Poporul este același în amândouă principate*²³.

Evenimentele tragice din războiul Franței cu Prusia l-au impresionat pe V. Alecsandri. În 2 septembrie 1879 împăratul Franței este obligat să capituleze, iar Parisul era înconjurat în 19 septembrie 1870. Cu asemenea vești venite din Franța, Alecsandri s-a adresat lui Grenier printr-o scrisoare din **14 octombrie 1870**, expediată din Mircești: „De la capătul lumii, unde sunt aruncat, urmăresc cu ochi îngrijorat gravele evenimente ce se desfășoară în Franța și mă întreb adesea ce-au devenit amicii mei de predilecție. Baligot și-a văzut provincia năpădită și devastată de hoardele prusiene și de atunci n-am mai avut știri. A căzut cumva el însuși, în luptă?... Nu te întreb ce-ai suferit și ce suferi văzându-ți țara cea frumoasă pe mâna străinului: îți cunosc amărăciunile sufletului... Vai! mă simt umilit de înfrângerea Franței, căci aceste înfrângeri sunt alcătuite din nenorocire și rușine... Să crezi în mânia cerească? Dar de ce-ar pedepsi Cerul Franța? Pentru că a fost țara inițiativelor mari, leagănul nobililor libertăți ce sunt împrăștiate în lume?... Adio, dragul meu. Dumnezeu cu Franța! V. Alecsandri”²⁴.

În continuare Alecsandri îl încurajează pe Grenier prin scrisorile expediate din Mircești, cu argumente sincere legate de calitățile poporului francez, care va depăși acest episod dezastros din istoria recentă. În data de **8 iunie 1871**, la câteva zile de la semnarea tratatului de pace de la Frankfurt, din 10 mai, Alecsandri se adresează printr-o scrisoare care reflectă modul de gândire al poetului: „Da, dragă prietene, ai dreptate să nu te îndoiești de viitor, există în națiunea d-tale o forță de vitalitate pe care nimic nu o poate nimici și această forță se traduce printr-o minunată nepăsare, ce-și are mărirea ei, orice s-ar spune, căci ea face să se disprețuiască neajunsurile prezentului și face să se privească viitorul cu încredere. Rana e mare, adâncă, îngrozitoare, dar sângele e bogat și rana se va cicatriza mai repede decum cred dușmanii d-voastră.

Parisul a fost bombardat de prusieni, incendiat de comunarii, orașul acesta, mândria și bucuria lumii, este presărat azi cu ruine... Parisul este stăpâna lumii inteligente și bogate, e iubită și e voită frumoasă și împodobită ca o regină... Un german, oricât s-ar îmbogăți prin prădările vecinului, va fi totdeauna un *Tudesque* greoi, grosolan, obtuz, cu râsul prostesc, cu înfățișarea aproape grotescă, pe când un francez, chiar sărăcit, va păstra un oarecare semn de distincție înăscută rasei latine și spiritul acela fin și zeflemist, atât de temut de docta Germaniei, de sfânta Rusie și de mercantila Anglie. *Luați-mi aurul, domnilor germani, beți-mi vinul, haide, îmbuibați-vă odată în viața voastră, eu vă privesc surzând, căci sunteți de rând chiar în triumfurile voastre, și eu mă simt destul de bogată spre a vă face pomană cu puțină victorie și chiar cu puțină glorie. Iată ce poate spune Franța și poate adăuga: Luați seama la revanșă! A! în ziua aceea o să petrecem”.*

Ca un bun moldovean, Alecsandri îl invită la Mircești pentru o perioadă, ca să uite

²³ *Ibidem*, Scrisoarea nr. X, pag. 27-30

²⁴ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XV, pag. 51-52

dezastrul din Franța: „Bietul Mérimée! A închis ochii la timp. Casa i-a fost arsă ca și micul d-tale apartament, scumpe prieten... De ce nu vii la Mircești să te odihnești de toate emoțiile; am fi atât de fericiți noi amândoi în sânul liniștii desăvârșite ce mă înconjoară”²⁵.

Fig. 5 Conacul lui Vasile Alecsandri de la Mircești

Alecsandri, în **12 octombrie 1871**, aflat tot la Mircești, este în continuare neliniștit referitor la situația Franței și scrie o scrisoare unică prin subiectul tratat într-o conjunctură europeană, pe care poetul o analizează cu luciditate, dar și cu mult umor: „Emoția produsă de dezastrele Franței a fost prea puternică; ea e urmată de o deprimare morală, de o oboseală intelectuală contra cărora trebuie să reacționăm energetic... Se zice, la mine în țară, că rușii lasă totdeauna holera în urma lor; se poate spune că Prusia a lăsat în urma ei o prostrație cu totul germanică și care, pentru rasele latine, este o adevărată boală... Noi, românii care am văzut trecând atâtea năvăliri peste pământul patriei noastre, știm de ce natură sunt straturile mocirloase pe care valorile acestor năvăliri le depun când se retrag”.

Cu un umor amar, Alecsandri avea să treacă în revistă, în anul de grație 1871, caracterizările făcute de el mai multor nații care au influențat istoria europeană:

„Năvălire turcească: pilaf fiert în sânge
 Năvălire rusească: ortodoxie brutală, hoțească, grețoasă
 Năvălire austriacă: răutate burlească, prostie pretențioasă
 Năvălire prusiană: bestialitate plină de ură, crudă și hrăpăreață
 Poporul zice:
 Turcul: caraghios
 Rusul: porc
 Neamțul: Pâsat mort de foame
 Prusacul: porc nemțesc, neamț porcesc.

Toate aceste rase, cărora li s-au acordat chiar unele calități, vor resimți încă multă vreme grosolănia lor din naștere; sunt foști sclavi ai rasei latine, care vor să fie stăpâni la rândul lor și care nu vor înțelege niciodată adevărata mărime. Bismarck este un mare om german, nu va fi niciodată un mare om european... Sărmanul meu amic, ce frumoase iluzii aveai asupra rasei germanice! Nu vedeai în savanta Germanie decât

²⁵ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XVI, pag. 53-55.

niște Goethe și niște Schiller, filozofi blânzi, firi molatice și cinstite? False iluzii sunt toți aceștia! Totul e fals în țara verzei acre: falsă literatură, falsă filozofie, fals spirit și fals sentiment... totul îmbrăcat în falși zurgălăi ce au putut surprinde până azi buna credință a spiritelor drepte și a inimilor sincere²⁶.

În plin război ruso-turc din 1877, Alecsandri, tot din Mircești, pe **16 mai 1877**, avea să scrie lui Grenier sentimentele cele mai sincere pe care le trăiește în acele clipe istorice pentru țara noastră: „Când ești Franța, când ai ca dânsa ceva de-al ștregarului și de-al uriașului, îți poți permite orice, chiar greșeli pe care le plătești foarte scump, ai cu ce să le plătești... Dar când ești România, adică un pitic ghemuit între trei coloși, ce poți face ca să-ți aperi existența și naționalitatea? Coloșilor li se năzare să-și măsoare puterile la fiecare cincisprezece sau douăzeci de ani; se îngrijesc ele de nenorocitul pitic ce le stă în drum? Firește nu, trec, îl zdrobesc, și când pugilatul s-a sfârșit, se reîntorc acasă lăsându-l să se vaite cu labele în vânt. Atunci vin cumetrele diplomației ca să-l îngrijească și să-l acopere cu bandaje ce se schimbă în adevărate lanțuri. Nenorocitul se vaită mai mult ca oricând și Europa își zice: Dar ce vrea mucosul acela, ce zbiară? Nu e niciodată mulțumit? Ai de gând să taci, broscuile? ... Îndurăm regula contraloviturilor tuturor prostiilor Sublimei Porți și tuturor celor întreprinse de Rusia. Vizirul nu și-a făcut cheful, și-a fumat prost ciubucul, răspunde obraznic vreunor propuneri ale cabinetului din Petersburg... războiul... și Prutul este trecut. România poate fi, fără frică de pedeapsă, călcată în picioarele cailor căzăcești și într-o bună dimineață se vede năpădită de hoarde înregimentate ce merg, zice-se, să dezrobească pe creștinii din Orient. Este o cruciadă în favoarea bulgarilor, prea bine, dar e o striveală pentru noi. Trei sute de mii de ruși intră cântând arii asiatice și iau poziție de-a lungul Dunării... Duelul nostru cu suveranii în papuci a început și mica noastră oștire s-a purtat până acum de mi-a reîncălzit sângele bătrân; se va lupta bine, acest drag mănunchi de recruți luați de la munca câmpului, căci vederea teribililor bașbuzuci i-a făcut să pufnească de râs... Dragă prietene, sunt foarte emoționat, scriind rândurile acestea mă silesc să-mi rețin lacrimile. Nu surâde de entuziasmul meu, nu poetul îți vorbește, ci un om nenorocit că nu mai este tânăr ca să se ducă să fie ucis la graniță²⁷.

Ororile războiului și vitejia soldatului român sunt subiectul altei scrisori expediată lui Grenier în data de **1 noiembrie 1877**: „Urâsc măcelurile ce însângerează acum malurile Dunării și care amintesc de cele mai crude epoci ale barbariei. Pe la noi nu se face război, se măcelărește, se schilodește. Bașbuzucii taie picioarele nenorociților răniți, ca să le ia cizmele... Ce avem noi comun cu populațiile slave din Turcia, ca să jertfim mii de vieți în cinstea lor?... Bieții noștri dorobanți, adică bieții noștri țărani îmbrăcați cu o manta militară proastă și cu o căciulă împodobită cu pene de curcan, au făcut minuni... Ei au dovedit că poporul român avea curajul în stare latentă și că nu-i trebuia decât un prilej ca să se arate în toată puterea. A fost o revelație!”

În încheiere, pledează pentru însușirile rasei latine, neștiind că va câștiga un important premiu la Montpellier pentru *Cântecul ginta latină*, la **19 mai 1878**: „Dragul meu, ochii ți s-ar umple de lacrimi dacă ți-aș povesti tot ce-am văzut mare și într-adevăr frumos la poporul acesta. Viteji copii! Nobile inimi! Se scoboară cu adevărat în linie dreaptă din strămoșii lor, cu adevărat sunt de *rasă latină*... Toți răniții noștri n-au decât un gând, să se vindece cât mai repede ca să se întoarcă la Plevna, au prins gust de moarte... Eu n-am făcut nimic un an de zile. Cutreier țara ținând conferințe în folosul răniților noștri; am adunat peste 8.000 de franci. Și plec la Galați și Brăila, ca să

²⁶ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XVII, pag. 56-60

²⁷ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XVIII, pag. 60-63

țin alte conferințe ²⁸.

După ce mărturisește în **20 iunie 1882**, faptul că a călătorit mult prin Europa, unde: „Mi-am făcut o cură intelectuală și mă simt bine, degetele îmi ard ca să mânuiesc condeii”, revine după o lună cu o altă scrisoare. Citind lucrarea lui Grenier în tihnă la Mircești, intitulată *Moartea jidovului rătăcitor*, Alecsandri este impresionat de lucrările în general scrise de acesta și se întreabă retoric: „Închizând volumul, întâiul meu sentiment a fost să mă întreb de ce nu faci parte din *Academie*”²⁹.

Argumentele pe care le considera Alecsandri suficiente pentru a fi în *Academie* avea să le scrie în această scrisoare: „A avea inspirații mari, a mânuși limba în perfecțiune, a propaga sentimentele nobile, a ridica sufletele, a le sfătui demnitatea, patriotismul, pornirile nobile, într-un cuvânt, a face dovada de adevărat poet și de adevărat cetățean, sunt tot atâtea titluri pentru excluderea din templu?”. Alecsandri este cu adevărat revoltat că „se închid porțile celor aleși, care produc opere frumoase!”

Referindu-se la volumul *Petits Poèmes* publicat de Grenier, în care Alecsandri găsește strofele *Pe un mormânt* dedicate prințului Grigore Ghika, care decedase, avea să facă următoarele aprecieri: „Cât despre strofele d-tale adresate memoriei prințului Ghika, afară de calitățile poetice și sentimentele mișcătoare ce le deosebesc, ele se leagă de o epocă de renaștere pentru România, și așa fel îți creează drepturi la iubirea compatrioților mei. Știm cu câtă iubire pentru țara noastră ai întreținut spiritul prințului Ghika în pregătirea marelui act istoric al *Unirii Principatelor*, și numele d-tale își va avea locul său în anele epocii. În scurt, m-ai întinerit cu douăzeci și cinci de ani în spațiul a douăsprezece ore și aceasta este o minune pe care numai singuri adevărații poeți au darul să o facă”³⁰.

Aflăm despre o lucrare a lui Grenier, din scrisoarea expedită din Mircești pe **1 august 1882**, care se referă la amintirile acestuia din șederea în Moldova. Publicate într-un număr restrâns de maxim zece exemplare, aceste amintiri nu au ajuns și la Alecsandri, care află doar de intenția de a le scrie. Din acest motiv, îl încurajează să-și tipărească manuscrisul: „Este o minunată idee care va da roade minunate. Le gust dinainte, căci nădăjduiesc că ai să-ți tipărești manuscrisul. Ce de amintiri frumoase ai să rânduiești artistic în volumul d-tale! Și ce încântătoare tablouri ai să faci despre societatea din Iași, așa cum ai cunoscut-o în 1855-1856, cu tinerimea ei entuziastă și patriotică, cu mănunchiul ei de femei frumoase, cu pecetea ei de originalitate, care, vai! s-a șters de atunci”³¹.

V. Alecsandri, printr-o scurtă și laconică scrisoare din **2 septembrie 1882**, avea să-l anunțe pe Grenier că regele Carol I l-a numit ofițer al *Coroanei României*³².

Mai multe detalii aflăm din următoarea scrisoare expedită din Mircești pe **27 septembrie 1882**. Încă de la începutul scrisorii, Alecsandri îl pune pe Grenier într-o încurcătură, exprimând celebra expresie consacrată din romanul *Mohicanii Parisului* de Alexandru Dumas tatăl: *Cherchez la femme*. Urmează întrebarea firească legată de înmânarea *Coroanei României*: „Știi cine s-a gândit mai întâi la d-ta pentru un semn de distincție, ca răsplată pentru serviciile ce ai făcut țării în timpul domniei prințului Ghika? Ghicește... **Zoe Sturdza**, cu dânsa trebuie deci să te descurci și cred că n-ai să întârzi a o dojeni cum se cuvine pentru buna mișcare ce a avut față de d-ta. Eu n-am

²⁸ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XIX, pag. 64-68

²⁹ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XXII, pag. 72. Este cunoscut faptul că Grenier a ratat să fie membru al Academiei Franceze pentru că a pierdut în fața lui Gaston Boissier.

³⁰ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XXII, pag. 73-74

³¹ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XXIII, pag. 74-75

³² *Ibidem*, Scrisoarea nr. XXIV, pag. 76

fost decât umilul instrument, a ei este *gentilezza* și n-am avut mare merit de a fi izbutit, căci mi-a fost destul să-ți pronunț numele în fața Regelui, pentru ca Majestatea Sa să propună instantaneu și să-și dovedească stima față de secretarul intim al defunctului prinț Ghika, a cărei nepoată este prima domnișoară de onoare a Reginei. Voi adăuga totuși că nu numai titlului d-tale de secretar domnesc datorești ordinul *Coroana României*, dar și calității d-tale de poet încântător, căci ai fost decorat odată cu Mistral. Chiar de azi ai dreptul la rangul de *crucer* și la un lot de o duzină de frumoase gitanas, care te așteaptă cu brațele deschise”³³.

Ca un bun prieten ce era, Alecsandri va insista să facă această legătură epistolară între Grenier și Zoe Sturdza, cea care a inițiat această decorare. Scrisoarea din **7 octombrie 1882** este o mărturie a insistenței cu care boierul moldovean din Mircești știe să genereze clipe de fericire celor care merită: „Ar trebui să trimiți una din plachetele d-tale Zoi Sturdza la Iași, la D-na Roznovanu, cu o scrisoare cu scriitura d-tale fină, ca să-i mulțumești însuși pentru decorația primită. Atenția aceasta din partea d-tale o va atinge, căci este femeie și poate să înțeleagă tot ce vine din inimă. Mă însărcinezi să-i exprim sentimentele d-tale de gratitudine? N-am s-o fac, căci vreau să-ți dau prilejul de a intra în corespondență cu una din persoanele cele mai distinse din țara mea... Ea citește mult, preferă cărțile serioase și scrisoarea d-tale va face o intrare triumfală. Haide, ia-ți unul din cele mai bune condeie și umple patru pagini pe care le vei trimite ca pe un bun dar, grațiosului d-tale vinovat”³⁴.

După mai bine de un an, descoperim un V. Alecsandri, scriind lui Grenier în **20 ianuarie 1884** o scrisoare plină de un umor rafinat, care deja caracterizează această corespondență aflată pe sfârșite. La Mircești, unde a fost obligat să rămână mai mult timp din cauza unei boli de care suferea Paulina, nevasta poetului, și-a consacrat timpul creației literare de care era mândru: „Am încercat să lupt contra năvalei acesteia de tristețe, aruncându-mă nebunește în brațele acelei bune zeițe, literatura, și m-am dat studiului lui Horațiu. Ce adorabilă filozofie am scos din scrisorile lui!... Câtă recunoștință îi datorez! Așa, spre a-mi arăta față de el sentimentele mele de gratitudine, am compus o piesă antică, în trei acte și în versuri, intitulată *Fântâna Blanduziei*”³⁵. Horațiu ocupă rolul principal. Piesa va fi jucată la București, în cursul lunii viitoare. Dar d-ta, scumpe prietene, ce subiect adâncești cu condeii d-tale atât de ascuțit și atât de adorabil de elegant? Ai sfârșit și publicat *Istoria petrecerii d-tale în Moldova*? Sunt foarte dornic de volumul acesta și-l aștept ca un amator de fructe frumoase.

Suferi mult din pricina iernii la Baume-les-Dames? La noi, termometrul, ca un adevărat clown, execută salturi îngrozitoare sub linia lui zero, care-i slujește de trapez. S-a coborât zilele trecute la 16 grade. În schimb, priveliștea câmpului alb tot e splendidă în soare... dar să ne înțelegem, splendidă cu condiția să-l admiri din spatele geamurilor unei odăi confortabil încălzită”³⁶.

Aflând de succesul piesei *Fântâna Blanduziei*, Grenier îi sugerează să o traducă, dar Alecsandri avea să-i răspundă sincer în **22 mai 1884**: „Mă îndemni, dragul meu, să traduc eu însumi piesa care a obținut un atât de mare succes la București. Dar știu că această comedie antică ar bate zadarnic la porțile teatrelor din Paris; trebuie să fii de-al prăvăliei, ca să poți intra.

³³ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XXV, pag. 76-77

³⁴ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XXVI, pag. 78-80

³⁵ *Fântâna Blanduziei* este citită într-o ședință a Junimii și la Academie în 1883. Pentru strângerea de fonduri necesare îngrijirii lui Eminescu, care era bolnav, în toamna lui 1883, Vasile Alecsandri lecturează la Ateneu din această piesă.

³⁶ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XXVIII, pag. 83-84

Cele două toiege de bătrânețe ale d-tale sunt excelente, sprijină-te în ele cu toată siguranța. Prietenia celor ce te cunosc nu-ți va lipsi niciodată, și nici poesia, căci inima d-tale bună și nobilă le adăpostește împărătește pe amândouă³⁷.

Moartea fratelui, la care Alecsandri ținea foarte mult, îl determină pe Grenier să-i transmită o scrisoare de alinare, cum numai prietenii adevărați o pot scrie, dar atunci când sunt și poeți, mesajul capătă o altă valoare sentimentală. La acest mesaj, Alecsandri răspunde din Mircești la **6 iunie 1884**: „Îți așteptam scrisoarea, căci nimeni mai bine decât d-ta nu-mi putea înțelege starea în urma morții fratelui meu. Ca și d-ta, rămân ultimul supraviețuitor al familiei. Tata, mama, surori, frate, toți m-au părăsit. La rândul meu am să mă duc după ei. Mai am, e adevărat, pe nevastă-mea, care e bună și afectuoasă, ea mi-este cel mai bun sprijin în nenorocirea ce m-a lovit. Fiica mea și copiii ei sunt dintr-o generație nouă. Ochii lor se îndreaptă, firește, înspre viitor. Ai noștri se îndreaptă înspre trecut... Îți mulțumesc, scumpe Grenier, pentru buna d-tale scrisoare³⁸.”

Ultima scrisoare păstrată la **Biblioteca din Besançon**, este scrisă de V. Alecsandri din București pe data de **8 februarie 1885**. Grenier primește prin această epistolă o veste care credem că l-a făcut fericit: „Două cuvinte drept răspuns scrisorii d-tale de la Menton, două cuvinte pline de făgăduieli mari. Eu sunt numit ministru plenipotențiar la Paris³⁹ și am de gând să plec peste șase săptămâni. Caută de te află la întâlnirea ce-ți dau acolo; vom regăsi amândoi, dacă nu un frate, un prieten frățesc⁴⁰.”

Toate aceste scrisori trebuie încadrate în corespondența bogată pe care poetul a avut-o cu personalități culturale și politice din epoca respectivă. Ceea ce caracterizează aceste scrisori, este bogăția informațiilor ce rezultă din citirea lor, dar și eleganța plină de umor rafinat pe care poetul îl practică atunci când era cazul. Cu certitudine, Vasile Alecsandri avea cultul prieteniei și a fost respectat pe măsură.

Să ne bucurăm că avem șansa să descoperim o fațetă necunoscută a marelui poet prin intermediul acestor scrisori.

Fig. 6 Mausoleul lui V. Alecsandri din Mircești

³⁷ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XXIX, pag. 85-86

³⁸ *Ibidem*, Scrisoarea nr. XXX, pag. 86-87

³⁹ *Regele Carol I, consemnează în Jurnal în data de 28 ianuarie 1885: „După-amiază promenadă, nu e frig. Ora 5 Alecsandri, care pleacă la Paris ca ministru plenipotențiar”. Vol. I, pag. 350.*

⁴⁰ V. Alexandri, *op., cit.*, Scrisoarea XXXII, pag. 89

* *Imaginea lui E. Grenier și fațada bibliotecii din Besançon, au fost oferite cu prietenie de domnul Adrian Șoldea, din Montpellier, căruia îi mulțumim pe această cale*

VASILE ALECSANDRI și V. A. URECHIA

VASILE ALECSANDRI and V. A. URECHIA

Radu MOȚOC

Abstract: *The article presents Vasile Alecsandri's 195th Anniversary Birthday and V. A. Urechia's idea to make a bust dedicated to poet who was born in Bacău.*

Key words: *Vasile Alecsandri, V. A. Urechia, , conference, personality*

Anul acesta se împlinesc 195 de ani de la nașterea poetului Vasile Alecsandri (1821-1890). Apreciat ca un bun patriot, a susținut cu convingere Unirea Moldovei cu Țara Românească și a fost respectat atât în țară cât și peste hotare.

Pentru a înțelege mai bine dimensiunea personalității acestui boier moldovean, care s-a remarcat nu numai prin literatura scrisă, dar și prin politica națională pe care o susținea ca deputat sau ambasador în Franța, credem că sinceritatea unui contemporan care l-a cunoscut sub toate aspectele este alegerea cea mai corectă.

Nominalizarea făcută trebuia să fie tot o personalitate de primă mărime pentru o credibilitate pe măsura celui pe care urmează să-l omagieze. Astfel am ajuns la **V. A. Urechia** (1834 – 1901), cunoscut pentru respectul pe care îl purta înaintașilor, care a demarat o inițiativă de ridicare a unui bust al poetului Vasile Alecsandri, la Bacău, unde acesta era născut.

V. A. Urechia avea o remarcabilă experiență în acest domeniu, distingându-se printr-o activitate de mare complexitate. A știut să apeleze cu precădere la toate straturile sociale pentru a aduna fondurile necesare, să coordoneze o echipă cu prestigiu de necontestat și să aleagă sculptori de înaltă ținută artistică pentru ridicarea statuii lui Miron Costin din Iași.

La împlinirea a cinci ani de la decesul lui Vasile Alecsandri, această inițiativă, de a ridica un bust la Bacău, este remarcabilă. Pentru adunarea de fonduri, V. A. Urechia practica cu multă generozitate și cu mult succes, susținerea unor conferințe, la care participanții contribuiau cu sume importante. Pentru ridicarea statuii lui Miron Costin de la Iași, dezvelită în anul 1888, V. A. Urechia a colindat toată țara unde a susținut astfel de conferințe. Știa să aleagă tematici de mare interes, care captau atenția auditoriului.

La Bacău, în data de 22 ianuarie 1894, în sala Palatului Administrativ, V. A. Urechia a susținut o conferință pe tema: „**Cum l-am cunoscut pe Alecsandri**”¹. Alegerea acestei tematici i-a oferit posibilitatea să pună în valoare personalitatea poetului, de-a lungul unei perioade semnificative din viața culturală a celor doi moldoveni.

Urechia, aflat la vârsta de șaiszeci de ani, a început conferința prin semnalarea privilegiului de care se bucură bătrânii, care au dreptul să povestească tinerilor evenimente din viața lor, cu precizarea că în cazul de față, are și el acest privilegiu: „să laude bărbații care au lucrat într-o direcție pentru mărirea Patriei Române”².

Și pentru a exemplifica acest drept al bătrânilor, amintește de statuia lui Miron Costin, pe care a ridicat-o la Iași prin talentul sculptorului Hegel. Cum era normal, semnalează și faptul că la Galați a plasat în parcul central un bust al lui Vasile Alecsandri, care în prezent este amplasat în fața liceului care îi poartă numele.

Semnalul venit din Bacău, prin care oficialitățile doreau să amplaseze în centrul

¹Conferința lui V. A. Urechia: *Cum am cunoscut pe Alecsandri, din 22 ianuarie 1894, a fost publicată în București, la Tipografia Carol Goebel, 1894.*

²Ibidem, pag. 3

orașului un bust al poetului național, a venit de la prof. Costandache și primarul localității Bacău. Este momentul în care V. A. Urechia face anumite aprecieri referitoare la acest gest: „Națiunile care își aduc aminte de cei care au lucrat pentru ele, care le onorează și le venerază memoria, sunt națiuni conștiente de sine, sunt singurele națiuni, care manifestă vitalitate. Națiunile care pierd amintirea bărbaților care au lucrat și s-au sacrificat pentru ele, sunt națiuni îmbătrânite, care dacă nu au pierit încă, sunt gata pe calea ce duce la groapă, dar poate chiar ajunse pe marginea neantului”³.

Câtă dreptate avea Urechia când afirma aceste criterii, care, dacă ne referim la modul cum sunt îngrijite astăzi statuile în municipiul Galați, riscăm să constatăm că suntem cu un picior în groapă. Din fericire, este un caz izolat, pentru că cele două orașe apropiate, Brăila și Tulcea, au o cu totul altă atitudine față de statuile care reprezintă personalitățile legate de orașele respective.

Și Urechia, entuziasmat de inițiativa celor din Bacău, continuă: „Cum puteam dar să nu aplaud frumos hotărârea de a ridica într-una din piețele orașului un monument, fie cât de modest, în onoarea neîntrecutului nostru poet Vasile Alecsandri? Impresionat am luat decizia de a face o matinală literară cu plată, în profitul subscripției pentru proiectatul monument”⁴.

Implicarea lui în această acțiune se datorează și faptului că a copilărit la Bacău în primii ani din viață, chiar dacă este născut la Piatra Neamț. Dar după această introducere, este nevoit să se refere la subiectul abordat încă din titlu, pentru care împarte conferința în două capitole:

- Să povestească cum l-a cunoscut în tinerețe pe Vasile Alecsandri
- Să citească ultima lui creație dramatică, scrisă în versuri: *Alecsandri la Mircești*.

V. A. Urechia avea doar 19 ani în anul 1853, când a publicat în calendarul *Buciumului Român* din Iași o critică literară a limbii române, așa cum o întrebuițau ardeleni, pe care a intitulat-o „**Un vis**”. În acest articol, se referea la neologismele parazite, care făceau un deserviciu latinității noastre și care scindează limba poporului român în limba clasei culte și limba mulțimii.

Alecsandri era lipsit de invidie și când descoperea un talent, îl susținea spre folosul culturii naționale. Urechia povestește în continuare pe fondul acestei atitudini: „Alecsandri, când citi modesta mea lucrare, întâlnind pe amicul și regretatul meu maestru Dimitrie Gusti, îl întrebă cine este autorul scrierii **Un vis**, și-i ceru să-i fiu prezentat. Eram școlar într-una din clasele superioare ale liceului din Iași”⁵.

Pregătirea în vederea întâlnirii cu V. Alecsandri este descrisă cu multe detalii legate de starea nasturilor și a ciubotelor, înnegrirea cu cerneală a cusăturilor, spălarea pe mâini cu săpun de migdale amare⁶, toate în vederea prezentării în fața marelui poet, care la intrare putea să-i întindă mâna.

La ora 1 după amiază, Urechia era la poarta casei unde locuia Alecsandri, în spatele hotelului Binder. Plin de emoție, tânărul invitat descrie starea de spirit a celui care așteaptă să intre la o persoană importantă: „Am sunat discret de la ușa scării. După cum vizitatorul agită clopotul scării tale, poți să știi cine este. Cel care sună cu violență, se crede sau se știe puternic sau bogat; altfel sună nevoiașul și cel conștient de puținătatea sa socială. Dar sunt două categorii de oameni, care te pot înșela când sună clopoțelul: gogomanul, sau omul foarte simplu, care sună la fel ca cel puternic,

³Ibidem, pag. 4

⁴Ibidem, pag. 5

⁵Ibidem, pag. 7

⁶ Aflăm cu această ocazie faptul că acest săpun costa jumătate de sfanț, cumpărat de la jupânul Boruh, care vindea mărunțișuri într-o dugheană din fața biserici catolice din Iași

arogant și bogat. De asemenea creditorul nu se distinge adesea la sunat de vizitatorul modest, pentru că ține să ajungă la debitor, care de obicei pentru asemenea ființe nesuferite nu se află în casă⁷.

După ce sună de două ori, Urechia își dă seama că feciorii *de bonne maison*, au urechile exersate la diferite modalități de a suna clopoțelul, motiv pentru care ușa se deschide cu o oarecare întârziere. După ce feciorul îmbrăcat în frac și cu mănuși albe de bumbac a deschis ușa, a catadicsit să-l întrebe: *ce poștești?* măsurându-l din creștet până în tălpi. După ce Urechia îl lămurește că este așteptat de conul Vasilică, este poftit în interiorul camerei.

Bunele maniere care erau învățate în familie dar mai ales în școală, aveau regulile lor: Cel tânăr așteaptă să i se întindă mâna după care o întinde și el. Dar V. A. Urechia a constatat în perioada când a susținut această conferință că a interveni o *democrație* în relațiile umane: „Astăzi când sunt și eu cineva, sunt toată ziua abordat de tineri de tot felul. Fericită evoluție culturală, care îndreptățește pe cel din urmă pierde-vară și pe cel din urmă absolvent de liceu, să-ți trimită prin scrisori *încredințarea stimei lor*, dar când te întâlnesc acasă sau pe stradă nu așteaptă să-i dai tu mâna, ci ți-o întind pe a lor fără prealabilă cheltuială de jumătate de sfanț pentru săpun! Asta este *democrație!*”⁸.

Intrat în cameră, îl găsește pe Alecsandri întins pe o canapea în compania lui Rolla, Dimitrie Ralet și Alecu Russo. Tânărul Urechia afirma că se afla în fața unui *areopag literar*, oprindu-se la doi pași de ușa: „Alecsandri, când mă văzu intrând, se ridică și înaintă spre mine. Rolla imită pe Alecsandri, Ralet rămase cu mâna sa mică în favoriții săi negri ca pana corbului, căutând negreșit cu indiferență spre noul venit. Alecu Russo oprindu-și vorba pe buze – vorbea când am intrat – mă măsoara cu ochii, întrebând pe Alecsandri: cine sunt?

Iacă Alecule și boierule Dumitrache Ralet, tânărul autor al **Visului** care l-am citit deunăzi împreună⁹.

După ce i-au strâns mâna fiecare, Urechia a fost invitat să șadă într-un fotoliu lângă masă, lăudându-l: „Bine tinere, ai scris nu numai frumos, dar ai criticat pe bună dreptate pe cei care strică minunata noastră limbă românească. Și au început toți trei a-mi cita părți din lucrarea mea, în timp ce eu de plăcere nu mai încăpeam nici în fotoliu, nici în cameră. Din acea zi, Alecsandri m-a împins la lucru și sub direcțiunea lui am scris, în 1855, *Logofătul Bapțiște Veleli*, nuvelă istorică atât de lăudată de el. Cu recomandățiunea lui m-am prezentat mai apoi în Paris la Ubicini și la mulți alți filoromâni, din relațiunile cărora mult m-am folosit pentru propria mea instrucțiune. Câți și care sunt astăzi bărbații noștri iluștri, care astfel ca Alecsandri și contemporanii săi să încurajeze tinerimea spre muncă și cultură? Așezarea icoanei lui într-o piață a Bacăului nu va însemna numai glorificarea unui fiu al orașului d-voastră, dar și manifestarea d-voastră în sensul laudativ și aprobator al modului cum marea generație a lui Alecsandri știa să predea *lampada* culturală, în mâinile generației următoare: *Quasi cursores vitae lampada tradunt*”¹⁰.

În partea a doua a conferinței, Urechia a prezentat documente total necunoscute până la acea dată referitoare la vechimea orașului Bacău.

Inițiative asemănătoare celei de la Bacău, referitor la ridicarea unei statui a lui Vasile Alecsandri, au fost și la Iași, dar se pare că au fost amânate inexplicabil de primăria orașului. Din acest motiv V. A. Urechia critică nepăsarea ieșenilor, dar laudă eficiența

⁷ *Ibidem*, pag. 8

⁸ *Ibidem*, pag. 9

⁹ *Ibidem*, pag. 10

¹⁰ *Ibidem*, pag. 11

cu care au finalizat cei din Bacău realizarea bustului poetului: „Pe când primarul de la Iași pare a fi uitat de Alecsandri, adormit pe lada în care au fost adunați câțiva mii de lei, în scopul de a ridica o statuie, Dumneavoastră, în câteva zile, ați hotărât și ați făcut posibilă ridicarea într-o piață a Bacăului a unui bust al marelui poet al *Unirii Românilor*. Iașii promet o statuie, Băcăoanii dau un bust al lui Alecsandri și încă ieșit din mâna măiastră a sculptorului C. Hegel”¹¹.

Referindu-se la dimensiunile mici ale unui bust în comparație cu o statuie, V. A. Urechia avea să explice prețiozitatea unui bust făcând referiri la icoanele sau la cruciulițele purtate la gât de credincioși: „Un bust este puțin lucru, măsurat cu imensitatea bărbatului venerat, ar zice un entuziast, al monumentelor megalitice. Dar nu cumva icoana închinată lui Dumnezeu corespunde Celui pe care o reprezintă? O cruciuliță de la pieptul credinciosului este tot atât de adorată, cât de adorată poate fi întreaga Cruce. Bustul, mica icoană a marelui poet, va grăi în Bacău generațiilor care vor trece pe sub pedestalul său, același grai ce-l va grăi cândva în Iași statuia lui”.

Urechia avea să încheie această conferință cu versurile lui Vasile Alecsandri:

„Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română!
Să-nvârtim hora frăției
Pe pământul voiniciei,
În ogoarele Daciei”¹².

Această conferință demonstrează respectul de care se bucura Vasile Alecsandri în mediul politic și cultural, fiind invitat de către Familia Regală în fiecare an la Castelul Peleş, unde juca cu Regele Carol I biliard și cu Regina Elisabeta organiza serate muzicale în care se recitau poezii.

Radu Moțoc, Făgăraș, 21 iulie 2016

¹¹ *Ibidem*, pag. 14

¹² *Ibidem*, pag. 15

Mulțumesc pe această cale conducerii Bibliotecii V. A. Urechia pentru disponibilitatea cu care am avut acces la acest superb document, înregistrat și cu următoarea cotă: III 5267, care a fost dăruit bibliotecii de către Biblioteca Academiei Române

VASILE ALECSANDRI ÎN TINEREȚE

VASILE ALECSANDRI'S ADOLESCENCE AND YOUTH

Radu MOȚOC

Abstract: *The article reflects Vasile Alecsandri's 195th birthday. Writer's activities. Are described who has been lived in the tumultuous Romania period of building an independent nation.*

Key words: *Vasile Alecsandri, anniversary, activity, writings*

Personalitatea lui Vasile Alecsandri este atât de complexă încât trebuie tratată în etape succesive, legate de anumite evenimente și personalități din lumea politică și culturală.

Aniversarea celor 195 de ani de la naștere este un bun prilej de a rememora activitatea acestui boier moldovean, care a trăit în perioada zbuciumată de formare a României ca națiune independentă.

Data de naștere a poetului a fost mult timp controversată:

- Într-un reportaj publicat în ziarul *Curentul* din 3 mai 1942, se afirmă ca dată 14 iunie 1818, pe baza mărturiei de mitrică a Mitropoliei Moldovei, dar și o însemnare a lui Alecsandri tatăl, descoperită de Ghe. Ungureanu. Se pare că este vorba de actul care a servit poetului să se înscrie la bacalaureat la Paris.

- Elena Rădulescu-Pogoneanu publică la Craiova în anul 1941 volumul *Viața lui Alecsandri*, unde (pag. 6-8), menționează ca dată a nașterii 14 iunie 1819, având la bază documentele privind școlarizarea și intrarea în rândul boierimii.

- Sever Zotta, remarcabil genealogist, propune cu argumente logice data de **21 iulie 1921** ca dată a nașterii poetului. Această dată apare în lucrarea *La centenarul lui Vasile Alecsandri* (pag. 3-7), care a fost publicată la Iași în anul 1921¹.

Rădăcinile genealogice ale lui Vasile Alecsandri sunt importante, pentru că ele reflectă o continuitate de atitudine și implicare sufletească moștenită de la părinți.

Tatăl lui Vasile Alecsandri a fost un boier isteț și harnic, a atras atenția marilor boieri din Moldova, care s-au bucurat de talentul lui administrativ, motiv pentru care l-au sprijinit în obținerea de slujbe înalte și ranguri boierești².

Pentru a exemplifica prețuirea de care se bucura Vasile Alecsandri-tatăl în rândul marilor boieri, este semnificativă propunerea de ridicare în rang boieresc făcută în ședința *Adunării obștești* din 3 martie 1837, care a fost tipărită în *Analele parlamentare* (vol VII, pag. 773):

„Anaforaua *Adunării* către Prea Înălțatul Domn, nr. 14, din 3 martie 1837

Luându-se în privire neprihănitul haractir, patriotismul și ceea mai desăvârșită sânguință ce Domnul **Spătar Vasile Alecsandri**, mădulariul acestei *Adunări*, au dovedit nu numai în slujba de secretar al ei, cu care la sesiunea de acum este însărcinat și a fost de asemenea și în sesiunea trecută, dar și în alte deosebite slujbe în care *din cea mai crudă vârstă s-a aflat întrebuițat* și mai ales în cei zece ani necurmați în slujba de sameș

¹ A. Sacerdoțeanu, *Începuturile funcționărești ale lui Vasile Alecsandri*, Editura Fundației Culturale Mihai Kogălniceanu, București, 1942, pag. 1

² G. Bogdan-Duică, *Vasile Alecsandri, povestea unei vieți*, Ed. Cultura Națională, București, 1926, pag. 5

Autorul, membru al Academiei Române, profesor la Universitatea din Cluj, scrie acest text cu ocazia inaugurării mausoleului de la Mircești în anul 1926

al *Visteriei*, în această epocă atât pe vremea trecutei vremelnice rusești ocârmuire, cât și de la înființarea *Regulamentului Organic* și până acum, a încheiat toate îndatoririle în toată bună rânduială și fără niciun fel de prihănire, și în deosebi în slujba de mădular a *Extraordinarii Adunări* de revizie a Regulamentului și de asemenea în obișnuitele *Adunări* era în slujba de candidat la *Domnescu Divan* de la înființarea Regulamentului și până acum **fără nici o leafă**, și în diferite comisii deosebite. *Adunarea* ia îndrăzneala a recomanda la stăpâneasca luare aminte a *Înălțimii Voastre* asemenea zeloase și credincioase slujbe a pomenitului boier, supunându-vă a ei plecată rugămintă, ca să binevoști a le lua în băgare de seamă și altora la asemenea bune și principale urmări.

- A *Înălțimii Voastre* smerit rugătoriu - Veniamin Mitropolit al Moldovei
- Melenie - Episcop de Roman
- Răducanu Roset - Hatman
- Alecu Mavrocordat - Postelnic
- Crupenschi - Vornic
- Gheorghe Sturdza - postelnic
- Catargiu - vornic
- Ilie Kogălniceanu - Agă
- Grigore Cuza - spătar etc.³.

În același timp Alecsandri-tatăl s-a îngrijit și de propria lui avere: moșii, case și capital mobil, de care mai târziu a beneficiat din plin poetul.

Tatăl poetului avea un spirit progresist pentru perioada respectivă:

- Din punct de vedere **economic**, a îmbrățișat cu căldură posibilitatea navigației pe Prut. Referitor la acest subiect, Ioan Ionescu de la Brad avea să mărturisească în ziarul *Țăranul român* din 1862: „Osteneală multă și-au dat și răposatul Vasile Alecsandri pentru a coborî pe Prut grânele din Moldova de sus până la Galați”

- **Cultural**, a încurajat și sprijinit tehnic înființarea teatrului din Iași. Casa pe care a construit-o și a locuit la Iași a devenit Muzeu al Teatrului.

- **Politic**, a fost devotat față de Domn și accepta evoluția liberală a celor doi fii ai săi⁴.

Mama poetului, **Elena Cozoni** (1800-1842) din Târgu Ocna, era o femeie frumoasă, fire gingașă, spirit religios, care întreținea o viață de familie desăvârșită. Cu toate că a decedat la vârsta de 42 de ani, a reușit să transmită băieților și cu precădere poetului mult din firea ei. Educația aleasă primită de poet în familie, contrabalansa influența mediului celor care trăiau la curtea boierească:

- Țigănușul Porojanu, care îl ajuta la înălțarea smeeilor
- Gahița, care îl înfiora, dar de la care asculta cu plăcere poveștile sale
- Didică lăutaru, de la care a primit câteva poezii, care mai târziu au fost incluse în colecția de poezii populare

în colecția de poezii populare

Se poate spune că mediul curții boierești nu l-a influențat în rău pe poet.

Este greu de intuit ce influență a putut avea tânărul Alecsandri de la Gherman Vida, un negustor călugărit cu origini maramureșene, care i-a fost dascăl în fragedă copilărie.

Alegerea lui ca dascăl credem că a fost influențată de faptul că era autorul unei traduceri a gramaticii franceze, dar și proprietarul manuscriselor denumite *Cronicle lui Șincai*. În *Istoria școalelor*, vol II, pag. 82, V. A. Urechia avea să precizeze faptul că Vida Gherman s-a gândit să tipărească aceste Cronici ale lui Șincai numai după anul 1837⁵.

³ G. Bogdan – Duică, op.,cit., pag. 6

⁴ Ibidem, pag. 6

⁵ Ibidem, pag. 7

O primă întâlnire cu limba greacă credem că a fost o carte de citire tradusă în 1793, din *Magasin des enfants* a doamnei Leprince de Beaumont.

Era o carte la modă, pe care au studiat-o și poeții Hrisoverghi și George Sion.

Dar contactul cu limba și istoria Franței o va descoperi Alecsandri la pensionul înființat de Cuénim, fost ofițer în armata lui Napoleon și devenit în Moldova educator cu vederi progresiste, pentru că permitea elevilor la pension să citească gazetele timpului. Contractul încheiat cu un părinte privind condițiile impuse la pension scot în evidență un program școlar care cuprindea învățarea gramaticii, retorica, geografia, istoria veche și nouă, aritmetica și științele morale, toate învățate în limbile franceză și germană⁶.

Vasile Alecsandri a fost intern la pensionul lui Cuénim în perioada anilor 1831-1834. Se cunoaște faptul că la examenul din aprilie 1831, când era în clasa a IV-a, s-a distins la gramatică, istoria naturii, geografie și mitologie. Trebuie precizat faptul că notarea claselor erau de la a VI-a spre I-a.

În ianuarie 1832, Vasile Alecsandri era tot în clasa a IV-a, unde l-a surprins întreruperea cursurilor din cauza holerei. În toamna anului 1834, la reprezentarea teatrală organizată de pension la terminarea anului școlar, Alecsandri nu mai figurează printre protagoniști. El plecase la Paris în vara aceluși an⁷.

Era perioada când savura aventurile lui Robinson Crusoe, după cum mărturisește chiar el: „Mare înrăurire au exercitat asupra imaginației mele de copil întâmplările lui Robinson, povestite de frații Cuciuc (colegi de pension cu el)”. Astfel poezia a încolțit în sufletul de copilându, care va vedea în curând Parisul în toată splendoarea lui.

Educatorul Cuénim era, în 1834, un bărbat de aproximativ 50 de ani. Era perseverent cu elevii să învețe limba franceză, să citească curent literatura franceză potrivită vârstei

⁶ *Ibidem*, pag. 8 Contractul publicat de G. Bogdan-Duică merită a fi cunoscut pentru complexitate și anumite detalii care scot în evidență anumite caracteristici ale educației din secolul al XIX-lea. Originalul era scris cu litere chirilice.

Contract

Mai jos iscălitul, Victor Kiuenem, profesor limbii franțuzești, m-am alcătuit cu D. Spătarul Constantin Burghel pentru pricina de mai jos zisă, în curgere de un an de zile, începând de la 8 ghenar 1841 și până la 1842, iarăși ghenar 8, în chipul următor, adică:

Eu mă îndatorez a primi în pensionul meu pe fiii Dumniei sale, Neculai și Constantin, ca să-i învăț trei limbi, franțuzește, nemțește și moldovenește, cuprinzând: gramatica, retorica, geografia, istoria veche și nouă, sfântă și firească, aritmetica și științele moralicești, aceste toate se vor paradosi în limba franceză (după puterea și înaintarea copiilor însă) limbile nemțească și moldovenească se vor paradosi de către dascălii ce vor veni la pensionul meu, priveghind pentru învățătura lor.

Eu mă mai îndatorez a hrăni pe copii la masa mea, purtându-le de grijă pentru curățenie și spălat cum și pentru buna educație și sporirea lor.

Cărțile franțuzești, fără lexicoan însă, sunt în socoteala mea; iar acele nemțești și moldovenești, trebuincioasele straie, așternuturile și tacâmurile de masă, cuprinse în cuțite, furculițe și linguri de argint; douăsprezece șervete și două fețe de masă (care după ieșirea copilului vor rămâne la pension), Dumnealui are a le da copiilor.

Pentru toate acestea de mai sus pomenite, Dumnealui Spătarul are a-mi plăti 100 de galbeni blank pe an; urmând ca plata banilor înainte de fiecare șase luni pe jumătate.

Întâmplându-se (ferească Dumnezeu!) de a se îmbolnăvi copii, câtă cheltuială se va face la doftor și la doftori pentru curarisire, Dumnealui are a-mi plăti fără cuvânt de împotrivre; și pentru alcătuire ce am făcut cu bună primire amândouă părțile, s-au făcut două asemenea contracte dându-se la o parte cât și la alta.

Anul 1841, luna ghenar în ziua de 8

V. Cuénim, Agă. (Care iscălește cu litere latine)

⁷ *Ibidem*, pag. 9

lor, dar le solicita să țină și câte o cuvântare și chiar să joace în piese de teatru franțuzești. Din corespondența educatorului cu M. Kogălniceanu și chiar din amintirile lui Alecsandri reiese seriozitate cu care acesta trata educația tinerilor moldoveni.

La Paris, Alecsandri a plecat împreună cu Nicolae Docan, Panait Radu și viitorul pictor Negulici, fiind însoțiți de pedagogul grec Filip Furnaraki⁸.

Putem bănui ce impresie a făcut Parisul cu monumentele sale, străzile aliniate, frumos iluminate și viața socială civilizată asupra sufletului de copil venit din fundul Moldovei.

La Paris a tatonat mai multe specialități, după ce a absolvit bacalaureatul: medicina, dreptul, ingineria, pe care le-a părăsit, oprindu-se la studiile literare, care se potriveau cu sufletul său de poet.

Profesorul care l-a călăuzit spre aceste studii a fost Cotte, care l-a îndemnat să citească pe Homer, Virgil și Horațiu, dar și pe Bernardin de Saint-Pierre, J.-J. Rousseau și modernii: Chateaubriand, Lamartine și Hugo. Drept recunoștință, la moartea doamnei A. Th. Cotte, Vasile Alecsandri a scris versuri în limba franceză, care au uimit, după cum mărturisește G. Bengescu.

În 1839, Vasile Alecsandri împreună cu Costache Negri și Nicolae Docan părăsesc capitala Franței, îndreptându-se spre Italia, unde vizitează: Genova, Florența, Roma și Veneția⁹.

După ce a făcut cunoștință cu a doua cultură romanică, avea să mărturisească în 1840: „Când va da Dumnezeu să avem și noi în Moldova un Raphael, un Michel-Ange, ale căror produceri minunate să poată atrage ochii și laudele națiilor asupra noastră?” Această mărturisire reflectă idealul de cultură națională, cu care Alecsandri se întorcea din Europa.

Revenit la Iași, Alecsandri vine în contact cu cele două grupări literare:

- Cercul literar din jurul lui Ghe. Asachi, unde publică în gazeta *Albina românească* (1843): *Tătarul*, *Crai-nou* și *Suvenire din Italia*.

- Gruparea inițiată de Costache Negruzzi și Mihail Kogălniceanu, care au publicat *Dacia literară*, unde avea să apară lucrarea lui Alecsandri: *Buchetiera din Florența* (1840)¹⁰.

Plin de energie și dornic să cunoască țara, face mai multe călătorii prin munți, sate și orașe, admirând natura și tradițiile populare. În luna iulie 1840 îl găsim timp de opt zile la Fălticeni și la Botoșani, în luna decembrie. Din aceste călătorii au rezultat mai multe lucrări printre care: *O plimbare în munți* și celebrele *Doine*, din care, prin datarea fiecărei doine, se poate reconstitui traseul parcurs. *Doinele* au avut un mare succes fiind recitate în saloanele boierești din Iași precum era cel de la Alecu Balș, unde era nelipsit și Grigore Ghica, viitor Domn al Moldovei (1849-1853 și 1854-1856).

Doinele au fost publicate în calendare și într-o revistă (1844), care le-au răspândit în marea masă a cititorilor. Era perioada în care tinerimea română, venită de la studii din străinătate, încerca să introducă în țară sentimentul de demnitate și idealul național.

Există o mărturie interesantă a unui corespondent din Iași al *Gazetei de Transilvania* din Brașov, unde apare în 1844 o listă impresionantă cu 31 de persoane importante din Moldova, cu funcții precum : vornici, logofeți, spătari, căminari, pârcałabi, comiși, **care protejau literatura națională**.

Printre aceștia, amintim pe: Costache Sturdza, Costache Conachi, Scarlat Miclescu, Alecu Mavrocordat, Constantin Negruzzi, Costache Sion, Alecu Sturdza, Alecu Ghica, dar și pe Mihail Kogălniceanu și Vasile Alecsandri¹¹.

Moțoc Radu, 23 august 2016, Făgăraș

⁸ *Ibidem*, pag. 10

⁹ *Ibidem*, pag. 11

¹⁰ *Ibidem*, pag. 12

¹¹ *Ibidem*, pag. 14

CĂȘTIGĂTORUL PREMIULUI NOBEL PENTRU LITERATURĂ 2016 - BOB DYLAN

THE 2016 NOBEL PRIZE IN LITERATURE WINNER BOB DYLAN

Elena ȚURCAN

Abstract: *The article refers to the life and creation of Bob Dylan, singer, painter, writer and . composer. The 2016 Nobel Prize in Literature was awarded to musician Bob Dylan for creating new poetic expressions within the great American song. His influence on contemporary music is deep and is the source of inspiration of many books.*

Keywords: *Bob Dylan , Nobel Prize, music, poetry, singer and composers of folk-rock*

Precum muzica a străbătut o istorie în devenirea ei, astfel fiecare om trebuie să-și creeze propria „istorie” de comunicare cu artele frumosului. O fenomenală armonie între arta sunetului și arta cuvântului am cunoscut-o prin organizarea unei expoziții on-line și subiectul acestui articol, doar pentru că: „Academia Suedeză a anunțat la 13 octombrie câștigătorul Premiului Nobel pentru Literatură 2016. Acesta este solistul, compozitorul, actorul și poetul american Bob Dylan (Robert Allen Zimmerman), care este acum la frumoasa vârstă de 75 de ani. Surpriza a fost atât de mare încât jurnaliștii prezenți în sala de conferințe a Academiei de la Stockholm nu și-au putut reține un murmur care indica fie uimirea, fie dezamăgirea. Sara Danius, secretara permanentă a Academiei Suedeze, a precizat că premiul i-a fost decernat lui Dylan pentru că „a creat

Academia Regală Suedeză de Științe, Stockholm[5]

Noi expresii poetice în marea tradiție muzicală americană”. Moment istoric, unic în istoria decernării acestor distincții, urmând să fie primul muzician care câștigă premiul pentru literatură. Poetul va primi, pe 10 decembrie, atunci când este programată gala de decernare a Premiilor Nobel, și 8 milioane de coroane suedeze (905 960 dolari) și o medalie de aur”,[1] dar Bob Dylan a înfuriat Comitetul Nobel pentru că a fost greu de contactat și a anunțat absența sa de la ceremonia de decernare, totuși a trimis un discurs emoționant pentru acceptarea Premiului.

Bob Dylan „s-a născut pe 24 mai 1941 în Duluth, Minnesota. A crescut într-o familie de mic-burghezi de origine evreiască în orașul Hibbing”. [2] „Părinții Abraham Țimmerman și Beatrisa Stoyne susțineau activ viața culturală a comunității ebraice. Primele poezii le scrie la vârsta de 10 ani. Bunicii paterni, Zigman și Anna Țimmerman,

au plecat în SUA din Odesa, atunci Imperiul Rus, după pogromurile evreiești din 1905. Bunicii materni, Benjamin și Lybba Edelstein, evrei lituanieni, emigrați în 1902, dar cu rădăcini din Turcia, unde purtau familia Kirgiz”. [3] „Bob Dylan, un tânăr de douăzeci și unu de ani care sosise în Est pentru a-și vizita idolul, pe marele Woody Guthrie care se stingea în spitalul Greystone din New Jersey, făcea artă. În 1959 student fiind la Universitatea din Minnesota „a început să interpreteze cântece folk și country, luându-și numele de Bob Dylan după cel al poetului Dylan Thomas” (pe lângă faptul că acest poet englez ținea niște conferințe foarte interesante despre poezie și, colac peste pupăză, scria pe gustul lui Bob)”. [4] „După primele discuri care l-au consacrat pe scena folk și ca portdrapel al mișcării protestatere din epocă, a folosit, începând cu albumul *Bringing It All Back Home* (1965), și instrumente electrice, fapt care i-a contrariat, în epocă, pe puriștii genului”. [6] „Pe timpul adolescenței a cântat în numeroase trupe și cu timpul, pasiunea sa pentru muzică s-a adâncit, cu precădere pentru muzica folk americană și pentru blues. Dylan a înregistrat un număr mare de albume în jurul unor teme precum condițiile sociale ale oamenilor, religia, politica și dragostea. Dylan are statutul unei personalități iconice. Influența sa asupra muzicii contemporane este profundă și este subiectul de inspirație al multor cârți.

Transgresând genurile muzicale, este unul dintre cei mai mari interpreți și compozitori de folk-rock. Discografia sa cuprinde până în prezent 36 de discuri originale, cărora li se adaugă numeroase înregistrări live și compilații. Multipremiat - printre distincțiile recente, Presidential Medal of Freedom (Medalia pentru Libertate) acordată de președintele Barack Obama în 2012, - cu peste 100 de milioane de discuri vândute, Bob Dylan continuă să concerteze și să aibă o influență notabilă. De la Jimi Hendrix până la formații alternative precum Laibach, cântecele sale au fost și sunt și astăzi preluate și adaptate.

Bob Dylan a câștigat numeroase distincții de-a lungul vastei sale cariere, inclusiv 11 premii Grammy, un Oscar și un Glob de Aur. A fost introdus în Rock and Roll Hall of Fame, în anul 2000 a primit Polar Music Prize. Revista Rolling Stone l-a clasat pe Bob Dylan pe locul al doilea în topul celor mai mari 100 de artiști realizați în anul 2011 și pe locul al șaptelea în clasamentul celor 100 cei mai importanți muzicieni alcătuit în 2008”. [7]

„**Bob Dylan** este unul dintre cei mai influenți muzicieni ai secolului 20, fiind un simbol al inovației în muzică și cultură și totodată primul artist care a îmbinat muzica populară cu ambițiile intelectuale. În august 2015, **Bob Dylan** a primit titlul de „**Cel mai bun compozitor al tuturor timpurilor**” din partea editorilor revistei Rolling Stone. Publicația a inclus în Top 100 atât veterani precum Paul McCartney, Leonard Cohen sau Lou Reed, cât și artiști din noua generație, cum ar fi Taylor Swift”. [8]

„Versurile au fost continuu publicate în noi ediții. Ca artist, este extrem de versatil; a fost un pictor activ, actor și scenarist”. [5]

„**Opera sa scrisă include, alături de proza poetică Tarantula (1971), The Definitive Bob Dylan Songbook (2001), volumul de memorii Chronicles: Volume One (2004), Lyrics: 1962-2001 (2004), Forever Young (2008), The Lyrics: Since 1962, Edited by Christopher Ricks. La editura Humanitas Fiction, în colecția „Poezia”, a apărut în 2012 o selecție de 100 de poeme din Lyrics purtând titlul Suflare în vânt, în traducerea lui Mircea Cărtărescu, care a întocmit antologia și a semnat prefața volumului. El afirmă în 2010 despre cântărețul Bob Dylan că este „un poet uriaș, chiar și-n lipsa muzicii”. Afirmările au fost făcute în 2010 la apariția volumului „Suflare în vânt. 100 de poeme traduse de Mircea Cărtărescu.**

O altă carte „Cronica vieții mele” a apărut tot la editura Humanitas în 2015 a fost inclusă pe lista celor mai bune apariții ale anului 2004 de publicațiile: *The New York Times*, *The Washington Post*, *The Economist*, *Newsday*, *People*, *Rolling Stone*, *Entertainment Weekly*, *The Village Voice*, *The Onion*, *The Austin Chronicle*, *The Kansas City Star*, *The Guardian*, *The Daily Telegraph*, *Publishers Weekly*. Finalistă, în același an, la National Book Critics Circle Award.

Cronica vieții mele vorbește, pertinent și pilduitor, despre artă, despre succes și despre istorie, despre obstinație în urmărirea unei vocații, despre căutare și despre supraviețuire. Fără să urmeze strict, după tipicul autobiografic, succesiunea cronologică a faptelor relatate, cartea marelui muzician-poet este și un exemplu de proză memorabilă. Personajele și întâmplările sale, de zi cu zi sau insolite, ți se întipăresc în minte la fel de durabil ca vocea autorului și acordurile lui de chitară din cântece precum „Blowin’ in the Wind”, „Like a Rolling Stone” sau „Ballad of a Thin Man.”[1]

Este ceea ce momentul expoziției a ilustrat prin poezia tradusă și amintirile lui Bob Dylan:

ORI Sunt O SCHIMBARE (The times they are a changing).

Eu râd / Și beau cafea rece / Și vin vechi / Pentru că alerg într-o întrecere atât de cinstită / Cu nici un traseu în afară de noapte / Și doar un adversar / Răsăritul soarelui / Cu mine merg ecouri care pe străzile astea nebune / Mi-aduc aproape umbra lui Villon / Mă împiedic de țigări pierdute de Bertold Brecht / Și sticle goale, de la Brendam Becham / Singur? Desigur / Dar există florile și oglinzile florilor / Care se-ntâlnesc cu singurătatea mea / Iar singurătatea mea va fi o singurătate puternică / Dizolvându-mi atât de adânc libertatea / Încât ceea ce va rămâne / Va fi într-adevăr / Cântecele meu. [3, p.6]

„...Accept haosul”, scria superrealistul blues-ului electric pe coperta discului „Highway 61 Revisited” : „Nu sunt sigur că el mă acceptă. Știi că unii oameni mor de frica bombei atomice, dar mai știu că alții mor de frică la ideea de a fi văzuți cu cine știe ce revistă în mână... N-aș vrea să fiu Bach, Mozart, Tolstoi, Gertrude Stein sau James Dean: toți ăștia sunt morți și fiecare a avut dreptate, în felul lui. Am renunțat de mult să-ncerc s-ating perfecțiunea. Prefer să-i învăț pe alții să cânte la muzicuță decât să discut antologie aztecă, literatură engleză sau istoria Statelor Unite ale Americii” [3, p.8]

„**Bob Dylan** a susținut două concerte în România. Primul spectacol a avut loc în 2010 și al doilea în iunie 2015, în cadrul turneului mondial Never Ending Tour”[6].

„Timp de 54 de ani s-a reinventat. Un exemplu este modul său extraordinar de a face rime, de a compune refrene, cât și modul de a gândi”, a declarat oficialul Academiei Suedeze, Sara Danius.”[9]

„Îi puteți citi, dacă doriți, următoarele cărți, toate apărute la Editura Humanitas : *Cronica vieții mele* (vol. I, traducere de Dan Silviu Boerescu, colecția „Raftul Denisei”, 2015), *Tarantula* (prefață de Mircea Cărtărescu, traducere și note de Sorin Gherguț, colecția „Raftul Denisei”, 2014) și *Suflare în vânt. 100 de poeme traduse de Mircea Cărtărescu* (colecția „Poezie”, 2012)”.[4]

Cărțile și revistele cu referiri bibliografice la Bob Dylan din colecțiile Bibliotecii Științifice USARB au fost achiziționate prin Proiectul „Dezvoltarea colecțiilor în domeniul învățământului artistic” și Институт „Открытое общество” : Мегaproект «Пушкинская библиотека» dar și din donațiile Bibliotecii Naționale din București, a Institutului Goethe din București, a Ambasadei Americane din București și Fundației SOROS Moldova.

Popasuri pe drumul creației au fost marcate de documentele cuprinse în expoziție, veți regăsi dicționarele și enciclopediile: The New Encyclopaedia Britannica; Enciclopedia Universală Britanica : În 16 vol. Vol.5 : Dante – Evans; Caraman-Fotea, Daniela. Dicționar rock, pop, folk; Kindlers Neues Literatur Lexikon; Der Brockhaus Musik : Personen, Epochen, Sachbegriffe; Muzica; Рок-энциклопедия.

Cărțile: GILLET, Charlie. The Sound of the City : The Rise of Rock'n'Roll; JONES, Leroi. Black Music; The Age of Rock : Sights and Sounds of the American Cultural Revolution. Vol.2; SCHAFFER, William J. Rock Music : Where It's Been; What It Means; Where It's Going; Dylan. Prez. și trad. de A. Andrieș; CHRISTGAU, Robert. Any Old Way You Choose It : Rock and other Pop Music; Knockin' on Dylan's Door : On the Road in'74.

Revistele: The Cambridge Quarterly, 2004,2010; The Rolling Stone Record Review : The Authoritative Guide to Contemporary Records, 1974; Speak out : журн. для изучающих англ. яз., 2011; The Journal of Aesthetic Education, 2014.

Ziarele: Allgemeine Deutsche Zeitung fur Rumänien; Die Zeit.

Prezențe în baze de date, abonate de Biblioteca Științifică: <http://web.a.ebscohost.com/bsi/>, <http://link.springer.com/search?query=bob+dylan>, <http://www.un.org/ru/databases/>, <http://polpred.com/?ns> și prezențe în Internet.

Toate sunt semne ale consacării muzicii și poeziei în istoria culturii universale. Expoziția ar fi certificatul de maturitate al trecătorilor semeți prin diminețele și amurgurile acestei vieți, pentru că este un document autentic al rodului muncii unei personalități prinse în mrejele a unei profunde recunoaștere atât muzicală cât și poetică.

Referințe bibliografice:

1. Romniceanu, Dodo. *Bombă la Stockholm. Premiul Nobel pentru literatură 2016 a fost câștigat de Bob Dylan* [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.evz.ro/bob-dylan-a-castigat-premiul-nobel-literatura-2016.html>
2. Tanasă, Raluca. *Moment Istoric - Bob Dylan, primul muzician care câștigă Premiul Nobel pentru Literatură* [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.infomusic.ro/2016/10/bob-dylan-premiul-nobel-pentru-literatura/>
3. Боб Дилан. [on-line] [accesat 27 octombrie 2016]. Disponibil: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BE%D0%B1_%D0%94%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%BD
4. *Dylan* / prez. și trad. de A. Andrieș. - Brașov : Ed. Pronto, 1991. p. 5. ISBN 973-95579-1-0
5. Stoica, Monica, Provian, Letiția. *Premiul Nobel pentru Literatură 2016, decernat lui Bob Dylan. Ce spun scriitorii despre decizia Academiei Suedeze*. [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.mediafax.ro/externe/premiul-nobel-pentru-literatura-2016-dec>
6. *Moment Istoric - Bob Dylan, primul muzician care câștigă Premiul Nobel pentru Literatură*. [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.infomusic.ro/2016/10/bob-dylan-premiul-nobel-pentru-literatura/>
7. Petre, Roxana. *Surpriză totală la Premiul Nobel pentru Literatură. Cine este câștigătorul din acest an*. [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.romanialibera.ro/cultura/cultura-urbana/premiul-nobel-pentru-literatura-2016>
8. Stoica, Mioara. *De ce anunțarea Premiului Nobel pentru Literatură a fost amânată cu o săptămână în acest an* [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://epochtimes-romania.com/news/de-ce-anuntarea-premiului-nobel-pentru-literatura>

9. Bădica, Eli. *Bob Dylan – Premiul Nobel pentru Literatură 2016* [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.bookaholic.ro/bob-dylan-premiul-nobel-pentru-literatura-2016.html>
10. Bob Dylan. In: CARAMAN-FOTEA, Daniela. *Dicționar rock, pop, folk*. București : Humanitas, 1999, pp. 155-157. ISBN 973-28-0910-8
11. Bob Dylan. In: *Der Brockhaus Musik : Personen, Epochen, Sachbegriffe*. Leipzig : Brockhaus, 2001, pp. 190-191. ISBN 3-7653-0374-7
12. Bob Dylan. In: *Enciclopedia Universală Britanica : În 16 vol*. București : Litera ; Encycl. Britannica, 2010, Vol.5 : Dante – Evans, p. 214. ISBN 978-973-675-773-0
13. Bob Dylan. In: GILLET, Charlie. *The Sound of the City : The Rise of Rock'n'Roll*. New York : Dell Publ., 1973, pp. 296-297.
14. Bob Dylan. In: JONES, Leroi. *Black Music*. New York : William Morrow & Company, 1968, pp. 206-208.
15. Bob Dylan. In: *Kindlers Neues Literatur Lexikon*. Munchen : Kindler Verlag GmbH ; Frechen : KOMET MA-Service und Verlagsgesellschaft mbH, 1998, Bd. 1-22, Bd.4 : CI-Dz, 1998, pp. 996-998. ISBN 3-89836-214-0
16. Bob Dylan. In: *The New Encyclopaedia Britannica : Micropaedia: Ready Reference*. Chicago : Encycl. Britannica, Inc., 1993, Vol. 4, pp. 309-310. ISBN 0-85229-571-5
17. Bob Dylan Among the Professors. In: *The Cambridge Quarterly*. Oxford, 2004, Vol.53, nr. 3, pp. 261-269. ISSN 0008-199X
18. Bob Dylan interview. In: *The Age of Rock : Sights and Sounds of the American Cultural Revolution*. New York : Random House, 1970, Vol.2, pp. 63-71. ISBN 394-70879-2
19. Bob Dylan's Dream. In: *Schafer, William J. Rock Music : Where It's Been; What It Means; Where It's Going*. Minneapolis : Augsburg Publishing House, 1972, pp. 26-46. ISBN 0-8066-1234-7.
20. Bob Dylan's greatest hits, volume II. In: *The Rolling Stone Record Review : The Authoritative Guide to Contemporary Records*. New York : Pocket Books, 1974, Vol. 2, pp. 42-45. ISBN 671-75894-x.
21. Country-western [Bob Dylan]. In: *Speak out : журн. для изучающих англ. яз*. М. : Изд-во ГЛОССА, 2011, nr. 5-6, p. 57. ISBN 5-7651-0010-4.
22. *Dylan*. Prez. și trad. de A. ANDRIEȘ. Brașov : Ed. Pronto, 1991. 48 p. ISBN 973-95579-1-0.
23. Dylan as a Rortian: Bob Dylan, Richard Rorty, Postmodernism, and Political Skepticism. In: *The Journal of Aesthetic Education*. Champaign, 2014, Vol. 48, nr. 4, pp. 38-49. ISSN 0021-8510.
24. Four pieces about Bob Dylan. In: Christgau, Robert. *Any Old Way You Choose It : Rock and other Pop Music, 1967-1973*. Baltimore : Penguin Books, 1973, pp. 198-204. ISBN 0-1400-3762-4.
25. Knockin' on Dylan's Door : On the Road in'74. New York : Pocket Books, 1974. 141 p. ISBN 671-78682-2
26. Muzica pop [Bob Dylan]. In: *Muzica*. București : Encicl. RAO, 2000, pp. 84-85. ISBN 973-98953-7-9.
27. Satan Whispers: Bob Dylan and Paradise Lost. In: *The Cambridge Quarterly*. Oxford, 2010, Vol.59, nr 3, pp. 260-280-269. ISSN 0008-199X
28. Боб Дилан. In: *Рок-энциклопедия*. М.: АОЗТ Повесник, 1997, pp. 249-253I. ISBN 5-900070-01-8.

O CĂLĂTORIE DE NEUITAT PRIN ROMÂNIA

AN UNFORGETTABLE JOURNEY IN ROMANIA

Elena CRISTIAN
Angela HĂBĂȘESCU

Abstract: *The article presents tourist and historical sights, natural landscapes, spectacular places from Romania. Romania hides natural wonders, monuments, places of worship, landforms and mysterious places that deserve to be visited and discovered. Discover Romania, a country with fairy tale scenery!*

Key words: *Patriarchal Cathedral, Old Bucharest, The Palace of Parliament in Bucharest, Grigore Antipa National Museum of Natural History, Royal Court Monumental Ensemble, Brâncovenesc Palace in Potlogi, Curtea de Argeș, Făgăraș Mountains, Brasov's Old Center*

Mii de cetățeni al Republicii Moldova vizitează România în intervalul iunie – septembrie 2016, în cadrul celui mai amplu program național de cunoaștere a realităților sociale și culturale din Țară, derulat de platforma Unionistă Acțiunea 2012 alături de parteneri din întreaga Românie. Scopul campaniei vizează eliminarea stereotipurilor formate de propaganda antiromânească din ultimii peste 200 de ani în stânga Prutului și obținerea unei majorități unioniste în Republica Moldova către anul 2018. În perioada 26-28 august 2016, în baza proiectului *Cunoaște-ți Țara*, am avut ocazia de a vizita orașele București –Târgoviște - Curtea de Argeș - Brașov. Proiectul, a inclus gratuit două nopți de cazare, o masă pe zi, acces liber la vizitarea obiectivelor turistice.

Am ajuns dimineața devreme în București, în timpul acesta *orașul se trezea la viață, era ora când oamenii se grăbeau la* locurile de muncă. *Excursia a început cu vizitarea* clădirii denumită astăzi **Palatul Patriarhiei**, construită de Statul Român la începutul secolului al XX-lea pe locul fostei săli a Adunării Deputaților de pe Dealul Mitropoliei din București. Vechea sală a Adunării Deputaților cu terenul aferent aparținut Mitropoliei Țării Românești, care își avea sediul în clădirile ce inconjurau actuala catedrală de pe Dealul Mitropoliei, după cum dovedesc hrisoavele vremii. Ansamblul acesta de clădiri, format din **Catedrala Patriarhală, Reședința Patriarhală și Palatul Patriarhiei**, este așezat pe vatra mănăstirii „Sfinții Împarați Constantin și Elena”, ctitorie și danie domnească făcută Mitropoliei Țării Românești de Constantin Vodă Șerban (1654-1658). Palatul Patriarhiei este construit după planurile arhitectului Dimitrie Maimarolu, fiind prima lucrare de beton armat din țară.

Excursia a continuat cu vizitarea **Centrul Bucureștiului**, incluzând aici **Centru Istoric** sau **Bucureștii Vechi**, cu multe clădiri foarte vechi și mulți turiști impresionați de ceea ce văd. Am trecut pe lângă **Hanul lui Manuc**, una dintre cele mai vechi clădiri din Centrul Istoric, construit de către Manuc Bei în anul 1808, o clădire interesantă cu multe pavilioane, pivnițe, terase, dar și peste 100 de camere la etaj. Clădirea **Băncii Naționale a României** este cu adevărat monumentală, construită între anii 1883 și 1900, păstrează liniile Renașterii, a fost proiectată de către arhitecți francezi și construită de către români, în principal cu materii prime din țară. Centrul Istoric al Bucureștilor este superb, cele câteva ore de plimbare nu sunt de ajuns de a profita de întâlnirea cu istoria.

A urmat vizita la **Palatul Parlamentului** București, (cunoscut înainte de revoluție sub numele de *Casa Republicii* sau *Casa Poporului*), măsoară 270 m pe 240 m, 86

m înălțime, și 92 m sub pământ. Are 9 nivele la suprafață și alte 9 subterane. Conform World Records Academy, Palatul Parlamentului este a doua cea mai mare clădire administrativă pentru uz civil ca suprafață din lume, și cea mai scumpă clădire administrativă și cea mai grea clădire din lume. Clădirea Palatului Parlamentului este situată în partea centrală a Bucureștiului, pe locul care astăzi se cheamă Dealul Arsenalului, încadrat de strada Izvor la vest și nord-vest, Bulevardul Națiunile Unite spre nord, Bulevardul Libertății la est și Calea 13 Septembrie la sud. Dealul pe care se află astăzi Palatul Parlamentului este în general o creație a naturii, având o înălțime inițială de 18 m, dar partea dinspre Bulevardul Libertății este înălțată în mod artificial. Palatul este deschis vizitării de către turiști și oferă și programe de vizitare în mai multe limbi de circulație internațională.

Următorul edificiu a fost **Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”**, una dintre cele mai vechi instituții de cercetare a biodiversității, de educare și culturalizare a publicului. Este, în același timp și una dintre cele mai cunoscute și apreciate „baze de date” prin colecțiile Muzeului, unele dintre ele valori ale tezaurului mondial. Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” este organizat pe 3 niveluri: demisolul, având ca tematică *Biodiversitatea României*, parterul cu tematica *Fauna mondială* și etajul unde tematicile sunt diverse și extrem de interesante. Ajunși la Muzeu în holul de la intrare am fost flancați de elefanți prin cele două trofee de elefanți africani ce ne duc cu gândul la călduroasa Africa și uimiți de ochii unui mastodont american, o piesă fosilă reprezentivă prin talie și importanță. Intrasem în atmosfera de „muzeu” și am înțeles dualitatea măreției și fragilității lumii animale.

A început ziua a doua cu vizite a mai multor obiective turistice din mun. Târgoviște, județul Dâmbovița – **Ansamblul Monumental Curtea Domnească, Mănăstirea Stelea**, o mănăstire ortodoxă de călugări, datată din sec. XV-XVI, **Muzeul de Artă**, situat pe Calea Domnească în imediata vecinătate a Muzeului de Istorie și a Curții Domnești, unul dintre importantele monumente ale orașului de la sfârșitul secolului al XIX-lea și **Școala de Ofițeri de Cavalerie Ferdinand I**, pe frontispiciul căreia era sugerat motto-ul: „Ofițerul de cavalerie trebuie să fie călăreț și cavaler”. *A urmat o întâlnire de suflet la Universitatea „Valahia” din Târgoviște cu reprezentanții administrației județene, care ne-au relatat despre relațiile de prietenie, ajutor pentru Republica Moldova. Fiecare dintre noi a primit o pungă cu cărți, o surpriză plăcută.*

Apoi am plecat la **Palatul Brâncovenesc din Potlogi** - un nucleu de referință pentru înțelegerea arhitecturii brâncovenești, prin structura arhitectonică și plastica decorativă. Palatul a fost construit la inițiativa domnitorului Constantin Brâncoveanu în anul 1698, având în vedere că acesta se oprea deseori prin sat, în drumurile sale București – Târgoviște. Brâncoveanu își avea reședința de vară la Târgoviște, iar cea de iarnă la București. *Curtea a fost împărțită după obiceiul vremii în trei segmente, separate între ele prin ziduri și cladiri anexe: curtea de primire care leagă poarta principală de incinta palatului, curtea de serviciu, destinată gospodăriei, iar la nord se aflau grădinile palatului.* Alături, având curte separată, se găsește biserica cu hramul Sfântul Dumitru, ctitorie a Brâncoveanului ridicată în anul 1683. Doamna care ne-a întâmpinat și dus la plimbare prin Palat a vorbit cu o deosebită pasiune despre timpurile domniei lui Constantin Brâncoveanu, demonstrându-ne vitrine unde erau etalate diferite obiecte și copii după documente vechi. Ca o curiozitate, am aflat că **potlogul** era o bucată de material folosită de cizmari pentru a petici încălțăminte.

Ziua s-a încheiat cu o excursie la Mănăstirea de maici de la Dealu, ctitorie a domnitorului Radu cel Mare. Mănăstirea există din anul 1431 și se află în nord-vestul localității Târgoviște pe un deal din preajma cursului lalomiței. La intrare ni s-au întipărit cuvintele alese „Pace celor ce vin, Bucurie celor ce au rămas și Binecuvântare celor ce pleacă mai departe”.

În aceeași seară în sala festivă a Universității „Valahia” din Târgoviște a avut loc o întâlnire cu promotorul istoriei naționale, istoricul și scriitorul Vasile Lupașc, căruia ea reușit să ne transfere în trecutul țării noastre, relatându-ne despre filmul ce va fi lansat pe 24 septembrie anul acesta „Istorie despre Vlad Voievod Draculea”. După discuții fierbinți pe marginea materialului demonstrat fiecare spectator a primit în dar de la autor câte un audio-book „Furia Zimbrului” în lectura actorilor români Marcel Iureș și Mircea Albulescu. Această carte audio este „o poveste de adevăr și sânge a unei generații cu aripi de foc ce a clădit Țara românilor”, menționează scriitorul. „Nu vede nimeni cum își duce Ștefan coroana ... nu cu fală deșartă sau cu dor de agoniseală, ci cu trudă smerită, ca pe o stigmată sângerândă a Mântuitorului nostru Iisus Hristos.” (fragment din cartea „Furia Zimbrului”).

Ziua a treia a început cu vizita mănăstirii ortodoxe **Curtea de Argeș**, unul din cele mai celebre monumente de arhitectură din România, construită de domnul Țării Românești Neagoe Basarab pe locul vechii mitropolii în sec. al XVI-lea. În biserica episcopală a mănăstirii se află moaștele Sfintei Mucenițe Filofteia care vegheză țara de peste 600 de ani, dând tămăduiri de tot felul de boli celor ce vin cu credință să se închine. Mănăstirea Curtea de Argeș este și necropolă regală, începând cu anul 1914, aici fiind înmormântați regii și reginele României: Carol I și Elisabeta, Ferdinand și Maria, Carol al II-lea și Majestatea Sa Regina Ana, soția Regelui Mihai I al României. Complexul monastic găzduise în ziua frumoasă de august mii de vizitatori care ascultau cu fețele luminate o slujbă de duminică nemaipomenit de încântătoare ce îți alina sufletul.

Mai târziu am pornit spre munții **Făgăraș**, cei mai înalți munți din România. Ne aștepta un traseu spectaculos cu numeroase serpentine care este deschis doar în perioada iulie – octombrie din cauza căderilor masive de zăpadă și a riscului de avalanșă. Un moment nemaipomenit de captivant a fost apariția în drumul nostru a lacului de acumulare Vidraru. Am admirat cel mai înalt baraj din România – Barajul Vidraru, dat în folosință în anul 1966. Era o privescătoare fermecătoare – o îmbinare dintre masivul rece de piatră, apa limpede și verdele viu al pădurii, totul înconjurat de munții seculari. *Cu inima în dinți* am urcat mai departe în munți. Am traversat tunelul ce străbătea muntele. Drumul prin tunel a parut extrem de lung. Slab luminat, plin de automobile, totul ne atrăgea și în același timp ne doream cu toții să ieșim cât mai repede spre lumină. După tunel a început coborârea. Piscurile montane deveneau tot mai mici, pădurea tot mai deasă iar aerul a început să se incalzească.

După vizita Masivului Făgăraș, am ajuns și în **Centrul Vechi din Brașov**, oraș de vis, care reprezintă o atracție irezistibilă pentru turiștii care vizitează sau sunt în trecere prin frumosul oraș de sub poalele Tampei. Aici am cunoscut: Piața Sfatului și clădirile vechi care datează din secolul al XV-lea, Muzeul de Istorie, Granarul Brașovului, Biserica Neagră.

Seara obosiți, dar emoționați până la maxim, am pornit acasă spre Republica Moldova cu speranța că vom mai reveni pentru a vedea și alte peisaje de neuitat. Am trăit deosebite emoții, zile pline de evenimente, amintiri pe viață. Totul a fost perfect, nu ne-a lipsit nimic. Am avut parte de mult mai mult decât ne-am fi putut imagina. Mulțumim din suflet organizatorilor pentru toată amabilitatea, efortul depus și confortul acordat.

Referințe bibliografice:

1. <http://www.crestinortodox.ro/biserici-manastiri/catedrala-patriarhala-bucuresti-67822.html>
2. https://ro.wikipedia.org/wiki/Catedrala_Patriarhal%C4%83_din_Bucure%C8%99ti
3. <http://cic.cdep.ro/>
4. https://ro.wikipedia.org/wiki/Palatul_Parlamentului
5. <http://www.antipa.ro/>
6. https://ro.wikipedia.org/wiki/Muzeul_Na%C8%9Bional_de_Istorie_Natural%C4%83_%E2%80%9EGrigore_Antipa%E2%80%9D
7. <http://www.muzeedambovitene.ro/index.php/curtea-domneasca-targoviste>
8. <http://www.ansamblulbrancovenescpotlogi.ro/ro/>
9. https://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83n%C4%83stirea_Curtea_de_Arge%C8%99
10. https://ro.wikipedia.org/wiki/Mun%C8%9Bii_F%C4%83g%C4%83ra%C8%99
11. <http://www.centruturistic.ro/brasov/centrul-vechi-brasov-id57.html>

VALOROȘI INSTRUMENTIȘTI ROMÂNI

VALUABLE RUMANIAN INSTRUMENTALISTS

ELENA ȚURCAN

Abstract: *The article is as a family album that cover the life's chronology and the creative activity of many famous violins and valuable Romanian instrumentalists. It is a memory and remembrance lesson of those who were and are Romanian rhapsodes of music.*

Key words: *musicians, instrumentalists, instrumental music, Republic of Moldova, România*

„Atât suntem oameni, cât nu uităm” **Nicolae Botgros**

Istoria își scrie povestea cu noblețe și profesionalism. Moldovenii și-au cântat bucuriile și necazurile de-a lungul istoriei și au găsit în muzica lăutărească una dintre puținele alinări. Experiența perceptivă acumulată de-a lungul anilor, marcată de efervescenta cântecului popular, imaginea vie a lăutarilor, pitorescul și farmecul fanfarelor și tarafurilor din Moldova, constituie elementele definitorii în procesul formării concepțiilor estetice la poporul nostru. „Majoritatea lăutarilor din țara noastră au fost de origine romă și acest lucru nu miră pe nimeni. Țiganii erau singurii care erau chemați la cheful pentru a le anima. Iar acest lucru îl făceau cel mai des folosind scripcă, care a fost cel mai folosit instrument la petreceri. Nu exista petrecere fără lăutari, iar aceștia proveneau din rândul țiganilor și nu era nicio rușine, era ceva normal. De-a lungul anilor, unii dintre acești interpreți de muzică populară și-au câștigat o reputație de neregalat, asemănătoare chiar cu cea a unor vedete ale teatrului de atunci și nu numai. Unii dintre acești interpreți au intrat și chiar au reușit să rămână în istoria muzicii populare, fiind acum văzuți și dați ca exemple”.[1]

Astfel, atașamentul pentru cântecul popular și rapsozii săi, sentimentul de venerație și respect pentru geniul muzical al poporului ne permit, după cum remarcă muzicologul E. Tcaci, să înțelegem „unul dintre izvoarele importante ale creației poporului nostru. Aceasta reflectă, în nuanțe subtile și diferențiate, autenticitatea prototipului folcloric, „coloritul musical moldovenesc”, simbioza specifică dintre elementele culturii muzicale tradiționale și viziunea componistică modernă”.[2]

Expoziția on-line „Valoroși instrumentiști români” organizată de Oficiul Documente muzicale a BȘ USARB este ca un album de familie care începe cu Ignat Bratu, vestit lăutar din Chișinău, au fost analizați, pe rând: Serghei Lunchevici, violonist și dirijor al orchestrei „Fluieraș”, compozitor, actor de cinema; Petre Zaharia, fluieraș, naist, taragotist, cavalist și clarinetist; Ion Carai, perfect și desăvârșit trompetist; Victor Postolache, un acordeonist expresiv, care cunoștea frumosul, personalitate puternică, mereu neobosit pentru a susține lumina muzicii; Gheorghe Macarov, un violonist care cânta cu mare suflet; Valeriu Hanganu, renumitul trompetist basarabean; Serghei Pojar, muzician, ziarist, pedagog și compozitor, unul dintre cei mai reprezentativi critici de artă muzicală ai ultimelor decenii ale secolului trecut; Gheorghe Pașoalcă, violonist nemaipomenit; Valentin Platonov, țambalagist, Gheorghe Angheluș, mare violonist și folclorist. Toți marii lăutari menționați în această expoziție nu sunt doar un „pomelnic” al celor duși, ci este o aducere aminte, un ecou discret. „Acești oameni sunt de o modestie fabuloasă, au un talent înnăscut, fantastic, minte nemaipomenit de tare, le umblă mîntea fabulos și este ceva cu totul unic să încerci să le deschizi inima”.[3]

„Îmi dau seama că noi nu mai avem lăutari, generația tânără n-o să aibă ceea ce

au avut vechii lăutari. Nu au comportamentul și nici spiritualitatea aceea. Trebuie să le deprindă, dar nu au de la cine. Tinerii cântă ceea ce aud la radio sau pe CD. Îi aud pe lăutarii din România - sigur că acolo se cântă un pic altfel, dar muzica lăutărească autohtonă, pe care am avut-o, tinerii nu au de unde să o asculte, să o deprindă, nu au nici măcar acces la înregistrări. Le tot vorbesc colegilor mei despre tradițiile cele frumoase pe care le-am avut, care trec prin sânge, prin vene. Tatăl meu vedea în fiecare muzicant o comoară. Uite, trebuie să faci asta, asta și asta... Era un bun pedagog. Multă lăutărie am deprins de la tata și de la lăutarii noștri din sudul Moldovei. După asta am făcut școală bună la Edineț, în nordul Moldovei, unde am cunoscut mulți lăutari, deosebiți. Nu uit niciodată glumele pe care le făceau lăutarii – erau glume „profesionale”, făcute cu tâlc, nu cu ură și cu sfadă cum se face acuma. Erau glume „cantabile”, spirituale” ne remarcă Nicolae Botgros.

Văzând importanța reală a lucrurilor, încărcătura sfântă, „Lăutarii” lui Nicolae Botgros vin cu strigăt de salvare a Binelui și Frumosului. Ei intenționează să instaleze monumente pe mormintele lăutarilor din republică. Să ofere cea mai frumoasă lecție despre memoria și amintirea celor care au fost rapsozii muzicii populare basarabene. Primul a fost instalat la Soroca, pe mormântul lui Victor Postolachi. „Aici, zace marele nostru profesor. Să fie această pomană primită din partea orchestrei pe care o conduc și a familiei mele. Suntem mulți discipoli de-ai lui în orchestră și, plecând la drum, cântărim lucrurile, așa cum făcea el. Ne amintim lucruri haioase, frumoase care ne-au unit. Ceea ce a lăsat Victor Postolache în inimile noastre nu a lăsat niciun academician, istoric, mare savant. Victor Postolache, ca și ceilalți lăutari, au turnat în suflete infinitul muzicii, au mângâiat oamenii, le-au făcut viața frumoasă și le-au dat speranța de viață. Să ne gândim mereu la ei cu un gând pur și să ne rugăm pentru sufletele lor”. [4] Este chemarea făcută de Nicolae Botgros acum câțiva ani. Ideia a finisat cu peste 10 monumente instalate pe teritoriul Republicii Moldova la mormintele lăutarilor basarabeni. Și se termină expoziția cu Gheorghe Zamfir, naist virtuoz și compozitor român; Ion Zaharia, flautist, binecuvântat de Dumnezeu, compozitor și profesor universitar; Vasile Iovu, naist, flautist, artist al poporului; Nicolae Botgros, artist, violonist, dirijor al orchestrei de muzică populară „Lăutarii”; dar și ceva mai tineri Vitalie și Vasile Advahov, Ilian Gîrneț cel care a fost numit „Oistrăh al Moldovei”.

Fiecare dintre acești lăutari ai Moldovei au fost apreciați la timpul lor. Unul dintre ei, fără îndoială este, **Ignat Bratu**, (n. [19--?], Chișinău - d.1993) „Pe nenea Ignat Bratu îl știe o lume întreagă - marele lăutar, actor, muzician-violonist - a fost un om care ne-a dat o educație extraordinară. Cine a cântat cu nenea Ignat a primit o educație solidă. Mare om de omenie care ne-a lăsat o școală populară lăutărească și omenească de a ne comporta. Mă întreba întotdeauna cum o mai duc muzicanții. Când veneam din România, întreba ce face Budală, ce face cutare, dacă am fost pe la mormântul lui Toni Iordache, al lui Drăgoi... El a făcut școală împreună cu tatăl meu, la liceul de muzică din Iași, și cunoștea cercul celor mai mari muzicanți” spune Nicolae Botgros[4]. Absolvește liceul de muzică din Iași, România. A cântat în orchestrele „Fluieraș”, „Joc”, „Folclor” și la „Cramă”. S-a filmat în filmele „Codrii” în anul 1967 și „Podurile” din anul 1973 la „Moldova-Film” cu regizorul Vasile Pascaru, după I. C. Ciobanu.

Sergei Lunchevici (n. 29.04.1934, Chișinău – d.15.08.1995, Chișinău). „Tatăl lui era vatman, mama-controloare în același tramvai. Sergei și-a manifestat dragostea pentru muzică din fragedă copilărie, la auzul muzicii vibra întreaga lui ființă, la 6 ani le-a declarat părinților, că va deveni muzician. Dacă în oraș venea vreo trupă de lăutari, Sergei trebuia căutat

la o margine a Chișinăului. Începe să studieze vioara cu profesorul Vilic. În anul 1953 absoluește Școala de Muzică, la G. Gerșfeld. Adesea la școală compunea pe ascuns muzică. Între anii 1952-1957 este la Conservatorul „G. Musicescu”, Chișinău cu profesorul Iosif Dailis (vioară) și Boris Miliutin (dirijat orchestră, 1958). Începând cu anul 1955 este violonist în Orchestra de muzică populară a Filarmonicii din Moldova, care a fost apoi redenumită în „Fluieraș”. În anul 1958 devine conducător artistic și dirijor al orchestrei, înlocuindu-l la acest post pe D. Fedov. El a fost cel mai tânăr artist distins cu titlul Artist Emerit al Republicii Moldova (la numai 25 de ani). Debutul în rolul lui Toma Alistar, filmul „Lăutarii” de Emil Loteanu a fost în anul 1967. Cele mai mari pasiuni ale sale erau culegerea folclorului și interpretarea muzicii populare moldovenești. Talentul sau a fost unul plinar, a compus cântece și muzică, inclusiv pentru filme, a făcut aranjamente pentru orchestră. Concertele sale erau adevărate sărbători ale sufletului și pe bună dreptate S. Lunchevici este numit „ultimul lăutar”. A cucerit inimile multor spectatori din întreaga lume începând cu Birmania și până în America Latină, din Africa și până în Europa, indiferent dacă interpreta „Jalea țiganului” sau vreo piesă clasică. Chiar dacă maestrul nu a avut ocazia să predea în vreo instituție de învățământ, talentul său de dascăl și pedagog este de necontestat, are mulți discipoli. Serghei Lunchevici rămâne unul dintre vioriștii și dirijorii de frunte ai Republicii Moldova din cea de-a doua jumătate a secolului al XX-lea.[5] Serghei Lunchevici a conferit orchestrei „Fluieraș” un stil inconfundabil, o tehnică interpretativă extraordinară. Pe parcursul aflării la pupitrul orchestrei, distinsul violonist și dirijor a menținut nivelul înalt de interpretare. Printre numeroasele sale pasiuni un loc special îl ocupa vânătoria și pescuitul. El este autorul Dicționarului vânătorului și pescarului, până de curând unica carte de acest fel editată în Republica Moldova. Printre titluri și premiile sale în anul 1965 primește Artist emerit al Republicii Moldova, anul 1966 Artist al Poporului din RSSM, anul 1967 Laureat al Premiului de Stat al RSSM, la 1967 decorat cu Ordinul Drapelului Roșu al Muncii, în anul 1976 Artist al Poporului din URSS și în anul 1993 Ordinul Republicii Moldova. A cântat în ansamblu cu: G. Strahilevici, A. Botoșanu, E. Lica, T. Ciobanu, G. Eșanu, P. Îgoveț, P. Zaharia, Ș. Zaraf, A. Heraru, D. Fedov, L. Cocea, Z. Julea, V. Golomoz, A. Istrati, I. Patlajan, Gh. Sinescu, V. Marin, T. Radu, G. Usaci, M. Bieșu, V. Baranov, P. Bradu, V. Copacinschi, M. Țurcanu, B. Aurovschi, E. Chițiș, D. Căldare-Balan, N. Sulac, I. Carai, G. Banariuc ș.a. Ca actor s-a filmat în filmele „Mariana”, anul 1967 – Ernest și „Lăutarii” în anul 1971 - Toma Alistar. A încercat compoziția în „Poienile roșii”, 1966 - compozitor, în colaborare cu I. Burdin. În anul 2003 a fost luată decizia ca Filarmonica Națională să-i poarte numele. În 2014 Poșta Moldovei a editat marca Serghei Lunchevici.

„Fondată în 1940, în decursul celor circa 76 ani de activitate Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” a devenit cea mai importantă instituție de concert din Republica Moldova desfășurând o amplă activitate în diverse direcții: muzica academică, populară, muzica ușoară și jazz. La Filarmonica Națională și-au început activitatea cele mai reprezentative colective, printre care se numără ansamblurile „Joc”, „Fluieraș”, „Lăutarii”, personalități notorii ale culturii muzicale moldovenești, așa ca Timofei Gurtovoi, Veronica Garștea, Boris Miliutin, Dumitru Goia, Ghita Strahilevici, Serghei Lunchevici, Vladimir Curbet, Victor Copacinschi, Nicolae Botgros, au contribuit la formarea istoricului Filarmonicii”.[6]

„Vioara sa emite un sunet de o intensitate vibrantă, de o nuanță catifelată aleasă, ce exprimă convingător și inspirat un gând muzical, o imagine, o dispoziție. Probabil, este unul dintre puțini violoniști, pentru care încrederea în forțele proprii e mai presus decât calitățile sonore ale instrumentului. Ai impresia, că poate emite sunete catifelte din dintr-o vioară-jucărie. Din păcate, și aceasta nu pot să n-o spun, „Balada” lui Ciprian

Porumbescu a rămas ultima creație, în care vioara lui Serghei Lunchevici a atins culmile perfecțiunii, și de atunci ea continuă să tacă... ”[7]

A fost un Barbu Lăutaru, / A fost un lăncu Perja, / A fost un cântec, / 'Nalt cât Luceafărul, / Lung cât Nistrul, / Adânc cât fântâna lui Pahoma, / Este un Serghei Lunchevici, / Este un cântec, / 'Nalt cât Luceafărul, / Lung cât Nistrul, / Adânc cât fântâna lui Pahoma... / Gh. Ciocoi

Petre Zaharia (n. 01.07.1934, Hoginești, Orhei – d. 11.12.1989, Cimitirul Doina Chișinău) cântă la fluieraș, nai, taragot, caval și clarinet. „Interpret autodidact, mare clarinetist, dar la fluiere a fost de neântrecut. Cântă băieții la fluiere, extraordinar, profesionist, dar fluierele lui Zaharia, fără dop, care se auzea într-o țară întreagă, nu-l mai aud niciodată. Cânta la taragot. Nu numai cânta, dar și le confecționa singur. Naiul lui Petre Zaharia a devenit cel mai bun în tot spațiul românesc. Nici în România, nici la noi nu se mai fac naiuri ca ale lui. Rămâne în sufletul tuturor celor care l-au cunoscut un lăutar și un muzicant de forță”. [4]

Petre Zaharia, „a cules așa-zis din primele mâini nectarul melodiilor populare și le-a dat o nouă viață în activitatea profesionistă în calitate de solist al orchestrei de muzică populară „Fluieraș”(1952-1975) și „Lăutarii” (1976-1978) ale Filarmonicii din Chișinău. A interpretat la fluiere *Polca moldovenească, Tropățica, Hora și Sârba*. Fiind cunoscut pe atunci cu *Doina și Bătuta din Giurgiulești* (fluiere), a cucerit publicul și prin măiestria sa de a cânta la caval. Acest interpret de seamă a căutat mereu să remarce bogăția și splendoarea melodiilor folclorice moștenite din trecutul neamului, dar aduse pe un făgaș nou al simțului și tehnicii de interpretare la tilincă”. [8] În anul 1957 cucerește medalia de aur la Festivalul mondial al tineretului și studenților din Moscova și în anul 1970 primește artist emerit din Republica Moldova”. [9]

Ion Carai (n. 25.02.1936 s. Starie Kazaci, Cetatea Alba) un perfect și desăvârșit trompetist. În anul 1942 „taică-său, Damian Carai, i-a pus trompeta în mână și i-a spus: Să cânti cum cântă neamul nostru. La ceva timp, în anul 1965 înfiripează o fanfară de toată frumusețea, pune temelie orchestrei din Hîncești. „Ion Carai, marele lăutar, cu trompeta sa, a ajuns prin anii 1967-1968 la un nivel nemaivăzut. El cânta altfel, a ajuns la un alt nivel, așa cum cânta N. Sulac, Gh. Eșanu, T. Ciobanu ... A intrat în sufletele oamenilor. A cântat cu trompeta sa, într-un fel, cu vorbe, fiindcă nu cânta numai piese instrumentale, dar și ale cântăreților. Avea o notă aparte, nici azi nimeni nu știe secretul acelei note”. [4] Lucrează din anii 1968-1971 la „Fluieraș”, apoi anii 1972-1976 la Orchestra de muzică populară „Folclor” a Radiodifuziunii. Tot atunci între anii 1976-1986 cu „Miorița”, dirijor Vasile Goia. Din anii 1986-1990 cu „Potcoava”. Din anul 1995 cântă în restaurantul „Viena” din București. Iar în anul 1998 primește ordinul „Gloria muncii”. „S-a format o școală Ion Carai, au înșușit-o excelenții săi succesori-trompetiști Vladimir Duminică (Chișinău), Adam Stîngă (Cahul), Simion Tîrșu (Edineț), Vădim Coman (Glodeni). Acești tineri muzicanți au învățat de la maestrul Ion Carai, tot așa cum dânsul, la rându-i, a înșușit arta marilor lăutari Marcel Budală, Ilie Udilă, Florea Cioacă din România, apoi a celora din altă parte a Prutului - Nicolae Banu și Mechiu Ciobanu din Edineț”. [4] „Cel care îl ascultă pentru prima dată ar putea bănui că acest perfect, desăvârșit trompetist ar avea niște școli, academii mari în ale muzicii, nebănuind că autorul sclipitoarelor perle care completează astăzi fonoteca de aur a Radioteleviziunii Naționale din Chișinău a terminat, doar niște cursuri la Odesa. Și atât. În rest, cea mai mare Universitate i-a fost și rămas talentul de la natură, alimentat și fructificat de o muncă istovitoare și incontinuuă” spune Nicolae Botgros. „Un om extraordinar,

prietenos, săritor la nevoie și avea un gust aparte în alegerea repertoriului” remarcă Zinaida Julea. „Trompetistul era autodidact, venit în orchestra „Folclor” nu cunoștea notele, iar ca să le învețe i-a luat puțin timp, a fost cel mai bun trompetist din istoria lăutărească a Moldovei” zice Nicolae Glib. „Cântă atât de dulce, încât îmi vine să-mi iau trompeta de la gură. Nota lui Carai nu o are însă nimeni. Dumnezeu i-a dat un secret, un har pe care nu-l dă la toți” spunea Valeriu Hanganu. În anul 2002 Ion Carai marturisea: „La viața mea, am cântat în toată lumea - Europa, Japonia, SUA, America Latină. Am cântat la toată lumea moldovenește, nu țigănește. Ei nu știau că sunt țigan, am slujit poporul nostru și acum mor de foame”. În pofidă la toate, lăutarul Ion Carai și-a făcut un nume bine imprimat în memoria și conștiința melomanilor și admiratorilor de folclor, prin astfel de bucăți muzicale de rezistență, cum ar fi *Hora lăutărească, Doina, Pe urmele dorului, Sârba lui Carai, Hora, La poarta nunului*. Ion Carai, supranumit „tatăl” trompetiștilor din Moldova și aportul său la formarea școlii lăutărești de trompetă din Moldova este inestimabil, iar stilul său de interpretare, inconfundabil”.[10]

Victor Postolache (n. 1936, Rediu Mare, Dondușeni – d. 15.11.2007, Soroca). „La o margine de țară, într-un sat cu vestiți lăutari, în familia lui Tudor și Sofiei Postolachi s-a născut un băiețel. Și creștea cu dor și drag de lume, furat de frumusețea muzicii populare, ce răsuna pe la nunți, cumătrii și în casa părinților. Prinse a încerca instrumentele muzicale. I se lipi de inimă acordeonul. Îl ascultau și se minunau de glasul clapelor năzdrăvane. Căci cântecul lui era poveste. Copilul, în ochii căruia sclipeau lumini cerești atunci când asculta, interpreta cântecul popular, a ajuns mare profesor, conducător de orchestră la Colegiul de Arte din Soroca. Venit dintr-o zonă folclorică încărcată cu nestemate, a dus cântecul așa cum l-a primit la baștină – curat și transmis nealterat. Vom nota că la Rediu Mare, tradiția cântecului popular are atâta culoare și spontaneitate, cum nu găsești în altă parte. El a fost una din șansele mari pe care le-au avut mulți dintre învățăceii săi. Și elevul de ieri N.Botgros spune: „Pentru mine, el a fost și dascăl, și părinte, și prieten. Calitățile dumisale de organizator, distinsa sa colegialitate l-au așezat în fruntea orchestrei în care cântam și eu, și soția mea. Îi plăcea la nebunie muzica lăutărească. Deseori venea și mă lua în miez de noapte ca să mergem să cântăm sau să ascultăm adevărați lăutari. Îi veneau în ospeție lăutari de la Chișinău, Edineț, Rediu Mare. A fost un mare pedagog. Avea darul de la Dumnezeu de a convinge. Putea lămuri în așa fel ca noi să prindem dintr-odată. Ne-a predat aranjamentele muzicale, orchestrația și dirijarea orchestrei. Simțeam acea căldură și dragoste care mustea în interior, dar pe care, așa ca un părinte adevărat, nu ne-o arăta”. Acesta a fost Victor Postolachi, care a trăit în muzica populară, a respirat cu ea. Misterul dragostei l-a trăit în cântec. Doamna Elena, soția lui, ne spunea: „Muzica a fost pentru el Dumnezeu, familie, bucurie, durere, leac. A fost viața lui. Aflat pe patul de suferință, zile și nopți, asculta o muzică plină de armonii. Adesea îl surprindeam cu mâna în aer. Dirija...” Muzica a fost toată averea lui. N-a adunat comori și n-a avut cont în bancă, a murit în sărăcie. Dacă moartea nu l-ar fi doborât, ar mai fi avut încă multe de spus în muzică, ar mai fi avut încă multe de dăruit fiului Costel și tuturor celor pentru care a trăit și a muncit. „Aș vrea să las urmă prin cântecele de la baștina mea. Dumnezeu a fost deosebit de generos cu mine și m-a binecuvântat să mă nasc într-un sat cu lăutari frumoși, ce transmit oamenilor bucuria, să trăiesc printre ei și să pot prelua bucuriile și tristețile lor, iar apoi să le interpretez la acordeon. În aceste minunate bijuterii de la Rediu Mare mă întregesc ca suflet și ca om.” Și tot de acolo, vine ca raza ce alunecă prin nor și marea dragoste de cântec a fiului său, care este convins că tata îl urmărește din locul lui de veșnică odihnă și-i dă putere, curaj pentru a învinge dorul greu și jalea multă. Cine știe, dacă nu ar fi venit din satul acesta, ar mai

fi fost Victor Postolachi, profesorul lui Botgros, pentru că nu ar fi avut zestrea de suflet pe care i-a dăruit-o satul? Iar el, la rândul său, a dăruit-o discipolilor. Viața celor doi artiști s-ar putea asemăna cu o frescă senină din biserică. Elogiind amintirea dascălului, cu drag de publicul spectator, maestrul Nicolae Botgros, când vine la Soroca, își scoate sufletul și-l pune pe strunele vioarei sale, făcându-i pe cei care îl ascultă mai buni, mai iertători..."[11] „Om emerit al Republicii Moldova. El a crescut mulți acordeoniști, că și el era bun. Cine a făcut școala lui a avut o ușurință de a cânta. Foarte multe din gesturile mele, la dirijare, sunt învățate de la Victor Postolache. Nu copiate, cum se întâmplă în ziua de azi, ci învățate. În ziua de azi puțini învață, mulți copie spune Nicolae Botgros”. [12] Admiratorii muzicii populare au parte de un concert fastuos la Palatul de Cultură din or. Soroca. Aici se desfășoară în decembrie festivalul „Victor Postolache”. Publicul este delectat cu muzică instrumentală dar și de tineri vocaliști, în fruntea juriului este chiar maestrul Nicolae Botgros, discipolul lui Victor Postolachi.

Gheorghe Macarov (n. 12.09.1950 – d. 7.06.2007), un alt instrumentist care a plecat la Domnul la doar 57 de ani, a lucrat în orchestra „Folclor”, apoi în „Lăutarii”. Este vărul lui Nicolae Botgros. Tatăl lui Gheorghe era un violonist cunoscut, Gheorghe Verșină. „Cântam împreună pe la petreceri, la armată, cumătrii, până când am ajuns și la nunți. O tobă și o vioară. Eu am avut 2 frați și 5 surori, dar el îmi era ca un frate. A cântat în „Lăutarii” violonistul nostru mai mult de 16 ani până aproape de ultimele zile. Ultimul lui spectacol a fost la Sibiu, la festivalul „Vară, vară, primăvară”, și acolo s-a simțit rău. S-a retras după culise. Cu mare greu l-am adus acasă. În 3 săptămâni s-a dus în pământ, săracul. Cânta foarte des la un restaurant din Chișinău, era un om blând și știa să între în voie la fiecare, oamenii veneau să-l asculte. Astăzi nu-l mai putem asculta”.[4]

Valeriu Hanganu (n. 14.04.1961 s. Cuciulia, r. Cantemir, Basarabia – d. 20.12.1991 Chișinău). S-a îndrăgostit enorm de muzica populară, încă din copilărie. A primit cadoul tatălui, chiar dacă era o trompetă veche, de doar două ruble, avea să-i devină cea mai de preț bijuterie. Exersează primii pași spre cucerirea publicului cu bătrâna lui trompetă. Cânta, iar vecinii, se adunau să-l asculte cum reușea să facă dintr-un instrument fără vlagă, o unealtă profesionistă de a aduna aplauze și îndrăgire. În anul 1976 vine la Colegiul de muzică din or. Bălți, avându-l ca profesor pe Vasile Chironda. La admitere, comisia a rămas fermecată de potențialul său, iar Valerică avea să nu dezamăgească părerile nici măcar într-o zi, progresele sale fiind remarcate de toți colegii și de profesorii acestei școli, printre care se număra și maestrul Ion Dascăl, dirijor al orchestrei „Mugurel”. La anul 1980 este cel mai bun punctat trompetist la Conservatorul din Chișinău. Aici l-a avut profesor pe marele Nestor Ciobanu. Ion Dascăl l-a dus la maestrul Dumitru Blajinu, pe atunci dirijorul orchestrei „Folclor”. Fără să descrie prea mult cine este, ce capacități are, la ce stadiu a ajuns, Valeriu primește o partitură de vioară foarte grea, pe care nimeni nu o mai cântase. Trompeta lui Hanganu l-a uimit într-o clipită pe marele dirijor. Între anii 1986-1991 cântă cu „Luătarii”, condusă de Nicolae Botgros.”[4] La Conservator a cunoscut-o pe doamna Liuba Hanganu, cea care avea să-i devină mai apoi soție. Bucuria lui cea mare a venit o dată cu nașterea fiului său, Dumitru Hanganu, de care avea să se bucure doar 6 ani. „Valeriu Hanganu a fost un trompetist mare de tot. Am spus că dacă la noi timp de 100 de ani se mai naște un trompetist ca Valeriu Hanganu, înseamnă că suntem foarte norocoși. Cântă băieții la trompetă, păcat de zis, toți cântă bine, avem mari trompetiști – Simion Tîrșu, Vladimir Duminiță, Nicolae Robu, mulți trompetiști care cântă extraordinar de frumos. Suflarea lui Valeriu Hanganu, nu o are

nimeni, fiindcă acesta a fost născut pentru trompetă”.[13] În urma lui a rămas Dumitru Hanganu, care-i duce mai departe zestrea muzicală, fiind un instrumentist de nădejde al maestrului Nicolae Botgros, al orchestrei și al întregului popor, iar visele sale sunt adesea vegheate de maestrul Valeriu, călăuzindu-i pașii și luminându-i calea.

Serghei Pojar (n. 22 aprilie 1961 – d. 24 ianuarie 2010, mun. Chișinău). „A absolvit Școala de Muzică „Ștefan Neaga”, din anul 1986 la Conservatorul de Stat „G. Musicesu”. În anul 2006 susține teza de doctor cu tema *Creația lui Mihai Eminescu în muzica compozitorilor din Republica Moldova*. Predă disciplinele istorice și teoretice în unele instituții de învățământ din capitală. A activat la Școala de Arte „V. Poliakov”. Are următoarele studii monografice: *Istoria Chișinăului muzical, Roadele aceluiași arbore, Spre tainele pianismului, Mihai Eminescu și muzica, Baletul lui Eugeniu Doga „Luceafărul”*. Culegeri de romanțe și cântece: *Cui să-i împrumut fericirea, Ce culoare are copilăria?, Sunt minuni pe lume*, etc. A fost un publicist și cronicar activ. Deși a scris preponderent în rusă, publicațiile sale apar în toată mass-media din Moldova. Din anul 1992 este membrul al Uniunii Compozitorilor din Republica Moldova, al Uniunii Jurnaliștilor și al Uniunii Muzicienilor.”[14] În anul „2015, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, elaborează biobibliografia dedicată vieții și operei muzicologului – *Serghei Pojar. Cronicarul vieții muzicale a Moldovei*. Realizată pe baza surselor din presa contemporană, este un prețios instrument de informare. Lucrarea ilustrează activitatea de cercetare în domeniul muzicii, bogată în conținut și variată a acestei personalități unice în domeniul criticii muzicale din Republica Moldova. Avem o retrospectivă a vieții muzicale a Chișinăului și a Moldovei, dar și un bilanț al activității lui Serghei Pojar: muzicolog, compozitor, ziarist, pedagog, lector, „cronicarul vieții muzicale a Moldovei”, așa cum a fost numit în timpul vieții sale. Menționăm, în 2016, biobibliografia a fost premiată cu locul I, la categoria *Biobibliografii* în cadrul Concursului Național „Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științei informării”.[15]

Gheorghe Poșoalcă. „Gheorghe Poșoalcă, fiul lui Gheorghe Zubcov Poșoalcă, lăutar de la Cahul, originar din Manta – așa îi spuneau prin părțile noastre, deși familia lui era Zubcov. Eu am cântat cu el timp de vreo 3-4 ani, când eram copil. El cânta cu formația lui tata, des ne întâlneam pe la nunți prin comunele noastre din sud. A fost un violonist nemaipomenit. Am ridicat, la sud, un monument lui Gheorghe Poșoalcă, marele lăutar, de la care Vladimir Curbet, eu și alții am cules multe piese de la casa de discuri. Multă lume cântă muzică de-a lui Gheorghe Poșoalcă. Am mult material cules de la acest rapsod povestește Nicolai Botgros”. [4]

Valentin Platonov. „Am ridicat un monument la mormântul țambalagiului nostru, Valentin Platonov, care a cântat la noi și în orchestra „Folclor”, Chișinău. Nicolae Botgros” [4]

Gheorghe Angheluș. „La nordul Moldovei am ridicat un monument marelui violonist și folclorist din satul Trebisăuți, Briceni, Gheorghe Angheluș”. Nicolae Botgros.[4]

Albumul continuă cu **Gheorghe Zamfir** (n. 6 aprilie 1941, Găești, Județul Dîmbovița). Exprimându-se artistic printr-un instrument aproape uitat, reușește să cucerească aplauzele întregii planete. Modifică forma, construcția, tehnica naiului, lărgindu-i paleta de interpretare. Introduce naiul

în toate stilurile, genurile muzicale, revoluționând sunetul la scară universală și aducând naiul în atenția publicului modern. Manifestă înclinații muzicale din copilărie, atras de muzica lăutarilor. În anul 1955 la 14 ani, tatăl îl înscrie la Școala de muzică nr. 1 din București, acceptat la clasa de nai a profesorului Fănică Luca, unde demonstrează o abilitate extraordinară. Din anul 1961 la Conservatorul de Muzică „C. Porumbescu” din București, absolvindu-l cu o dublă specializare: Pedagogie (1966) și Dirijorat pentru cor și orchestră (1968). În anul 2005 apără doctoratul, obținând calificativul *summa cum laude* pentru teza *Naiul - geneză, evoluție și semnificație*, coordonată de Gheorghe Oprea. Gheorghe Zamfir aduce schimbări inovatoare naiului românesc de 20 de tuburi, înlocuindu-l cu variante pentru lărgirea domeniului tonal: naiul alto (22 tuburi), tenor (25 tuburi), bas (28 tuburi) și contrabas (30 tuburi - 1972). Obține câte nouă tonuri pentru fiecare tub, prin modificarea ambușurei. Devine posibilă interpretarea melancolică la nai a doinelor, cântecelor de leagăn, bocetelor și chiar a unor inflexiuni ale vocii umane. Își asamblează singur naiurile, din lemn de bambus, și le acordează cu ajutorul unei mici cantități de miere de albine introdusă în tuburi. În anul 2003 confecționează naiul numit *Gigantul*, având 42 tuburi, 1,35 m înălțime și 1,2 m lățime. La anul 1959 obține Premiul I, titlul de laureat pe țară, înregistrează primele compoziții proprii în stil folcloric cu Orchestra Populară a Radiodifuziunii. Între anii 1961-1966 are locul I în numeroase competiții internaționale. La anii 1966-1969 numit Dirijor al Ansamblului folcloric Ciocârlia din București. Începe în anii 1968-1970 turnee în Germania, Elveția, URSS, China, succes impresionant. În anul 1970 înființează Taraf concertistic, susține în 1971, 45 de reprezentații la teatrul de la Gaîté –Montparnasse, Paris, folosind pentru prima oară cele patru naiuri. Concertează în Europa, America de Sud, Canada, SUA, Australia, Japonia, Africa de Sud. În anul 1972 creează stilul Nai-Orgă, lărgind considerabil paleta expresivă de interpretare a naiului. Anul 1976 anunță venirea unui sunet nemaiautântnit până atunci, care îi atrage recunoașterea internațională. Începând cu anul 1982 înregistrează pentru Phillips cu Filarmonica din Monte Carlo. În anul 1984 cântă împreună cu Cvartetul Oxford din Torino. Lucrări camerale cu celebrul Cvartet Enescu, în Franța și Germania. În anul 1986 discul cu repertoriu baroc cu British Chamber Orchestra. Între anii 1988-1990 este primit de trei ori la Vatican. Primul muzician care a cântat în timpul Mizei Papei Ioan Paul al III-lea. După moarte, creează special pentru comemorarea Sa *Conceptul muzical Totus Tuus*, set de piese pentru nai, orgă și grup vocal bărbătesc. Se implică în compunerea coloanei sonore a filmelor: *Once Upon a Time in America*, al regizorului Sergio Leone, *Kill Bill*. În anul 1990 după Revoluție, se reîntoarce în țară. Concerte în Franța, Elveția și Turcia, declarat cel mai popular compozitor și artist al secolului XX. Concerte la pupitrul *Orchestrai Naționale de Folclor*. În anul 2006 Canada, tur cu Athenaeum String Quintet. Premiera mondială: *Anotimpurile de Antonio Vivaldi pentru nai și quintet de coarde* cât și Ciocârlia, *Lonely Shepherd* etc. În decursul unei cariere muzicale care depășește 50 de ani, Gheorghe Zamfir creează peste 300 de lucrări în stil folcloric, cameral, coral, vocal, instrumental și simfonic. Este câștigătorul a 120 de discuri de aur și platină, are peste 190 de discuri înregistrate, și peste 120 de milioane de albume vândute. Este singurul artist european care a câștigat două discuri de aur în SUA și singurul artist român care a câștigat un disc de aur în Ungaria. Gheorghe Zamfir se exprimă în pictură, având la activ 4 expoziții de pictură în țară și străinătate. În anul 2009, la Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia a fost deschisă expoziția *Doi pictori, două epoci, două gândiri, două simțiri, doi români. Gheorghe Zamfir și Petru Beca*. Cariera didactică începe la anul 1987 la Conservatorul de Muzică din Hilversum Olanda

înființează prima catedră de nai din lume. Între anii 2001-2005 activează ca profesor asociat la Facultatea de Interpretare Muzicală din cadrul Universității de Muzică din București. Ulterior, predă cursuri de nai la Universitatea Valahia din Târgoviște. Multepremiat: Medalia Vaticanului, Ordinul Meritul Cultural al Franței, Titlul de Ofițer și Cavaler al Franței, Belgiei și Luxemburgului, Ordinul Comandorului în Columbia, Diploma Universității *Don Bosco* din Roma, două ori, Medalia de aur a Asociației din cadrul *Academiei de Artă, Științe și Litere* a Franței, două ori, Premiul Academiei *Charles Cros*, Premiul *Țitera de aur* în Franța, Premiul *Săgetătorul de Aur*, în Italia. În anul 2009 Premiul Internațional *Omnia* pentru întreaga operă muzicală, în cadrul premiilor anuale ale Academiei Internaționale „Mihai Eminescu” și anul 2014 cu Ordinul Republicii Moldova”[16]. Festivalul Internațional de nai „Gheorghe Zamfir”, petrecut la Găești, a III-a ed. din 2016. „Cel mai mare naist al tuturor timpurilor, care a făcut să curgă lacrimi de bucurie, înfiorare pe toate meridianele lumii, Gheorghe Zamfir, susține un recital, în deschiderea festivalului. Invitații au venit la conacul Olănescu, pentru a-l asculta pe cel care, prin harul său, a pus România și acest orașel pe harta lumii. Maestrul e emoționat. Aici nu cântă în fața unui public „oarecare”, e în fața celor care l-au văzut crescând, l-au văzut copil, pasionat de muzică, un pic „ciudat”, cu trăiri pe care, atunci, nu prea le înțelegea nici dânsul. La Găești cântă în fața celor care îl privesc ca pe un zeu al muzicii, îl respectă, iubesc, pentru că este al lor, mai mult decât al celor din Paris, New York, Viena... Acolo, în marile orașe, în sălile de concerte, catedrale, a ajuns cu tălpile încălțărilor aurite deja de marile succese. La Găești, poate a umblat și descuț, prin colbul aurit doar de apusul soarelui.”[17] Dirijorul Andre Rieu a locuit în Găești pe durata vizitei în România. Artistul olandez a anunțat că e cazat de prietenul său, Gheorghe Zamfir. Întrucât mama este din Hurezani, s-a decis să amenajeze un muzeu în interiorul căreia turiștii să poată vedea obiectele care îi aparțin. Casa e amenajată în incinta Muzeului Arhitecturii Populare Curtișoara, în apropiere de Târgu Jiu. Se regăsesc discuri, dar și naiuri cu care artistul a cântat pe diferite scene, haine cu care a concertat în marile orașe ale lumii. „Nu există o amintire mai frumoasă, toată viața e o amintire. Viața unui artist care a colindat lumea în lung și lat timp de cinci decenii și jumătate și care a traversat Pământul de cel puțin zece ori, dintr-o parte în alta, ducând cântecul românesc și gorjenesc la alte popoare, este o amintire de neuitat. Elveția, țară în care m-am lansat în 1967, la Laussane, de acolo a răbufnit Zamfir pe mapamond, iar elvețienii mi-au demonstrat că nu m-au uitat, spunându-mi că publicul a fost vitaminizat pentru săptămâni întregi de acum încolo”[17], a precizat *Gheorghe Zamfir* cu ocazia inaugurării casei memoriale. Regele naiului, maestrul Gheorghe Zamfir deschide și Școala Națională de Nai în orașul natal, Găești. Discografia sa cuprinde cca 50 de discuri, în fondurile Oficiului Doumente muzicale regăsim un disc. În București regăsim strada cei poartă numele „Gheorghe Zamfir”.

Ion Zaharia (n. 5.08.1941 s. Nicolaevca, Cahul) Între anii 1953-1959 studiază la Școala de Muzică „E. Coca” din Chișinău, discipolul lui Efim Tkaci (la flaut).

Vine la Institutul de Arte „G. Musicescu” cu Filip Evtodienco (flaut), Gheorghe Borș (solfegiu, armonie) și Oscar Dayn (muzică de cameră). Între anii 1964-1965, 1966-1980, 1983-1986 flautist la Orchestra simfonică a Radioteleviziunii moldovenești, prim-flautist în Orchestra Teatrului de Operă și Balet. În anul 1986 devine profesor de flaut la Conservatorul „G. Musicescu” din Chișinău, liceele de muzică „S. Rahmaninov” și „C. Porumbescu” din capitală. Din anul 1990 conferențiar. „Ion Zaharia are jăratec pe buze. Ar părea că nici se atinge de recele suflului al metalului, dar totul în jur se aprinde. Misterios incendiu

al sunetelor imprecate și rostogolite în genurile imensității. Clar lucru că această ardere vine dinlăuntru sufletului lui tânguios, din portalurile viței-de-vie, de la modul pașnic al baștinei sale, din curajul de a fi zidit numai din muzică. Din această zidărie de cărămidă, fără de grinzi și proptele cântă și va cânta fiecă os din făptura lui de atlet al plaiului, de om înzestrat cu neodihna zorilor de zi"[18] zice Ion Proca. Protagonistul a cinci filme televizate în studiourile Telefilm-Chișinău. A fondat formația Sirinx, cu care a realizat un șir de turnee în Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, Rusia, România, Polonia, SUA, Germania, Italia, Franța, Spania, Japonia etc. I-a avut elevi pe Oleg Burschi, Iulian Gogu, Svetlana Pogrebniok, Sergiu Martea ș.a. În anul 1963 devine Laureat al Concursului tinerilor interpreți din Chișinău, anul 1976 primește Artist Emerit din Republica Moldova. Din anul 1992 este Artist al poporului din Republica Moldova, Membru al Uniunii Muzicienilor din Moldova. În anul 1999 primește Ordinul Gloria Muncii și în anul 2001 Trofeul de Aur la Festivalul de muzică din Phenian, Coreea de Nord.

Vasile Iovu (n. 24 iulie 1950 Bardar, r. Ialoveni). „S-a născut în familia Mariei și a lui Gavril Iovu. Între anii 1956-1960 la vârsta de 10 ani, studiază flautul la liceul „C. Porumbescu”. Vine între anii 1967-1971 la Academia de muzică „G. Musicescu” din Chișinău, clasa de flaut a profesorului Filip Evtodienco și dirijat de orchestră. Pleacă în anul 1971 la Vilnius. Decisivă pentru adevărata carieră artistică a fost întâlnirea sa cu Gheorghe Zamfir, care l-a îndrumat, binecuvântat întru cucerirea înălțimilor muzicii românești. Între anii 1970-1971 și din 1972-prezent este solist-

instrumentist în Orchestra de muzică populară „Folclor” a Radiodifuziunii Naționale, iar astăzi - a Filarmonicii Naționale „S. Lunchevici” din Chișinău. În anul 1973 deschide clasa de nai la Institutul de Arte „G. Musicescu”, creând o adevărată „academie a naiului”, educând o întreagă pleiadă de tineri interpreți. Vasile Iovu devine primul naist profesionist din stânga Nistrului și primul profesor în clasa de nai a Academiei de muzică, autorul primei „Metode de nai” (1982) destinate învățământului muzical mediu și universitar. Astăzi aria preocupărilor repertoriale, stilistice și de gen ale interpretului este foarte extinsă: muzica populară, simfonică, de cameră, ușoară. Din anul 1992 este fondator al Ansamblului instrumental „Vasile Iovu”. V. Iovu a purtat faima muzicii naiste în Moscova, Havana, a concertat în diverse componente, pe toate continentele, fiind aplaudat în SUA, Anglia, Elveția, Franța, India, Australia, Japonia, Germania, China și multe alte țări. Acasă meritele legendei naiului basarabean sunt apreciate cu : Anul 1980 Artist Emerit al Republicii Moldova, „Ordinul Republicii”, cea mai înaltă distincție de stat și anul 1989 Artist al Poporului. În anul 1992 Medalia „Meritul Civic”. Din anul 2000 este profesor universitar și primește Premiul Național. Înzestrat cu o sensibilitate deosebită, având alese studii muzicale, și-a însușit o tehnică uimitoare, care-i permite să scoată în evidență întreaga gamă de sonorități ale acestui străvechi instrument. A efectuat numeroase înregistrări pentru fondul Radio și Televiziune (200 piese); CD-uri –*În amintirea mamei, Legenda Basarabiei, Ave Maria, Meditație, Ecoul dacilor, Dragostea e ca o floare*; 4 CD-uri cu ansamblul „Vasile Iovu”, înregistrate în Austria și Germania și filmul - *Concert de autor*. A colaborat cu orchestrele: „Mugurel”, „Lăutarii”, Orchestra Simfonică de Stat din Moscova, Orchestra Simfonică și Jazz din Sankt-Petersburg, Orchestra Simfonică a Radio-Televiziunii Naționale, Moldova, Orchestra Simfonică a Filarmonicii „George Enescu” (Ateneul Român), și cu maeștri - Gh. Zamfir, M. Bieșu, E. Doga, Gr. Vieru, A. Samoilă, Gh. Mustea. În repertoriul maestrului predomină hore, sârbe, jocuri, melodii de dor, suite pentru nai, caval, ocarină, doine.”[19] „Dragostea, afecțiunea mea pentru Vasile Iovu nu poate fi descrisă în cuvinte. El a demonstrat că e un om fidel, cu o coloană vertebrală dreaptă, cu niște principii de viață extraordinare de

frumoase și este din punct de vedere al caracterului, al sensibilității sufletului sau un om desăvârșit. L-am apreciat și-l apreciez ca pe un mare profesionist. La ora actuală, cred că este unul dintre cei mai mari naști de pe planetă, care exprimă patima și pasiunea pentru muzică și naiul românesc. E un gest nobil pe care-l apreciez la justa-i valoare"[20], constată, într-un eseu, regele naiului, *Gheorghe Zamfir*. „De câteva decenii numele naistului Vasile Iovu a devenit pentru noi un simbol. După maestrul Gheorghe Zamfir, este cel mai reprezentativ mesager al culturii muzicale autohtone, care propagă arta interpretativă la naiul românesc, în multe țări ale lumii de pe aproape toate continentele. Artă sa interpretativă, este cu adevărat inconfundabilă. Prin aceasta și cucerește spațiile tuturor melomanilor cărora le-a fost dat să-l asculte vreodată"[21] *Vasile Crăciun*, prof. univ., șef al Catedrei Instrumente Populare a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău.

Nicolae Botgros (n. 25.01.1953 în satul Badicu-Vechi, raionul Cahul). Nicolae Botgros s-a născut într-o familie de lăutar. Este fiul lăutarului Dumitru Botgros „*cel strășnic*". Dumitru a înscris pagina sa de aur în muzica populară. Numit „Paganini de la Bădicu” nea Mitică nu a făcut carte la Viena sau Paris, deși și-a dorit să fie elev măcar la vreo școală din Iași sau Chișinău (știa notele muzicale la perfecție), dar nu a fost să fie. Împreună cu alt lăutar cunoscut, Ignat Bratu, a creat la sudul Moldovei un taraf de mare succes cu care a participat în 1960 la decada artei moldovenești la Moscova, incendiind scena în sensul frumos al cuvântului și câștigând medalia de aur. Toți au învățat să cânte la câte un instrument, pentru că la nevoie să poată încropi un taraf de nuntă sau orchestră pentru baluri. Repertoriul era bogat, de la „*Hora în două părți*” la creații de cafe-concert și chiar lucrări clasice. Cei 3 frați și 5 surori au deprins repede filosofia familiei: Ca să câștigi dreptul de a cânta la vioară, trebuia să porți mai întâi toba în spinare. Nicolae a învățat melodiile la ureche, iar un timp se culca și se trezea cu sunetul de tobă. Asculta cu luare-aminte tot ce cânta tata pe la petreceri. A învățat singur să bată toba și-i era tare ciudă pe darabana care era mai mare ca el. La șapte ani s-a dus la Școala de muzică din Cahul. Împreună cu badea Vasile s-a întors în primăvară acasă, căci nu ajungeau bani pentru întreținerea celor doi frați. Mama lui Nicolae a visat întotdeauna ca băieții și fetele să facă studii, vroia să-i vadă oameni mari. La școală, profesorii erau extrem de indulgenți cu frații Botgros, care veneau la lecții: luni, marți, miercuri și joi, căci sfârșitul de săptămână era rezervat nunților și petrecerilor. Uneori, se întâmpla ca Nicolae să adoarma cu capul pe bancă după nopțile de nesomn și oboseală. Mai târziu, cu banii de la mama (25 de ruble, primite pe ascuns), Nicolae Botgros a ajuns la Soroca, la Școala de iluminare culturală. Aici pentru prima dată a asistat la un concert de-al „Lăutarilor”. A rămas vrăjit. Tot la Soroca s-a îndrăgostit lăutarul de Lidia Bejenaru, care avea să-i devină soție. Nu vedea nimic altceva în jurul său decât ochii ei negri și costița lungă până-n pământ. S-au luat devreme, aveau câte 19 ani. La nunta lor au cântat cei mai vestiți lăutari ai vremii. Soarta comună, ambii venind din familii numeroase, i-a făcut să împartă bucuriile și necazul. Prima orchestră dirijată de Nicolae Botgros a fost „Ciocârlia” de la Edineț. În 1973 se mută la Chișinău și este violonist în Orchestra „Mugurel” a Filarmonicii, apoi la „Joc”. Orchestra Națională de muzică populară „Lăutarii” a fost fondată în anul 1970, în cadrul Filarmonei de Stat, de binecunoscutul interpret Nicolae Sulac, dirijori fiind compozitorul și violonistul Mircea Oțel, apoi trompetistul Gheorghe Usaci. Considerat un „*magician al viorii*”, maestrul Nicolae Botgros a fost numit în 1978 la conducerea Orchestrei Populare „Lăutarii”. În anul 1982 primește titlul de Artist emerit din Moldova, în anul 1987 Artist al poporului din Moldova și în anul 1993 Ordinul Republicii.

Un geniu al viorii, Nicolae Botgros a dus faima muzicii populare în zeci de țări europene, dar și în SUA, Australia, Noua Zeelanda, în toate țările din spațiul ex-sovietic. În 2015, formația „Lăutarii” și-a aniversat 45 de ani de activitate artistică. De-a lungul anilor, Nicolae Botgros a reușit să înregistreze doar 2 albume pentru sine și aceasta pe lângă sutele și chiar miile de materiale muzicale înregistrate cu interpretii de muzică populară. O valoare culturală, a dus faima orchestrei „Lăutarii” nu doar peste țări, ci și peste ani, fiind declarat dirijorul celei mai bune orchestre de muzică populară din întreg arealul românesc în anul 2002. Nicolae Botgros știe a mânuși bagheta de dirijor a orchestrei odată cu arcușul viorii, demonstrând măiestrie și talent în tot ceea ce face. Dragoste și dor pe strune de vioară...„Iubesc doinele, romanțele, iar când ascult jocul nostru sau bătuta îmi pare că e tot ce poate fi mai frumos pe pământ. Melodia mea preferată este muzica populară. Cea mai frumoasă amintire din viața mea este ziua căsătoriei, apoi cea în care s-a născut Corneliu, după care țin minte altă zi importantă - ziua în care a apărut pe lume Cristian. Cea mai mare admirație o am pentru Nicolae Sulac, care nu dormea nopți, se chinuia, făcea texte și muzică, era un om deosebit și a muncit frumos. Slăbiciunea mea sunt fetele frumoase, fericirea mea cea mai mare - când îi văd pe lăutarii mei fericiți, atunci mă înfrupt și eu din fericirea lor. Dacă nu eram violonist, cred că aș fi fost aviator, cânt atâ de repede, precum zboară o rachetă. Îmi place să pescuiesc, să stau la natură” ne destăinuie Nicolae Botgros. [22]

„... Atât de tulburător sună vioara lui Botgros! Și atât de Înălțător! Atât de tainic! Nu oricărui îi este dat să cânte totul! Și despre toate pe coarda sensibilă a inimii și a viorii! „Lăutarii” au acompaniat peste 100 de interpreți de muzică populară, colaborând cu cei mai de seamă exponenți ai tuturor zonelor folclorice din România, ca Maria Ciobanu, Sofia Vîcoveanca, Irina Loghin, Dinu Iancu Sălăjan, Zinaida Julea, Nicolae Glib, Maria Sarabaș. Așa și-a petrecut viața - în drum spre concerte, în săli de spectacole și-n studiouri de înregistrări. Niciodată n-a găsit răgaz - interpretii, atât de la Chișinău, cât și de la București sunt pur și simplu onorați să stea alături de el pe marea scenă. Iar Nicolai Botgros nu poate să refuze nici o invitație, când e vorba de muzică populară, zice Rodica Trofimov. [23]

În repertuarul orchestrei se regăsesc cele mai strălucite perle ale folclorului moldovenesc, cu parfum autentic „Lăutarii”, o orchestră - simbol a Moldovei, au evoluat primii în noua Sală a Palatului din București. Datorită orchestrei și, în special, a perseverenței lui Nicolai Botgros de a le pune pe toate la locul lor, muzica populară și-a recăpătat autenticitatea moștenită de secole. În muzica „Lăutarilor” se regăsește plinitudinea și armonia. Nicolai Botgros regretă că nu mai are spectacole la țară și că s-au rărit rapsozii, căci este sigur că sub stratul vremii poți găsi melodii și cântece scilicet aidoma mărgăritarului. Tradiția familiei a fost prelungită de fiul Corneliu, un violonist bun ce se află astăzi la pupitrul dirijoral al formației „Hora Chișinăului”, nepoțelul este leit nea Mitică: bate tactul și joacă mărunțica cu foc. Numit de către popor și „vioara neamului”, talentatul lăutar depune multă muncă pentru a nu-și dezamăgi ascultătorii, străduindu-se să le transmită prin creația sa farmecul cântecului popular. Nicolae Botgros spune că este fericit și împlinit, pentru că Dumnezeu la hărăzit cu un dar foarte prețios, se bucura că a avut puteri să-și poată forma o orchestră cu renume, o familie împlinită și mulți spectatori care îi dau curajul de a merge mai departe pe drumul cântecului popular.

Vitalie și Vasile Advahov. Cei doi frați s-au născut în or. Cahul, în familia lui Vasile și Agafia Advahov, tatăl din Gotești, mama - din Cîrpești, Cantemir. Erau profesori la Școala Pedagogică din Cahul. Vasile Advahov preda acordeonul și conducea grupuri de orchestră. În 1978, el a absolvit Institutul de Arte din Chișinău, clasa de acordeon și dirijat orchestră. Imediat a format o orchestră în care a adunat lăutarii de la sud,

inclusiv pe Dumitru și Gheorghe Botgros, tatăl și fratele „Lăutarilor”, Nicolae Botgros, Ion Marinovici, Ionel și Toma Acriș ș.a. „Născuți pe malul Prutului, într-o familie de lăutari, noi de mici copii am crescut cu muzica și vorba românească”, ne spune Vitalie Advahov, care e doar cu un singur an mai mare decât Vasile. Nici nu s-a pus problema ce cale să-și aleagă copiii, ambii studiind muzica de la vârsta de cinci-șase ani. „Tata nici nu ne-a întrebat ce dorim:

ne-am trezit cu vioara și acordeonul în mâini”, precizează mezinul Vasile care, de mic a bătut toba la diverse nunți și cumetrii, a doua zi, la „zeamă”. Când prindea a ațipi cu toba în mână, tatăl său îl îndemna: „Cântă, Vasilică, am să-ți cumpăr bicicletă!”. Înainte de bicicletă însă i-a cumpărat o vioară... De la „fuioare”- la liceu, de la liceu - la academie. Prima „universitate” de muzică au făcut-o acasă, la concerte, nunți, cumetrii și „fuioare”, astfel încât la Liceul Republican de muzică „Ciprian Porumbescu” în Chișinău, spre deosebire de alți copii, care nu știau cel puțin intervalele muzicale, au venit bine pregătiți. Vitalie s-a înscris la acordeon, unde a studiat în clasa lui Boris Socolov și cea a lui Vladimir Zagumionov. Vasile însă a susținut examenele de admitere la clasa de țambal și cea de vioară. După ce le-a susținut cu brio, un profesor îl îndemna pe tatăl copilului să-l înscrie pe acesta la țambal, iar altul - la vioară. A ales vioara, studiind în clasa profesorilor Tamara Caftanat, Galina Buinovschi și Gheorghe Neaga, iar la Academia de Muzică - în cea a lui Boris Dubosarschi. După absolvirea Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, în jurul celor doi frați, care participau în spectacole în duet, au început să se adune mai mulți tineri talentați. Astfel a apărut ideea creării unei orchestre. Inițial, ei intenționau să facă o orchestră nu prea mare, dar într-o formulă nouă - cu vioară, acordeon, percuție și chitară. Treptat însă, ținând cont de observațiile mai multor specialiști, au format o orchestră pe placul tuturor: cu violă, contrabas și alte instrumente de muzică populară și clasică. „Vorba e că mulți tineri vor să se afirme, să evolueze și să înregistreze piese cu noi, unii artiști asociindu-se cu noi fără salarii. Altminteri, noi contăm doar pe calitate. Să înregistrăm o piesă-două în jumătate de an, dar să fie de calitate”, ne spun frații Advahov, care se pregătesc să editeze un CD de muzică instrumentală. Scopul lor este de a încuraja mai mulți tineri să se afirme. „Loc pe scenă este pentru toți, iar lumea, ca să aplaude, nu trebuie s-o forțezi”, consideră ei. Ca și Vasile Advahov-tatăl, cei doi frați speră că pe urmele lor vor călca și... urmașii. Cătălin, feciorul lui Vitalie, la vârsta de trei anișori a fost înscris în Ansamblul de cântece și dansuri „Loly-pops”, iar la patru ani a devenit laureat al Concursului „Ploaia de stele”. Și feciorul lui Vasile, Dănuț, de numai un an de zile, dansează în ritm, fiind numai ochi și urechi când cântă tata la vioară... La Chișinău a apărut o formație care, de la debutul ei, a făcut furori pe piața muzicală. Debutul lor a fost de mare succes, pista de lansare fiind CD-ul „Lume, nu mă judeca”, înregistrat cu distinsa cântăreață de muzică populară Zinaida Julea. De atunci încoace, Orchestra fraților Advahov este solicitată frecvent de către interpreții de pe ambele maluri ale Prutului. Numai în 2010, ea a înregistrat două CD-uri cu marele rapsod Mihai Ciobanu - „Lume, lume, cât de dragă-mi ești” și „O vioară, un cântec, un dor” (voce - Mihai Ciobanu, vioară - Mihăiță Ciobanu). Specialiștii în materie caracterizează apariția acestei formații drept un miracol, ea adunându-i în jurul său pe cei mai talentați tineri lăutari de la noi, majoritatea veniți de pe băncile Liceului Republican „C. Porumbescu”, unde au învățat și ei. Este singura orchestră de

la noi care poartă numele a doi frați. „De ceva vreme cel mai mult mi-e drag să cânt cu Orchestra municipiului Chișinău Vitalie și Vasile Advahov. Sunt oameni de omenie și cel mai bine mă înțeleg cu ei - dintr-un gest. Țin la Vitalie și Vasile Advahov extrem de mult. Pregătim niște cântece noi, care, sperăm, ca și celelalte cântece pe care le-am lansat împreună, să ajungă la inimile ascultătorilor. Sunt cu totul deosebiți. Alături de ei mă simt întinerită!”, a accentuat Zinaida Julea. La rândul său, Mihai Ciobanu ne-a spus că Vitalie și Vasile sunt deosebit de talentați. „Mă mândresc cu ei și sper să colaborăm în continuare”, ne-a spus interpretul. Orchestra este, cu adevărat, un miracol.[24]

Ilian Gîrneț (n. 23.11. 1983 la Sankt-Petersburg). Familia Gîrneț vine la Chișinău (mama-pianista Margareta Cuciuc, tatăl-maestru coregraful Eugen Gîrneț) și Ilian și-a început studiile muzicale la Liceul Republican de Muzică „C. Porumbescu”, clasa profesoarei de vioară Galina Buinovschi. Între anii 2001-2006 studiază vioara la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău (profesor-Boris Dubosarschi). A participat la multe concursuri naționale și internaționale: anul 1992 la Concursul național, Premiul III, Chișinău. În anul 1993 Premiul I, Chișinău. Anii 1994,1995 la Concursul Internațional „Jeunesses Musicales”, Premiul I, București, anul 1997 Concursul Internațional, Premiul III, Premiul special, Germania. În anul 1998 Premiu oferit de Primăria mun. Chișinău. Anul 1999 Premiul „Mihail Jora”, România și anul 2000 Concursul Internațional „H. Wieniawsky”, Premiul III, Lublin, Polonia și Jocurile Delfice, Medalia de Aur, Moscova. În anul 2006 Concursul Internațional, Grand Prix, Astana, Kazahstan. Anul 2008 Concursul Internațional „Nuri Iyicil”, Premiul I, Istanbul, Turcia. În anul 2009 Concursul Internațional „Regina Elisabeth”, Premiul III, Belgia. A colaborat cu dirijorii: O. Palymski, Gh. Mustea, M.Agafița, C. Florea, M. Secichin, V. Doni, A. Bojoncă, O. Balan, O.Popa, R. Luther, I. Numminen. A concertat în Rusia, România, Polonia, Germania, Austria, Finlanda, Kazahstan, Belarus, Franța, Ucraina, Olanda. Anul 2007 îi aduce titlul onorific „Maestru în Artă” al RM și anul 2009 „Artist al Poporului” din Republica Moldova.

Aceste nume notorii reprezintă mândria cântecului popular românesc. Adunați grămăjoară de cântecele bravilor noștri lăutari, neamul nostru a reușit, în vremuri deloc ușoare, să-și păstreze limba, tradițiile, portul nostru național. Artiștii sunt cei care ne-au încălzit atunci când ne era frig și ne-au bucurat atunci când ne era trist. Această expoziție prezintă mai degrabă simbolul unei candelă aprinse în Templul viu al neamului. Fiecare material inclus în expoziție din fondurile Bibliotecii Științifice USARB a fost căutat cu multă stimă, fiind selectate cele mai alese cuvinte care exprimă gândurile și sentimentele luminoase legate de cei care au fost și sunt valoroși instrumentiști români. Expoziția prezintă și un îndemn pentru cei înzestrați cu harul scrisului, să-și aducă aminte de oameni dragi sufletului și să elaboreze lucrări consacrate personalităților celebre din Panteonul artei muzicale populare din întreg spațiul românesc.

Bibliografie:

1. MANEA, Mugurel. *Cei mai cunoscuți lăutari ai României din toate timpurile*. [on-line] [citat 22 noiembrie 2016]. Disponibil: <http://adevarul.ro/locale/slatina/>
2. TCACI, Efim. *Eugeniu Doga*. Ch.:Literatura artistică, 1980. p. 6.
3. DELEU, Ecaterina. *Reconstrucția monumentelor funerare ale artiștilor* [on-line][citat 28 octombrie 2016]. Disponibil: <http://archiva.flux.md/articole/5566>

4. *Fluieraș* [on-line][citată 28 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.moldovenii.md/md/people/123>
5. *Despre Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”* [on-line][citată la 14 noiembrie 2016] Disponibil: http://filarmonica.md/new/index.php?option=com_content&view=article&id=50&Itemid=72&lang=ro
6. *80 de ani de la nașterea lui Serghei Lunchevici*. [on-line][citată 14 noiembrie 2016]. Disponibil: <http://glasul.md/80-de-ani-de-la-nasterea-lui-serghei-lunchevici/>
7. BABII, Vladimir. *Studiu de organologie*. Ch. : [S.n.], 2012. p. 93. ISBN 978-9975-4346-5-2 <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/babii/studiu.pdf>
8. Zaharia Petre. In: *BUZILĂ, Serafim. Interpreți din Moldova : lexicon encicl.* (1460-1960). Ch. : ARC, 1996. p. 461. ISBN 978-9975-928-02-1
9. STIRBU, Alena. *Ion Carai – celebrul trompetist din istoria lautareasca a moldovei* [on-line][citată 28 octombrie 2016]. Disponibil: <https://plus.google.com/+AlinaStirbu1/posts/iCLHZTrPUxo>
10. NECULCE, Nina. *Amintiri vii despre părinți pentru copii* [on-line][citată 28 octombrie 2016]. Disponibil: <http://jurnal.md/ro/import/2009/11/14/amintiri-vii-despre-parinti-pentru-copii-15787/>
11. DELEU, Ecaterina. *Omagiu în memoria lăutarilor* [on-line][citată 28 octombrie 2016]. Disponibil: <http://archiva.flux.md/editii/20105/articole/8723/>
12. SULAC, Nicolae. *Valeriu Hanganu n-a murit, ci doarme! În memoria marelui trompetist* [on-line][citată 28 octombrie 2016]. Disponibil: <https://nicolaesulac.wordpress.com/2016/08/11/valeriu-hanganu>
13. Serghei Pojar. 1961-2010. In: *Calendar Național. 2011*, Chișinău : BNRM, 2010, p. 100.
14. TORNEA, Nelly. *Un Pojar care ne bucură și ne avuțește*. In: *Moldova*. 2006, nr. 6-7. pp. 34-35.
15. BLAGA, Eugen. *Gheorghe Zamfir* In: *Actualitatea muzicală*. 2010, nr. 7, pp. 30-31. ISSN 1220-742x
16. ANGHEL, Carmen. *Găești, capitala internațională a naiului, va avea un muzeu „Gheorghe Zamfir”* [on-line][citată 05 decembrie 2016]. Disponibil: <http://www.evz.ro/gaesti-capitala-internationala-a-naiului-va-avea-un-muzeu-gheorghe-zamfir.html>
17. Ion Zaharia. In: *Calendar Național 2011*. Ch., 2010, p. 142.
18. *Iovu Vasile*. [on-line][citată 05 decembrie 2016]. Disponibil: <http://moldovenii.md/md/people/478>
19. *Metodă de nai* [Vasile Iovu] [on-line][citată 05 decembrie 2016]. Disponibil: <https://orasulmeuchisinau.wordpress.com/2014/03/30/metoda-de-nai-vasile-iovu/>
20. *Vasile Iovu – naist*. [on-line][citată 05 decembrie 2016]. Disponibil: <http://www.timpul.md/articol/-vasile-iovu--naist->
21. AFTENII, Vlada. *Nicolae Botgros, biografie (1953 – prezent)* [on-line][citată 13 noiembrie 2016]. Disponibil: http://istoria.md/articol/854/Nicolae_Botgros,_biografie
22. TROFIMOV, Rodica. *Nicolai Botgros. Magicianul cu ochii triști* [on-line][citată 13 noiembrie 2016]. Disponibil: http://arhiva.vipmagazin.md/profil/Nicolae_Botgros/
23. *Un miracol - Orchestra fraților Advahov* [on-line][citată 14 noiembrie 2016]. Disponibil: <http://www.timpul.md/articol/un-miracol---orchestra-fratilor-advahov>
24. Ilian Gîrneț. [on-line][citată 14 noiembrie 2016]. Disponibil: <http://organhall.md/artisti-solist/ilian-garnet>

**COLECȚIA DE PUBLICAȚII PERIODICE RARE A BȘ USARB (IV)
EMANOIL BUCUȚA ȘI „BOABE DE GRÂU” – OMUL ȘI REVISTA, EGALI Până LA
FIDELITATE**

RARE PERIODICAL PUBLICATIONS COLLECTION OF SL USARB BS (IV)
EMANOIL BUCUȚA AND „WHEAT GRAINS” – MAN AND MAGAZIN, EQUAL TO FIDELITY

**Elena CRISTIAN
Svetlana CECAN**

Abstract: *This article includes information about the magazine „Weat Grains” which brings together in its pages cultural history and literary articles, information about congresses, conferences, exhibitions, theatrical and musical seasons. Emanoil Bucuța was founder and director of the magazine „Weat Grains” between 1930-1935, sociological document of real informative value. Issues of this magazines from 1931 till 1934 are kept in Rare Periodical Collection of USARB Scientific Library.*

Keywords: *Weat Grains, Emanoil Bucuța, studies, chronicle, education, culture, history, literature, art, music, theater, cinema, tourism and sports*

Subiectul comunicării continuă prezentarea publicațiilor periodice care oferă cel mai potrivit cadru de exprimare a ideilor, de confruntare a opiniilor și constituie un veritabil schimb de experiență. În luna martie a anului 1930, în peisajul dens al unei veritabile simfonii de ziare și publicații periodice (cuvântul scris-tipărit era la putere) apare **Revista „Boabe de grâu”**. „Boabe de grâu” - un titlu metaforic, plin de nenumărate înțelesuri, de la pâinea cea de toate zilele, la dăinuire și solidaritate – bobul de grâu își păstrează puterea de germinație un timp nemărginit, iar după încolțire el înfrățește, înmulțindu-se într-un chip uimitor. Nu ultimul înțeles este însăși sacralitatea, poate până la cuminecătură, chipul lui Iisus Hristos regăsindu-se pe fiecare bob de grâu, indiferent de soiul din care provine acesta.

Boabe de grâu. Revistă lunară ilustrată, de cultură. Apare la București (martie 1930-decembrie 1935). Redactor: Emanoil Bucuța. Publicație cu caracter enciclopedic, de înaltă ținută grafică, editată de Direcția Educației Poporului. Omul-orchestră al „Boabelor de grâu” a fost Emanoil Bucuța (1887-1946). Se mai cuvine subliniat

că Emanoil Bucuța era un om modest, nu purta buciom, însă mereu îl găsim isprăvind câte o faptă. Mai avea o pană și practica igiena hindusă a minții. A fost un militant al națiunii, un lorga la o altitudine, firește, mai redusă, lăsând în urmă puzderie de lucruri folositoare, printre care și patru volume de „pietre de vad”. „Boabele” au fost întotdeauna studii de înaltă ținută asupra unora dintre cele mai însemnate instituții sau aspecte social-culturale și științifice românești, prezentate în devenirea lor, uneori seculară sau chiar milenară. Anual, paginile numerelor care apăreau erau numerotate ca o carte. De altfel, asta și alcătuiau: o excelentă carte-enciclopedie.

Alături de nivelul științific ridicat al revistei, meritul principal al acesteia rezultă din ținuta sa grafică deosebită. Gustul estetic și educația artistică desăvârșită a lui Bucuța transpare cu pregnanță și din modul cum a îngrijit prezentarea copertei (cartonate), aranjarea în pagină, rubricatura, caracterul literei, ilustrarea publicației, elemente ce au contribuit la realizarea unui deplin echilibru vizual, atât pentru fiecare număr în parte, cât și pentru întregul ansamblu. De altfel, arta este capitolul cel mai bogat reprezentat, fiecare studiu și articol fiind însoțit de numeroase fotografii, ce completează sugestiv informația documentară, conținutul și ținuta lui constituind merite de bază ale „Boabelor de grâu”. Coperta reproduce pe aproape întreaga suprafață imaginea în alb-negru sau color ale unor opere de artă (în marea majoritate), monumente istorice, icoane bisericești, obiecte etc., ceea ce conferă acesteia, de la început, o eleganță aparte. Menționăm existența icoanelor: Icoana lui Iosef Moldovalahul, din biserica Faneromeni de pe insula Chipru, nr. 2 – 1934; Coborârea de pe cruce. (Din „Les Arts mineurs en Roumanie” de N. lorga), nr. 6 – 1934; Icoană pe sticlă din Drăguș, nr. 2 – 1931; Nașterea (Icoană pe sticlă din Transilvania), nr. 11 – 1932; *Iisus Hristos*. Icoană împărătească din sec. XVII, de la biserica Mânăstirea din Vălenii de Munte, astăzi în Muzeul de artă religioasă din casa Krețulescu, nr. 9 – 1933; Ștefan cel Mare, miniatură din Evangheliarul de la Humor. (Din „Les Arts mineurs en Roumanie” de N. lorga), nr. 7 – 1934, etc.

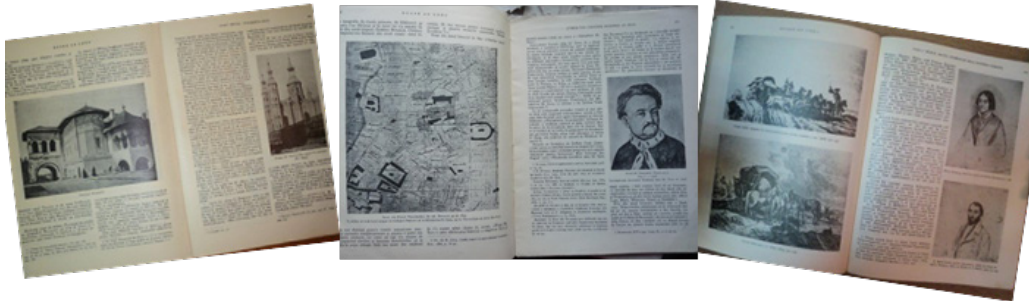

În ceea ce privește tirajul, revista, s-a tipărit la apariție în 3 000 exemplare, iar în anii următori avea o medie de peste 3 800 exemplare pe număr, era difuzată și în librăriile din Londra, Paris, Geneva, Sofia, Belgrad, Atena și a figurat în Expoziția internațională a cărții de la Berlin (1932).

Cuprinsul „Boabelor de grâu” este structurat în trei mari secțiuni: Studii de înaltă ținută privind istoricul și activitatea a numeroase instituții științifice de cultură și artă, studii istorice și arheologice, etc.; Cronica (cărți, conferințe, congrese, expoziții; teatru, muzică, cinematograful, radio; turism, sport, educație fizică) este redactată în întregime de Emanoil Bucuța; Educația poporului în alte țări (ADAUS), conține studii detaliate (organizatorico-statistice) ale unor reputați colaboratori de peste hotare asupra mijloacelor de educație a maselor din statele respective (cursuri populare, conferințe, biblioteci, societăți de educație, școli particulare, etc.). Toate materialele sunt traduse din engleză, franceză și germană de către Bucuța (studii: Educația poporului în Finlanda, nr. 1-2 1932; Educația poporului în Olanda, nr. 12 - 1932; Educația poporului

în U.R.S.S., nr. 2 – 1934; Educația poporului în Statele Unite ale Americii, nr. 4 – 1931; bibliotecile Dopolavoro și populare din Italia; Universitatea din Perugia, nr. 3 – 1934, ect.).

Revista reunește în paginile ei și articole de istorie culturală și literară, muzică, artă, educație și învățământ, științe ale naturii și alte domenii: Filimon A. Palatul cultural din Târgul-Mureș, nr. 2 – 1931; Brăiloiu, C. Societatea compozitorilor români, nr. 4 – 1931; Breazu I. Teatrul Național din Cluj, nr. 1-2 – 1932; Șirato, Fr. Muzeul de Artă Națională Carol I, nr. 3-4 – 1932; Busuioceanu, Al. Colecția regală de pictură, nr. 5 – 1932; Borș, L. Azilul Elena Doamna, nr. 5 – 1932; Rebhuhn, Fr. Grădinile Bucureștiului, nr. 7 – 1932; Teodorescu, B. Tipografia Olteană, nr. 10 – 1932; Bucuța, E. Colecția de artă Zambaccian, nr. 8 – 1933; Herseni, T. Stâna din munții Făgărașului, nr. 6 – 1934; Stancovici, B. Sânge stricat, nr. 8-9 – 1934; Gheorghian, C. Bucovina în pictură, nr. 9 – 1934; Oprescu, G. Colecția Prof. I. Cantacuzino, nr. 10-11 – 1934; etc.

Publicația se deschide cu articolul lui Ion Bianu, Academia Română și biblioteca ei, urmat de articole despre instituțiile culturale importante ale țării: Moisil, C. Stema României, nr. 2 – 1931; Andoni, E. Cetățile bisericești săsești din Transilvania, nr. 4 – 1931; Bologa, V. L. Institutul de istoria medicinei, farmaciei și de folklor medical din Cluj, nr. 6 – 1932; Lupeanu, Al. Biblioteca Centrală din Blaj, nr. 12 – 1932; Răducanu, I. Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, nr. 3 – 1934; Băcilă, Ioan C. Secția stampelor de la Academia Română, nr. 4 – 1934, etc.

Colaborează cu proză: I. Iovcov, F. Tombari, K. Mikszath, I. Nyiro, etc.; cu texte de istorie și critică literară: E. Bucuța, I. Chinezu, Carmen Sylva, T. Mann, Al. Bărcăcilă, R. Vulpe, N. Barbu, etc. Alți colaboratori: Z. Castren, V. Vasilev, L. Borș, M. Baiulescu, I. Chelcea, R. Rosetti, T. Herseni, V. Bologa, Gr. Antipa, A. Kamner, etc.

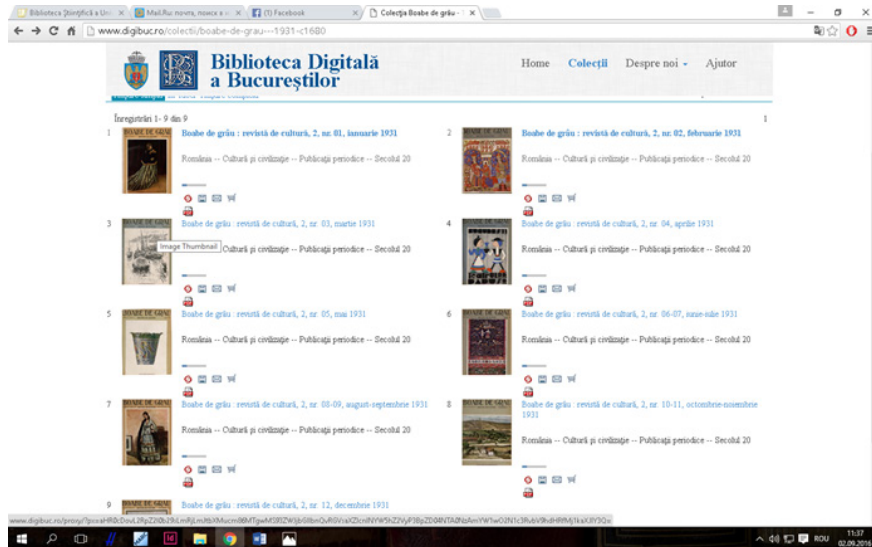

Emil Pinteș, poet și bibliograf, a întocmit indici de autori și scrieri pentru publicația „Boabe de grâu” (1930-1935), subliniind, cuvintele și ilustrațiile din revistă care reprezintă și azi veritabile documente asupra Timpului românesc. Revista „Boabe

de grâu” a fost achiziționată în BŞ USARB prin donație de la Academia Română din Cluj – Napoca, de către Maria Șleahtițchi, conf. univ., dr., catedra de literatură română și universală la 11 noiembrie 2008. Format 19x26 cm. În bibliotecă, pot fi consultate numerele acestei reviste din anii (1931-1934).

Grație unor sufletiști, pe internet pot fi descoperite mai multe numere ale revistei „Boabe de grâu”. Căuțațile și citiți-le. Vă vor umple zilele cu nebănuite bucurii.

Referințe bibliografice:

1. *Boabe de grâu, o revistă de neuitat.* [on-line]. [citat 10-14 iunie 2016]. Disponibil: <http://presadeturism.ro/boabe-de-grau-o-revista-de-neuitat/>
2. HANGIU, I. *Dicționarul presei literare românești (1790-2000)*. București : Ed. Institutul Cultural Român, 2004. 921 p. ISBN 973-577-050-4
3. *Literatura română. Dicționar – antologie de istorie și teorie literară.* Ch. : Ed. Museum, 2000. 524 p. ISBN 9975-905-62-6
4. PITEA, Emil. *Boabe de grâu. Revistă ilustrată de cultură, 1930-1935 : Indice bibliografic adnotat.* Cluj-Napoca, 1986. 363 p.
5. *Publicațiile periodice românești (Ziare, gazete, reviste).* T. 2 : Catalog alfabetic: 1907-1918. Supliment: 1790-1906. București : Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1969. 868 p.

MODERNITATEA ȘI ACTUALITATEA TEHNOLOGIILOR PEDAGOGICE ALTERNATIVE

ALTERNATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES' MODERNITY AND ACTUALITY

Valentina VACARCIUC

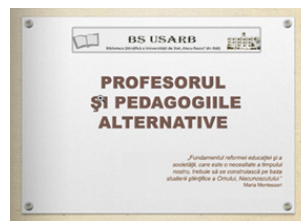
„...adultul trebuie să-și înțeleagă misiunea altfel decât și-a înțeles-o până acum, adică să înțeleagă că, în educație factorul principal este COPILUL, nu el.”

Maria Montessor

Abstract: *The article describes the exhibition entitled Professor and alternative pedagogies varnished in „Psycho-pedagogical, natural, real sciences and Fine Art” reading room NO.3 of USARB’s Scientific Library. The aim was to popularize library collection and to inform users with the latest and required works of pedagogical sciences, including alternative pedagogies.*

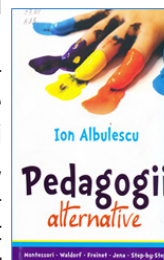
Key words: *library collection, alternative pedagogies, online exhibition, bibliographic presentation*

Dezvoltarea proceselor educaționale în societatea modernă, o experiență imensă a inovațiilor pedagogice, școli de autor și profesori inovatori, necesită în mod constant generalizare și sistematizare rezultatelor cercetărilor psihologice și educaționale. O modalitate de a rezolva această problemă este utilizarea unor tehnologiilor pedagogice alternative în procesul educațional. Pedagogia modernă permanent caută să dezvolte metode, tehnici și instrumente pedagogice al căror scop principal este acela de a ajuta elevul în procesul de învățare. Biblioteca Științifică USARB, fiind parte integrată a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți participă permanent prin colecțiile și serviciile sale la procesul de instruire, formare și educație studenților viitorilor pedagogi. Cea mai tradițională metodă de a familiariza utilizatorii cu colecția bibliotecii, este organizarea expozițiilor de carte. Cu acest scop bibliotecarii din sala de lectură Nr 3 „Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Artă” au elaborat expoziția on-line *Profesorul și pedagogiile alternative*. Scopul a fost de a informa utilizatorii cu cele mai recente și solicitate lucrări despre pedagogiile alternative.

În lucrarea **Pedagogiile alternative** (București, 2014), autorul Ion Albușescu prezintă cititorului pedagogiile alternative care sunt pedagogii de autor, adică valorifică ideile unor personalități de referință în istoria acestei științe: Maria Montessori, Rudolf Steiner, Celestin Freinet, Peter Petersen, programul Step by Step. Ele promovează modalități de realizare a procesului educațional care oferă alte variante organizatorice și funcționale decât acelea proprii școlii tradiționale. Această lucrare este destinată studenților care urmează specializării din domeniul „Științele Educației”, dar și cadrelor didactice interesate de teoria și practica alternativelor educaționale, și nu în ultimul rând, părinților interesați de un rol mai activ în educarea copiilor lor.

Ioan Cerghit în lucrarea sa **Sisteme de instruire alternative și complementare: Structuri, stiluri și strategii** (București, 2002), militază în favoarea dezvoltării unei imagini mereu înnoite și înnoitoare asupra procesului de învățământ, a întăririi convingerii potrivit căreia nu există un singur mod în care elevii învață și cu atât mai puțin nu există un singur mod în care aceștia să fie învățați. În opinia autorului o

astfel de deschidere la multiple abordări lasă locul mai multor opinii operaționale ce vor merge mână în mână cu actualele evoluții paradigmatică în domeniu și exigențele complexe specifice acestui început de secol, al XXI-lea.

Pedagogia Waldorf este o formă de învățământ bazată pe metode antroposofice de predare și educare. Prima școală Waldorf a fost întemeiată în 1919 în Stuttgart, Germania, și a fost condusă de un colectiv de dascăli pregătiți de Rudolf Steiner, finanțată de către adeptul său Emil Molt, proprietarul fabricii de tutun Waldorf din Stuttgart, pentru copiii angajaților fabricii sale. Metodica școlilor Waldorf este bazată pe o serie de noțiuni despre dezvoltarea omului în domeniile trupesc, sufletesc și spiritual, ce sunt menite să îi ofere dascălului înțelegere pentru ființa lăuntrică a copilului. Un loc deosebit la expoziția îl ocupă cartea **Pedagogia Waldorf: Un drum către un învățământ mai uman** de Lanz Rudolf (Ch. 2001), prin care cititorul face cunoștință cu o pedagogie care încearcă să fie o sinteză a ideilor marelui pedagog și antropozof german Rudolf Steiner. Scopul acestei lucrări este de a prezenta publicului un sistem pedagogic ce a provocat multe dezbateri în țările europene. Nu este un sistem nou (din 1919) cu toate acestea actualitatea sa este demonstrată nu numai prin multiple „pro” și „contra”, dar și prin creșterea continuă a numărului de școli ce se orientează după această „nouă” filosofie a învățământului. Ce distinge pedagogia Waldorf de celelalte teorii pedagogice este faptul că această se bazează pe observarea intimă a „ființei copil” și a condițiilor necesare dezvoltării infantile. Fără această cunoaștere însuși conținutul pedagogiei Waldorf nu ar putea fi înțeles. O metodă specială de educare a copiilor foarte tineri, care a fost creată de marea educatoare italiană Maria Montessori (1870-1952) este *Metoda Montessori*, înființând peste tot în lume școli care aplicau metoda sa (Școli Montessori). A început să aplice multe din ideile sale personale despre educarea copiilor cu vârste cuprinse între un an și cinci ani, pe când s-a ocupat de copii cu deficiențe mentale. Pe principiul unei libertăți controlate, Școlile Montessori inspiră copiii să lucreze în ritmul lor propriu, singuri sau împreună cu alte persoane. Cadrele didactice încurajează dezvoltarea copiilor auto-motivați, independenți, echilibrați, activi, colaborativi prin predare de la egal la egal. Cartea **Copilul** de Maria Montessori (1991) descrie metode și strategii de educație care au adus în sistemul de învățământ tradițional un aer de libertate, de neconformism, dar mai ales de respect și dragoste pentru COPIL.

Pedagogia Freinet este „o pedagogie care responsabilizează la maxim și îi învață pe copii respectul față de alții”. Celestin Freinet (1896-1966) profesor francez, la sfârșitul sec. XX pune bazele unui sistem denumit mai târziu **Pedagogia Freinet**, care se bazează pe o serie de principii, clar stabilite: școala centrată pe copil, munca școlară motivată, activitate personalizată, expresie liberă și comunicare, cooperare, învățare prin tatonare experimentală, globalitate a acțiunii educative. Freinet pornește de la ideea că orice copil poate deveni cel mai bun într-un anumit moment al existenței sale, în aceste condiții ierarhizarea într-un grup de copii nu pare cea mai bună idee. Lucrarea **Pedagogia Freinet** de Șt. Rădulescu (Burești, 1999), reprezintă rezultatul cercetării critice obiective a contribuției originale aparținând gânditorului francez Celestin Freinet (1896-1966) la teoria și practica pedagogică. Analiza se prelungește și se îmbogățește cu referiri la mișcarea pedagogică Freinet, care se manifestă pregnant în viața școlii din Franța și din numeroase alte țări.

În anii 1950, B. F. Skinner și Norman Crowder, teoreticieni americani, au emis idei

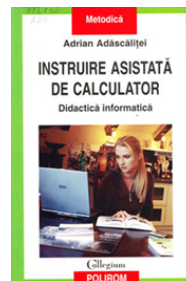

despre instruirea programată, aceștia fiind considerați pionierii modernelor tehnici de instruire cu ajutorul calculatorului. Folosirea calculatorului în procesul de învățământ se dovedește a fi o necesitate în condițiile dezvoltării în ritm accelerat a tehnologiei informației. Pentru noile generații de elevi și studenți, a devenit o cerință conceptul de asistare a procesului de învățământ cu calculatorul, în condițiile avalanșei de informații multimedia. Volumul **Instruire asistată de calculator: Didactică informatică** de Adrian Adăscăliței (Iași, 2007), prezintă un suport metodic pentru personalului diadactic care în procesul de instruire și învățare utilizează calculatorul. Instruirea asistată de calculator este metodă ce valorifică principiile de modelare și analiză cibernetică a activității în contextul noilor tehnologii informatice și de comunicații.

Programul educațional „Pas cu Pas” s-a născut în 1994 dintr-o inițiativă a Institutului pentru o Societate Deschisă, susținută de Fundația Soros Moldova, cu acoperirea metodică a centrului de dezvoltare a copilului Children’s Resources International (Georgetown University, Washington, DC). În 1998 s-a înregistrat ca ONG, de rând cu alte 28 țări care implementează programe similare, este membru-fondator al asociației internaționale ISSA (International Step by Step Association). Misiunea acestui program este de a contribui la reforma învățământului prin crearea unui model practic și funcțional în cadrul educației formative, model bazat pe tehnologii educaționale avansate care promovează centrarea pe copil, practici de predare reflexivă, educația comunitară, deprinderi de gândire critică la toate grupurile țintă – copii, părinți, cadre didactice, administratori ai școlilor și comunităților. Cartea **Să facem cunoștință** lansează seria *Pas cu Pas în acțiune*, care ne propune o bogată experiență de lucru a cadrelor didactice în grupele și clasele în care este implementat Programul. Designul cărții este determinat de caracterul, prin definiție interactiv, al Programului: este un dialog virtual între Program și interlocutorii interesați de procesul educațional desfășurat în grupele și clasele *Pas cu Pas*.

Noua metodologie didactică, adecvată obiectivelor învățământului actual, impune folosirea unor metode menite să mărească potențialul elevilor, angajarea lor la un efort personal în actul învățării, cu o eficiență maximă intelectuală. Unul dintre aceste metode este *metoda proiectului*. Cartea de Mariana Marinescu **Tendențe și orientări în didactica modernă** (București, 2007) îmbină elemente de ordin teoretic, care explică necesitatea unei perspective educaționale, cu sugestii de ordin practic și metodologic. Sunt sugerate modalități de delurare, de dezbateri, de realizare de proiecte, portofolii etc.

Biblioteca dispune o colecție mare de publicații periodice din domeniul pedagogiei. Subiectul pedagogiei alternative este larg reflectat în articolele, pe care le putem lectura în următoarele publicații periodice : Didactica Pro... : Bul. de teorie și practică educațională, Revista Învățământului preșcolar, Revista de pedagogie, Univers Pedagogic, Педагогика : науч.-теорет. журн., Дошкольное воспитание : ежемес. науч.-метод. журн., Директор школы : научн.-метод. журн. для рук. учеб. заведений, Народное образование : Российский общественно-пед. журн., Ребенок в детском саду: ил. метод. журн. для воспитателей дошк. учреждений, Дошкольник : Методика и практика воспитания и обучения : теорет. и науч.-метод. журн, Семья и школа : журн. для родителей, etc. Toate sursele informaționale care vizează subiectul pedagogiile alternative se află pe

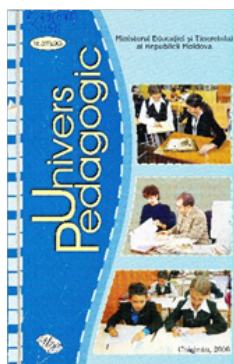

rafturile bibliotecii noastre vă vor fi buni consilieri nu numai pentru studenți, viitori pedagogi, dar și pentru cercetătorii în domeniul științelor pedagogice.

Bibliografie:

1. ADĂSCĂLIȚEI, Adrian. *Instruire asistată de calculator* : Didactică informatică. Iași. Polirom, 2007. 204 p. ISBN 978-973-46-0687-0
2. ALBULESCU, Ion. *Pedagogii alternative*. București : Ed. ALL, 2014. 296 p. ISBN 978-606-587-197-7
3. CERGHIT, Ioan. *Sisteme de instruire alternative și complementare : Structuri, stiluri și strategii*. București. Aramis, 2002. 319 p. ISBN 973-85939-4-8
4. LANZ, Rudolf. *Pedagogia Waldorf. Un drum către un învățământ mai uman*. București : Ed. Fundației Intellegentia, 2002. 276 p. ISBN 973-96927-4-5
5. MARINESCU, Mariana. *Tendențe și orientări în didactica modernă*. București : Ed. Didactică și Pedagogică, 2009. 208 p. ISBN 978-973-30-2516-0
6. MONTESSORI, Maria. *Copilul* : (Pentru părinți și educători). CEDC 1991. 63 p. ISBN 973-9082-06-8
7. *Pas cu pas : să facem cunoștință : program educațional pentru copii și familii* : Epigraf. 2001. ISBN 9975-903-25-8
8. RĂDULESCU, Mihaela Șt. *Pedagogia Freinet : un demers inovator*. Iași. Polirom, 1999. 207 p. ISBN 973-683-264-3: 19.87

Resurse electronice:

1. <http://www.calameo.com/read/001133349bf313d5e416c>;
2. http://81.180.66.9:1701/primo_library/libweb/action/search.do?mode=Basic&vid=373SUO_V1&tab=usarb&#;
3. <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/tinread.jsp>;
4. <http://www.cnae.ro/documents/montessori.pdf>;
5. <http://www.supermami.ro/invatamant-alternativ-waldorf-step-by-step-montessori-planul-jena-freinet/3/>;
6. <http://waldorf.ro/pedagogia-waldorf/>;
7. http://www.aiarad.ro/pdf/publicatii/quovadis_nr4_2004.pdf

Galina Belcovschi

la jubileul de 50 de ani

Parcursul profesional al Galinei Belcovschi, bibliotecar de formare, specialist în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, categoria întâi de calificare, începe mult mai devreme decât a aflat că există o facultate la care se învață Profesia de bibliotecar. După absolvirea școlii medii în anul 1984, decide să aplice la Facultatea de Filologie, dar, cu regret sau din fericire, nu trece concursul. Atunci se angajează în calitate de bibliotecar la Biblioteca Universității de Stat din Moldova. A îndrăgit atât de mult profesia de bibliotecar încât după un an de activitate, decide să aplice la Facultatea de Biblioteconomie și Bibliografie de la USM, fiind înmatriculată la studii cu frecvență redusă.

Fiind o fire perseverentă și ambițioasă, hotărăște să se transfere la studii cu frecvența la zi, pentru a avea posibilitate să guste din plin de anii de studenție și să se aprofundeze cu desăvârșire în profesia aleasă. Susținând cu brio diferențele la toate disciplinele, a fost transferată direct în anul II de studii, absolvind universitatea, Diplomă cu nr. 254356 eliberată la 30 iunie 1989, împreună cu promoția din 1984, cu calificarea bibliotecar-bibliograf.

În anul 1998 este angajată la Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, în funcția de bibliotecar categoria întâia, apoi bibliotecar superior, mai târziu devenind bibliotecar principal - responsabil de activitatea Sălii de lectură nr. 1 Științe socioumanistice și economice, Serviciul Comunicarea colecțiilor. În cei peste 15 ani de activitate Galina Belcovschi a promovat un management de calitate prin realizarea misiunii fundamentale a subdiviziunii conduse - de a răspunde nevoilor de studiu și cercetare științifică a utilizatorilor, formării culturii informației.

Participă la inaugurarea și administrarea colecțiilor internaționale organizate în subdiviziune: Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei în RM; Biblioteca Depozitară Regională a Băncii Mondiale; Punctul Informare Documentare NATO; Fondul Lituania, promovând aceste structuri, elaborând diverse materiale promoționale și raportând statistici de activitate.

Organizează activități de integrare a studenților în procesul de documentare în calitate de Bibliotecar - Responsabil de relațiile cu Facultățile de Economie și Drept,

*formator în cadrul Programului „Noul Utilizator”,
promovează ture ghidate, excursii.*

*În calitate de membru al Grupului Promotorii resurselor
info-documentare, elaborază și promovează reviste bibliografice
privind Achizițiile recente pe domeniile: științe socio-umanistice, eco-
nomie și drept în cadrul ședințelor Catedrelor precum și în grupele stu-
dențești.*

*Participă la extinderea bazei de date analitice prin descrierea arti-
colelor din ziare și reviste din domeniul Economie și Drept. A fost mem-
brul grupului de profil: Retroconversie și barcodare. Redactare. Autori.
Editori.*

*Activitatea de cercetare însumă peste 20 de studii, articole, expozi-
ții on-line, prezentări în domeniul biblioteconomiei și științei informă-
rii prin care a promovat activitatea și serviciile Sălii de lectură Științe
socioumanistice și economice, accesul deschis la raft, colecțiile inter-
naționale, expozițiile informative și tematice organizate pentru studen-
ții Facultăților Economie și Drept – unele fiind publicate în revistele
Magazin Bibliologic, Confluente bibliologice, pe Slideshare [http://www.
slideshare.net/libruniv/belcovschi](http://www.slideshare.net/libruniv/belcovschi).*

*A participat la peste 40 de reuniuni profesionale naționale și inter-
naționale (conferințe, congrese, mese rotunde, workshop-uri, trainin-
guri, seminarii, ateliere profesionale etc.) inclusiv cu comunicări pre-
cum: Analiza bibliometrică a literaturii din domeniul management;
Premii internaționale în colecția Bibliotecii; O sală de lectură pentru
viitorii juriști și economiști etc.*

*Meritele Galinei Belcovschi au fost apreciate cu Diploma Rector-
atului (2008, 2006) pentru profesionalism, receptivitate la nou, abne-
gație, corectitudine, perseverență, disciplină și fidelitate; cu Diploma
BȘ USARB Cu prilejul Zilei Bibliotecarului (2013) pentru LOCUL II în
cadrul concursului Cel mai eficient/relevant autor de expoziții tematice
on-line, Pentru realizarea proiectului „Prin blogurile Bibliotecii mai
aproape de utilizatori”; Pentru inițierea/promovarea Zilelor Bibliogra-
fiei în subdiviziuni (grupul de lucru).*

*În anul 2012 Comisia de Atestare a cadrelor bibliotecare i-a con-
ferit categoria de calificare întâi.*

*Cu ocazia frumosului jubileu, colectivul Bibliotecii Științifice, vine
cu cele mai sincere și calde urări de bine, dorindu-i multă sănătate și
înțelepciune, perseverență și inspirație, bunătate și căldură în familie,
dragoste și respect din partea prietenilor și a celor dragi.*

La Mulți Ani!

Colectivul Bibliotecii Științifice USARB

Lina Mihaluța - **Model de Profesionalism și Pasiune**

Lina Mihaluța, specialist în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, director adjunct al Bibliotecii Științifice USARB, vice președinte al ABRM, este un nume bine cunoscut și apreciat în comunitatea profesională, model de activism bibliotecar și profesionalism de excepție care prin vasta și neobosita activitate contribuie la promovarea domeniului biblioteconomic, la creșterea prestigiului bibliotecii și al bibliotecarului în societate. Bibliotecar de formație, dna Lina Mihaluța parcurge un traseu profesional de succes.

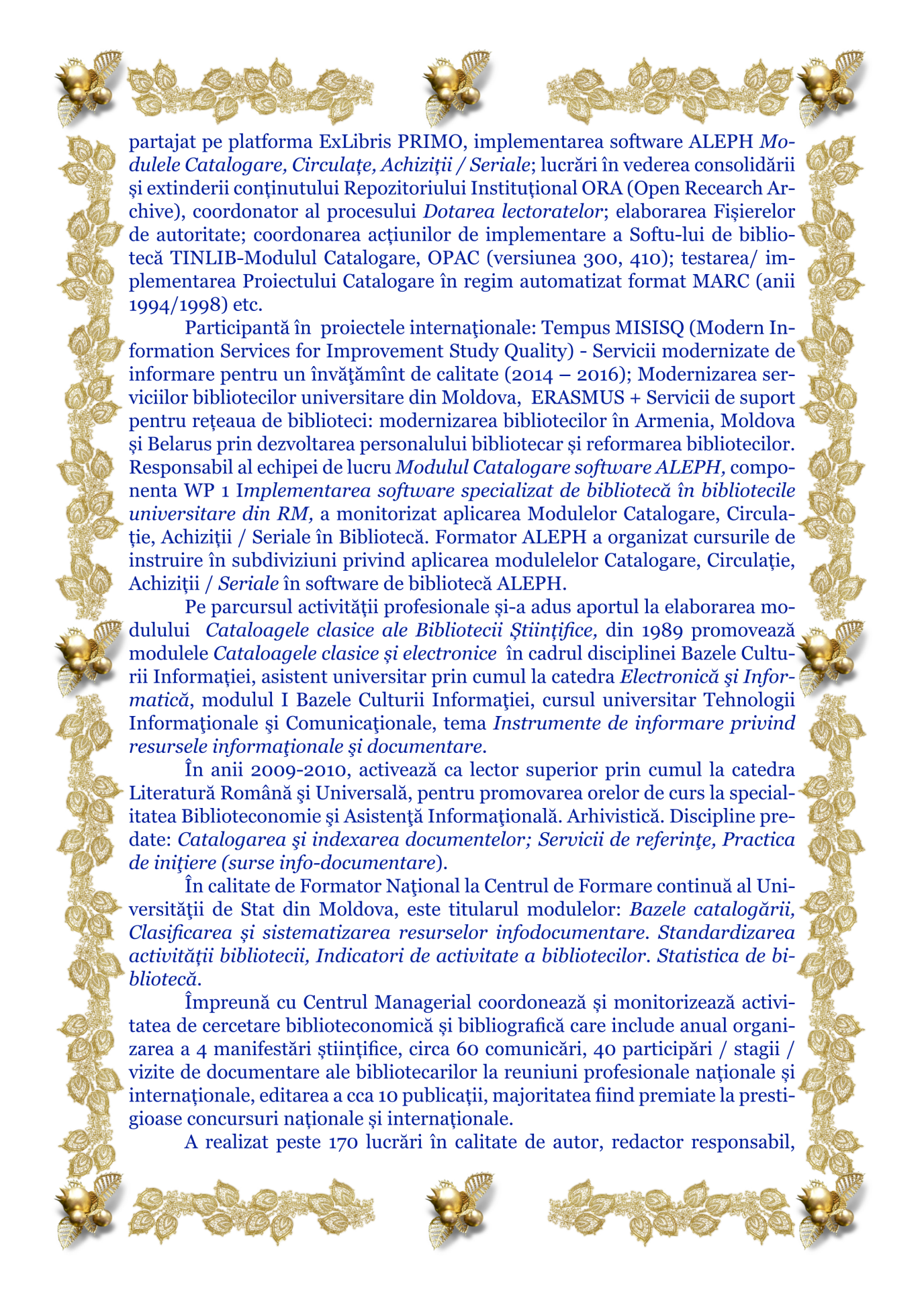
Absolvind școala medie din satul natal Musteața, raionul Fălești, studiază la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Biblioteconomie și Bibliografie. În anul 1989 este angajată ca tînăr specialist la Biblioteca Științifică USARB, unde activează pînă în prezent. Aici s-a dedicat totalmente, cu toată pasiunea și dragostea profesiei, fiind un talentat și neobosit generator de idei, inspirație, energie și optimism, corectitudine și responsabilitate, mentor și formator, un advocacy al bibliotecii și al bibliotecarilor, o imagine veridică a profesiei de bibliotecar.

Cariera profesională a dnei Lina Mihaluța a cunoscut un urcuș strălucitor și realizări pe măsură. Grație cunoștințelor și capacităților organizatorice deosebite, ingeniozității, creativității, curiozității, intuiției și responsabilității de care a dat dovadă, interesului cu care urmărește fenomenele din domeniu, a promovat victorios de la bibliograf în 1989 la bibliograf superior (1995), șef secție Prelucrarea științifică a literaturii (1996), șef sector Catalogare (1997), șef serviciu Catalogare, Clasificare (în 2001), iar în anul 2009 a fost avansată în postul de director adjunct.

S-a impus benefic în biblioteconomia națională ca un catalogator iscusit, participînd și realizînd numeroase seminare privind instruirile în domeniu.

Dotată cu deosebite capacități profesionale dar și personale, pune suflet și conștiință în tot ceea ce face, orice lucru sporește în mîinile Dumneaei, orice problemă își găsește rezolvare, este mereu alături de colegi prin sfaturi și susținere. Își iubește foarte mult munca, se consacră necondiționat, insuflînd cu ardoare și colegilor să iubească ceea ce fac, să prețuiască farmecul, unicitatea și importanța profesiei de bibliotecar.

Parcursul de peste 27 de ani de activitate în Biblioteca Științifică USARB include realizări relevante: monitorizarea Bibliotecii digitale, a catalogului

partajat pe platforma ExLibris PRIMO, implementarea software ALEPH *Modulele Catalogare, Circulație, Achiziții / Seriale*; lucrări în vederea consolidării și extinderii conținutului Repozitoriului Instituțional ORA (Open Research Archive), coordonator al procesului *Dotarea lectoratelor*; elaborarea Fișierelor de autoritate; coordonarea acțiunilor de implementare a Softu-lui de bibliotecă TINLIB-Modulul Catalogare, OPAC (versiunea 300, 410); testarea/ implementarea Proiectului Catalogare în regim automatizat format MARC (anii 1994/1998) etc.

Participantă în proiectele internaționale: Tempus MISISQ (Modern Information Services for Improvement Study Quality) - Servicii modernizate de informare pentru un învățământ de calitate (2014 – 2016); Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova, ERASMUS + Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor. Responsabil al echipei de lucru *Modulul Catalogare software ALEPH*, componenta WP 1 *Implementarea software specializat de bibliotecă în bibliotecile universitare din RM*, a monitorizat aplicarea Modulelor Catalogare, Circulație, Achiziții / Seriale în Bibliotecă. Formator ALEPH a organizat cursurile de instruire în subdiviziuni privind aplicarea modulelelor Catalogare, Circulație, Achiziții / Seriale în software de bibliotecă ALEPH.

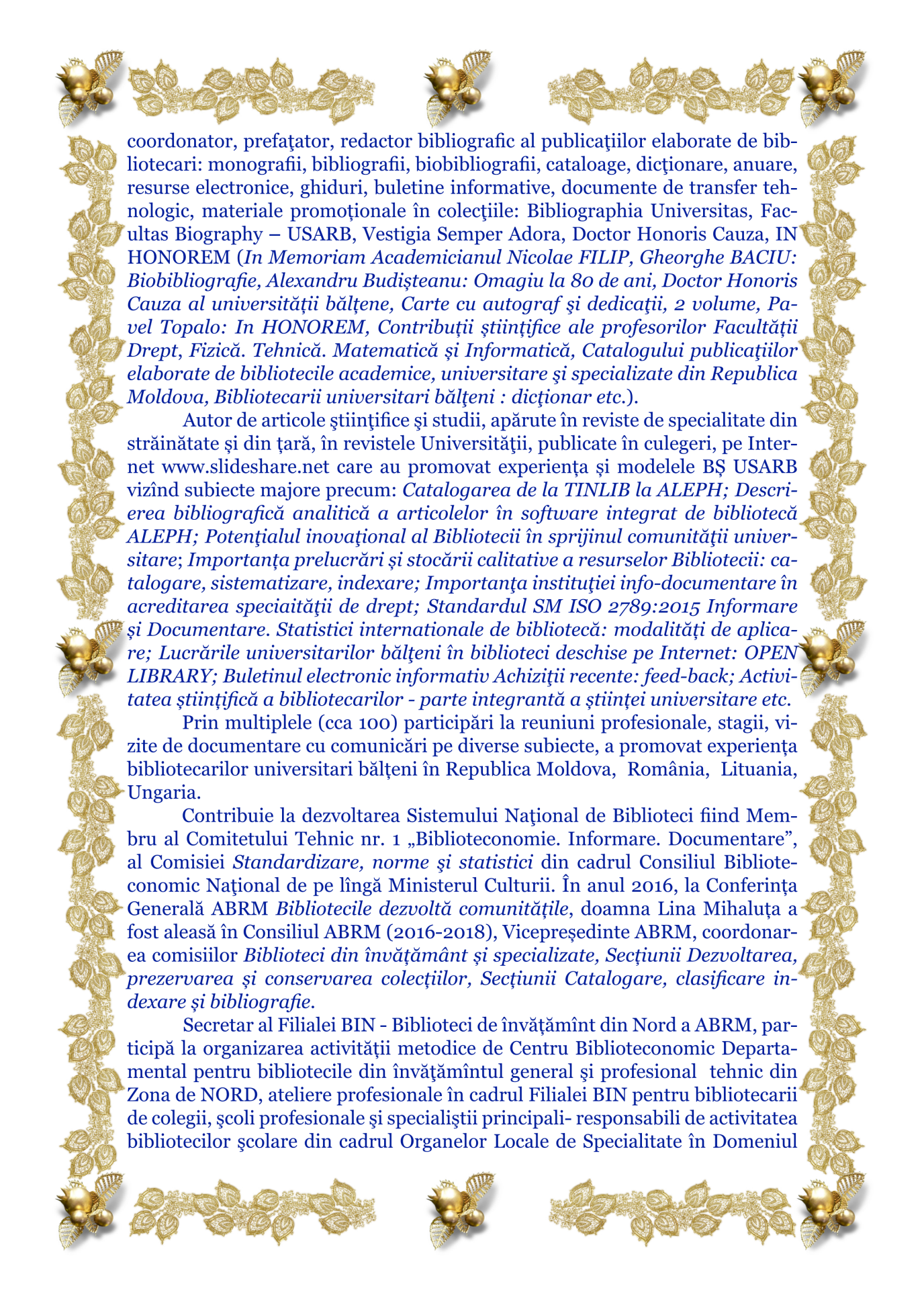
Pe parcursul activității profesionale și-a adus aportul la elaborarea modulului *Cataloagele clasice ale Bibliotecii Științifice*, din 1989 promovează modulele *Cataloagele clasice și electronice* în cadrul disciplinei Bazele Culturii Informației, asistent universitar prin cumul la catedra *Electronică și Informatică*, modulul I Bazele Culturii Informației, cursul universitar Tehnologii Informaționale și Comunicaționale, tema *Instrumente de informare privind resursele informaționale și documentare*.

În anii 2009-2010, activează ca lector superior prin cumul la catedra Literatură Română și Universală, pentru promovarea orelor de curs la specialitatea Biblioteconomie și Asistență Informațională. Arhivistică. Discipline predate: *Catalogarea și indexarea documentelor; Servicii de referințe, Practica de inițiere (surse info-documentare)*.

În calitate de Formator Național la Centrul de Formare continuă al Universității de Stat din Moldova, este titularul modulelor: *Bazele catalogării, Clasificarea și sistematizarea resurselor infodocumentare. Standardizarea activității bibliotecii, Indicatori de activitate a bibliotecilor. Statistica de bibliotecă*.

Împreună cu Centrul Managerial coordonează și monitorizează activitatea de cercetare biblioteconomică și bibliografică care include anual organizarea a 4 manifestări științifice, circa 60 comunicări, 40 participări / stagii / vizite de documentare ale bibliotecarilor la reuniuni profesionale naționale și internaționale, editarea a cca 10 publicații, majoritatea fiind premiate la prestigioase concursuri naționale și internaționale.

A realizat peste 170 lucrări în calitate de autor, redactor responsabil,

coordonator, prefațator, redactor bibliografic al publicațiilor elaborate de bibliotecari: monografii, bibliografii, biobibliografii, cataloage, dicționare, anuare, resurse electronice, ghiduri, buletine informative, documente de transfer tehnologic, materiale promoționale în colecțiile: *Bibliographia Universitas, Facultas Biography – USARB, Vestigia Semper Adora, Doctor Honoris Cauza, IN HONOREM (In Memoriam Academicianul Nicolae FILIP, Gheorghe BACIU: Biobibliografie, Alexandru Budișteanu: Omagiu la 80 de ani, Doctor Honoris Cauza al universității bălțene, Carte cu autograf și dedicații, 2 volume, Pavel Topalo: In HONOREM, Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Drept, Fizică. Tehnică. Matematică și Informatică, Catalogului publicațiilor elaborate de bibliotecile academice, universitare și specializate din Republica Moldova, Bibliotecarii universitari bălțeni : dicționar etc.).*

Autor de articole științifice și studii, apărute în reviste de specialitate din străinătate și din țară, în revistele Universității, publicate în culegeri, pe Internet www.slideshare.net care au promovat experiența și modelele BȘ USARB vizînd subiecte majore precum: *Catalogarea de la TINLIB la ALEPH; Descrierea bibliografică analitică a articolelor în software integrat de bibliotecă ALEPH; Potențialul inovațional al Bibliotecii în sprijinul comunității universitare; Importanța prelucrării și stocării calitative a resurselor Bibliotecii: catalogare, sistematizare, indexare; Importanța instituției info-documentare în acreditarea specialității de drept; Standardul SM ISO 2789:2015 Informare și Documentare. Statistici internaționale de bibliotecă: modalități de aplicare; Lucrările universitarilor bălțeni în biblioteci deschise pe Internet: OPEN LIBRARY; Buletinul electronic informativ Achiziții recente: feed-back; Activitatea științifică a bibliotecarilor - parte integrantă a științei universitare etc.*

Prin multiplele (cca 100) participări la reuniuni profesionale, stagii, vizite de documentare cu comunicări pe diverse subiecte, a promovat experiența bibliotecarilor universitari bălțeni în Republica Moldova, România, Lituania, Ungaria.

Contribuie la dezvoltarea Sistemului Național de Biblioteci fiind Membru al Comitetului Tehnic nr. 1 „Biblioteconomie. Informare. Documentare”, al Comisiei *Standardizare, norme și statistici* din cadrul Consiliul Biblioteconomic Național de pe lângă Ministerul Culturii. În anul 2016, la Conferința Generală ABRM *Bibliotecile dezvoltă comunitățile*, doamna Lina Mihaluța a fost aleasă în Consiliul ABRM (2016-2018), Vicepreședinte ABRM, coordonarea comisiilor *Biblioteci din învățământ și specializate, Secțiunii Dezvoltarea, prezervarea și conservarea colecțiilor, Secțiunii Catalogare, clasificare indexare și bibliografie.*

Secretar al Filialei BIN - Biblioteci de învățământ din Nord a ABRM, participă la organizarea activității metodice de Centru Biblioteconomic Departamental pentru bibliotecile din învățământul general și profesional tehnic din Zona de NORD, ateliere profesionale în cadrul Filialei BIN pentru bibliotecarii de colegii, școli profesionale și specialiștii principali- responsabili de activitatea bibliotecilor școlare din cadrul Organelor Locale de Specialitate în Domeniul

Învățămintului din R.Moldova (municipal / raionale din 15 raioane în Nordul Republicii și mun. Bălți).

Activează cu succes în colegiului de redacție al revistei de biblioteconomie și științele informării *Confluente Bibliologice* a BȘ USARB, la revista electronică Bibliouniversitas@ABRM.md, editată de Secțiunea Bibliotecii universitare a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, *InfoStand biblioteconomic*: Bul. de informare al Comisiei ABRM „Standardizarea activității de bibliotecă”. Membru al Consiliului Administrativ și Metodic USARB.

Meritele înalte ale doamnei Lina Mihaluța au fost apreciate cu distincții și premii: Diploma de gradul întâi a Guvernului Republicii Moldova (2013); Diploma Ministerului Culturii al Republicii Moldova (2008); Diploma Ministerului Educației al Republicii Moldova pentru performanțe deosebite în activitatea profesională, contribuție substanțială la implementarea serviciilor inovative bazate pe lectură, merite deosebite în cultivarea dragostei de carte și cu prilejul Zilei Bibliotecarului (2016); Pentru performanțe remarcabile în activitatea profesională, aport considerabil la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondarea Bibliotecii (2010); Deținătoare a Premiului *Cel mai Bun Bibliotecar al anului* 2004 în cadrul Concursului Național al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova; Deținătoare a premiilor (Premiul Mare, I, II, III) a Concursului Național *Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științelor informării al ABRM* (anii 2005-2016); Premiul Bibliotecii Naționale a RM, editurii Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți pentru *Colecția Personalități Universitare Bălțene* (2015); Diploma ABRM Pentru performanțe profesionale și contribuții remarcabile în susținerea activității ABRM (2007); Pentru implicații în traducerea Standardului Internațional ISO 2789:2009 Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă (2009); Diploma Senatului USARB – Pentru activitate prodigioasă, dăruire de sine și cu prilejul aniversării a 70 de ani de la fondarea Universității (2015); Diploma Universității și a Bibliotecii pentru contribuții deosebite la formarea profesională a bibliotecarilor în calitate de formator și mentor (2007, 2005, 2002); Diplome de merit BȘ USARB (2013, 2007, 2005).

La acest frumos jubileu Echipa Bibliotecii Științifice USARB vine cu cel mai sincer omagiu de felicitare și urări de bine.

Vă dorim multă sănătate, să Vă bucurați de nenumărate succese și realizări profesionale, trăind fericirea alături de cel mai scump cadou oferit de Dumnezeu, fiica Valerica, de bravi feciori Sergiu și Ivan, de cel mai iubitor și grijului soț Gheorghe și toți cei dragi inimii Dumneavoastră!

Să Vă înconjoare oameni buni și colegi respectuoși, iar activitatea în domeniul biblioteconomiei să Vă aducă în continuare împăcare spirituală, satisfacție și ambiție profesională.

LA MULȚI ANI!

Colectivul Bibliotecii Științifice USARB

Mușafirii Bibliotecii

16.09.2016

Delegația de la Ambasada Republicii
Chineze în Republica Moldova

Biblioteca Științifică USARB a găzduit delegația de la Ambasada Republicii Chineze în Republica Moldova, participanți în cadrul evenimentului Zilele Culturii Chineze la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți. Oaspeții au fost ghidați prin spațiile Bibliotecii de Dna Elena HARCONIȚA, directoarea Bibliotecii Științifice USARB. Impresiile membrilor delegației au fost inserate în Cartea pentru oaspeți.

21.10.2016

Domnul Vasile MARINA,
Vice - Ministrul Educației Republicii Moldova

La 20 octombrie 2016, Biblioteca Științifică USARB a fost vizitată de domnul Vasile MARINA, Vice - Ministrul Educației, însoțit de Profesorul Ion GAGIM, Rectorul USARB și Dr. Igor COJOCARU, Prorector pentru activitatea științifică USARB. Musafirii au fost ghidați prin spațiile Instituției Cărții de către Elena Harconița, directoarea BȘ USARB.

În Serviciul de Organizare și Conservare a Colecțiilor, Elena CRISTIAN, șefa subdiviziunii a demonstrat câteva publicații din Colecția de Carte Rară: *Казания : [Predici, cuvinte de învățătură la duminici și sărbători : Vasile cel Mare, Grigorie Bogoslovu, Ioan Gură de Aur, Ioan Damaschin]. – [S.l. : S.n.], 1790. – 1730 p.*

„Scrisă în slavona veche, lucrarea cuprinde o culegere de predici bisericești, în care sunt explicate pasaje din Noul Testament la duminici și la marile sărbători rostite de Ioan Damaschin; Grigorie Bogoslovul, arhiepiscopul Constantinopolului; Vasile cel Mare, Anastasie Sinaitul; Teodor Tiron; Nectarie, arhiepiscopul Constantinopolului, arhiepiscopul Ciprului.” Coperta este cu încheietori metalice din lemn acoperită cu piele.

Volumul constituie o donație a Arhimandritului MARCHEL, de la Catedrala Constantin și Elena din Bălți, în cadrul Lunarului Ecologic și Spiritual, organizat în Biblioteca Științifică în luna aprilie 2006, în colaborare cu Facultatea Științe ale Naturii și Agroecologie, catedra Biologie, Geografie și Chimie.

Sfânta și Dumnezeiască Evanghelie care acum întii sau Tipărit întru același chip în zilele prea înălțatului Domn Io Grigorie Ioan Voevod cu osîrdia și cu toată cheltuiala Pria Sfințitului Mitropolit al Moldovei Kvri Gavril. – Iași : [S.n], 1761. – 396 p.

„Sfînta Carte de la 1761 cuprinde cele 4 Evanghelii după: Ioan, Matei, Luca și Marcu. Evangheliile sunt un gen de literatură veche, care relatează despre viața, învățătura, patimile, răstignirea și învierea lui Iisus Hristos. În traducere (în greacă euangelion) cuvântul evanghelie înseamnă „veste bună” sau „bună veste”. Pentru creștini ea înseamnă vestea bună transmisă mai departe de apostoli, reprezentând împlinirea vie a Legii și a Profețiilor. Textul Evangheliei este așezat în pagină în două coloane, începutul fiecărui capitol (precedat de margini cu tematică religioasă) este marcat prin caractere de culoare roșie. Prima literă a cuvântului cu care începe pericopa evanghelică este încadrată în ornamente cu înflorituri de o adevărată frumusețe în prezentarea vechilor documente românești care ne cuceresc și azi prin elanul nobil al liniilor și subtilul sens al culoriilor. Evanghelia a fost tipărită la Tipografia lui Grigorie Stan Brașoveanul, care a lucrat tipograf sub mitropolitul Iacob Pruteanul. La apariția Evangheliei au mai contribuit nemijlocit iereul (preotul) Mihail Strelbițchi și monahul Teofan. Donație de la Vasile Secieru, Preot.

Musafirii Bibliotecii

2.11.2016
Înalții Consilieri UE
la Biblioteca Științifică USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți i-a avut ca oaspeți pe Înalții Consilieri UE însoțiți de directorul ADR Nord, Ion BODRUG, Ion GAGIM, Rectorul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți; Igor COJOCARU, Prorector pentru activitate științifică; Gheorghe NEAGU, Prorector pentru studii cu frecvență redusă și formare continuă; Oaspeții au fost ghidați prin spațiile Bibliotecii de Dna Lina Mihaluța, director adjunct a Bibliotecii Științifice USARB.

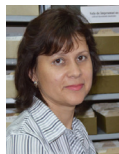

26.11.2016
Vizita Membrilor Comisiei de Acreditare a
specialităților pedagogice a ANACIP

Membrii Comisiei de Acreditare a specialităților pedagogice a ANACIP (Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional), a efectuat o vizită la Biblioteca Științifică USARB. Oaspeții au fost ghidați prin spațiile Bibliotecii de Dna Lina Mihaluța, director adjunct a Bibliotecii Științifice USARB.

Autorii

CECAN SVETLANA - bibliotecar serviciul Organizarea și Conservarea colecțiilor, BȘ USARB
e-mail: svetlana.cecana@gmail.com

CRISTIAN ELENA - șef serviciul Organizarea și Conservarea Colecțiilor, BȘ USARB
e-mail: elena.cristian12@gmail.com

CUCU ADELLA - Șef serviciu Dezvoltarea Colecțiilor. Catalogare. Indexare, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți
e-mail: cucuaadella@gmail.com

GANEA VARVARA, bibliotecar, serviciul Dezvoltarea Colecțiilor. Catalogare. Indexare, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți
e-mail: ganea.varavra@gmail.com

HARCONIȚA ELENA - director Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți
e-mail: elena.harconita@mail.ru

HĂBĂȘESCU ANGELA - bibliotecar principal serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 3, BȘ USARB
e-mail: angelahabasescu@gmail.com

MOȚOC RADU – inginer, Membru de Onoare al Senatului USARB, secretarul Asociației Pro Basaradia și Bucovina, Filiala „C. Negri”, Galați, România, e-mail: motoc.radu@yahoo.com

STRATAN ELENA - șef serviciul Cercetare. Asistența de specialitate,
e-mail: elena.stratan1@gmail.com

TOPALO VALENTINA - șef CD a ONU, șef CIEUI,
e-mail: valeandrew@gmail.com

Autorii

ȚURCAN ELENA, bibliotecar, grad de calificare superior, sala de împrumut Nr.3, Documente muzicale BȘ USARB
elturcan@gmail.com

VACARCIUC VALENTINA - bibliotecar serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectura nr. 3, BȘ USARB
e-mail: valentina.vacarciuc62@gmail.com

ZADAINOVA SNEJANA, bibliotecar serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectura nr. 1, BȘ USARB

